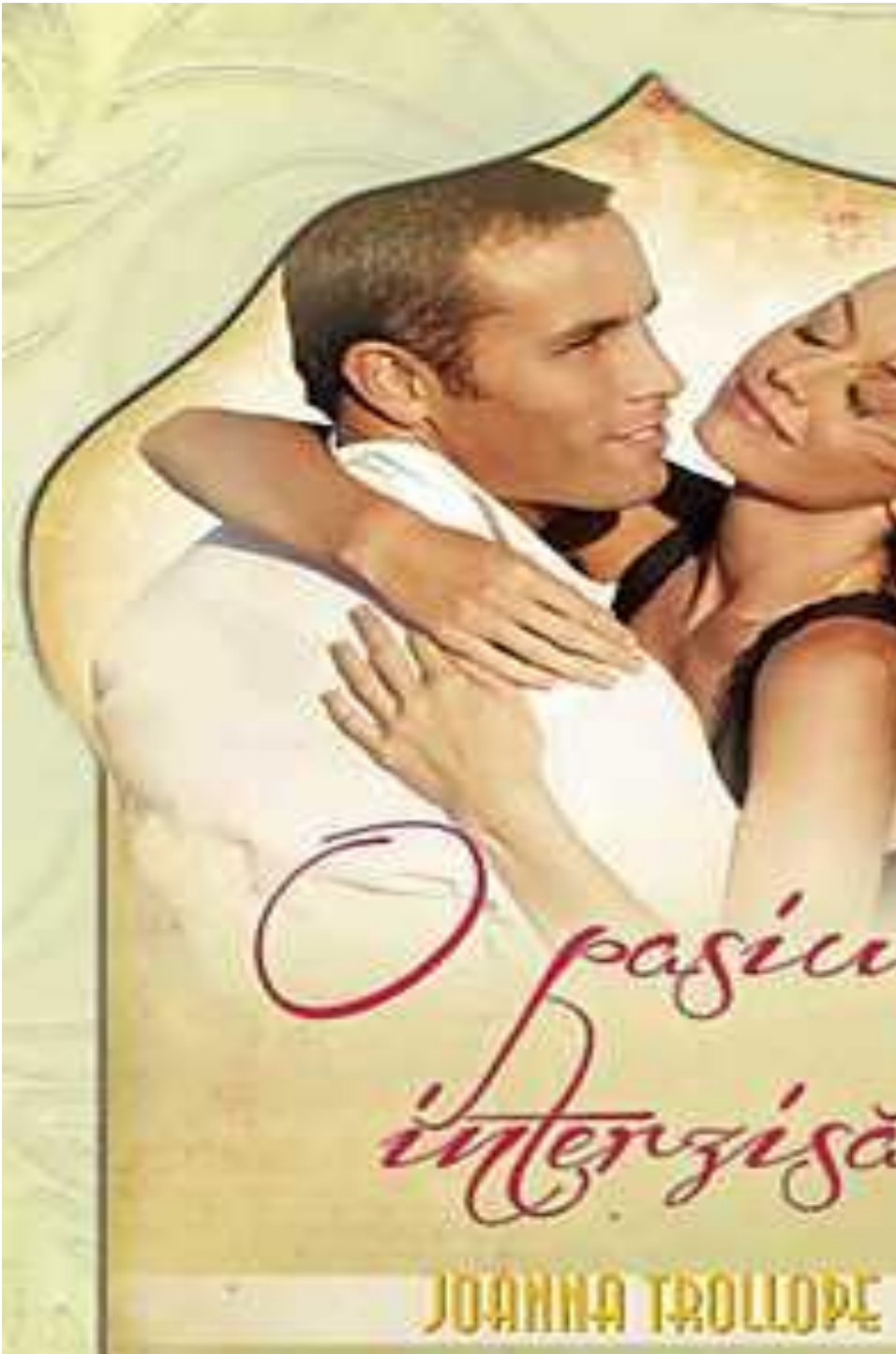
O pasiune
interzisă
JOANNA TROLLOPE

Joanna Trollope
O pasiune interzisă
Traducere din limba engleză
Diana Ţuţuianu
LIRA
2013

A Spanish Lover
Joanna Trollope
Copyright © 1993 Joanna Trollope
Lira, parte a Grupului Editorial Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, Bucureşti, România tel.: 021 319 63 93; 0752 101 777
e-mail: comenziliră.ro
Ne puteţi vizita pe www.litera.ro/lirabooks.ro
O pasiune interzisă
Joanna Trollope
Copyright © 2013 Litera pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate
Editor: Vidraşcu şi fiii
Redactor: Mira Velcea
Corector: Cristiana Miu
Copertă: Florentina Tudor
Tehnoredactare şi prepress: Ioana Cristea
ISBN EPUB: 978 – 606 – 686 – 636 – 1
ISBN PDF: 978 – 606 – 686 – 637 – 8
ISBN Print: 978 – 606 – 686 – 280 – 6
Lectura digitală protejează mediul
Versiune digitală realizată de elefant.ro

Partea întâi

Decembrie capitolul 1

Cineva – probabil unul dintre copii; Robert nu ar fi îndrăznit niciodată să facă aşa ceva – să prindă un afiş pe panoul din bucătărie folosit pe post de avizier. Era un afiş mic, tipărit în negru, roz

strălucitor şi galben, cu un desen cam trăsnit ce prezenta o femeie cu părul vâlvoi ţinând cu mâna aripa unui curcan cu ochii holbaţi. Sub desen scria, cu nişte litere scăpate parcă de sub control: „Femei şi curcani împotriva Crăciunului”.

— Cred c-ar fi mai bine să aibă cel puţin zece kilograme, spuse Lizzie în receptorul telefonului. Nu, nu înainte să fie tăiat, după. O să fie un curcan crescut la curte, la ţară?

Se uită pe partea opusă a bucătăriei la poster şi îşi atinse în mod involuntar părul. Îl simţi în regulă.

— Doamne sfinte, îi spuse ea măcelarului. Asta înseamnă mult mai mult! adăugă ea, schimonosindu-se. Avea să fie responsabilă de eliberarea curcanului sau urma să fie ea cea care îi umplea burdihanul ăla hrăpăreţ cu încă cinci kilograme de compoziţie specială de Crăciun? OK, admise ea. Crescut la ţară. Se gândi la un loc plin de curcani fericiţi care ciuguleau de pe jos laolaltă, undeva într-o livadă de la ţară, ca într-o imagine dintr-o carte pentru copii. Crescut la ţară, de zece kilograme, şi ori eu, ori domnul Middleton o să trecem să-l luăm luni. Da, ştiu că-i o comandă destul de târzie, domnule Moaby, însă dacă aţi avea şi dumneavoastră o casă ca asta, patru copii, pregătirile pentru Crăciun şi-o afacere pe cap, plus încă trei oameni care şi-au anunţat vizita, şi dumneavoastră aţi fi în întârziere.

Puse receptorul în furcă. N-ar fi trebuit să vorbească aşa. Domnul Moaby îşi conducea propria afacere, o măcelărie, în Langworth de un sfert de secol, aşa cum o făcuse şi tatăl lui înaintea sa, şi avea un copil handicapat mental, iar concurenţa de la supermarket i se părea din ce în ce mai ameninţătoare. În străfundul inimii sale, probabil că şi domnul Moaby avea aceleaşi sentimente în privinţa Crăciunului ca femeile şi curcanii din afiş.

Lizzie traversă bucătăria şi se uită atentă la afiş. Nu era desenat de mână: era tipărit. Nu avea nicio îndoială că Harriet îl cumpărase, subţirica, deşteapta şi sarcastica de Harriet, care la cei numai treisprezece ani ai ei îşi dăduse probabil seama că pentru mama ei Crăciunul devenise o ameninţare şi nu mai reprezenta deloc ceva minunat. Lizzie şi Harriet se certaseră la micul dejun. Se certau

aproape zilnic la micul dejun, iar certurile încetau de regulă când Harriet o zbughea spre şcoală afişând acel zâmbet tainic al ei atât de înnebunitor, pe care îl avea când voia să le transmită celor trei frăţiori mai mici ca ea cât de milă îi era de ei pentru faptul că nu erau decât nişte băieţaşi, nişte bieţi nătângi.

Harriet o întrebase pe Lizzie dacă avea să se ducă la galerie în ziua aceea, galeria pe care ea şi Robert o deschiseseră când veniseră prima oară în Langworth, cu şaisprezece ani în urmă. Lizzie îi răspunsese că nu, nu avea să se ducă.

— De ce nu?

— Din cauza Crăciunului.

— Pentru Dumnezeu, de ce ar face cineva aşa ceva?

Harriet se lăsase pe spătarul scaunului şi îşi dăduse ochii peste cap la gândul atât de uluitor şi de imposibil că cineva ar putea să pună o chestiune domestică minoră, precum Crăciunul, înaintea muncii sale reale din viaţa de zi cu zi.

Lizzie îşi pierduse pe loc cumpătul. Se trezise, îngrozită, ţipând într-un hal fără de hal şi plângându-se de numeroasele ei responsabilităţi istovitoare şi de ingratitudinea de nedescris a lui Harriet. Harriet se uitase cu calm la ea. Davy, care nu avea decât cinci ani, începuse să plângă, iar lacrimile mari şi rotunde i se scurgeau pe faţă diluându-i laptele din castronul plin cu Cocopops.

— Uite, spusese Harriet cu satisfacţie. Acum l-ai făcut pe Davy să plângă.

Lizzie se oprise din ţipat şi se aplecase să-l îmbrăţişeze pe Davy.

— Oh, scumpule…

— O să sperii şi o să alungi Crăciunul! se văitase Davy. Dacă nu eşti atentă!

Harriet se dăduse jos de pe scaun.

— Mă duc să o văd pe Heather, spusese ea. O să trec pe la galerie şi o să-i spun lui tati că nu vii.

Lizzie strânse din dinţi.

— Te rog să rămâi acasă, Harriet. Am nevoie de tine. Sunt atât de multe de făcut…

Harriet scosese un oftat adânc, ca o răbufnire prelungă, şi ieşise din încăpere cu mişcări studiate, trântind uşa care se cutremurase în urma ei.

După aceea Lizzie îi dăduse lui Davy să mănânce cereale de parcă ar fi fost bebeluş, ca să-l facă să se liniştească, apoi îi pusese pe el şi pe Sam să încolăcească panglicile roşii festive în jurul balustradei. Sam, în vârstă de opt ani, se gândise că ar fi mult mai amuzant să înfăşoare panglicile în jurul lui şi al lui Davy, respectiv să încerce să le încolăcească în jurul pisicii care protesta de zor. Lizzie îi lăsase să se achite de sarcina primită şi se dusese la etaj să facă paturile, să golească chiuvetele la băi şi să-şi găsească o perie de păr, nişte cercei şi lista pe care o întocmise seara trecută pentru astăzi şi o rătăcise pe-acolo pe undeva. După care coborâse din nou la parter, ca să îl sune pe măcelar, şi găsise afişul. Probabil îl pusese Harriet acolo, în cele cincisprezece minute cât Lizzie fusese sus. Era un semn că îi părea rău? Sau un gest de solidaritate? Lizzie îşi dorea foarte tare o doză de solidaritate între ea şi Harriet; tânjea după apropierea conspirativă dintre ele ce ar fi trebuit să decurgă din faptul că erau de acelaşi sex. „Asta ţi se întâmplă când eşti jumătatea unui cuplu de gemene”, se gândi Lizzie, întorcându-se din nou la masă şi la dezordinea rămasă după micul dejun. „Te face să îţi doreşti să fii strâns legat de altcineva atunci când jumătatea ta nu este prezentă”.

Iar Frances nu avea să fie prezentă până în Ajunul Crăciunului.

*

Robert şi Lizzie deschiseseră Galeria Middleton într-un mic magazin aflat pe una dintre străzile lăturalnice, atât de întortocheate, din Langworth. Se cunoscuseră la facultatea de artă – Lizzie ca sculptor, Robert ca designer grafic – şi deveniseră un cuplu de nedespărţit. În biroul galeriei era o fotografie de-a lor, din vremurile acelea îndepărtate, Robert cu o mină uşor încruntată ce-i sublinia seriozitatea şi cu nişte pantaloni evazaţi, iar Lizzie – o Lizzie extraordinară, slabă, aproape piele şi os – într-un pulover scurt şi cu pantofi cu talpă tip platformă, având părul adunat sub o bască de catifea. Nu erau cu mult mai în vârstă decât atunci când deschiseseră

galeria, închinând magazinul şi apartamentul plin de igrasie şi vai de el de deasupra magazinului şi mobilându-l cu diverse piese de mobilier deloc asortate pe care le primiseră de la părinţi. Pe vremea aceea, Frances tocmai obţinuse prima sa slujbă la Londra. O suna pe Lizzie de trei ori pe săptămână şi venea la Langworth cu comori urbane exotice, cum ar fi o pereche de ciorapi albi din plasă sau un fruct de avocado într-o pungă de hârtie.

Robert mergea în Bath la cursuri serale şi învăţa cum să facă rame de tablouri. Lizzie îşi abandonase cu părere de rău lutul pentru diverse piese obţinute din coaserea peticelor de diferite culori, uscarea florilor şi tratarea cu multă migală, cu ceară de albine, a unor piese de mobilier banale, dar la modă, din lemn de pin. Descoperiseră amândoi că aveau simţ comercial. Până în momentul în care se născuse Harriet, în 1978, primul magazin, care până la momentul respectiv semăna perfect cu fantezia anilor şaptezeci a unui loc idilic din zona rurală anglo-saxonă, cu haine decorate, cu acuarele în nuanţe discrete, cu căni din porţelan pictat şi cu linguri de lemn, mustea de oameni şi de prosperitate. Cu un împrumut de la tatăl lui Lizzie, William, şi cu un altul de la bancă, Galeria Middleton se mutase într-o fostă florărie de pe Langworth High Street, unde vitrinele de sticlă erau adăpostite de soare de un portic frumos sprijinit pe nişte stâlpi de fier forjat, vopsiţi în alb în stil victorian.

Frances dorise să vadă acest loc numaidecât. Lizzie se dusese la gara din Bath să o ia cu maşina ei marca Citroën Deux Chevaux, verde ca smaraldul, care acum era o apariţie de-a dreptul banală pe străzile din Langworth, şi se întorsese împreună cu ea la galerie cu o mândrie entuziastă amestecată cu un junghi de durere. Uitându-se la faţa lui Frances în timp ce ea privirea galeria, podelele deschise la culoare, proaspăt ceruite şi lustruite, revărsarea de lumină romantică aruncată de corpurile de iluminat orientate în sus şi în jos, rafturile abia băiţuite şi vopsite ce aşteptau vase, perne, sfeşnice şi urcioare din ceramică, Lizzie se simţise cuprinsă de o senzaţie de exaltare de nestăvilit provocată de ceea ce ea şi Robert realizau împreună. Însă, în acelaşi timp, la cât de strânsă era legătura ei cu Frances, simţise şi un val de

mâhnire; mâhnire pentru Frances, care se spetea cu munca la o agenţie de voiaj mediocră şi se întorcea noaptea târziu într-un apartament trist din Battersea, pe care îl împărţea cu o fată pe care o plăcea cât de cât, însă nu cine ştie ce. Şi, în plus, mai era şi Nicholas, Nicholas cel tăcut, retras şi nesociabil, atât de diferit de Robert, atât de nepotrivit, după cum gândea Lizzie, pentru Frances.

— Avem de gând să importăm *kilim*-uri, spuse Lizzie. Şi să le atârnăm aici, pe grinzile de lemn. Rob are un prieten care ne poate furniza nişte minunăţii de lucruri din Africa, găoace de seminţe, păstăi cu forme interesante şi chestii de genul ăsta.

— Ce sunt aceste *kilim*-uri? întrebase Frances. Stătea acolo uitându-se lung la zidul de cărămidă văruit în alb pe care aveau să atârne carpetele.

— Carpete, spusese Lizzie.

O privise pe Frances. Putea ea, după toate astea, după această existenţă abundentă şi promiţătoare ce li se arăta ei şi lui Robert, să îi spună şi celălalt lucru?

Frances se întoarse cu faţa de la perete spre ea.

— Carpete, repetase ea. Atârnate pe perete. Cât de frumos… Eşti din nou însărcinată, nu-i aşa?

— Da, recunoscuse Lizzie, gândindu-se că era posibil să o buşească plânsul. Da, sunt însărcinată.

Frances o cuprinse cu braţele.

— Ador chestia asta, spuse ea. Ador faptul că eşti din nou însărcinată.

Rodul acelei sarcini avea să fie Alistair. El ar fi trebuit să aibă un frate geamăn – Lizzie îşi dorise gemeni –, însă fratele lui murise la naştere. Frances venise fără întârziere, venise aproape înainte să ştie că exista vreun motiv să vină şi rămăsese pentru trei săptămâni, folosindu-şi tot ce îi mai rămăsese din concediul de odihnă.

Ea fusese complet depăşită în ceea ce-l privea pe Alistair, îşi aminti Lizzie, stângace şi total neîndemânatică, de parcă un bebeluş ar fi fost ceva extraterestru pentru ea, însă se descurcase de minune cu toate celelalte, cu casă, cu mica şi implacabila Harriet („*De ce* trebuie să

mai fie un bebeluş?”), cu Rob, cu galeria. Lizzie fusese distrusă când Frances se întorsese la Londra, simţindu-se total nepricepută şi incompletă.

— Ar fi trebuit să mă căsătoresc cu amândouă, spusese Robert, privind-o cum stătea întinsă în pat, hrănindu-l pe nesăţiosul Alistair. Exceptând faptul că n-aş putea să mă îndrăgostesc de Frances nici într-un milion de ani. Nu-i ciudat? E la fel ca tine în atât de multe privinţe, dar totuşi nu-i niciun fel de chimie între noi.

La puţin timp după aceea, şi tăcutul Nicholas hotărâse că nu exista niciun fel de chimie între el şi Frances şi îşi luase tălpăşiţa.

— Bineînţeles că sunt tristă, spusese Frances, dar sunt mai degrabă dezamăgită. Vreau să spun dezamăgită de mine însămi.

Lizzie se rugase imediat, fără să aibă în minte vreo divinitate anume, ca bărbatul potrivit să apară în viaţa lui Frances. Acesta ar fi trebuit să fie înalt (ca Rob) şi atrăgător (ca Rob), însă nu la fel de tandru sau cu o fire de artist ca Rob, altminteri ea, Lizzie, ar fi putut să înceapă să facă comparaţie între bărbatul lui Frances şi Rob, şi ea, una, intuise că asta nu avea să fie de bun augur pentru niciunul dintre ei. Frances rezolvase problema în scurt timp îndrăgostindu-se de un arhitect, apoi de un actor, iar după aceea, în mod dezastruos, de prietenul fetei cu care împărţea apartamentul. Între timp, Galeria Middleton prosperase, găzduise deja trei expoziţii pe an, deschisese un restaurant cu mâncare sănătoasă la etajul de deasupra, îşi achitase toate împrumuturile şi intrase pe profit. Lizzie, în intervalul cuprins între naşterea lui Sam şi cea a lui Davy, cumpărase galeria şi se mutase în noua casă. Se mutaseră de patru ori în şaisprezece ani, din primul lor apartament într-un conac din secolul al XVIII-lea, care fusese cândva o ceainărie, din care mirosul de prăjiturele pentru ceai impregnat în pereţi nu mai ieşise niciodată, apoi într-o vilă în stil victorian şi, în cele din urmă, în Grange.

Grange fusese una dintre cele mai bune clădiri din Langworth de la sfârşitul secolului al XVIII-lea, cu o faţadă de piatră frumoasă şi senină şi cu o intrare acoperită, cu fronton. Clădirea era amplasată într-o grădină pe măsură, cu o alee din pietriş ce şerpuia între uşa de la

intrare şi stradă şi cu peluză în spate, ce dădea în depărtare într-o grădină de legume înconjurată de ziduri. Acum, ţinând cont că în perioada victoriană îi fuseseră înghesuite în spate o mulţime de încăperi prost izolate şi că era presată din toate părţile de moda vremurilor moderne în ceea ce priveşte o clădire nouă, Grange era aidoma unui vechi vas de linie ponosit, îndesat cu chiu, cu vai într-un port foarte mic. Noi clădiri administrative, cu plăcuţe ilustrate şi cu excentrice sculpturi în piatră, umpleau grădina de legume, iar jumătate din peluză dispăruse şi fusese înghiţită cu mult timp în urmă sub o stradă numită Tannery Lane, în amintirea tăbăcăriei din secolul al XIX-lea care, timp de cinzeci de ani, umpluse străzile din Langworth cu o duhoare ce îţi întorcea maţele pe dos. Ce mai rămăsese din grădina de la Grange era suficient de mare, după cum credeau Lizzie şi Rob, pentru crichet, mers cu bicicleta, ridicarea unei tabere cu corturi şi luptă corp la corp. Interiorul casei era suficient de mare pentru orice. Trecând în revistă camerele originale luminoase şi minunat proporţionate, casa scării atât de impunătoare, amalgamul victorian din spate ce putea fi demolat pentru a construi un ansamblu splendid care să încorporeze o cameră de zi şi o bucătărie şi văzând teracota vopsită complet, albastrul profund şi galbenul specific Chinei, cu podelele lustruite şi cu suprafeţele vopsite într-un alb de o claritate ieşită din comun, Robert şi Lizzie consideraseră că Grange era exact întruchiparea şi încununarea succesului de care se bucurau. O afacere care se extindea, o casă pe măsură (mare, dar nu extravagantă), patru copii deştepţi şi cu personalităţi puternice, un profil în ascensiune pe plan local – ce de lucruri remarcabile la care să reflectezi! Şi cum el reflecta foarte mult la toate astea, cu un fel de mândrie amestecată cu uimire, Robert atârnase, în biroul său proaspăt decorat din incinta galeriei, fotografia lui cu Lizzie de pe vremea când erau studenţi, doar ca să îşi aducă aminte cu exactitate cât de departe ajunseseră.

Frances îi surprinsese pentru prima dată chiar înaintea botezului lui Davy. Locuiau deja de un an în Grange, iar jumătate de casă era vopsită în culorile tari, dar totodată calde care îi plăceau atât de mult lui Lizzie. Casa scărilor era vopsită în galben şi alb, camera de

zi într-un verde profund, iar bucătăria extinsă de curând era vopsită în albastru cu cafeniu-roşcat şi crem.

— Cum de este Davy botezat? întrebase Frances. Pe ceilalţi nu i-aţi botezat niciodată.

— Pur şi simplu am simţit că vreau să fie. La fel şi Rob. Acum ne dorim să-i fi botezat şi pe ceilalţi. Pare… pare mult mai tradiţional, într-un fel…

Frances se uitase la sora ei. După care se uitase la bucătărie, cu uşa ei deschisă spre grădina însorită, cu geamurile ei încărcate atât de minunat cu muşcate curgătoare parfumate şi cu o miniamforă cu pătrunjel, cu coşuleţul de salată de pe masă, cu covoarele tradiţionale de pe podeaua din lemn, cu noua maşină de gătit strălucitoare, cu candelabrul din metal verzui, în stil spaniolesc rustic. Îi făcuse cu ochiul lui Lizzie.

— Uită-te în jur, Liz. Ai început să devii de-a dreptul un cetăţean model.

— Aşa să fie?

Frances dăduse sugestiv din mână.

— Uită-te la toate astea!

— Este ceea ce ne dorim, spusese Lizzie, într-o postură uşor defensivă.

— Ştiu. Şi ştiu că vrei ca Davy să fie botezat.

— Oamenii se mai schimbă, spusese Lizzie hotărâtă. Suntem nevoiţi să ne schimbăm. Ar fi nefiresc să rămânem la fel ca la douăzeci şi cinci de ani.

Frances se dusese la oglinda atârnată lângă uşa de la grădină şi deschisese gura.

— Ce faci?

— Mă uit la dinţii mei.

— De ce?

— Fiindcă arată la fel cum au arătat dintotdeauna. Ideea este că eu nu mă simt atât de diferit, nu simt că m-am schimbat…

— Nu. Ei bine…

— Nu-i mai puţin adevărat, spusese Frances liniştită, plecând de

la oglindă, că eu nici nu am soţ şi patru copii, nu-i aşa?

— N-am vrut să spun…

— Hai să mergem sus să vedem ce face Davy, vrei?

Davy era întins în coşul lui împletit din răchită, marca Moses, în centrul patului lui Lizzie şi al lui Robert, acoperit cu o plasă de muselină cu ochiuri mici, asemenea unei bucăţi de carne într-o cămară. Se uitaseră amândouă cu multă atenţie la el. Adormise rapid, fornăind uşor, cu degeţelele de mărimea unor creveţi strânse cu putere, formând doi pumni mititei. Lizzie suflase în jos prin plasă spre el cu o dorinţă maternă arzătoare, acum greu de ostoit. Frances se întrebase cum ar fi reacţionat copilul dacă ar fi deschis ochii. Ar fi ţipat?

— Lizzie, spusese ea.

— Da, îi răspunsese Lizzie, topită după Davy.

Frances îşi îndreptase spatele şi se dusese spre şifonierul imens în care erau hainele lui Lizzie. Acesta avea fixată pe uşă o oglindă ovală lungă, o oglindă cu nişte reflexii fine ca luna, specifice sticlei vechi.

— Vreau să-ţi spun ceva.

Lizzie venise şi i se alăturase surorii sale. Rămăseseră aşa, una lângă cealaltă, şi se uitaseră la imaginea lor reflectată, două fete bine clădite, adevărate englezoaice, cu umeri laţi, cu picioare lungi, cu părul stufos maro-roşcat tuns într-un bob mai lung. Lizzie avea breton; când îşi pleca uşor capul, părul lui Frances atârna într-un mănunchi greoi, într-o parte, precum aripa unei păsări.

— Noi nu suntem fermecătoare, suntem…

— Nu, însă cred că suntem chiar atrăgătoare. Cred că arătăm interesant.

— Pentru cine? întrebase Frances.

Lizzie se uitase la ea.

— De fapt, ce voiai să-mi spui?

Frances se aplecă în faţă spre propria ei imagine reflectată în oglindă. Îşi linse degetul arătător şi îl trecu pe deasupra unei sprâncene închise la culoare, apoi peste cealaltă.

— Îmi încep propria afacere.

Lizzie rămăsese cu gura căscată de uimire.

— Ba nu!

— De ce n-aş face-o?

— Frances, spusese Lizzie, apucându-şi sora de braţ. Frances, te rog să te gândeşti foarte bine. Ce ştii tu despre cum să conduci o afacere? Tu ai fost întotdeauna angajată de altcineva, ai lucrat pentru…

— Exact, spusese Frances. Iar acum mi-a ajuns.

Cu blândeţe, îşi trase braţul într-o parte.

— Şi de unde vin banii?

— De unde vin ei de obicei, replicase Frances.

Îşi ridicase gulerul cămăşii, îşi suflecase mânecile hainei şi se întorsese pentru a se privi în oglindă, peste umăr.

— O parte de la bancă şi o parte de la tata!

— De la tata!

— Da. V-a împrumutat şi ţie şi lui Rob nişte bani, nu-i aşa?

— Da, dar asta a fost…

— Nu, o întrerupse Frances. N-a fost altceva. Este exact acelaşi lucru, doar că eu o fac mai târziu şi de una singură.

Lizzie înghiţi în sec.

— Da, desigur.

— De ce nu vrei s-o fac?

Lizzie se dusese înapoi la patul ei şi se aşezase lângă coşul de nuiele al lui Davy, pe cuvertura din petice diferit colorate, din gama făcută de soţia unui fermier din zonă, care se dovedise a fi unul dintre articolele cel mai bine vândute ale galeriei. Frances rămăsese acolo unde era, lângă şifonier, lipindu-şi spatele de sticla netedă şi rece a oglinzii.

— Suntem gemene, spusese Lizzie.

Frances îşi plecase capul şi îşi studiase picioarele, labele ei prea lungi încălţate în nişte mocasini buni, din piele mată, de un albastru-închis. Ştia exact la ce se referea Lizzie. „Suntem gemene”, spusese Lizzie, lăsând subtextul nerostit. Suntem gemene, aşa că suntem un tot unitar, avem o legătură ce ne întregeşte, împreună formăm o persoană bogată, completă, dar suntem ca două piese dintr-un puzzle, trebuie să ne potrivim complet una cu cealaltă, iar ca

să facem asta ca lumea nu putem avea exact aceeaşi formă.

— Tu ai o viaţă de familie, spusese Frances. Mie-mi place asta. Îmi place locul ăsta, casa asta-i ca un cămin pentru mine, copiii tăi sunt de ajuns pentru mine. Eu nu vreau nimic din toate astea, asta-i partea ta din înţelegerea noastră. Însă trebuie să mi se permită să mă autoextind puţin dacă am nevoie de asta. Şi chiar am nevoie. Faptul că am şi eu o afacere n-o să-ţi afecteze afacerea şi n-o să influenţeze felul în care suntem noi două, laolaltă.

— De ce vrei să faci asta? întrebase Lizzie.

— Fiindcă am treizeci şi doi de ani şi cunosc destul de multe despre turism ca să ştiu că sunt mai bună decât o groază dintre cei pentru care muncesc acum. Tu vrei să-l botezi pe Davy, ţi-ai exprimat un punct de vedere. Acum mi-am exprimat şi eu unul.

Lizzie se uitase la ea. Îşi amintise de prima lor zi petrecută împreună la grădiniţa condusă de Moira Cresswell, în nişte salopete verzi, având brodate pe ele „E. Shore” şi „F. Shore”, pentru cursurile de pictură, şi cu părul prins la spate în nişte benzi Alice, făcute din panglici verzi şi elastic. „N-o să trebuiască să stăm dacă nu vrem”, îi spusese micuţa Frances lui Lizzie, însă micuţa Lizzie simţise că nu era adevărat. Sistemul educaţional avea precepte neîndurătoare în acest sens. Urâse să vadă cum Frances îşi dăduse şi ea în cele din urmă seama de acest lucru.

— Şi ce fel de afacere o să fie?

Frances zâmbise. Îşi pusese mâinile sub păr, îl ridicase dezvelindu-şi gâtul, iar după aceea îl lăsase să cadă din nou la loc.

— Vacanţe secrete. În care stai în orăşele micuţe şi în hoteluri ascunse, chiar în casele oamenilor. O să încep cu Italia, pentru că toţi englezii au o pasiune pentru Italia.

— Şi cum o s-o numeşti?

Frances începuse să râdă. Făcuse un pas sau doi de dans şi îşi prinsese cu fiecare mână fusta în lateral.

— Shore to Shore, bineînţeles!

Asemenea lui Davy, Shore to Shore crescuse şi avusese parte de toată recunoaşterea în cinci ani. Afacerea debutase în camera de zi a

apartamentului din Battersea, iar începuturile sale fuseseră destul de nesigure, cu mult prea puţini clienţi şi mult prea multe greşeli. După aceea Frances îşi dăduse seama că ar trebui ca ea să vadă fiecare pat şi fiecare masă în parte unde se aştepta să doarmă şi să mănânce clienţii săi, aşa că plecase în Italia pentru patru luni de zile, conducând ea însăşi de-a lungul drumurilor mai puţin însemnate din Toscana şi Umbria, într-un Fiat închiriat pe care îl folosea pe post de birou, de şifonier şi, uneori, pe post de dormitor. Înainte de plecare, se temuse că avea să descopere că totul nu e decât un clişeu, de care se abuzase din cauza maniei fără remuşcări a englezilor de a se elibera în mod civilizat din lanţurile unui puritanism rece într-un loc ce emana un grad acceptabil de senzualitate. Însă n-ar fi trebuit să îşi fi făcut niciun fel griji. Poţi să citeşti despre asta într-o mie de romane şi articole din ziare, poţi să vezi asta în scene mustind de romantism într-o mie de filme, şi, cu toate acestea, constatase Frances, nicio inimă sensibilă nu putea să nu tresalte, de fiecare dată, la vederea acelui peisaj, la contururile dealurilor de un cenuşiu măsliniu şi de un purpuriu ca strugurii, presărate cu ziduri ca de şofran, cu acoperişuri roşietice şi cu ramurile spiralate şi închise la culoare ale chiparoşilor plasaţi întâmplător într-un tipar absolut perfect.

Aranjase mici călătorii pentru clienţii ei. Unele erau făcute prin podgorii, altele erau gândite pentru pictori sau fotografi, unele erau asemenea unor mici investigaţii, în căutarea etruscilor, sau a lui Piero della Francesca, sau a unei familii cândva puternice, însă acum decăzute, precum familia de Medici. Apoi îşi vânduse partea din apartamentul din Battersea unei fete foarte energice specializate în speculaţii pe piaţa de capital şi se mutase în nord, de partea cealaltă a râului, într-o casă mică, amplasată chiar lângă Fulham Road. Nu îşi permisese să o cumpere, aşa că o închiriase, folosind parterul pe post de birou şi locuind la etajul întâi, având la vedere, în spatele clădirii, cireşul altcuiva. Angajase o asistentă, o fată care să răspundă la telefoane şi să facă diverse comisioane, şi investise ultimii bani împrumutaţi în calculatoare. Înainte să sărbătorească patru ani vechime în domeniu, trei companii mai mari, mai bine consolidate pe

piață și mai bine cunoscute încercaseră să îi cumpere firma.

Lizzie era mândră de ea. La cererea lui Frances, Lizzie se dusese la Londra și făcuse planul decorării birourilor de la parter, acoperind podeaua cu rogojini din iarbă de mare, iar pereții – cu niște fotografii imense, seducătoare din Italia –, pâine și vin pe o masă de fier aflată pe o terasă acoperită, având pe fundal priveliștea îndepărtată a unui oraș semeț dispus pe dealuri, Fecioara însărcinată a lui Piero, ce te emoționează enorm, în capela cimitirului de la Monterchi, o fată modernă, strălucitoare, învârtindu-se fără să îi pese pe o stradă medievală în ruine, imposibil să fie datată în vreun fel. Instalaseră o cafetieră și un frigider miniatural în care țineau sticlele vernil de Frascati, pentru a le oferi clienților.

— Vezi, îi spusese Frances. Vezi? Ți-am spus că asta n-o să ne schimbe. Ți-am *spus* eu.

— Mi-a fost frică, replicase Lizzie.

— Știu.

— Acum mi-e foarte rușine, mi se pare că a fost o dovadă de egoism din partea mea, însă nu m-am putut împiedica să simt așa.

— Știu.

— Însă acum sunt mândră și gata. Este minunat. Cum stai cu solicitările pentru vacanță?

Frances își întinsese ambele mâini, ținându-și degetele încrucișate în mod sugestiv.

— Super, spusese ea.

Aceasta, se gândi Lizzie acum, fusese singura lor mică neînțelegere, singura dată când în evoluția lor comună prin viață, făcută în paralel, șovăiseră și se clătinaseră fie și numai un pas. Uitându-se înapoi, Lizzie nu simți numai o senzație aproape dureroasă de jenă rămasă față de lipsa ei de generozitate, ci se simți și cumva confuză, pusă în încurcătură. Oare de ce anume se temuse? Cunoscând-o pe Frances așa cum o cunoștea ea, ce era de temut în raport cu o personalitate care era aproape ca a ei, atât de îngemănată cu a ei? Frances era, la urma urmei, persoana cea mai puțin ahtiată după avere pe care o cunoștea. Lizzie spera, cu un mic junghi brusc, și

totuşi atât de insistent, că nici ea nu era hrăpăreaţă. Oare o invidiase vreodată pe Frances, medită ea cu asprime, pentru toate acele călătorii făcute în Italia, în timp ce ea stătea în Langworth îngrijindu-l pe Sam de pojar sau îl însoţea pe Alistair la orele de violoncel, respectiv în timp ce participa la discuţiile obositoare ce se lungeau până noaptea târziu cu Robert, despre facturile galeriei? Doar pentru o secundă, îşi spuse ea, doar pentru o secundă trecătoare, fără nicio legătură cu oboseala şi cu cheltuielile aferente, şi-ar fi schimbat de bunăvoie viaţa sa de familie atât de împlinită şi de ancorată în realitate pentru viaţa lui Frances, plină de libertate, dar şi de singurătate. Nu era nicio îndoială cu privire la asta – reflectă Lizzie cu un oftat, aşezându-se la masa din bucătărie şi trăgând spre ea unul dintre carneţelele cu însemnări nesfârşite, ca să încropească o listă cu meniul pentru Crăciun –, nu încăpea îndoială că Frances era singură.

Cineva – o clientă mai specială a galeriei care încerca din răsputeri să devină prietena lui Lizzie – îi dăduse o carte de bucate din America numită *Good Food for Bad Times*. Cartea era scrisă de o persoană numită Enid R. Starbird. Lizzie o deschise în dorul lelii, gândindu-se că s-ar putea să îi furnizeze câteva idei economice de hrănire a unei familii de nouă persoane – cei şase membri ai familiei Middleton, Frances şi cei doi membri ai familiei Shore (părinţii lor) – timp de patru zile. Robert îi spusese seara trecută, cu vocea aceea grijulie pe care o rezerva pentru momentele în care îi dădea veşti neplăcute, că deocamdată se părea că încasările galeriei, în nebunia asta dinaintea Crăciunului, în loc să crească cu douăzeci la sută, ca de obicei, aveau să scadă cu zece procente. Amândoi suspectaseră că s-ar putea întâmpla asta şi avuseseră, pe durata întregului an, o serie de discuţii destul de superficiale şi filosofice referitoare la posibilitatea unei crize economice. Seara trecută, avuseseră o alta.

— Aşadar, spusese Lizzie, va trebui să avem un Crăciun cumpătat.

— Mi-e teamă că da.

Lizzie se uită la pagina deschisă a cărţii domnişoarei Starbird. „Nu uita niciodată”, spunea domnişoara Starbird foarte clar, „supele de

varză din sud-vestul Franţei. Un cap de porc, acel ingredient vital, nu este, după cum o să descoperi şi tu, atât de greu de obţinut”.

Lizzie închise cartea trântindu-i coperta cu putere, ca să scape de imaginea unui cap de porc cu o privire mustrătoare. Puse mâna pe carneţel. „Cârnaţi”, scrise ea rapid. „Spray cu vopsea aurie, castane uscate, diverse lucruri pentru ciorapii cu cadouri, mâncare pentru pisici, abţibilduri, o casoletă mare de carne tocată, timbre, de ridicat rochia de la curăţătorie, nuci”. Se opri, rupse coala de hârtie şi începu una nouă. „De făcut paturile în plus, de verificat vinul, de terminat împachetatul cadourilor, prăjitura cu glazură, de făcut umplutura pentru curcan, de verificat plăcinta cu carne (este de-ajuns?), de reamintit lui Rob despre vin, de curăţat argintăria (Alistair), de dat cu aspiratorul în sufragerie (Sam), de luat vâsc (Harriet şi Davy), de împodobit bradul de Crăciun (toată lumea), de făcut ghirlanda pentru uşa de la intrare (eu), tartele pentru petrecerea angajaţilor galeriei (eu) şi amestecul de unt, zahăr şi brandy pentru budincă (eu), de făcut curăţenie în întreaga casă de la etaj până la parter înainte s-o vadă mama (eu, eu, eu)”.

„Ajutor”, scrise Lizzie în partea de jos a listei sale. „Ajutor, ajutor, ajutor!”

Uşa bucătăriei se deschise. Davy, care la micul dejun fusese îmbrăcat complet şi corespunzător, iar acum purta numai şosete, chiloţi şi o cască de poliţist din plastic, se strecură înăuntru. Avea o privire vinovată. Veni spre Lizzie şi se lipi de genunchiul ei. Lizzie puse mâna pe el.

— Eşti îngheţat tot! exclamă Lizzie. Ce-ai făcut?

— Nimic, spuse Davy, aşa cum îl învăţase Sam.

— Şi-atunci unde-ţi sunt hainele?

— În cadă.

— În *cadă*?

— Ştii, aveau nevoie de-o băiţă, spuse Davy inocent.

— Dar erau curate, azi-dimineaţă erau curate…

— S-au murdărit cu puţină pastă, răspunse Davy, aproape visător.

— Ce fel de pastă?

— Pastă de dinţi, spuse Davy. De la scris cu pastă de dinţi…

Lizzie se ridică dintr-odată.

— Unde-i Sam?

— Vine Pimlott, spuse Davy. Pimlott şi Sam îi fac o tabără lui Superman…

— Pimlott?

Pimlott era cel mai bun prieten al lui Sam, un băiat palid cu o piele cu tentă movulie, slab şi bolnăvicios, cu nişte ochi luminoşi, extrem de vigilenţi, şi cu un caracter alunecos.

La prima lui vizită făcută aici, Liz îl întrebase: „N-ai şi tu un nume de botez?” El se holbase la ea. „Bineînţeles că n-are”, spusese Sam. „Îl cheamă Pimmers şi cu asta, basta”.

— Unde fac tabăra aia?

— E totul în regulă, spuse Davy, aranjându-şi casca astfel încât bărbia i se ivi de dedesubt. Nu-i la voi în cameră, ci în camera de oaspeţi…

Lizzie ţâşni ca din puşcă, ieşi din bucătărie şi o luă în sus pe scări. La baza acestora zăcea o panglică roşie încâlcită, asemenea unei porţii de spaghete; balustrada era goală.

— Sam! strigă Lizzie.

De undeva din depărtare se auzi un zgomot înfundat de paşi, asemănător sunetului scos de un tăvălug ce răzbătea prin geamurile închise.

— Sam! zbieră Lizzie.

Deschise larg uşa de la dormitorul neocupat al casei. Podeaua era complet acoperită cu cearşafuri, iar pe paturi, paturile din alamă de pe vremea regelui Edward al VII-lea al Angliei, pe care Lizzie le iubea şi pentru care cumpărase lenjerie din aceeaşi perioadă, Sam şi Pimlott săreau ca pe o trambulină, gâfâind din cauza efortului.

— Sam! urlă Lizzie.

El înţepeni, rămânând în echilibru după ultima săritură, ca şi cum ar fi încremenit în aer, aterizând rigid pe saltea, în poziţie verticală. Pimlott dispăru pur şi simplu, strecurându-se ca un şarpe

direct sub pat.

— Ce faci? strigă Lizzie. Ţi-am dat o treabă de făcut şi tu n-ai făcut-o, iar eu ţi-am spus că azi nu trebuie să-l chemi pe Pimlott aici, sau cel puţin nu înainte de a face tot ce ţi-am cerut să faci, iar camera asta-i sub orice critică, şi, după cum ştii şi tu, trebuie s-o aranjez şi s-o fac să arate bine pentru bunica şi bunicul, şi mai am şi-un milion de alte lucruri de făcut, iar tu eşti un afurisit de băieţel neascultător şi obraznic…

Sam se făcu mic şi se bosumflă.

— Îmi pare rău.

— Mami, se auzi o voce.

Cu răsuflarea întretăiată, Lizzie se întoarse. Alistair stătea acolo, cu un tub de lipici într-o mână şi cu macheta detaliată a unui avion din plastic, de culoare gri, în cealaltă. Peste una din lentilele ochelarilor săi erau o pată din ceva albicios.

— E tati la telefon, spuse Alistair. Şi după aceea ai putea veni săţ îi puţin ăsta, fiindcă menghina mea nu-i suficient de mică pentru a-l prinde în ea în timp ce lipesc ultima bucată din fuzelaj?

Lizzie fugi de-a lungul holului de la etaj spre telefonul de lângă patul ei şi al lui Rob.

— Rob?

— Lizzie, ştiu că eşti ocupată până peste cap, însă ai putea să vii puţin? Jenny a plecat acasă, fiindcă se simţea rău şi-arăta groaznic, biata de ea, iar magazinul s-a aglomerat brusc…

— Nu.

— Dar, Liz…

— Îmi pare rău, hai că o să încerc, însă aici e un haos complet şi sunt atât de multe de făcut…

— Ştiu, ştiu. O să te ajut eu diseară. Deocamdată lasă lucrurile aşa cum sunt.

— Nu pot să vin decât peste o jumătate de oră. Şi o să trebuiască să-i iau cu mine pe Sam şi pe Davy.

— OK, spuse Robert. Vino cât poţi de repede.

Lizzie puse receptorul în furcă şi se duse din nou pe hol. Prin

ușa deschisă a camerei de oaspeți se vedeau Sam și Pimlott, pe care Davy îi urmărea cu privirea în vreme ce aceștia puneau așternuturile înapoi pe paturi, total aiurea.

Alistair încă mai aștepta.

— N-ai putea să…?

— Nu, nu cred că aș putea, spuse Lizzie. Am atât de multe de făcut, încât simt c-o iau razna. Vreau să cureți tu argintăria.

În spatele ochelarilor, ochii lui Alistair se măriră plini de uimire.

— *Să curăț argintăria*?

— Da, spuse Lizzie.

Apoi intră în camera de oaspeți, îi scoase pe cei trei copii și trânti ușa de perete. Bărbații sunt cei care curăță argintăria. În plus ei mai și gătesc, schimbă scutece și se duc la cumpărături. Ceea ce nu fac femeile este să nu piardă timpul făcând ceva atât de lipsit de sens cum ar fi macheta unui avion.

— Dumnezeule, dar ce nervoasă mai *ești*, remarcă Alistair.

— Du-te acasă, îi spuse Lizzie lui Pimlott. Du-te, te rog, acasă și rămâi acolo până după Crăciun.

El se uită la ea cu ochii lui luminoși și o fixă cu o privire șmecherească. Nu avea nicio intenție să o asculte. Nu ascultase niciodată – mai puțin când îi convenea în vreun fel să facă asta – vreun adult în viața lui.

— Iar tu, îi spuse ea lui Sam, o să te duci să dai cu aspiratorul în sufragerie, iar tu, Davy, mergi și pune-ți niște haine pe tine, și după aceea du-te și găsește-o pe Harriet. Am nevoie de ea.

— Mi-e foame, spuse Sam.

— Chiar nu-mi pasă…

— Telefonul! exclamă Davy entuziasmat. Telefonul! Telefonul!

Alistair se strecură pe lângă mama sa și intră în dormitorul ei, ca să răspundă.

— Alo? spuse el, și nu „Langworth, 4004”, așa cum mama ei și Robert îi spuseseră la unison să o facă și, după aceea, cu o voce mai caldă: Bună, Frances.

Frances! Salvarea ei! Lizzie se duse în grabă la ea în dormitor,

întinzând mâna după receptor.

— Frances? Oh, Frances, slavă Domnului că eşti tu, e-atât de groaznic aici în dimineaţa asta, nu poţi să-ţi imaginezi, o adevărată casă de nebuni. Mi-ar plăcea să-i omor pe Prinţul Albert, pe Charles Dickens şi pe oricine altcineva care este responsabil de transformarea Crăciunului într-un asemenea coşmar…

— Oh, biata Lizzie, spuse Frances.

Vocea ei era, ca de obicei, blândă şi caldă.

— Iar acum Rob vrea să mă duc şi să-l ajut la galerie, iar eu de-abia am reuşit să comand amărâtul ăla de curcan azi-dimineaţă…

— Chiar contează chestia asta?

— Nu prea, cu excepţia faptului că nu mă simt stăpână pe situaţie, că n-am lucrurile sub control, ceea ce-i nebunie curată, fiindcă am mai făcut asta de Crăciun, ani şi ani de-a rândul…

— Ştiu. Probabil mult prea mulţi ani. La anul o să-ţi aranjez o vacanţă anti-Crăciun.

— Nu prea cred. Cum rămâne cu copiii mei, care-s de groază?

— O să am eu grijă de ei.

— Oh, Frances, spuse Lizzie, zâmbind fericită în receptor. Oh, Frances. Slavă ţie! De-abia aştept să te văd!

— Lizzie…

— Când vii? Ştiu c-ai spus că-n ziua de Ajun, însă n-ai putea să închizi pur şi simplu mâine agenţia, pentru weekend, şi să vii încoace duminică?

— Ba da, spuse Frances. De-asta te-am sunat. O să vin duminică. Şi-am să vă aduc cadourile.

— Ce?

La capătul celălalt al liniei telefonice fu o pauză scurtă, după care Frances îi spuse cu foarte mult calm:

— Lizzie, te-am mai sunat şi ca să-ţi spun că, anul ăsta, nu cred că o să vin în Langworth de Crăciun. De-asta vin duminică. Vin doar să vă aduc cadourile, însă după aceea o să plec din nou. O să… o să fiu plecată de Crăciun.

Capitolul 2

Când i se spusese că urma să aibă gemeni, Barbara Shore nu zisese absolut nimic. Doctorul ei, un medic generalist bunicel de provincie, de modă veche, care încă îşi făcea vizitele într-un costum lăbărţat cu buzunare interioare, croite în mod ingenios pentru a-şi ţine în ele tot instrumentarul medical, crezuse că rămăsese mută de bucurie. La urma urmei, aceasta era reacţia potrivită. Însă Barbara, după o bucată bună de timp, nu făcuse altceva decât să spună: „Este absolut ilogic”, după care plecase acasă pentru a face ce ştia ea să facă mai bine în momentele de criză, adică să se vâre în pat să se odihnească.

Soţul ei, William, venise acasă după o zi de predat istorie la o şcoală generală locală şi o găsise odihnindu-se.

— O să fie gemeni, spusese ea.

Tonul ei păruse acuzator.

El se aşezase, cu o oarecare dificultate, lângă ea, pe plapuma alunecoasă acoperită cu satin.

— Ce minunat!

— Pentru cine?

— Pentru noi doi. Se gândise puţin şi zâmbise spre ea. Shakespeare a avut fete gemene. Hamnet şi Judith.

— Nu vreau gemene, spusese Barbara punctând fiecare cuvânt, ca şi cum ar fi vorbit cu cineva cu probleme cu auzul. Eu vreau doar un copilaş, în mod sigur nu gemeni. Este îngrozitor să fii geamăn.

— Chiar aşa?

— Îngrozitor, repetase Barbara.

— De unde ştii?

— Fiindcă am imaginaţie, spusese Barbara. Fiindcă, dacă eşti jumătatea unui cuplu de gemeni, nu poţi să fii niciodată cu-adevărat o persoană în propria-ţi piele, căci acest lucru îţi împiedică orice fel de relaţii cu oricine altcineva. Niciodată nu ajungi să fii o persoană cu adevărat liberă.

William se ridicase şi se dusese la fereastră. Afară, ogorul în culorile toamnei se întindea plăcut, formând o mirişte împestriţată pe alocuri de potârnichi. Când se gândea la ideea de gemeni, la

desăvârşirea pe care o sugera aceasta, se umplu de o bucurie vizibilă.

— Americanii iubesc gemenii, spusese el fără nicio legătură. Există un loc numit Twinsburgh1, în Ohio, unde…

— Mai taci din gură, îi replicase Barbara.

— O să luăm o bonă, o să ne ajute vreo bunică. O să cumpăr o maşină de spălat.

Ochii lui se umpluseră pe neaşteptate cu lacrimi la gândul perechii de bebeluşi ce înmugurea acolo, în corpul Barbarei, la numai câţiva centimetri de el, având probabil mărimea unei alune.

— Sunt… sunt atât de fericit!

— Pentru tine totu-i foarte bine, spusese Barbara.

William se întorsese dinspre geam şi mersese înapoi la pat. Se uitase la Barbara. Ea fusese iniţial fiica directorului de la şcoala lui, iar acum era soţia sa. Una peste alta, lui nu îi era clar cum de se produsese această schimbare treptată şi nici ce simţea în legătură cu asta, însă ştia acum, uitându-se în jos la Barbara, aşa cum stătea desculţă şi nemulţumită pe aşternuturile din satin, îmbrăcată în jerseul ei de toamnă şi în cămaşă, că o iubeşte profund şi că îi este recunoscător pentru acea sarcină. Voise să îşi pună mâna pe stofa de tweed multicoloră, în nuanţe de violet, roz şi alb, acolo unde era întinsă încă peste burtica ei, dar se abţinuse. La urma urmei, era anul 1952, iar „bărbatul de tip nou”, care participă atât la sarcina propriu-zisă, cât şi la naşterea copiilor, era încă o creatură a viitorului. În schimb, William o sărutase pe Barbara pe frunte.

— O să ai tot ce-o să vrei, spusese William. Orice-i necesar să-ţi facă viaţa mai uşoară. O să-ţi fac o cană de ceai.

Se dusese jos la bucătărie, suflându-şi nasul, căci i se părea că avea din nou ochii plini de lacrimi. Bucătăria, vopsită în crem şi foarte ordonată, era o încununare a competenţei teribile a Barbarei în ceea ce priveşte treburile casei: nimic la nelalocul lui, nimic murdar, nespălat sau lipicios la atingere, nici măcar o singură muscă mai îndrăzneaţă care să bâzâie pe lângă geamurile curăţate impecabil. Luase ceainicul, se dusese la chiuvetă şi îl umpluse, apoi pornise aragazul şi pusese ibricul la fiert deasupra flăcărilor portocalii-albăstrui circulare ce

fâsâiau uşor.

— Gemeni, îşi spusese el cu voce tare.

Norocul de care avea parte, şansa absolut încântătoare de a spera la gemeni îl umpluse de teamă şi de uimire. Ce făcuse el ca fie vrednic de aşa ceva? Într-adevăr, ce făcuse el vreodată ca să merite ceva, cu excepţia faptului că trecea prin viaţă împleticindu-se uşor, descurcându-se indiferent de evenimente şi de circumstanţe, ca şi cum ar fi fost condus în permanenţă de-o mână călăuzitoare? Fusese prea tânăr chiar şi pentru a merge la război, rămânând în siguranţă la adăpostul şcolii, şi învăţase despre această realitate înspăimântătoare şi despre adevărata ei natură doar de la oamenii pe care îi descoperise el însuşi la universitate, oameni a căror pregătire fusese întreruptă de cei şase ani de lupte. La momentul respectiv, William se simţise extrem de umil şi de neimportant. Acum se simţea la fel de umil.

— Am douăzeci şi cinci de ani, îi spusese el bucătăriei goale. Am douăzeci şi cinci de ani şi, la scurt timp după ziua mea de naştere, după ce împlinesc douăzeci şi şase de ani, o să fiu tată de gemeni. Făcu o pauză şi îşi îndreptă umerii, ca şi cum ar fi auzit Imnul Naţional. Tatăl gemenilor.

Barbara nu dorise să le spună vârsta ei celor de la clinica din Bath, unde fusese să nască. Nu dorise ca surorile medicale să ştie că era mai bătrână decât William şi, în plus, se autoconvinsese că treizeci de ani este o vârstă jenant de târzie la care să începi să ai copii. Aşa că se holbase pur şi simplu la ele când o întrebaseră câţi ani are, iar la final se văzuse nevoită să-şi scrie vârsta pentru ele, în tăcere, provocându-le cu o privire furioasă, să citească data cu voce tare.

Gemenele se născuseră una după cealaltă, încetul cu încetul, cu extrem de multă suferinţă şi durere. William, care intrase după aceea pe vârfuri la ea, cu un buchet de lăcrimioare, fusese alarmat la vederea feţei sfrijite şi pământii a Barbarei şi a aerului ei bolnăvicios, de parcă ar fi fost stoarsă de orice strop de energie.

— Sunt atât de fericit că sunt fete, îi spusese William în şoaptă.

Apoi îi sărutase mâna Barbarei. Ea îl apucase cu cealaltă mână, cea liberă.

— Să nu mă mai faci să trec prin asta.

— Dar…

— Niciodată, subliniase Barbara. Tu nu ştii, nu poţi să ştii. Am crezut că n-o să se mai termine niciodată.

— Desigur, spusese William.

Voia cu disperare să se ducă şi să se uite la cele două leagăne de copil, cu aspect mohorât de spital, puse la piciorul patului Barbarei, însă Barbara încă îl mai ţinea de mână. Faptul că ea nu mai voia alt copil însemna că nu avea să-i mai permită vreodată să…? „Ajutor”, se gândise William şi înghiţise în sec. Nu trebuia să se gândească la asta, nu era momentul potrivit, era un gest extrem de egoist, în timp ce biata Barbara, complet epuizată, era pe deplin îndreptăţită să spună că pentru el totul era foarte bine…

— Pentru tine totu-i foarte bine, spusese Barbara. Însă pur şi simplu n-o să permit să…

— Nu, o întrerupse William. Bineînţeles că nu. Totul va fi exact cum vrei tu.

Ea mai slăbise puţin strânsoarea mâinii.

— Frumoase flori, comentase ea, cu o voce mult mai normală. Mama mi-a trimis unele oribile. Uite-le acolo! Crizanteme mov, potrivite pentru o înmormântare. Cum de-a putut să găsească aşa ceva în luna mai?

— O să mă duc să mă uit la fete, spusese William.

— Par foarte inteligente, subliniase Barbara. Din fericire.

Lui William i se păreau vulnerabile, frumoase… atât de *ale lui*, încât avea senzaţia că-i stătea inima. Nu-i venea să creadă. Nu-i venea să creadă că sunt atât de micuţe, atât de desăvârşite, că erau acolo, în lumea reală, nu în nu ştiu ce aranjament alambicat şi greu de imaginat, undeva în interiorul Barbarei.

— Oh! exclamase William. Le atinsese fiecare obrăjor în parte cu degetul arătător, cuprins de o adevărată euforie. Oh, îţi mulţumesc!

Barbara aproape că zâmbise.

— O să le cheme Helena şi Charlotte.

William îşi atinsese încet din nou fiicele. Una din ele se mişcă şi

trase cu nesaţ aer în piept cu guriţa ei miniaturală.

— Ba nu.

Barbara, incapabilă să se ridice în fund din cauza epiziotomiei, îşi ridicase semeţ capul ca să-i arate cine avea de spus ultimul cuvânt.

— Ba da. Am hotărât deja. Charlotte şi Helena.

— Nu, insistase William.

Îşi îndreptase spatele şi se uitase la Barbara, care la rândul ei se uita la el, de pe pernele ei albe.

— În ziua în care mi-ai spus că o să avem copii gemeni, le-am numit, în minte, Frances şi Elizabeth. Am ştiut că n-o să fie băieţi – nu mă întreba cum s-a întâmplat asta, pur şi simplu am ştiut-o. Aşa că, de luni de zile, le cheamă Frances şi Elizabeth.

— Dar nu-mi place Frances.

— Nici eu nu mă dau în vânt după Barbara, replicase William. După o pauză, adăugase fără vehemenţă: Ca nume. Dar asta este.

Barbara deschisese gura, însă o închisese rapid la loc.

William aşteptase. Ea se afundase treptat în perne şi închisese ochii.

— Bine, fie cum vrei tu.

— Cea de aici este Frances, spusese William. Cea cu nasul mai mare.

— Niciuna din ele n-are nasul atât de mare încât să ajungă subiect de discuţie. Elizabeth este cea mare. Cu Frances am avut de furcă, de-am crezut că…

Chiar atunci se deschisese uşa. O asistentă îşi băgase capul înăuntru.

— E timpul pentru sticla magică! spusese ea.

William se gândi, fără şanse prea mari de transpunere în practică, la sticlele negre de bere brună, la sticlele de culoarea chilimbarului cu cidru, la sticlele verzi de gin…

— N-o să le dau să mănânce, spusese Barbara. Vreau să spun… Făcuse un gest expresiv spre volănaşele albastre ale halatului ei de noapte. Vreau să spun că nu le alăptez. Refuz.

— Te înţeleg, replicase William, fără să se fi gândit vreun pic

până atunci la cum aveau să fie hrănite bebelușele.

— Și mai e ceva…

— Da.

— În momentul în care o să pot să cobor din pat, o să mă duc la Londra. Am de gând să mă duc la Clinica Marie Stopes. Pentru a mă asigura că apelez, adăugase Barbara cu voce tare, la măsuri contraceptive cu-adevărat eficiente.

Gemenele se dovediseră de-a dreptul extenuante, având colici și fiind extrem de irascibile. Pentru ele, William și Barbara se treziseră pe rând noaptea, iar după-amiaza mai venise și fiica îngrijitorului terenurilor de sport ale școlii, care aștepta un loc la liceul sanitar, unde pregăteau asistente medicale, și astfel Barbara putuse să aibă și ea parte de două ore de somn.

Timp de un an, cam așa își duseseră existența. William uitase cum era viața obișnuită, viață în care prioritățile adulților puteau să fie priorități cu-adevărat, în care nu erai năuc și amețit din cauza lipsei de somn, în care conversațiile cu Barbara nu se rezumau doar la câte grame mai luase Frances și la cât de des se îmbolnăvise Elizabeth. Nu fusese câtuși de puțin nemulțumit de tirania exercitată de gemene asupra vieții lor, acceptând pur și simplu acest lucru așa cum acceptase și înainte atât de multe schimbări, precum moartea timpurie a părinților săi ori căsătoria cu Barbara, însă câteodată se mai gândise în sinea sa că probabil nici chiar cei mai pregătiți viitori părinți nu conștientizează pe deplin ce înseamnă să ai copii, pentru că altfel este puțin probabil ca vreo persoană – în mod sigur nu cineva cu un dram de imaginație – să mai încerce acest lucru.

După cincisprezece luni, totul se schimbase. Gemenele se transformaseră din niște ghemotoace smiorcăite, palide și bolnăvicioase în niște copile admirabile, sănătoase, cu pielea de culoarea piersicii, cu extrem de multă inițiativă. Începuseră să meargă și să vorbească devreme și manifestaseră un entuziasm ieșit din comun față de cărți. Barbara, care avusese grijă de ele cu acea conștiinciozitate și îndârjire de care dăduse dovadă când venise vorba despre zugrăvirea bucătăriei și despre cheltuielile casei, începuse să

afişeze ceva foarte asemănător cu mândria. De asemenea, încercase să îi atenueze lui William implicarea, extrem de serioasă, în creşterea copiilor, implicare pe care ea i-o ceruse cu insistenţă de-a lungul acelui teribil prim an. William, aşa cum făcuse şi în cazul numelor gemenelor, refuzase.

— Le-am făcut baie încă de când s-au născut şi o să le fac baie şi de acum încolo. În plus, o să continui să le dau de mâncare, să le duc la plimbare, să le citesc şi să le descurajez să-şi mai bage degetele în ochii câinilor şi să mai fie obraznice cu mama ta.

— Ar trebui să-ţi pese mai mult de cariera ta, îi spusese Barbara.

— Vrei să spui c-ar cam fi timpul să fiu director de şcoală?

— Ai douăzeci şi opt de ani, ştii şi tu. Chiar şi directorii de şcoală sunt în vremurile noastre din ce în ce mai tineri…

— Nu vreau să fiu director, replicase William. Nu doresc să mă ocup de chestii administrative, vreau să predau. Şi mai vreau să fiu aici şi să stau cu fetele mele.

Când gemenele împliniseră patru ani, Barbara şi William avuseseră o ceartă serioasă. Barbara, crescută exclusiv în lumea şcolilor private, îşi dorise ca ele să meargă la o grădiniţă din Langworth, condusă de soţia unui învăţător de la şcoala tatălui ei. William îi înfruntase atât pe ea, cât şi pe socrii săi. Impulsionat de senzaţia instinctivă că regulile şi condiţionările echivalau în vieţile unora precum el şi Barbara cu un ştreang de gât, el anunţase că fiicele sale aveau să meargă la o şcoală de stat locală din orăşelul lor, fapt ce provocase un scandal monstru. Scandal care continuase câteva zile şi nopţi, iar Frances şi Lizzie – ale căror păreri nu erau niciodată luate în seamă – ascultaseră fără să înţeleagă, sugându-şi degetele mari şi ţinând de capetele opuse ale aceleiaşi plăpumioare.

În cele din urmă, se ajunsese la o înţelegere. Gemenele aveau să meargă la şcoala Moirei Cresswell din Langworth timp de doi ani, după care aveau să continue la şcoala publică din orăşel, până la examenul de intrare în şcoala gimnazială.

— După aceea, insistase William, vor merge la şcoala pregătitoare din Bath.

— Numai peste cadavrul meu, strigase Barbara. Dacă n-o să meargă la Colegiul de fete Cheltenham sau la Şcoala de Fete Wycombe Abey, atunci n-o să meargă la nicio şcoală.

Gemenele îşi sugeau degetul şi ascultau. Singura şcoală de care ştiau ele era cea la care preda tatăl lor, o clădire cu multe coridoare reci, cu nişte brute de băieţi şi cu clopoţei ce scoteau un zgomot strident. Acolo nu erau deloc fete.

Când venise momentul pentru decizia în această privinţă, William făcuse cam tot ce dorise, deoarece se întâmplase ceva ieşit din comun. Când gemenele împliniseră zece ani, iar Frances, în special, începuse să fie neastâmpărată şi neascultătoare, într-un mod evaziv şi fantezist, foarte greu de definit şi de pedepsit, Barbara plecase pe neaşteptate. În clipa asta, aranja husele scaunelor, rezolvând la telefon chestii organizatorice şi uitându-se atentă la tine ca să se asigure că nu-ţi verşi spanacul în vaza cu anemone de pe masa de la bucătărie, aşa cum o mai făcuseşi cândva, într-un mod foarte ingenios, iar în secunda următoare era dată dispărută. Era foarte ciudat. Se făcuse nevăzută cu aceeaşi abilitate cu care făcea toate lucrurile, fără să lase niciun semn al plecării ei şi fără a lăsa să se vadă că din casă lipsea ceva anume. Lizzie şi Frances fuseseră mult prea şocate pentru a plânge.

William le spusese că ea plecase în Maroc.

— Unde-i Marocul?

El adusese un atlas şi îl pusese pe podea, iar ele se aşezaseră în genunchi în jurul lui.

— Acolo. Acela este Marocul. Şi iată şi oraşul Marrakesh. Mami s-a dus în Marrakesh. Pentru un fel de vacanţă mai prelungită, bănuiesc.

— De ce-a plecat?

— Vreau să evadez, îi spusese Barbara lui William. Viaţa de-aici este ca şi cum ai fi obligat să trăieşti într-o haină prea strâmtă. Am patruzeci de ani. Dacă nu fug acum, sigur n-o s-o mai fac niciodată. Pur şi simplu o să clachez.

— Însă vrei să-mi spui cu toată seriozitatea, îi replicase William,

că te alături curentului hipiot? Se uitase la Barbara. Era începutul toamnei, iar ea purta o fustă din catifea, o bluză Viyella şi un pulover atât de specific vârstei mijlocii, de culoare verde. Vorbeşti serios? Caftane şi şiraguri nesfârşite de mărgele ale iubirii? *Curentul hipiot*?

— Da, spusese Barbara.

— Cred, le zisese William fetelor sale, c-a plecat din cauză că s-a purtat impecabil de manierat pentru o perioadă mult prea lungă de timp. Probabil pentru că este fată de director de şcoală. A plecat să se poarte urât pentru o vreme, să iasă din sistemul ăsta al ei.

— Şi te deranjează? îl întrebase Frances.

William se uitase la ea.

— Nu prea. Dar pe tine?

Gemenele făcuseră un schimb scurt de priviri.

— Aş fi preferat să-şi ia rămas-bun, spusese Lizzie destul de tăios.

*

Ea fusese plecată timp de zece luni. În acele zece luni, gemenele îşi luaseră examenele de final la şcoala primară şi intraseră la şcoala pregătitoare. William aruncase la coşul de gunoi broşurile pentru Colegiul de Fete Cheltenham şi Şcoala de Fete Wycombe. De asemenea, presupunând că Barbara nu numai că fuma marijuana, ci şi că îi era necredincioasă, începuse să bea câte un pahar de whisky seara şi să se culce cu o localnică pe nume Juliet Jones, care locuia într-o casă izolată şi avea mult succes, fiind o adevărată maestră în ale olăritului. Gemenele terminaseră ultimul an al şcolii primare, iar acum, fiindcă nu mai era Barbara să le corecteze, căpătaseră un uşor accent de Somerset şi crescuseră având-o pe Juliet în preajmă (ea gătea mai bine decât Barbara), iar la un moment dat scriseseră nişte scrisori lungi, semnate de amândouă, cu destinaţia Marrakesh, descriind ce făceau zi de zi şi rugând-o pe Barbara să le aducă sandale cu barete din aur, mărgele gen mătănii şi nişte desert, într-un borcan de dulceaţă.

Când se întorsese acasă, pe Barbara nu o mai recunoscuse nimeni. Era extrem de slabă, îşi contura ochii cu creion khol şi avea părul vopsit cu henna, iar podul palmei şi partea de sus a labei

piciorului îi erau pictate cu nişte modele cu nuanţe indigo-albăstrui. Îi adusese fiecăreia dintre gemene o mânuţă a Fatimei, din argint, care să le ferească de deochi, şi îi spusese lui William, în faţa copiilor, că îl iubea şi că era recunoscătoare că s-a întors.

— Însă totodată, spusese ea cu fermitate, sunt recunoscătoare şi că am plecat.

În momentul ăla, William nu ştiuse ce simţea în ceea ce o privea. Însă, de fapt, nu ştiuse niciodată. În timp ce ea fusese plecată, se gândise să o părăsească pentru Juliet, însă acum reevalua hotărârea. Barbara se dusese la etaj la baie şi se încuiase înăuntru pentru o bună bucată de timp. Când ieşise din baie şi coborâse, încă mai avea mâinile vopsite, iar părul continua să aibă aceeaşi culoare, însă purta haine convenţionale, iar privirea îi revenise – de la acea căutătură sfredelitoare, după cum li se păruse gemenelorla normal.

— Cred c-ar trebui să fac o plăcintă ţărănească cu carne, spusese Barbara.

— Mai bine nu, replicase Frances. Ca să prindă curaj, ţinea foarte strâns mâna Fatimei, pe care o primise mai înainte. Am prefera una făcută de Juliet.

— Ne-ar plăcea ca-n loc de o plăcintă de-a ta să mâncăm una de la Juliet.

— Cine-i Juliet? întrebase Barbara şi se uitase la William.

El îi întorsese privirea. Până şi Frances, la cei unsprezece ani ai ei, observase cât de încântat părea tatăl ei, absolut netemător.

— Urma să ajung şi la acest aspect, îi răspunsese William.

După toată povestea asta, viaţa fusese foarte diferită. Gemenele îşi căpătaseră brusc independenţa, într-o proporţie apreciabilă, plecând din Bath singure şi întorcându-se de la şcoală tot singure, cu autobuzul, şi li se permise să meargă la cinema sau la plimbare cu bicicleta şi să îşi ia singure de mâncare din frigider. Barbara continuase să trăiască alături de William, iar William continuase, cu o discreţie de-a dreptul naturală, să se vadă cu Juliet. Începuseră să apară cărţi, cărţi cum William nu îşi imaginase niciodată, cu atât mai puţin să audă de ele, cărţi scrise de Betty Friedan şi Simone de

Beauvoir. Barbara, la patruzeci şi doi de ani, lăsând în urmă aventura şi continuându-şi plină de hotărâre mariajul, se convertise la feminism.

Varianta de feminism adoptată de Barbara le colorase gemenelor întreaga adolescenţă. Astfel, Lizzie fusese descurajată să se mai implice în treburile casei, pentru care dovedise un real talent, iar Frances fusese încurajată să-şi înăbuşe tendinţa introspectivă către care avea o înclinaţie naturală, dar care, în viziunea Barbarei, nu era suficient de pozitivă. Barbara mergea la Londra la întrunirile unui grup de femei şi aducea cu ea membre ale acestei grupări, într-o casă care nu mai era de mult strălucitoare şi în care nu mai mirosea a ceară de lustruit şi a Dettol2. Lizzie începuse să se ducă la vila lui Juliet, unde făcuse cunoştinţă cu lutul şi cu principiile de bază ale sculpturii. Frances, fluturând un exemplar din cartea lui Doris Lessing, *The Golden Notebook*, pe post de paravan, dispărea şi ea din când în când, ducându-se la nişte întâlniri amăgitoare, pline de pipăieli, cu cel care fusese ales reprezentant al elevilor de la şcoala lui William. La rândul lui, William, care jongla în tăcere cu cele patru femei din viaţa sa, se întrebase, din când în când, cum de se brodiseră lucrurile în felul acesta.

Fusese foarte mulţumit când se măritase Lizzie, dar se manifestase într-un mod destul de moderat. Îi plăcea de Robert, despre care credea, în mod îndreptăţit, că urma să aibă grijă de ea şi să o respecte, însă se gândea că ea este prea tânără pentru a se mărita. Fusese încântat de alegerea ei de a merge la şcoala de artă şi de-abia aşteptase să folosească o parte din capitalul pe care îl primise de la părinţii lui în urmă cu treizeci de ani şi să îi înfiinţeze propriul ei atelier de sculptură – ajutând-o să câştige nişte bani de pe urma busturilor pentru care părea să aibă un talent înnăscut. Însă Lizzie alesese să se mărite. Barbara se opusese din răsputeri.

— Văd că pur şi simplu te conformezi unei stereotipii, îi spusese Barbara.

— Ştii ce, spusese Frances extrem de indignată, apărându-şi sora. Ia nu te mai lua de Lizzie. Şi, apropo, cum îndrăzneşti? Ca femeie măritată de-atâta amar de vreme, de douăzeci şi cinci de ani, este

ipocrizie curată să…

— Voi sunteţi prima generaţie cu posibilităţi reale de a alege, spusese Barbara, întrerupând-o, şi se uitase încruntată la Frances.

Frances fusese la Litere şi studiase literatura engleză, care era complet nefolositoare, în loc să urmeze ceva cu aplicabilitate practică, precum sociologia. În plus, părea să nu aibă niciun fel ambiţii legate de carieră, ci susţinuse, într-un mod vag şi enervant, că se gândea să-şi ia totuşi o slujbă. Barbara fusese adesea disperată din cauză că Frances nu avea o personalitate la fel de puternică precum Lizzie, că era prea dependentă de sora ei şi mult prea mulţumită de faptul că Lizzie lua decizii pentru amândouă. După căsătoria lui Lizzie, Barbara numărase în câte weekenduri se dusese Frances la Langworth, asemenea unui iepure ce se înapoia grabnic în vizuină. I se păruseră mult prea multe, și îi trimisese lui Frances scrisori lungi, foarte argumentate, extrem de dojenitoare, explicându-i cât de nedrept era acest lucru faţă de Lizzie şi de Robert şi cum ea, Frances, nu avea să se maturizeze niciodată dacă intenţiona să continue astfel.

— Ţi-am spus eu, i se plânsese Barbara lui William, ţi-am spus eu cum o să fie cu gemene. Frances n-o să facă niciodată nimic.

William, acum adept al tăcerii, nu replicase nimic.

Când Frances urnise afacerea ei Shore to Shore, Barbara fusese în culmea fericirii. Uitase că fusese deznădăjduită din cauza lui Frances. Ba chiar îi ceruse lui William să o împrumute cu bani.

— Trebuie! Trebuie s-o faci!

— Aveam oricum de gând s-o fac, îi răspunsese William.

— Bineînţeles, afirmase Barbara, pe durata prelegerilor pe care le ţinea grupurilor de femei din provincie, fiicele mele sunt primele exemple de tinere femei care beneficiază de pe urma cauzei pentru care am luptat noi în anii şaizeci. Nici nu se pune problema să le subestimăm potenţialul de a-și clădi nişte cariere adevărate.

În duminica de dinaintea Crăciunului, când sună telefonul, Barbara era sus în pod căutând unul dintre vechile ei sarafane pe care să i-l ducă lui Harriet. Spera ca acesta să îl perceapă mai degrabă ca pe un talisman. Găsise ceea ce credea că era valiza potrivită – una dintre

vechile valize ale tatălui său, acoperită cu rămăşiţele etichetelor P'O de dinaintea războiului –, când telefonul începu să sune, două etaje mai jos, în hol. Barbara se duse la chepengul pătrat de deasupra platformei scării.

— William!

William ura să răspundă la telefon; dintotdeauna urâse să o facă. Dacă ştia că Barbara era suficient de aproape cât să îl audă, îl lăsa să sune de zece sau de douăzeci de ori, stând undeva la pândă şiţmându-şi respiraţia, ca şi cum i-ar fi fost teamă de el.

— William!

La parter, se deschise o uşă cu multă prudenţă.

— William! urlă Barbara. Răspunde, pentru numele Domnului! Sunt în pod!

Paşii lui şovăielnici parcurseră holul – parchetul strălucind acum din nou, după ce sfidarea iniţială a Barbarei faţă de treburile casnice se redusese treptat până dispăruse de tot –, după care bărbatul ridică receptorul fără tragere de inimă.

— Alo? rosti William şovăielnic.

Gâfâind, Barbara se strecură prin chepeng.

— Lizzie! spuse William cu bucurie. Scumpo, ce bine! O să ne vedem mâine… Poftim? Ce-i cu Frances…

Se opri şi ascultă. Barbara se ţinea de marginile galvanizate ale scării ce ducea în pod şi puse un picior, şi apoi pe celălalt, pe treapta cea mai de sus a scării.

— Dumnezeule, spuse William. E bine? Vreau să spun dacă a…?

El se opri din nou, ascultând. Barbara îşi târşâi picioarele şi coborî scara fără pic de graţie şi ateriză greoi pe podea.

— Da, desigur, spuse William. Este îngrozitor de supărător pentru tine… şi de neînţeles. Chiar nu pare un motiv…

Îşi aruncă privirea în sus. Barbara cobora treptele în mare viteză, cu o mână întinsă după receptor.

— Ascultă, scumpo, spuse William rapid, o să-i spun lui mami, după care o să te sunăm noi. Nu, nu, ea este bine, însă o să-i spun eu nu-i nevoie ca tu… Pa, scumpo, adăugase William cu fermitate, trântind

cu putere receptorul exact când degetele Barbarei erau gata să-l înşface.

— Ce-i? întrebă Barbara cu insistenţă.

— Ceva ciudat, spuse William. Ceva foarte ciudat…

— *Spune-mi*…

— Frances nu-şi va petrece Crăciunul cu noi. Frances o să plece.

— Ce? Unde…

William se uită la Barbara.

— Se duce-n Spania.

— Spania! ţipă Barbara, ca şi cum William ar fi spus „Siberia”. Dar de ce?

— Din câte s-ar părea, ca să vadă nişte hoteluri.

— De Crăciun? E nebună? Hotelurile spaniole o să fie închise de Crăciun!

— După câte se pare, nu şi acestea, care constituie un mic grup privat de hoteluri numit, după spusele lui Lizzie, Posadas of Andalucia. Fiul proprietarului o să-i arate lui Frances împrejurimile.

Barbara îl apucă pe William de braţ.

— Ăsta e! Ăsta-i motivul pentru care pleacă! E vorba de-un bărbat, un spaniol…

— Lizzie spune că nu. Zice c-a întrebat-o pe Frances şi că ea i-a spus că nu l-a întâlnit niciodată. Se duce şi gata. Biata de Lizzie, este de-a dreptul distrusă…

Barbara îi dădu drumul braţului lui William. Păru dintr-odată căzută pe gânduri.

— Da. Bineînţeles.

— Crezi, replică William încet, că Frances fuge?

— Că fuge? De ce?

— De noi. Fiindcă este exact ca mine, pur şi simplu fuge la întâmplare, se lasă dusă…

— Prostii! exclamă Barbara. Conduce o mică afacere de mare succes. Nu poţi să fugi la întâmplare, să te laşi dusă şi să şi conduci o *afacere*.

— I-am spus lui Lizzie c-o suni tu înapoi…

— Da, te-am auzit…

— O să fie atât de diferit, fără Frances, nu-i aşa? Vreau să spun că noi n-am petrecut niciodată, în cei treizeci şi şapte de ani ai lor, un Crăciun fără Frances…

— Eu am petrecut unul, spuse Barbara, în Maroc. Pe de altă parte, anul ăla *n-am* avut parte de Crăciun.

— Tu ai fugit de…

— Nu te pripi să tragi concluzii, replică Barbara cu asprime. Nu ştim dacă Frances face ceva de genul ăsta. O s-o sun înainte să îi telefonez lui Lizzie.

— A plecat, spuse William.

— A plecat?

— Da. A luat un avion acum o oră. S-a dus de la Lizzie direct la aeroport. Ne-a lăsat o scrisoare.

— Cât de melodramatic…

— Nu-i mai melodramatic, spuse William cu o oarecare vehemenţă, decât să fugi la Marrakesh.

— De ce tot continui s-aduci asta în discuţie?

— Ca să-ţi reamintesc că oamenii chiar fac lucruri neaşteptate, oameni care nu şi-au ieşit complet din minţi.

Barbara puse mâna pe telefon şi începu să formeze numărul lui Lizzie cu înverşunare, împungând tastele cu putere. William se duse încetişor în sufragerie, locul în care se îngropase confortabil într-o grămadă de ziare de duminică. Se gândi că ar putea să meargă până la bar să îşi cumpere un pahar de scotch, după care să îşi ia băutura cu el la telefonul cu fise al localului, aşa cum făcuse adesea, şi să o sune pe Juliet. Se gândi că ştia ce avea să spună Juliet, însă în realitate chiar voia să o audă spunând asta. Se văzu stând acolo, în colţul barului, cu receptorul telefonului într-o mână, cu paharul în cealaltă, ascultând-o pe Juliet:

„Ah”, ar fi spus Juliet. „Ah, William. Aşteptam să se întâmple asta…”

1 În engleză, în original, „Oraşul gemenilor” (n.tr.)

2 Tip de soluţie antiseptică, folosită îndeosebi pentru

prevenirea infectării rănilor şi neutralizarea bacteriilor (n.tr.)

Capitolul 3

Frances stătea stătea sprijinită de spătarul scaunului avionului şi îşi ţinea ochii închişi. Femeia de lângă ea, care se ducea în Spania ca să-şi petreacă Crăciunul alături de fiul ei care abia se însurase cu o fată din Sevilia, ardea de nerăbdare să poarte o conversaţie, aşa că Frances fusese nevoită să îi spună, cu blândeţe şi lipsită complet de orice urmă de sinceritate:

— Îmi pare rău, dar mă doare capul foarte tare. Am de gând să stau puţin cu ochii închişi.

— Ce păcat, spuse femeia. Biata de tine.

Încercă apoi să îi dea lui Frances două tablete de paracetamol, după care îi făcu semn spre o bomboană de mentă ambalată într-o hârtie cerată, verde cu alb. Zâmbind şi clătinând din cap, Frances o refuză şi îşi lăsă capul pe spate, închizându-şi ochii ca să nu o mai vadă. Auzi cum aceasta se întoarse spre cealaltă persoană, aşezată lângă ea, un băiat costeliv, îmbrăcat într-o geacă de piele şi un tricou alb cu un soare roşu cu galben şi negru imprimat pe el, asemenea unui blazon, deasupra cuvântului „España”.

— N-am mai mers niciodată cu avionul la Sevilia până acum, înţelegi, fiindcă înainte fiul meu şi soţia lui locuiau lângă Málaga, unde aveau un bar, numit Robin Hood, un bar tematic, înţelegi, fiul meu obişnuia să se îmbrace în costumul marelui erou, ştii, dar acum nora mea aşteaptă să aibă un copil, în martie adică, voia să fie mai aproape de mama ei, ceea ce este de înţeles, din punctul meu de vedere, aşa că vezi şi tu…

— Îmi pare rău, îl auzi Frances pe băiat spunând într-o engleză stricată, cu un accent îngrozitor. Îmi pare rău, doamnă, eu nu vorbeşte engleză, nu înţelege…

— Oh? replică femeia tăios.

Apoi scoase din buzunarul de plasă al scaunului din faţă revista pusă la dispoziţie de compania aeriană. Frances putu să o audă cum răsfoia indignată paginile lucioase.

— Oh, aşa este, spuse femeia, dar numai pe jumătate pentru ea.

O prezentare nemaipomenită a spiritului Crăciunului, trebuie să recunosc.

Crăciunul. Frances se gândi la asta. Se gândi la camera ei de la Grange. Camera lui Harriet, cu draperiile groase cu dungi bleu alese de Lizzie şi cu pereţii acoperiţi cu postere prezentând tot felul de băieţi, vedete pop, gânditori, trişti şi îmbufnaţi, afişe alese de Harriet. Când Frances venea să stea la ei, Harriet se ducea să împartă camera cu Alistair, cel puţin tehnic vorbind, căci, de fapt, rămânea şi lenevea la ea pe pat, uitându-se la Frances cum se îmbracă şi se dezbracă şi punându-i diverse întrebări. În dimineaţa de Crăciun, Harriet aştepta ca Frances să spună: „Te rog, *te rog* să nu mănânci toată ciocolata aia înainte de micul dejun, astfel o să vomiţi”, iar Harriet scotea foiţa subţire de staniol în care era ambalat Moş Crăciunul din ciocolatăşi-şi deschidea gura cât putea de larg, spunând: „Uite, *uite*!” Frances ţinea foarte mult la Harriet; gândul că nu era la Langworth de Crăciun, că o lăsase baltă pe Harriet, o făcu să simtă un junghi uşor, în timp ce stătea acolo în scaunul avionului.

Pe de altă parte, lăsase pe toată lumea baltă, într-un mod foarte spectaculos, îndeosebi pe Lizzie. Aceasta fusese atât de ofensată şi de supărată, încât Frances se văzuse nevoită să pretindă că avionul ei decola cu o oră mai devreme decât era programat de fapt să o facă, numai ca să aibă un pretext să plece de la Langworth.

— Nu pot să-ţi explic mai bine de-atât, îi spusese Frances. Am primit invitaţia asta din partea domnului Gómez Moreno acum o săptămână. L-am întrebat dacă nu este cam ciudat acum, în preajma Crăciunului, iar el mi-a răspuns că nu, că, dimpotrivă, este o perioadă excelentă, fiindcă hotelurile tatălui său sunt deschise, dar nu pline, ceea ce înseamnă că voi putea să văd totul aşa cum trebuie şi să mă întâlnesc pe îndelete cu personalul de-acolo. Mi-a spus că de obicei el şi tatăl lui lucrează de Crăciun, fiindcă tatălui său nu-i place Crăciunul.

— Dar ai fi putut să pleci de Boxing Day3, insistase Lizzie.

Luase cadourile pe care le adusese Frances şi le aruncase pe podea, lângă pomul de Crăciun, ca şi cum nu i-ar fi păsat câtuşi de puţin de ele.

— Dar n-am vrut s-o fac, îi spusese Frances. Am vrut să mă duc *acum*.

— Vreau, strigase Lizzie. Vreau! Când o să ajung şi eu vreodată să fac ce vreau?

— Lizzie, spusese Frances, încercând să îşi apuce sora de mână şi trezindu-se că aceasta şi-o smulse brusc. Sunt sora ta, dar nu sunt *tu*. Nu pot să ţin cont tot timpul de viaţa ta când vine vorba despre viaţa mea, nu mai mult decât poţi s-o faci tu în ceea ce mă priveşte.

— *Te rog* să nu pleci, o implorase Lizzie după aceea. Te rog să n-o faci. Am nevoie de tine aici, ştii bine cum este…

— Dar nu-i decât o zi, spusese Frances. Crăciunul nu este decât o zi.

Lizzie izbucnise în lacrimi.

— Dar de ce nu-mi spui adevărul? De ce nu-mi spui de ce vrei să te duci, de ce nu vrei să fii aici?

— Fiindcă nu ştiu cu-adevărat de ce, spusese Frances.

Stând sprijinită de spătarul scaunului, acolo în avion, ştia că afirmaţia ei fusese o eschivare. Erau lucruri în interiorul lui Lizzie, aspecte la Lizzie, pe care Frances le evitase dintotdeauna, de care învăţase, de altfel, să scape. Încă de când erau mici şi îşi petreceau timpul împreună, de pe vremea când nu făceau nimic una fără cealaltă, nici măcar cele mai intime lucruri, Frances ţinuse ceva pentru sine. Nu era ceva colosal, însă era ceva privat, o zonă dedicată ei însăşi care era a ei şi numai a ei şi care, ca atare, trebuia să fie ţinută în secret. Când era mică, adorase apropierea fizică a lui Lizzie, însă nu dorise să vorbească tot timpul, preferând să stea întinsă ori să se cuibărească în braţele lui Lizzie, gândindu-se de una singură, în sinea ei, în linişte. Acestea nu fuseseră nişte gânduri foarte profunde, în accepţiunea lui Frances, ci mai degrabă nişte poveşti fanteziste plasate în locuri misterioase şi înnegurate, însă fuseseră foarte satisfăcătoare şi necesare. De asemenea, era necesar ca ele să nu trebuiască mărturisite. Lizzie nu o întrebase niciodată la ce anume se gândea; probabil ei nu i se întâmplase niciodată aşa ceva, probabil presupusese că se gândeau amândouă la acelaşi lucru.

Frances o iubea pe Lizzie. Îi iubea puterea, priceperea şi energia pe care le manifesta când venea vorba despre galerie, despre casă, despre copiii ei, precum şi dragostea ei pentru culoare. O iubise şi în rarele ocazii în care toată priceperea lui Lizzie se năruise, aşa cum se întâmplase la moartea fratelui geamăn al lui Alistair, iar ea îşi îndreptase toate aşteptările spre Frances, cu un soi de dependenţă dulce şi plină de încredere, cu atât mai dulce pentru că era atât de rară şi de sinceră. Era îngrozitor să o rănească pe Lizzie, era îngrozitor să vadă că Lizzie nu putea, că nici măcar nu avea să înceapă să înţeleagă că momentan ele erau despărţite de propriile lor nevoi şi preocupări. Frances se simţi vinovată pentru că Lizzie era probabil extenuată în timp ce ea, Frances, zbura cu avionul spre Spania. Dar de ce să se simtă vinovată? Nu ea alesese viaţa lui Lizzie, ci sora ei şi-o alesese singură. Aşa că de ce să se simtă vinovată? Pentru că Lizzie o făcuse să simtă aşa, la fel cum, la o scară mai mică, femeia de lângă ea, care voia să îi spună despre fiul ei care se îmbrăca precum Robin Hood pentru a le servi halbe de bere turiştilor englezi într-un bar din Spania, o făcea să se simtă vinovată.

— Nu te simţi vinovată, îşi spuse Frances cu voce tare. Nu face asta. Nu eşti responsabilă pentru nimic.

— Poftim? întrebă femeia de lângă ea.

— De ce sunt femeile atât de înclinate să se simtă vinovate? întrebă Frances, renunţând şi deschizându-şi ochii. De ce se simt femeile atât de *obligate* faţă de toţi ceilalţi?

Femeia se uită urât la Frances preţ de câteva secunde, după care îşi luă din nou revista găsită în avion şi fixă în mod intenţionat cu privirea o pagină cu reclame la parfumurile din duty-free.

— Sunt sigură că nu ştiu, spuse ea, după care adăugă cu o oarecare uşurare: Nu mai avem decât o oră şi zece minute până la Sevilia.

La aeroportul din Sevilia – ponosit şi cu un aspect dezolant de loc abandonat, asemenea tuturor aeroporturilor mai mici – o aştepta un bărbat scund, într-un costum bleumarin. Acesta avea o pancartă pe care scria: „Domnişoara F. Shore to Shore” şi pe care o ţinea în dreptul

feţei, astfel încât semăna cu imaginea unui joc de puzzle în care trebuie potrivite capetele, corpurile şi picioarele unor personaje.

— Domnul Gómez Moreno? întrebă Frances.

O spuse fără prea mare convingere, neîncrezătoare în spaniola ei învăţată dintr-un ghid de conversaţie şi totodată neconvinsă că până acum aceasta nu se transformase deja în italiana pe care o vorbea ceva mai bine. Bărbatul coborî pancarta, lăsând să îi iasă la iveală o faţă lată şi radioasă.

— *Señora* Jore to Jore?

— Doar Shore, răspunse Frances.

— *Señor* Moreno m-a trimis, spuse bărbatul scund. Eu vă conduc. La hotelul Toro. *Señor* Moreno se întâlneşte cu dumneavoastră la hotelul Toro. Se opri să îi ia valiza lui Frances. Veniţi cu mine *Señora* Jore to Jore. Se puse în mişcare cu paşi mărunţi, dar rapizi, Frances urmându-l cu bagajul de mână din avion şi cu trenciul ei de ploaie. Vă rog să vă ţineţi geanta! strigă bărbatul scund înspre ea. Ţineţi-o bine tot timpul. În Sevilia e *tirón*!

— *Tirón*?

— Băieţi care smulg rapid genţile, în viteză de pe motocicletele lor…

Bărbatul se întoarse cu multă dexteritate când ajunse la uşa rotativă din sticlă a intrării în aeroport, lipindu-se cu spatele, astfel încât Frances să poată trece pe-acolo.

— Este departe? Până la Sevilia?

— *¿Qué*?

— Este – *¿está lejos Sevilia*?

— Nu, răspunse bărbatul. Cu maşina, ajungem destul de repede.

Era întuneric, întunericul acela de iarnă cu vânt rece usturător, însă cerul era strălucitor de la acele stele străine şi parcă exagerate. Bărbatul o băgă pe Frances pe bancheta din spate, îi trânti bagajul în portbagaj şi sări pe scaunul şoferului ca şi cum n-ar fi avut niciun moment de pierdut, pornind motorul şi făcându-l să vuiască de-a lungul drumului de ieşire din aeroport, asemenea unui şofer care demarează în trombă după o lovitură dată la o bancă.

„Mă întreb”, se gândi Frances, fără să se agite prea mult, „dacă nu cumva sunt răpită”. Era foarte puţin probabil, dar nu imposibil. Nimic, în acel moment, nu părea complet imposibil, iar faptul că îşi schimbase puţin modul de viaţă nu însemna că nu era posibil să descopere că şi-l schimbase într-o măsură mai mare decât intenţionase. Se uită afară pe geam. Prin faţa ochilor îi treceau rapid tot felul de clădiri cu un aspect industrial şi lipsit de viaţă, probabil fabrici, cu garduri înalte din sârmă, pătrăţoase, scăldate în lumina portocalie-gălbuie a stâlpilor de iluminat stradal.

— Unde este hotelul Toro? întrebă Frances. Vreau să spun *¿dónde*...?

Bărbatul scund era aplecat în faţă acum, suprasolicitând maşina ca să depăşească un autobuz.

— Barrio de Santa Cruz! Lângă Giralda! Lângă Alcázar!

Frances bănuise total aiurea că avea să stea la hotelul domnilor Gómez Moreno din Sevilia, la primul hotel din lanţul Posada of Andalucia, care se numea La Posada de los Naranjos. Frances văzuse o broşură. Pe prima pagină era o fotografie ce întruchipa visul oricărei persoane în ceea ce privea Sevilia: o curte placată cu plăci de teracotă văzută printr-un gard de fier forjat, cu o fântână, cu flori şi cu copăcei puşi în butoaie, nişte portocali aranjaţi în formă de acadea. În broşură scria că toate dormitoarele aveau priveliştea spre această curte interioară, ce degaja o atmosferă tipic spaniolă. Dormitoarele, se promitea în prezentare, erau viu colorate şi moderne, iar un sejur într-unul dintre ele nu avea să fie uitat foarte uşor. În plus, mai aveau încălzire centrală şi telefon, precum şi baie privată.

Maşina coti brusc şi parcurse în viteză un pod lung şi impresionant din piatră. Sub pod, apa scânteia şi licărea în luminile ce ajungeau până acolo de pe malul mai îndepărtat, apa râului Guadalquivir. Frances îi pronunţă numele pentru ea, „Guadalquivir”. În acel ghid extrem de serios pe care avusese timp să îl citească, Frances descoperise că George Borrow considera Sevilia cel mai interesant oraş din toată Spania.

— Plaza de Toros! strigă şoferul, arătând sugestiv cu mâna spre

zidurile înalte, curate şi curbate ale arenei taurilor.

— Oribil, spuse Frances cu fermitate. Crud şi oribil.

Niciunul dintre clienţii ei nu ar fi de acord cu o vacanţă în Spania dacă ar trebui să vadă, chiar şi cu coada ochiului, o luptă de tauri. Probabil avea să le explice asta foarte clar şi tranşant ambilor domni Gómez Moreno, junior şi senior: „Mi-e teamă că englezii consideră acest spectacol drept ceva barbar" sau, cu ceva mai mult tact: „Mi-e teamă că, provenind dintr-o naţiune iubitoare de animale, noi chiar nu suportăm să ne uităm la aşa ceva…" Oare cum arătau domnii Gómez Moreno? Oare aveau să fie la fel de scunzi, de pătrăţoşi şi de plini de energie ca şoferul lor, îmbrăcaţi tot în costume bleumarin, având dinţi de aur şi o percepţie de nezdruncinat că singurul gen de persoane care vin din Anglia în Spania sunt cele care caută soare, *sangría* şi cursuri de golf? Avea să îi fie îngrozitor de dificil să le explice că toţi clienţii de la Shore to Shore ştiu despre Lorca şi Leopoldo Alas, despre cutremurătoarea moarte a lui Filip al II-lea şi că vizitaseră marea expoziţie de picturi ale lui Murillo ce fusese găzduită de Academia Regală din Londra? Oare reacţionase prea impulsiv? Într-adevăr, nu fusese nimic altceva decât pură nebunie să îi supere pe toţi din familie, acum de Crăciun, de dragul unei broşuri atractive, a unui lanţ de mici hoteluri cu o rezonanţă plăcută şi a unui apel telefonic prietenos – sau chiar două – din partea unui tânăr din Sevilia, nerăbdător să-şi laude afacerea cu surle şi trâmbiţe?

„Dumnezeule!" se gândi Frances, după care continuă: „Adună-te odată. Asta e o aventură…"

Maşina, înaintând în viteză printr-un labirint ce te zăpăcea, opri brusc în faţa unui zid înalt de culoare albă. După câte se părea, drumul pur şi simplu se termina acolo.

— Ne oprim, spuse şoferul. Aici e capătul. Este Bario. Niciun fel de vehicule motorizate.

Bărbatul sări din maşină şi începu să deschidă portierele şi portbagajul. Frances coborî pe caldarâmul de afară. Se afla într-o piaţetă pătrată, cu laturi inegale, în care nu se auzea niciun fel de zgomot, cu excepţia celui scos de însoţitorul său care trântea

portierele şi mormăia ceva deasupra bagajelor. În capătul îndepărtat al piaţetei era un restaurant cu faţadă acoperită de vegetaţie ce începea să capete o culoare ruginie şi cu lămpi galbene la ferestre.

— Veniţi cu mine, *Señora*, spuse şoferul şi porni ca din puşcă de-a lungul unei alei de lângă zidul înalt de culoare albă.

Aleea era îngustă, luminată doar de lampa amplasată pe braţul unui stâlp din fier forjat, destul de dichisit, aflat la trei metri deasupra capului lui Frances. La capătul aleii, bărbatul scund dispăru la dreapta, apoi la stânga, după aceea o conduse, în vreme ce ea gâfâia uşor în urma lui, către o alee mai largă, încadrată într-o parte de o clădire înaltă văruită în crem. Ferestrele acesteia erau acoperite cu nişte grilaje de fier extraordinare.

— Acesta este hotelul Toro, strigă bărbatul. E foarte luxos!

Pentru Frances, arăta precum un penitenciar:

— Sunteţi sigur?

El execută din nou manevra sa de întoarcere la uşile ce dădeau înspre foaier.

— Veniţi!

— De ce nu stau la Posada de los Naranjos?

— *Señor* Moreno o să vină, spuse şoferul. O să vină mult mai târziu. Hotelul Toro este un hotel bun.

La prima vedere, era cel mai bizar hotel pe care Frances îl văzuse în cei cinci ani de căutare intensivă de hoteluri. Foaierul lung, cu podeaua acoperită cu bucăţi de marmură verde şi cu tavan înalt, împărţit în foarte multe casete, era mobilat precum o parodie neintenţionată a stilului spaniol străvechi, în stejar sculptat în întregime şi în piele tăbăcită, fixată cu nişte ţinte din bronz, ale căror capete erau mari cât nucile. Între fiecare pereche de piese de mobilier era fie o armură de cavaler, fie genul acela de manechin pus pe vremuri în vitrina magazinelor, îmbrăcat complet în costum de dansatoare de flamenco, cu volanele şi zorzoanele specifice, iar pereţii, ce păreau finisaţi cu furca, erau împodobiţi cu cape, cu săbii de toreador şi cu capetele încornorate ale victimelor acestora, dispuse în şiruri lugubre, fixate pe nişte scuturi lustruite. Impresia era a unei

petreceri macabre, oprită brusc de aruncarea unei vrăji.

— *Ambiente tipicamente espanõl*, spuse şoferul plin de respect. Puse jos valiza lui Frances pe podeaua verde foarte lucioasă. Tare frumoasă.

În spatele tejghelei de la recepţie stătea un tânăr slab, cu un aer grav, îmbrăcat într-un costum închis la culoare. Individul îi aruncă lui Frances o privire lungă, după care se înclină uşor.

— Domnişoara Shore.

— Da, cred…

— *Señor* Gómez Moreno v-a rezervat o cameră la noi. V-a lăsat această scrisoare.

Frances se uită la scrisoarea oferită. Voia foarte tare să spună că venise aici pentru afaceri, că nu dorea să stea printre falsele splendori Falstaffiene ale hotelului Toro şi că în momentul de faţă era sigură că se făcuse o confuzie de proporţii cu privire la toate aranjamentele. Cu toate acestea, îi era foarte clar că era oaspetele domnilor Gómez Moreno şi simţea că nu putea să obiecteze până nu se întâlnea cu unul din ei, faţă în faţă, ca să poată spune ceva. Aşa că luă scrisoarea şi o deschise:

Dragă domnişoară Shore! *Bine aţi venit la Sevilia*. *Sperăm că hotelul Toro o să vi se pară confortabil*, *iar personalul – amabil şi îndatoritor*. *Dacă îmi permiteţi*, *o să vă fac o vizită la hotel la ora 9*, *în această seară*.

Cu respect, *al dumneavoastră*, *Jóse Gómez Moreno*

Frances se întoarse spre şoferul ei.

— Vă mulţumesc mult că m-aţi adus aici.

El îşi plecă uşor capul.

— Nu-i nicio problemă. Îi zâmbi încă o dată, un zâmbet însoţit de scânteierea aurului folosit la o lucrare dentară. Sper că o să vă bucuraţi de timpul petrecut în Sevilia.

Ea îl urmări parcurgând cu paşi mărunţi şi repezi foaierul, întorcându-se la uşi şi ieşind legănându-se în întunericul de afară. Tânărul de la recepţie îi întinse cheia unei camere cu o ditamai placa de bronz ce avea scos în relief capul unui taur.

— Camera dumneavoastră este la etajul trei, domnișoară Shore. Camera 309.

Camera 309 avea pereţi galbeni, o podea din plăci de gresie galbenă, mobilier din lemn maro şi cuverturi galbene-maronii pe paturi, ţesute de mână, cu motive populare autohtone. Între paturi era o singură lampă subţire ce răspândea la fel de multă lumină ca un licurici bolnav, iar de deasupra, de sus de tot din tavan, atârna un bec nu prea entuziast într-un glob galben de sticlă. Pereţii erau goi, cu excepţia unei oglinzi agăţate la înălţimea potrivită unui pitic şi a unui mic tablou întunecos ce se dovedi a fi o chinuitoare înfăţişare a lui Hristos pe Cruce, schimonosit de durere şi plin de sânge. Într-un colţ, un mic paravan din două panouri din plastic, de proastă calitate, trecea drept baie de serviciu, având deasupra closetului următorul anunţ: „General valabil! Vă rog folosiţi cu grijă!” În afară de paturile identice, de câte o persoană – fiecare la fel de îngust precum patul unui elev de şcoală –, mai era un dulap din placaj furniruit, o masă cu o scrumieră şi două gardenii din plastic într-o vază de lut, două scaune cu spătarul înalt şi un televizor micuţ pe o măsuţă din fier forjat cu rotile. Camera nu numai că era urâtă, dar părea şi friguroasă.

Frances îşi aruncă valiza pe unul din paturi.

— Dacă aş fi plătit pentru tine, spuse ea către cameră, n-aş fi stat aici nici măcar o secundă.

Traversă camera, se duse la fereastră şi deschise larg geamurile care se trăgeau spre interior şi aveau o plasă cutată şi cam soioasă. În spatele ferestrei erau nişte obloane maronii pironite parcă împotriva nopţii de iarnă. Frances se luptă până le deschise şi se aplecă uşor înspre exterior. Luă o gură de aer – aer de Sevilia. Aerul nu mirosea a nimic anume, ci doar a aer rece. Probabil nu era cinstit ca într-o noapte de decembrie să te aştepţi să miroasă a flori de portocal, a cărbune şi a grătar, a băligar de măgar, însă, pe bune, se gândi Frances, ar fi putut să fie mai bine de-atât. „Aş fi putut să mă duc oriunde altundeva”, reflectă ea îmbufnată. „Oriunde altundeva în Europa, nu într-o cameră proastă de hotel care nu este suficient de încântătoare, de confortabilă sau de călduroasă ca să justifice cazarea *oricărei* persoane în ea, asta

dacă nu cumva persoana în cauză nu este complet disperată.

Se uită în jos spre aleea luminată de razele ce răzbăteau de la geamurile hotelului. Văzu un cuplu ce trecea prin zonă, un cuplu de oameni în vârstă îmbrăcaţi la patru ace în nişte haine închise la culoare, care aveau un câine în miniatură ce trăgea cu putere, pe lângă ei, de o lesă de un roşu aprins. Bătrânii păşeau încetul cu încetul, sub privirea lui Frances, ghearele câinelui ţăcănind pe suprafaţa pietrelor mari de pe jos, dar apoi dispărură după un colţ, unde, pe o firmă luminoasă cu neon albastru, scria: „Bar El Nido”, cu o săgeată indicatoare extrem de utilă. După aceea aleea fu din nou goală.

— Viaţa socială din Sevilia, spuse Frances şi închise cu zgomot obloanele.

Situaţia de faţă îi reamintea de o noapte pe care o petrecuse în Cortona, în ploaie, într-un hotel care promisese atât de mult, fiind o fostă mănăstire, dar care se dovedise total neconfortabil şi, per ansamblu, o experienţă cumplită, fără pături de rezervă şi cu sala de mese încuiată înainte de opt jumătate seara. Fusese prea obosită în noaptea aceea ca să mai plece să caute alt hotel. De data asta nu era obosită, însă acum părea că avea de onorat o obligaţie – ceea ce era şi mai rău.

Se aşeză pe unul din paturile neospitaliere şi îşi scoase cizmele. Ar fi fost o mare uşurare dacă ar fi sunat-o pe Lizzie. În circumstanţe normale şi îndeosebi în condiţiile în care nefericiţii domni Gómez Moreno erau cei care plăteau, ar fi sunat-o imediat pe Lizzie ca să îi spună cât de groaznic este hotelul, să glumească pe seama băii de dimensiunea unui cofraj de ouă, respectiv a acelor capete de taur, atât de lugubre, şi a pretinselor dansatoare spaniole, împietrite pentru posteritate în mijlocul unui număr de flamenco extrem de vivace. Însă, în circumstanţele actuale, ea nu putea să sune, asta dacă nu cumva – dacă nu cumva voia să îi spună: „Ei bine, am făcut o mare prostie, dar o să-mi repar greşeala şi până la urmă o să vin acasă de Crăciun”.

— Iar asta, zise Frances cu voce tare, nu pot s-o fac. Cel puţin – se uită la ceasul de la mână şi văzu că era ora opt şi patruzeci şi cinci de minute –, cel puţin nu încă.

La ora nouă seara, după ce se pieptănase, îşi reîmprospătase rujul şi se declarase în mod clar împotriva apei călâi ce se scurgea de la para de duş, Frances coborî în foaier şi se opri între un manechin îmbrăcat cu o rochie vălurită de un albastru regal, având în mâini un evantai şi nişte castaniete pe care erau pictaţi măgăruşi ce cărau nişte desagi plini, şi capul unui taur care îşi pierduse ochiul de sticlă dinspre ea. Se uită la uşi. Trecură zece minute şi nimeni nu intră sau ieşi. Două persoane corpolente ce formau un cuplu îşi făcură apariţia din lift şi se aşezară cât departe posibil de Frances, vorbind într-o limbă nordică întâlnită în Peninsula Scandinavă şi studiind un ghid turistic. Frances se ridică şi îi ceru nişte vin roşu tânărului de la recepţie care afişa în continuare un aer grav. El îi spuse că, din păcate, barul era închis. După aceea Frances îi spuse că se temea că cineva de la hotel va trebui să se ducă pe jos până la Bar El Nido ca să îi ia ceva. Tânărul o măsură o bucată lungă, lungă, de timp, după care îi spuse că îi va cere cuiva să facă asta.

— Faceţi-o, vă rog, îi spuse Frances. Şi repede.

Tânărul ridică receptorul celui mai apropiat telefon şi vorbi într-o spaniolă foarte repezită şi plină de vioiciune. Apoi puse receptorul la loc în furcă şi îi spuse lui Frances, ca şi cum ar fi fost un doctor care i se adresa rudei extrem de îngrijorate a unui pacient extrem de bolnav:

— O să facem tot ce ne stă în putinţă.

— Bine, spuse Frances şi se duse înapoi la scaunul ei. Asta-i o cocină, îi spuse ea taurului cu un singur ochi.

Cuplul scandinav se holbă la ea.

— Bună seara, zise ea. După părerea dumneavoastră, hotelul acesta este unul bunicel?

— Nu, răspunse bărbatul într-o engleză clară. Dar este ieftin.

După care îşi redirecţionă atenţia la ghidul din faţa sa şi reveni la mormăitul într-una dintre limbile nordice.

Frances continuă să aştepte. Telefonul sună o dată, de două ori, un băiat în costum de motociclist din piele aduse un pachet, iar alţi câţiva oaspeţi, ce arătau destul de deprimaţi, traversară foaierul

pregătiţi să iasă la cină, însă vinul nu veni şi nici tânărul *Señor* Gómez Moreno.

— Nu vă supăraţi, dar unde este vinul meu? întrebă Frances.

— Un moment, domnişoară Shore, replică tânărul.

Un telefax foarte vechi din spatele tejghelei recepţiei începu cuţ ăcănitul specific afişării unui mesaj, atrăgându-i acestuia atenţia. Frances îşi studie unghiile – curate, nelustruite –, se uită la tocurile cizmelor, la faţa luminoasă, imobilă şi vopsită a dansatoarei spaniole, la casetele adânci, împodobite şi încastrate în tavan, la ceasul de la mână. Când trecu deja de nouă şi jumătate, se duse din nou cu pas hotărât spre recepţie. Tânărul o văzu venind şi dispăru, fără să se grăbească, într-o firidă interioară, acoperită cu o perdea. Pe tejgheaua recepţiei era un clopoţel din bronz, în forma unei – „Oh, Doamne, nu mai suport”, se gândi Frances – dansatoare de flamenco. Îl luă de pe blat şi îl scutură foarte tare.

— Unde este vinul meu?

În timp ce uşile se deschiseră larg, în foaier intră brusc un val de aer rece. Înăuntru îşi făcu apariţia un bărbat tânăr, înalt şi atrăgător, îmbrăcat într-o haină din păr de cămilă şi cu un fular lung cu dungi transversale.

— Domnişoara Shore?

Frances se întoarse, cu clopoţelul încă în mână.

— Sunt José Gómez Moreno. Îi întinse mâna şi îi zâmbi cu foarte multă căldură. Bine aţi venit în Sevilia.

Frances se uită la el.

— Aţi întârziat, replică ea.

— Am întârziat? Părea uşor amuzat.

— În scrisoarea pe care mi-aţi lăsat-o aţi spus că o să fiţi aici la ora nouă. Acum este aproape zece fără douăzeci şi cinci de minute.

El zâmbi din nou, făcând o mişcare de balans a mâinii.

— O mică şi neînsemnată jumătate de oră. În Spania…

Uşile foaierului se deschiseră din nou. Apăru un tânăr în pantaloni negri şi o geacă neagră de piele, ducând o tavă micuţă cu un singur pahar de vin roşu. Recepţionerul îşi făcu apariţia de-acolo de

unde se retrăsese.

— Vinul dumneavoastră, domnişoară Shore, spuse el cu un aer uşor triumfător.

Tânărul puse tava pe tejgheaua de la recepţie. Frances şi José Gómez Moreno se uitară amândoi la paharul de vin.

— Vă rog, spuse Frances. Duceţi-l cuplului care stă acolo. Şi transmiteţi-le complimentele mele. Pot să-l bea împreună.

— ¿*Qué*? întrebă tânărul.

— Explicaţi-i dumneavoastră, îi spuse Frances recepţionerului, apoi, întorcându-se spre José Gómez Moreno, care se uita la ea cu o expresie de nelămurire profundă, adăugă: Apoi dumneavoastră puteţi să începeţi.

El o duse la un restaurant din Pasaje de Andreu. Acesta era dispus în subteran, într-o pivniţă boltită, în care, după cum îi explică el, fuseseră cândva ţinute nişte butoaie masive din lemn de stejar.

— Vin alb, îi spuse el, zâmbind din nou. Moriles şi Montilla. Cele mai bune podgorii pentru aceste soiuri sunt lângă Córdoba.

Frances nu era interesată deloc de Córdoba. Luă meniul – „*Entremeses*”, în care erau trecute cu o caligrafie remarcabilă: „*Sopas*, *Huevos*, *Aves y caza*” –, îl ţinu la o distanţă apreciabilă de ea, ca să îi arate lui José Gómez Moreno că nu putea fi făcută să tacă cu una, cu două, şi îi spuse:

— Cred că s-a făcut o confuzie.

El zâmbi. Era cu-adevărat un bărbat foarte frumos, cu pomeţi proeminenţi, ochi închişi la culoare şi senini şi genul acela de păr negru şi lins, fără pic de încreţituri, care este atât de rar în Anglia.

— Confuzie? În mod sigur nu…

Frances lăsă meniul jos şi îşi încrucişă mâinile deasupra lui.

— Când am vorbit, *Señor* José Gómez Moreno…

— José, te rog…

— José, mi-ai spus că hotelurile voastre sunt deschise, dar nu extrem de ocupate în perioada Crăciunului şi că, dacă tu şi tatăl tău tot lucraţi, o să aveţi suficient timp să-mi arătaţi…

— O să avem! Avem deja! Te rog să te uiţi în meniu. Aici. Este

cea mai minunată *sopa de ajo*, o supă din usturoi, ardei iute roşu…

— Nu vreau să mă uit în meniu, José. Vreau să ştiu de ce stau la hotelul ăla de cea mai joasă speţă, când se presupune că vreţi să mă impresionaţi şi să mă convingeţi de cât de potrivit este lanţul vostru de *posadas* pentru clienţii mei.

José Gómez Moreno oftă profund, plin de mâhnire. După care îi turnă lui Frances vin în pahar.

— S-a întâmplat ceva neaşteptat.

— Poftim?

El oftă din nou. Întinse încet spre ea mâinile sale elegante.

— Tata se duce la Madrid pentru două nopţi. Până aici totul este normal. Camera ta este pregătită. După care mă trezesc cu un telefon, complet neaşteptat şi total neprevăzut. De la un grup din Oviedo, din nord, care doreşte să stea la noi patru nopţi, o rezervare excelentă, cu un profit apreciabil într-o perioadă foarte liniştită.

— Aşadar, camera care urma să fie a mea îi este dată cuiva din Oviedo, care s-ar putea să nu mai revină niciodată la hotelul vostru, iar eu sunt… trasă pe sfoară cu hotelul Toro?

— Nu înţeleg cum adică trasă pe sfoară…

— Jóse, spuse Frances. Crezi că ăsta-i un mod de-a face afaceri?

Ea se aplecă uşor în faţă şi se uită cu atenţie la el. Văzu nu numai că era frumos, ci şi foarte tânăr, probabil pe la vreo douăzeci şi patru, douăzeci şi cinci de ani.

— Tatăl tău ştie despre asta? Ştie c-am fost aruncată ca pe-o măsea stricată pentru un grup venit în ultimul moment din – indiferent de unde?

— Din Oviedo.

— Nu contează de unde era, replică ea îmbufnată. Cred că mă enervezi mult prea tare ca să-mi mai fie foame.

— Te rog…

El întinse o mână şi o puse peste mâinile ei.

— Am greşit. Sincer îmi pare rău. Hotelul Toro este…

— Groaznic.

— Nu-ţi place atmosfera spaniolă?

— Nu-mi plac apa călâie de la baie, nici urâţenia locului, nici serviciile inexistente şi *nici* atmosfera spaniolă.

El se uită lung la ea.

— Te-am supărat foarte tare.

Ea luă meniul şi îşi aruncă privirea peste el.

— M-ai făcut să mă simt de parcă aş fi bătut atâta drum pentru nimic, când aş fi putut să-mi petrec Crăciunul în Anglia, împreună cu familia mea.

După asta se instaură tăcerea. Frances citi meniul. Nu avea de gând să se uite la cartea ei cu cuvinte şi expresii spaniole, nu de faţă cu José Gómez Moreno care avea privirea unui câine proaspăt altoit de stăpân, aşa că se holbă fără să înţeleagă ceva la cuvinte precum *chorizo* şi *anguilas* şi încercă să nu se gândească la masa pe care familia ei o savura în bucătăria de la Grange, ocazie cu care lui Davy, îmbrăcat în pijama şi extrem de somnoros, i se permitea să stea treaz pentru felul întâi.

— Mâine, spuse Jóse, se va schimba totul.

Frances nu zise nimic.

— Mâine o să mut o parte din grupul din Oviedo la hotelul Toro şi o să primeşti camera conform instrucţiunilor tatălui meu.

Ea îi aruncă o privire rapidă.

— Când anume mâine?

— Înainte de douăsprezece.

— Care oră douăsprezece, a ta sau a mea?

— Poftim?

— Ne raportăm la punctualitatea englezească sau la lipsa de punctualitate spaniolă?

El îşi îndreptă umerii.

— O să vin la hotelul Toro la ora douăsprezece, după ceasul de la catedrală, şi o să te duc la *posada* noastră.

Ea se uită la el.

— Promiţi?

El dădu aprobator din cap. Zâmbetul lui deveni mai larg şi mai plin de încredere. Îi făcu chiar şi cu ochiul, deşi abia perceptibil.

— Altminteri o să mă omoare tata.

3 A doua zi după Crăciun, cu condiţia să nu cadă duminica, situaţie în care Boxing Day se amână pentru 27 decembrie (n.tr.)

Capitolul 4

Frances dormi incomod. Patul ei, pe cât era de îngust, pe atât se dovedi de tare – şi nu reuşise nicicum să se încălzească. Imediat după ce se băgase în pat, ocupanţii camerei alăturate petrecuseră o bucată lungă de timp dând drumul la robinetele de apă şi scoţând dopul de la chiuvetă, ceea ce făcuse ca ţevile încastrate în peretele comun dintre camere să zdrăngăne şi să bolborosească încontinuu. La trei dimineaţa, o persoană încălţată cu pantofi cu tocuri metalice traversase coridorul acoperit cu dale şi cântase un cântecel în germană, iar la scurt timp după ora cinci, pe aleea de jos, un grup de muncitori ai municipalităţii zdrăngăniseră câteva pubele şi măturaseră pietrele cu târnuri din nuiele, scoţând nişte sunete ca un sâsâit ameninţător. La şase patruzeci, cei din camera alăturată se duseră din nou la baie ca să îşi reia jocul cu apa, iar Frances se dădu jos din pat, gemând şi abia târându-se, şi se băgă în cabina de duş din plastic, unde rămase cu ochii închişi sub apa călâie.

O altă recepţioneră – o fată cu piept proeminent, cu păr negru extrem de abundent şi cu un ruj de culoarea dulceţei de vişine – îi spuse că micul dejun nu era servit înainte de ora opt.

— Atunci, vă rog, dacă se poate să mi se aducă nişte cafea aici.

— Nu este posibil până la opt, doamnă.

Frances se ţinu de marginea tejghelei de la recepţie.

— De unde, întrebă ea, vorbind sacadat din cauza efortului de a se abţine să nu o plesnească pe tânăra cu buzele vişinii, pot să-mi iau o ceaşcă de cafea în Sevilia înainte de ora şapte dimineaţa?

Fata se uită la ea.

— De la barul din următorul *pasaje*.

— El Nido?

— Da, spuse fata.

Frances ieşi pe alee. Sus, deasupra ei, strălucea genul acela de cer albastru atât de obişnuit în bine cunoscutele reclame la vacanţele

de schi, un cer senin şi limpede, imobil, de un albastru de munte, fără nici măcar un singur nor. Mai bătea şi un vânt tăios, ce făcea aerul să pară muşcător. Frances îşi ridică gulerul pardesiului şi îşi dori foarte tare să îşi fi luat haina bleumarin pe care o considerase mult prea groasă pentru Spania, chiar şi în timpul iernii, şi o lăsase să atârne în cuier în Londra; o haină banală, lipsită de originalitate, însă un prieten călduros şi de încredere.

Barul El Nido era treaz numai pe jumătate. Un ospătar numai piele şi os, tras la faţă, mătura podeaua de chiştoacele de ţigări din noaptea trecută, iar un altul căsca în spatele unei cafetiere. Doi bărbaţi în haine de lucru erau aplecaţi deasupra barului cu nişte ziare şi cu pahare de brandy în faţă, iar pereţii erau acoperiţi de postere cu lupte de tauri şi cu meciuri de fotbal. Frances părea să fie singura femeie de acolo.

Se duse la bar şi ceru foarte atentă, într-o spaniolă englezificată, cafea, pâine şi suc de portocale. Şi primi exact ceea ce ceruse. Mai ceru şi unt. I se oferi un cub minuscul, ambalat în hârtie aurie.

— Şi gem? ¿*Mermelada*?

Ospătarul scoase la iveală o minidoză de gem de caise, făcut în Elveţia.

— ¿*Mermelada de Sevilia*, întrebă Frances. ¿*De naranja*?

— Nu, spuse chelnerul şi se duse din nou la cafetieră.

Frances îşi duse micul dejun la o măsuţă cu blat de sticlă de lângă fereastră. Se simţea mai mult obosită decât înfometată, având mai multă nevoie de alinarea oferită de mâncare decât de mâncarea în sine.

Îşi luă singură o ceaşcă de cafea şi o ţinu în mâini pentru a se încălzi.

Luă o gură plină. Cafeaua era amară, aromată de la cicoarea pusă în ea. Ochii ei erau inflamaţi, şi, în ciuda duşului făcut, se simţi obosită de drum şi mai şifonată, aşa cum se simţise când mersese în Italia şi dormise peste noapte în maşină. Se întrebă dacă mai avea, de fapt, cea mai mică dorinţă de-a se mai deranja să îi acorde Seviliei a doua şansă, chiar dacă se anunţa o îmbunătăţire a situaţiei până la ora

mesei de prânz. Se uită afară pe fereastră. Văzu o femeie tânără trupeşă, cu pantofi de piele de calitate şi o haină neagră groasă, ţinând de mână doi copii mici liniştiţi, îmbrăcaţi precum nişte adulţi în miniatură. Oare se duceau la biserică? Sau la bunici? Sau poate chiar la dentist? O dată, şi numai o dată, Frances îl dusese pe Sam la dentist, iar Sam îl muşcase pe acesta, suficient de puternic încât să îi dea sângele. „Ticălos mic ce-mi eşti”, uitând de orice politeţuri.

Aceşti copilaşi cuminţi din Sevilia nu aveau să muşte niciodată pe cineva, se gândi Frances, aceşti mici copilaşi catolici. Încercă să se pună în locul mamei trupeşe, ţinând acele mânuţe cu mănuşi atât de îngrijite.

— Haide, Maria! Haide odată, Carlos, nu mai pierdeţi timpul…

Nu mergea, ea nu putea să se convingă singură că ar fi posibil aşa ceva. Acei copii erau în mod inevitabil spanioli, îi erau complet străini. Frances se întrebă cum era tatăl lor: probabil un avocat sau un doctor, un bărbat destul de mititel şi solid, ca să se potrivească cu soţia lui, îngrijorat şi dornic să îşi ţină copiii în siguranţă pe fundalul valului alarmant de liberalism ce mătura Spania.

— Droguri, sex, îi spusese Jóse Gómez Moreno, în timp ce mâncau acele potârnichi prăjite. Acum sunt peste tot în Spania. Sevilia are foarte mult de suferit din cauza drogurilor. Părinţilor le este tot timpul teamă pentru copiii lor. Show-urile televizate mustind de sex, spusese el, cu ochii lucind, sunt *teribile*.

Îi vorbise foarte mult despre tatăl său. O asigurase pe Frances că avea să fie foarte uimită de minunata limbă engleză pe care o vorbea tatăl lui, „o engleză”, spusese Jóse, „exact ca a unui englez, fără nicio diferenţă”. Îi spusese că tatăl lui este om de afaceri, că hotelurile reprezentau doar una dintre preocupările sale, că de cincisprezece ani trăia separat de mama lui Jóse şi că acest lucru le supărase pe ambele sale bunici, care nu erau de acord cu aşa ceva.

— Sunt nişte catolice inflexibile şi foarte severe, înţelegi? Eu – pot să fiu credincios sau nu, pot să aleg. Generaţia mea nu-şi face griji din pricina asta.

— Şi tatăl tău?

— El nu vorbeşte niciodată despre religie. Nu-i place să fie serios. Tu ai prieten?

— Nu, spusese, Frances, *dacă* asta-i cumva treaba ta.

El râsese. Îşi redobândise echilibrul şi nu avea de gând să şi-l piardă din nou, într-o clipită, aşa că se abţinuse să-i facă lui Frances tot felul de complimente dezgustătoare, de genul că o femeie atât de frumoasă ca ea n-ar trebui niciodată să… etc. Ceea ce fusese foarte bine, se gândi Frances acum, în vreme ce întindea unt şi gem pe bucata de pită spaniolă, subţire ca hârtia, căci altfel s-ar fi supărat cu adevărat. „Oamenii nu prea par să-şi folosească vreodată imaginaţia când au de-a face cu cei neimplicaţi într-o relaţie de cuplu, nu par să demonstreze măcar un dram de sensibilitate când au de-a face cu tine, acel dram pe care pur şi simplu îl *pretind* atunci când tu ai de-a face cu ei. Te obişnuieşti cu asta într-un fel, aşa cum te obişnuieşti şi cu singurătatea şi cu faptul că nu eşti absolut vital pentru cineva, respectiv cu bucuriile şi cu durerile de a nu avea pe cineva de care să-ţi pese – te obişnuieşti cu aşa ceva, însă nu poţi să nu-i urăşti pe cei care te toacă la cap în legătură cu asta. Te fac să te gândeşti la asta întruna, te fac să începi să te întrebi…” Muşcă din chiflă. Teoria Barbarei era că Frances nu putea să se implice cu toată inima într-o relaţie deoarece era jumătatea mai slabă a celor două gemene, însă Frances se obişnuise de mult timp cu teoriile mamei sale şi îşi spusese că nu mai era deloc dispusă să le dea crezare. Însă, cu toate astea, ea nu avusese niciodată o relaţie sinceră cu un bărbat, nu-i aşa? Se îndrăgostise rău de tot de mai mulţi bărbaţi, într-un mod disperat, aproape năvalnic, însă nu se mai simţea deloc satisfăcută, în pat sau în afara lui, de niciunul dintre ei de îndată ce pasiunea şi înflăcărarea perioadei de început se stingeau. Întotdeauna, din câte se părea, simţea nevoia să dea uşor înapoi, dezamăgită şi cumva cu mâna goală, exact când bărbatul începea să creadă că era posibil să fi găsit totuşi ceva atrăgător – mai mult decât se ghicea la prima vedere – la fata aceasta înaltă, cu hainele ei convenţionale, cu mica şi ciudata ei afacere în domeniul turismului şi cu apartamentul ei straniu de impersonal. Însă atunci era deja prea târziu, el îşi manifesta interesul într-un moment

nepotrivit, pierdea cumva trenul emoţiilor, iar Frances pleca, plutind în derivă în singurătatea ei tristă, dar atât de imposibil de evitat. „E-atât ciudat”, îşi spuse Frances în sinea ei, „când ştiu că de fapt eu sunt o persoană iubitoare, căreia îi place să iubească şi să fie iubită. Nu-i aşa? Fie pur şi simplu nu mă cunosc mai deloc, fie mă autoamăgesc foarte tare. S-ar putea ca mama să aibă parţial dreptate? Ar putea fi adevărat, şi în sens fiziologic, că Lizzie are toate instinctele reproductive, senzuale şi emoţionale care ar fi trebuit să ne fie împărţite, de drept, amândurora?

Frances îşi termină pâinea şi cafeaua şi se şterse la gură cu un mic şerveţel alunecos. Se ridică. Avea să facă, hotărî ea, ceea ce făcea întotdeauna în călătoriile peste hotare – anume, să înceapă cu biserica sau catedrala oricărui orăşel sau oraş mai mare şi să îi cerceteze exteriorul. Se duse la bar ca să îşi achite micul dejun. Ospătarul, cu ochii pe jumătate închişi din cauza fumului de la ţigara pe care o avea în gură, ştergea paharele. Nu se uită la ea. Ea puse pe bar suma exactă în peseta, subliniind:

— Fără bacşiş, îi spuse ea în engleză, căci n-am avut parte de niciun fel de serviciu – şi ieşi din localul impregnat încă de atmosfera nopţii trecute, în aerul rece şi tăios al noii dimineţi.

Era, îşi reaminti ea, Ajunul Crăciunului. Într-un fel, era imposibil să simţi asta din punct de vedere afectiv, în ciuda frigului de-afară. Aşa blocată cum era în mijlocul unei situaţii complet eronate pe care o crease singură, nu simţea nimic cu privire la ziua aceea, pur şi simplu o percepea ca pe o zi ciudată petrecută în altă ţară, obişnuită în ciudăţenia ei, ca multe alte zile similare din trecutul său. Se gândi la Langworth. Casa avea să fie în scurt timp cuprinsă de vacarm, bucătăria plină de castroane, de boluri cu umplutură pentru curcan şi de grămezi de coji de legume, casa într-o dezordine totală, rezultat al haoticei preocupări a copiilor legată de decoraţiunile şi ornamentele specifice Crăciunului. În mijlocul acestei zarve, cu pipa în gură, calm şi absorbit de dezlegarea unui rebus sau de unul dintre modelele interminabile ale lui Alistair, William avea să fie în centrul furtunii. Frances se gândi deodată cât de plăcut ar fi să-l aibă acum, aici cu ea,

pe William, genul de englez impenetrabil hoinărind pe-aceste străzi spaniole, uşor uimit de cât de deosebit era totul aici.

„O clădire extraordinară”, şi-l imagină ea spunând cu privire la catedrală. „Absolut extraordinară. Acum, cine crezi tu că o admiră?”

Frances nu putu să se hotărască dacă ea o admira sau nu, căci clădirea, cel puţin aşa, la prima privire, era mult prea neobişnuită. Se opri la un chioşc de ziare – ale cărui rafturi superioare erau ticsite cu reviste pornografice – şi cumpără ghidul catedralei, o cărticică mică şi groasă tipărită pe hârtie lucioasă. „Tot ce trebuie să ştiţi”, scria pe coperta interioară, „despre Catedrala din Sevilia şi Mănăstirea Sfântului Isidoro del Campo”.

Frances îşi trase geanta pe umăr, cu un gest smucit, şi îndrăzni să mai arunce o privire rapidă spre obiectivul ei turistic. Stătea pe partea opusă a străzii, în dreptul faţadei vestice, şi se uita atent la ea peste traficul ameţitor din Sevilia. Clădirea era pur şi simplu enormă şi foarte complicată, construită în stil gotic, bogat ornamentată. În spatele ei i se părea că vedea – oare putea să fie aşa ceva? – un minaret.

Frances deschise ghidul.

„În această catedrală există foarte multe uşi frumoase, Uşa Oborului, Uşa Sf. Christopher, Uşa Clopotelor, Uşa Stâlpilor, Uşa Iertării…”

Închise cu hotărâre ghidul şi îl băgă în buzunarul pardesiului. Probabil, asemenea unora dintre catedralele italiene, un exterior neplăcut sau chiar hidos ascundea, de fapt, adevăratele comori din interior. Aceasta nu era hidoasă, însă era surprinzătoare, atât de vastă, de complexă şi de grandioasă, atât de… „atât de veche”, se gândi Frances, încât putea da chiar senzaţia de teamă. Cu toate acestea, nu avea niciun rost să rămână aşa acolo, dârdâind de frig, pe trotuarul de vizavi, simţindu-se intimidată înainte ca măcar să fi început ce îşi propusese. Îşi aminti că făcuse asta cândva în faţa Catedralei din Parma, gândindu-se: „Ce oroare, arată ca o fabrică!”, şi hotărâtă să renunţe, o ocolise şi se dusese să bea un pahar de Campari cu apă minerală în cel mai apropiat bar, iar după acea, îmboldită de conştiinţa ei culturală atât de docilă, intrase în catedrală fără tragere de inimă, ca

mai apoi să fie absolut încântată de cele văzute. În Parma era un tablou al lui Correggio, *înălţarea Fecioarei Maria*, plin de heruvimi ce aruncau cu flori în jur. Catedrala din Sevilia nu părea, cel puţin de afară, genul de loc în care cineva, nici măcar un heruvim insolent, ar îndrăzni să arunce cu flori în jur.

Treaba cu traficul din sudul Europei, după cum învăţase Frances cu mult timp în urmă, era să îl înfrunţi şi cu asta, basta. Principiile, bazate pe mai multă disciplină, de respectare a culorii roşii şi verzi a semaforului, aplicabile în nordul Europei, nu aveau nicio noimă aici, deoarece nimeni de la sud de Paris nu era deloc interesat de ele. Soluţia era să te transformi într-o prezenţă vizibilă, într-un pieton sigur pe el, ce face paşi mari, pe cât posibil exageraţi la nevoie, ridicând o mână impunătoare în semn de oprire a maşinilor, în timp ce traficul se revarsă spre tine asemenea unei haite de câini turbaţi. Făcând aşa ceva îi enervai pe poliţiştii rutieri din Italia, însă, din punctul de vedere al lui Frances, ei oricum erau mult prea uşor de enervat. Fără îndoială, atitudinea lor era justificată de faptul că erau izolaţi în gheretele acelea ridicol de mici, precum castelele dintr-o operă comică, de unde îşi fluturau mâinile cu mănuşi albe şi suflau neputincioşi în fluiere, pentru direcţionarea valului de Fiaturi total insensibile la orice. Avea să descopere că poliţiştii spanioli sunt exact la fel. Îşi întoarse şi mai tare gulerul pardesiului, îşi ridică bărbia şi traversă stăpână pe ea Avenida de la Constitución.

De partea cealaltă a străzii, un bărbat o apucă de mână.

— *Jabber*, îi spuse el parcă tunând, într-o spaniolă de neînţeles. *Jabber*, *jabber*, *jabber*.

Făcu semn cu mâna către traficul din jur, după care arătă întâi spre ea, apoi spre grupul de oameni civilizaţi care aşteptau pe trotuar, în colţ la Plaza del Triumfo, îşi dădu ochii peste cap, uitându-se în sus spre înaltul cerului şi făcându-şi cruce.

— Mulţumesc, spuse Frances, zâmbind şi eliberându-şi mâna. Mulţumesc pentru grija dumneavoastră, dar sunt cât se poate de bine.

El o dojeni mişcându-şi înainte şi înapoi degetul arătător. Nu, păru el să spună. Nu este bine deloc să te comporţi aşa în Sevilia.

— Data viitoare, îi promise Frances. Acum o să traversez fără grabă alături de ceilalţi. Crăciun fericit.

O luă din loc şi se îndepărtă de el. Se întoarse ca să îi zâmbească, însă el o privea încruntat. „Ce loc”, se gândi ea, „ce oraş, ce oameni!” Nu era de mirare că englezii se duceau în grup în Italia. Restul Europei abia dacă exista pentru ei. Un italian te poate înjura sau poate să-ţi zâmbească larg, dar nu ţi-ar *ţine prelegeri* niciodată. „Eh”, se gândi Frances, împingând o uşă mică încastrată într-o uşă imensă şi croindu-şi drum spre catedrală, „eh, cel puţin faptul că m-am simţit indignată m-a făcut să mă încălzesc”.

Înăuntru, Catedrala din Sevilia era mult mai mare decât părea din exterior. Spaţiile interioare îţi inspirau un sentiment copleşitor de teamă şi de uimire, formând nişte privelişti enorme cu podele strălucitoare, coloane de susţinere ce se înălţau sus de tot, arcade boltite, totul întunecat, învăluit în tăcere, ameninţător şi divin. Frances înaintă puţin, după care se opri. Ajunsese în dreptul unei regine sumbre, o statuie din lemn de dimensiuni gigantice, care părea poleită cu aur, abia perceptibil. Examină cu şi mai mare atenţie interiorul semiobscur. Mai erau încă trei regine, toate aranjate în formaţie, două câte două, ce păreau a păşi falnic de-a lungul unei platforme cioplite în piatră, cărând pe umeri, precum purtătorii de lectică, ceva ce părea un templu de rugăciuni. Frances se învârti în jurul lor. Acum, expresiile lor păreau maiestuoase şi extrem de îndepărtate, tunicile lor erau blazoane reprezentând tot felul de castele şi de animale sălbatice materializate în simboluri heraldice. Frances îşi scoase lanterna din geanta de mână şi îndreptă fasciculul luminos spre una dintre sculpturile în piatră. Se uita, descoperi ea, chiar la mormântul lui Cristofor Columb. Bietul Cristofor Columb, dat jos de pe podiumul eroilor istoriei de nevoia obsesivă a vremurilor moderne de a împroşca cu noroi pe oricine fusese admirat în trecut. Bietul Cristofor Columb, care acum nu mai era un mare explorator şi aventurier, ci cu chiu, cu vai un pirat lacom şi hrăpăreţ. Frances îşi trecu în mod apreciativ o mână peste cel mai apropiat picior de lemn al celei mai apropiate, grandioase şi impasibile regine. Oricât de surghiunit şi de

decăzut până la rangul de profitor putea să fie Columb, măcar el avea un mormânt.

Se îndepărtă de el, înaintând în spaţiile întunecate şi vaste ale catedralei. O mie de lumânări cu formă conică pâlpâiau dintr-o sută de capele dispuse de-a lungul întregului nivel al clădirii, paravane grandioase din lemn şi fier forjat urcau şi dispăreau sus la înălţimea tavanului întunecat şi neclar, feţe sfinte, sculptate şi pictate, ochi plecaţi plini de evlavie sau ridicaţi în sus plini de agonie, întorşi încet, dar sigur spre trecut, într-o procesiune interminabilă. Ajunse la un fel de încăpere centrală, cu paravane sculptate negre, ce împrejmuiau boxa destinată corului, cu nişte porţi metalice imense, aurite la capăt, precum porţile unui castel fortificat.

„Dumnezeule mare”, se gândi Frances. „Cât de intens şi de fioros este spaţiul acesta, cât de supăraţi par să fie spaniolii…”

Se întoarse. În spatele ei era ceva extraordinar, ceva strălucitor – din câte se părea, un perete de aur, o stâncă fantastică, dispusă pe verticală, ce se înălţa din ce în ce mai sus, precum o fântână limpede şi luminoasă între zidurile întunecate din piatră. Şi ea era închisă în spatele unui grilaj. Frances se prinse cu mâinile de barele de fier şi se uită lung. Peretele era sculptat, sculptat în întregime cu personaje şi cu scene, tablouri, stâlpi şi mici baldachine, iar sus de tot, la o înălţime apreciabilă deasupra lui Frances şi a altarului minuscul de dedesubt, atârna Hristos, răstignit pe cruce, suflat cu aur, asemenea unei păsări mari, frânte, din aur.

Frances se uită lung, în gol. Nu mai văzuse niciodată aşa ceva, nu mai văzuse vreodată în toate călătoriile ei ceva care să fie atât de creştinesc şi totodată atât de ieşit din comun. Dădu drumul gratiilor şi se aşeză pierdută într-un scaun de lemn învecinat, scoţând ghidul din buzunar.

„Grandiosul retablu al sanctuarului principal”, scria în ghid, „a fost proiectat de maestrul flamand Dancart şi prelucrat efectiv între anii 1482 şi 1526”.

Aşadar, era acolo pe vremea când *Armada* naviga cu pânzele umflate în vânt. Când acele mici corăbii apăruseră în grupuri răzleţe şi

intraseră pe Canalul Mânecii, iar observatorii de pe ţărmurile stâncoase îşi aprindeau, în mod sfidător, focurile de avertizare în aer liber, acest perete imens din aur, amintind de puterea şi de ambiţiile Spaniei, se înălţa deja aici în Sevilia. „Nu ţi se întâmplă adesea”, se gândi Frances, ridicându-şi din nou privirea, „să simţi cu-adevărat, de-a lungul arterelor şi al venelor, duduitul istoriei, senzaţia că trecerea timpului este deodată totul şi nimic”. Mai simţise asta uneori în Anglia şi numai de câteva ori în Italia, cu toată dragostea ei pentru acea ţară, însă era, într-adevăr, cu totul ciudat să o simţi cu atâta intensitate în această clădire aproape ostilă, întunecată, de o fală şi o putere ameninţătoare; într-un oraş pe care până acum ea, una, îl considerase complet străin.

Se ridică şi se îndreptă încet înspre culoarul sudic de acces. Probabil pentru că era Ajunul Crăciunului, nu zări prea mulţi oameni în jur, iar strălucirea soarelui de iarnă cădea prin ferestrele înalte ale naosului superior în nişte fascicule lungi şi pline de praf, direct pe pătratele şi triunghiurile goale şi strălucitoare de pe podea. Locul părea mai atemporal ca niciodată, plutind continuu, de la chioşcul de ziare de afară, la bătrânul care o dojenise, la chelnerii de la bar, la maşinile de pe bulevard, al căror zgomot se auzea prin ziduri, la nişte intervale nu mai mari decât cele la care se auzea vuietul mării. Frances se sprijini de o coloană, lipindu-şi capul de bucata mare de piatră, atât de veche, de impersonală şi de rece. Dacă îşi închidea ochii – dacă îşi mijea ochii şi se uita la acel culoar extravagant printre gene, la uimitoarele întinderi de lumină şi la porţiunile întunecoase, la marmura strălucitoare şi la piatra ce se înălţa parcă în neant, la suprafeţele sclipitoare şi la zonele învăluite în întuneric asemenea unor bazine fără fund –, putea să vadă ca o străfulgerare de câteva secunde o procesiune, o procesiune din secolul al XV-lea, îmbrăcată în catifea şi damasc, deschisă de preoţi şi de cruci aurite, avându-i în centru pe regele şi regina papistaşilor, Fernando şi Isabel, legănându-se de-a lungul întinderilor de marmură ca să îi înmâneze lui Cristofor Columb mandatul de a explora lumea de la vest şi de a-i aduce comorile acasă, în Spania.

Deschise ochii. Cineva sufla într-un fluier, un fluier oribil, ce îţi alunga toată buna dispoziţie, iar un puhoi de paracliseri şi de sacristani intrau în grabă în catedrală, izgonindu-i pe vizitatorii din faţa lor ca pe nişte găini zburătăcite. Era timpul pentru prima slujbă a zilei. Catedrala, ce le supravieţuise atât maurilor, cât şi creştinilor, se pregătea pentru rolul ei central, spiritual.

Frances îşi îndreptă spatele, oferi coloanei o mângâiere afectuoasă şi totodată plină de regret, în semn de rămas-bun, apoi se amestecă în mulţumea ce ieşea din trecut şi revenea înapoi în prezent.

Restul dimineţii fu total nesatisfăcător. Starea de spirit indusă de catedrală încă mai plutea deasupra lui Frances precum un vis şi o făcu să se simtă iritată din cauza nevoii de a se uita pe hărţi, de a cumpăra cafea, de a asimila faptul că Sevilia este al patrulea oraş din Spania, că începuse Războiul Civil de partea republicanilor, însă fusese ulterior capturat de naţionalişti, că era oraşul favorit al lui Pedro cel Crud (care urmase la tron, în 1350) şi acum suferea din cauza unei regretabile creşteri a micii criminalităţi. Spiritul acela al lucrului, al locului părea absent din toate aceste amănunte; acel ceva ce avea legătură cu Spania şi cu Sevilia, care lui Frances i se păruse acolo, înăuntrul catedralei, nedesluşit, puternic şi inteligibil, acum îi scăpa. Pur şi simplu i se părea că revenise, în trecere, într-un oraş modern, din străinătate, în singurul moment al anului când instinctul îi spunea că ar fi fost mai bine să fie acolo unde totul îi era familiar şi pe gustul ei.

Frances merse şi merse foarte mult pe jos. Văzu râul şi podul pe care îl traversase cu numai o seară în urmă; văzu grădinile lungi, cu copaci plantaţi extrem de ordonat, clădirile în stil baroc cu faţade exuberante; văzu străzile încadrate de case şi de blocuri pe ambele părţi şi înţesate de magazine, aparatură electrică, articole de băcănie şi găleţi de plastic scoase la vânzare, câteva haine de piele, castaniete pe post de suvenire şi statuete din ceramică reprezentând sfinţi şi personaje biblice, sentimentale sau macabre. Trecu pe lângă biserici şi garaje, pe lângă ziduri înalte şi inexpresive, ascunzând Dumnezeu cine ştie ce, pe lângă vânzători de ziare în haine zdrenţuite şi magazine

nesfârşite de lenjerie intimă şi pe lângă o clădire în care, la balconul de la primul etaj, erau dispuse cinci schelete îmbrăcate în rochiţe şi pălării de mare fason, încremenite ca într-o paradă înfiorătoare. Mai trecu şi pe lângă oameni, mulţimi nesfârşite de oameni grăbiţi, absorbiţi de admirabilul obicei european de pregătire a Crăciunului până în Ajun, în loc să se extenueze timp de trei luni nemiloase şi neîndurătoare de înşelătorie protestantă. Toată lumea căra câte ceva, mâncare şi flori, cutii cu prăjiturele şi ciocolată, sticle de vin, brazi de Crăciun, coşuri cu clementine având încă nedesprinse frunzele lor lucioase şi întunecate, plase de nuci, braţele pline de chestii împachetate în hârtie colorată şi panglici cu fundă. Frances era, se părea, singura care nu căra nimic în afară de o geantă de mână de zi cu zi şi un ghid de călătorie.

La unsprezece şi jumătate, Frances trecu pe lângă zona pietonală din partea nordică a catedralei – de data aceasta îi aruncă o privire scurtă plină de respect şi de recunoştinţă – şi îşi văzu de drumul de întoarcere spre hotelul Toro, prin Barrio de Santa Cruz. Acesta fusese un vechi cartier evreiesc, ce semăna cu un labirint, plin de secrete înghesuite, între zidurile albe, iar casele se mulau parcă în jurul grădinilor şi al curţilor interioare. În plus, era înţesat de oameni care sporovăiau încontinuu. Pe lângă ea trecu un bărbat care căra un înger imens din lemn cu faţa pictată în roz, respectiv un altul cu un scaun de toaletă, aruncat nepăsător pe umăr. Nu se simţea spiritul Crăciunului – oare cineva din nordul Europei, aflat temporar în sud, simţise vreodată cu-adevărat Crăciunul aşa cum o făcea acasă sau viceversa? –, însă i se păru deodată că se simţea un aer festiv. Frances împinse uşile de sticlă ce dădeau înspre foaierul hotelului Toro cu ceva ce aducea a bună dispoziţie. Era douăsprezece şi cinci minute.

Jóse Gómez Moreno nu era acolo. Nu era acolo şi nici nu fusese pe-acolo deloc. Nu îi lăsase niciun fel de mesaj telefonic. Frances se duse până la cabina telefonică, ce avea aspectul înşelător al unei gherete de pază, specifică santinelelor din perioada medievală, căci era încadrată de două armuri mari, într-un colţ al holului hotelului. Sună la Posada de los Naranjos şi întrebă de Jóse.

O voce nesigură îi spuse într-o engleză ezitantă că nu era disponibil.

— Cum adică nu este disponibil? Este în hotel?

— Da, este în hotel, însă… are o întrevedere.

— Cu cine? strigă Frances.

— Este o întrevedere privată, spuse vocea. De afaceri, legată de hotel.

— Puteţi să îi transmiteţi lui *señor* Gómez Moreno un mesaj?

— Dacă doriţi…

— Da, doresc. Spuneţi-i că, din momentul de faţă, domnişoara Shore nu mai doreşte să mai aibă niciun fel de legătură cu el.

— *¿Que*?

— Spuneţi-i… începu Frances şi se opri. Trase o gură de aer în piept. Spuneţi-i să se ducă naibii, spuse ea, şi închise, trântind receptorul înainte ca vocea să poată să spună iarăşi „*¿Que*?”

Se întoarse la recepţie. Fata cu buzele vişinii, rujate excesiv, rupea un mesaj telefax în nişte fâşii inexplicabil de lungi.

— Există vreo cursă aeriană directă de la Sevilia la Londra, pentru astăzi?

Fata ridică receptorul celui mai apropiat telefon.

— Întreb acum.

— Nu *ştiţi* atâta lucru?

— Întreb acum, repetă fata răstindu-se.

Frances se întoarse şi începu să se plimbe încolo şi-ncoace pe podeaua verde. Nevoia de a pleca de-acolo i se părea, pe neaşteptate, atât de presantă, încât n-ar mai fi putut să stea liniştită nici dacă ar fi fost plătită pentru asta. Ştia exact ce se întâmpla la Posada de los Naranjos. Jóse Gómez Moreno îi ceruse unui membru al grupului din Oviedo să se mute la hotelul Toro, iar acesta îl refuzase fără ocolişuri. Bineînţeles că asta făcuse, se gândi Frances, şi ea ar fi făcut la fel în locul lui. Aşa că Jóse se frământa acum, rugându-se şi frângându-şi mâinile, fără să îndrăznească să vină la hotelul Toro şi să dea ochii cu ea.

— Madam, strigă fata.

Frances se întoarse şi o porni înapoi spre recepţie.

— Astăzi nu sunt niciun fel de curse directe. Trebuie să zburaţi până la Madrid în după-amiaza asta şi să luaţi după aceea o altă cursă aeriană spre Londra. Toate zborurile sunt pline ochi, aşa că trebuie să rămâneţi în aşteptare.

Frances îi aruncă rapid o privire. În actuala ei stare de spirit, nu reuşea să vadă niciun fel de farmec, nimic atractiv la faţa ei spaniolă cu tenul crem şi ochii negri.

— Vă rog să-mi chemaţi un taxi. Să fie aici în zece minute.

— E foarte ocupat acum, spuse fata fără pic de milă. O să dureze cincisprezece, douăzeci de minute.

— *Chemaţi* unul şi gata.

Afişajul liftului arăta că acesta era la ultimul etaj. Frances apăsă cu o împunsătură pe buton. Liftul nu reacţionă în niciun fel. Ea se întoarse şi, în loc să mai aştepte liftul, urcă în grabă, până la etajul trei, scările cu trepte din marmură verde, cu balustrade din lemn sculptat, pe ale căror platforme dintre etaje găseai sanctuarele strălucitoare ale unor fecioare în straie albe, având deasupra câte o pereche de coarne de taur. Frances ajunse cu răsuflarea aproape tăiată la uşa ei şi mai că se năpusti în încăpere. Camerista făcuse curăţenie lună şi lăsase camera imaculată, urâtă şi întunecoasă precum catranul, cu toate geamurile închise şi cu obloanele trase, ca un reproş la adresa luminii soarelui şi a aerului de-afară.

Telefonul sună strident.

— Da? răspunse Frances pe un ton răstit.

— Domnişoara Shore?

— Da…

— Domnişoară Shore, mă numesc Gómez Moreno…

— Dispari! ţipă Frances.

Puse receptorul în furcă şi se repezi în baie, ca să recupereze gentuţa cu accesorii pentru duş. Telefonul sună din nou. Traversă în viteză încăperea, înhăţă violent receptorul şi urlă:

— Ia ascultă, nu vreau să mai am *vreodată* de-a face cu tine. Înţelegi?

— Domnişoară, taxiul este aici, spuse fata de la recepţie. Este un taxi în regim de urgenţă.

Frances înghiţi în sec.

— Mulţumesc.

— Vă aşteaptă.

— Cobor imediat.

Îşi aruncă lucrurile în valiză, cămaşa de noapte, hainele din tricot, rochia ei îngrijită şi pantofii, peria de păr, lenjeria intimă, uscătorul de păr, gentuţa de baie. Acum nu i se mai părea un lucru absolut necesar să plece din Sevilia înainte să explodeze, ci să facă asta înainte ca domnii Gómez Moreno să o mai poată ajunge din urmă.

Cel care sunase fusese tatăl – o voce mai profundă, vorbind engleză cu mai multă siguranţă. Jóse îi spusese că tatăl său învăţase engleza în anii şaizeci la Facultatea de Economie din Londra şi că insistase ca şi copiii lui să o înveţe la rândul lor.

„Pentru Europa, înţelegi. Ne este necesară pentru a fi cu toţii fraţi şi surori în Europa”.

Frances îşi închise valiza şi o încuie, îşi atârnă poşeta pe umăr şi luă valiza. Ce prestaţie imbecilă, ce pierdere de timp, ce încurcătură obositoare, prostească şi lipsită de profesionalism fusese toată chestia asta, iar ea purta aproape toată vina pentru că se bazase pe un simplu impuls şi se lăsase amăgită de o fantezie.

— O să-ţi spun ceva, îi zise ea Camerei 309. O să mă asigur că n-o să te mai văd niciodată – nici pe tine, nici Sevilia şi nici Spania, la drept vorbind.

După care ieşi în grabă pe coridor şi trânti uşa cu putere după ea.

Jos, şoferul de taxi flirta în dorul lelii cu recepţionera. Ea nu-i prea dădea atenţie, fiind concentrată în timp ce introducea factura lui Frances în calculator cu degetul ei arătător negricios, cu unghia lăcuită cu ojă roşie.

— De factura mea o să se ocupe *Señor* Gómez Moreno.

— N-am niciun fel de instrucţiuni în…

Şoferul de taxi se uită la Frances fără admiraţie – prea puţin

machiaj, niciun fel de curbe şi rotunjimi vizibile, puţine bijuterii – şi se aplecă peste tejgheaua recepţiei ca să îi şoptească fetei ceva la ureche. În loc de răspuns, ea îi adresă calculatorului un zâmbet slab.

— Eu, una, n-o să semnez factura aia, spuse Frances. N-o plătesc şi pace.

Fată rămase impasibilă.

— Când este următorul zbor spre Madrid?

Şoferul de taxi îşi întoarse capul.

— Peste două ore, spuse el. Nu-i nicio grabă.

— Vreau să ies de-aici.

Uşile de sticlă se deschiseră, iar un bărbat intră în fugă – un bărbat solid, de vârstă mijlocie. Fata se opri din tastat şi aruncă spre el un zâmbet larg, absolut încântător, lăsând să i se vadă toţi dinţii.

— Domnişoara Shore?

Frances se trase înapoi.

— Domnişoară Shore, sunt Luis Gómez Moreno. Nu ştiu cum să-mi cer scuze aşa cum se cuvine, sunt complet siderat.

Avea o faţă pătrăţoasă, deschisă, nu genul acela de feţe spanioleşti lungi şi grave care se tot holbaseră în dimineaţa aceea la Frances, din incinta bisericilor şi de pe străzile din Sevilia, ci una mult mai agreabilă, mai extrovertită.

— Mi-e teamă că-i prea târziu, spuse Frances. Am fost târâtă până aici de pomană. Am murit de frig, nu m-am simţit deloc confortabil, am fost neglijată şi nu îmi doresc decât să mă duc acasă.

— Bineînţeles că asta vreţi, spuse imediat Luis Gómez Moreno.

Se întoarse spre fata de la recepţie şi îi dădu nişte instrucţiuni rapide. Ea luă factura pe care o pregătise şi începu, aşa cum făcuse şi cu mesajul fax, să o rupă în fâşii înguste. După aceea, el îi spuse ceva şoferului de taxi.

— Nu-i cereţi să plece, spuse Frances brusc. O să mă ducă la aeroport.

— Aş putea să nu fac asta?

— Nu, răspunse Frances. Nu mi-a mai rămas niciun pic de răbdare – pentru niciunul din domnii Gómez Moreno.

În mod total enervant, el îi zâmbi. Îi zâmbi ca şi cum ea ar fi făcut o glumă cu-adevărat bună.

— Îmi place personalitatea dumneavoastră.

Ea nu spuse nimic. Se întoarse spre şoferul de taxi şi îi făcu semn spre valiza sa.

— Vă rog s-o duceţi la maşină.

— Nu mai pot spune sau face nimic, întrebă Luis Gómez Moreno, care să vă facă să mai rămâneţi? N-am avut nici cea mai vagă idee de încurcătura asta îngrozitoare până în urmă cu o jumătate de oră. Acum aş vrea să încercaţi să daţi uitării ultimele douăzeci şi patru de ore şi să-mi permiteţi să vă acord tot sprijinul pentru a încheia totuşi afacerea pentru care aţi venit.

Frances pufni zgomotos.

— Aveţi un tupeu…

— Mai am şi inimă, şi conştiinţă. Îmi pare cu adevărat foarte rău. O să aveţi un apartament la hotelul Alfonso al XIII-lea…

— Nu vreau niciun apartament la Alfonso al XIII-lea. Nu mai vreau să am niciun fel de relaţii de afaceri cu dumneata, cu fiul dumitale sau cu hotelurile voastre. Nu mai vreau să mai văd vreodată Spania.

— Nici măcar…

— Niciodată, repetă Frances.

— Cât de trist, spuse el, când sunt atât de multe de văzut, atât de multe de care, cu excepţia spaniolilor, niciun european nu are habar.

Ea se uită la el. Faţa lui, încadrată de gulerul ridicat al hainei, era încărcată de căldură, de speranţă şi de umor. El îşi întinse mâinile spre ea, cu palmele în sus.

— Vă rog, domnişoară Shore, spuse Luis Gómez Moreno. Vă rog, daţi-ne Spaniei şi mie încă o şansă.

Capitolul 5

În dimineaţa de Crăciun, Lizzie se trezi absolut în zadar la ora cinci şi aşteptă ca Davy să vină la ei în cameră şi să le ceară insistent ajutorul ca să îşi desfacă ciorapii cu daruri. Acesta nu veni. Ea îşi ciuli urechile, chinuindu-se să audă ceva în spaţiul răcoros din jur; casa era

învăluită într-o linişte deplină. Lângă ea, Robert respira cu ceva ce aducea a regularitate aproape egoistă, profund, egal, confortabil. Nimeni, din câte îşi dădu cu indignare Lizzie seama, nu se trezise, în afară de ea.

Se întrebă dacă să mai zacă în pat şi să încerce să adoarmă din nou. Se întoarse pe partea cealaltă, depărtându-se de Robert, şi închise ochii. Imediat, pe partea interioară a pleoapelor, i se imprimă o listă care începea astfel: „Goleşte maşina de spălat vase rămasă plină de-aseară, pune masa pentru micul dejun, verifică ora la care trebuie să bagi curcanul în cuptor, fă focul în camera de zi”. Încercă să înlocuiască lista cu imaginile pline de culoare şi de formă pe care le folosea în mod obişnuit pentru a o linişti şi a-şi induce somnul, însă în schimb vizualiză o imagine clară a lui Frances stând la o masă de restaurant, în lumina lumânărilor, cu un pahar de vin în mână, în timp ce i se oferea o porţie scânteietoare de paella şi se auzeau acorduri de chitară. Lizzie gemu. Aşteptă să vadă dacă Robert o auzise. Nu. Nu o auzise. Oftă din nou. El continuă să doarmă. Se ridică în fund, îşi scoase picioarele de sub pătura călduroasă şi se dădu jos din pat.

Se duse tiptil până la baie şi se uită plină de amărăciune la mutra ei de Crăciun, în oglinda de deasupra chiuvetei.

— Te porţi copilăreşte, îşi spuse ea cu voce tare.

Se spălă pe dinţi şi se pieptănă, îşi puse halatul pe ea – unul foarte frumos şi foarte lung, cu glugă, de la unul dintre furnizorii galeriei, şi foarte admirat de Frances, care încă purta vechiul chimonou pe care Lizzie i-l făcuse cadou de Crăciun cu cel puţin zece ani în urmă – şi coborî hotărâtă scările. Toate uşile de la dormitoare, chiar şi de la cel al lui Davy, erau închise. Nimeni, din câte se părea, nu era câtuşi de puţin interesat de Crăciun.

Bucătăria, încă impregnată de mirosul de usturoi de la masa de seară, era totuşi cât de cât călduroasă. Toată lumea fusese prea obosită – sau prea puţin utilă – seara trecută pentru a mai face curăţenie ca lumea, şi încă mai erau tigăi nespălate în chiuvetă şi ziare pe scaune, respectiv dâre de piper negru şi firimituri pe toată masa. Rob fusese teribil de obosit; galeria zumzăise de lume până după ora şapte seara,

cu clienţi veniţi în ultimul moment, în marea lor majoritate bărbaţi, şi nu ajunsese acasă înainte de ora nouă, când Davy dormea deja, iar Sam, după ce băuse pe furiş două pahare de vin, fusese complet neascultător şi făcuse numai prostii. Harriet întrebase, cu voce tare şi mult prea des, dacă Frances avea să sune de la Sevilia, William avusese o expresie prea evidentă ce trăda faptul că îşi dorea să dispară în tăcere şi să îi dea telefon lui Juliet, iar Alistair îşi provocase bunica şi o înfuriase spunându-i, extrem de neglijent, că el, unul, nu înţelegea de ce fetele erau nevoite să mai meargă la universitate dacă mai târziu nu aveau decât să se ducă la cumpărături, să gătească şi să facă copii. În mijlocul acestei nebunii, Lizzie făcuse nişte costiţă afumată, cartofi, conopidă gratinată şi varză roşie, urmate de plăcintă cu carne şi mandarine, şi se abţinuse – aşa cum se cuvenea – să o ia la palme pe Harriet de fiecare dată când aceasta spusese: „Pe bune, nu mi se pare că se simte spiritul Crăciunului, aşa cum ar trebui, ci că este doar un simplu weekend, nu-i aşa, ca orice weekend plictisitor care a trecut. Aş vrea ca Frances să fi fost aici”.

Lizzie umplu ceainicul imens, marca Aga, şi îl puse pe plită. Motanul, botezat de Davy Cornflakes4, apăru pe neaşteptate din sertarul dulapului de bucătărie, loc în care dormea şi care din acest motiv trebuia lăsat noaptea pe jumătate deschis, şi îşi începu mieunatul cu care să capete atenţia necesară şi laptele aferent, frecându-se de gleznele lui Lizzie. Motanul era, se gândi Lizzie, precum un păianjen, neavând nimic de făcut toată ziua în afară de a o asalta întruna, exact la fel cum păianjenii nu au nimic de făcut în afară de a-şi ţese plasele, la nesfârşit, în fiecare colţişor din Grange. În afara casei, natura însăşi nu era mai brează; avea tot timpul din lume să împletească cu tenacitate buruieni căţărătoare pe trandafiri şi să înăbuşe gazonul cu muşchi. Lizzie căscă şi puse pliculeţul de ceai în ceainic.

Uşa de la hol se deschise cu un zdrăngănit, iar Davy se târî înăuntru, plângând în hohote şi trăgându-şi după el ciorapul cu cadouri ca pe un şarpe mort, adunat ghemotoc. Lizzie încetă să mai toarne apă în ceainic.

— Scumpule! Ce este, Davy? De ce plângi?

— Sam! zbieră Davy.

Îşi aruncă ciorapul lung şi începu să tragă de nasturii bluzei de pijama de un galben asemănător cu al ciuboţicii-cucului.

— Sam?

— Da! Da! Îmi urăsc pijamaua!

Lizzie se lăsă în genunchi lângă Davy şi încercă să îl ia în braţe.

— De ce? De ce, când este atât de nouă, iar tu eşti atât de dulce în ea?

— Nu, nu. Nu-mi place! Davy continua să plângă, încă zbătându-se în îmbrăţişarea lui Lizzie. Sam a spus că arăt sexy.

— Sam e un nătâng, spuse Lizzie. Habar nu are ce înseamnă sexy.

Davy se uită lung la ea.

— Ba ştie! Ba ştie! Înseamnă să-ţi arăţi fundul şi…

— Davy, spuse Lizzie, este Crăciunul. Ai uitat?

— Sam a spus…

Lizzie se ridică, îl luă pe Davy şi îl puse pe marginea mesei.

— Nu vreau să ştiu ce-a spus Sam.

— Avea de gând să-mi desfacă ciorapul cu cadouri, mi-a zis că este perfect îndreptăţit.

Lizzie recuperă ciorapul lui Davy de pe podea.

— Ce-ai zice să îl deschizi acum, cu mine?

Davy părea neîncrezător.

— Ciorapul ar trebui desfăcut într-un *pat*, ştii şi tu.

— Nu neapărat. Ne ai pe mine şi pe Cornflakes ca să-ţi ţinem de urât. Nu vrei să încercăm să facem aşa?

Davy se răsuci şi, balansându-şi uşor corpul dintr-o parte în alta, se prelinse de pe masă pe podea. Trase şi ciorapul în jos chiar lângă el.

— Nu, spuse el, şi ieşi iarăşi din bucătărie.

Lizzie îl auzi cum urca scările, câte o treaptă pe rând, întorcându-se acolo unde mai mult ca sigur avea să fie persecutat. Sam era de groază, însă măcar nu stăteai treaz făcându-ţi griji cu privire la fragila sa părere despre sine şi la starea sa emoţională. Era asemenea

unui terier, voios şi bine dispus, iscoditor, bătăios şi de neînvins. Lizzie îl adora pe Sam. În foarte scurt timp, fetele aveau să înceapă şi ele să îl adore pe Sam, iar după aceea bucătăria avea să fie iarăşi plină de suspinele şi miorlăielile lui şi de suspinele ce aveau să fie domolite de Alistair, căruia îi plăcuse dintotdeauna să repare lucruri şi care avea să se simtă în elementul său trecând de la repararea machetelor de avioane la alinarea inimilor frânte. Lizzie zâmbi cu tristeţe. Cât de şocant era să găsească plăcere – e drept, mică, dar reală – în ideea că şi Sam avea să fie un cuceritor şi avea să frângă multe inimi, deşi ştia că, dacă vreo tipă ar încerca să îi facă lui asta, ea, Lizzie, probabil ar omorî-o. Oh, Dumnezeule, mamele de băieţi…

— Bună dimineaţa, spuse Barbara, intrând în bucătărie îmbrăcată într-un halat pufos. Crăciun fericit!

— Oh, mami, murmură Lizzie, ieşindu-i în întâmpinare ca să o sărute. Te-au trezit, băieţii? Îmi pare atât de rău.

— Davy a venit la noi în cameră ca să mă întrebe dacă pijamaua lui este sexy. I-am spus că, după părerea mea, şi, în consecinţă, după părerea a nouăzeci şi nouă la sută dintre femeile normale la cap –, pijamalele sunt cele mai puţin sexy articole de îmbrăcăminte din lume, după galoşi şi vestele-plasă.

— Sam a fost de vină, spuse Lizzie şi turnă ceai în ceşti. E-atât de tipic pentru Sam să încerce să distrugă dimineaţa de Crăciun înainte ca măcar să aibă timp să-şi tragă răsuflarea. Îi întinse o cană de ceai Barbarei. Vrei ceai?

— Oricum eram trează, spuse Barbara, luând cana.

— Oh, scumpa de tine…

— William sforăia.

— De ce nu-ţi pui dopuri de urechi?

— M-am gândit la asta, spuse Barbara. Însă după aceea m-am gândit că n-aş auzi dacă ar izbucni un incendiu, aşa că m-am întors să-i trag nişte şuturi.

— Atunci, camere separate.

— Oh, nu, spuse Barbara cu fermitate.

Lizzie luă o gură de ceai. Nimic, toată ziua, nici şampania pe care

Robert o cumpărase în cele din urmă după ce spusese că nu aveau să şi-o permită, nici prunele şi nici umplutura pentru curcan pe bază de castane cu care avusese atâtea şi atâtea probleme, nici amestecul de unt, zahăr şi brandy mâncat de regulă cu budinca de Crăciun, nici somonul afumat planificat pentru masa de seară, nici alunele caju sau trufele belgiene, nimic nu putea să aibă nici a zecea parte din gustul acestei prime, extrem de puternice şi de fierbinţi, înghiţituri de ceai.

— De ce nu? Vreau să spun că, după ce-aţi fost căsătoriţi atâta vreme, e imposibil să mai fi rămas ceva de dovedit…

— A mai rămas Juliet, spuse Barbara scurt şi tăios.

Lizzie oftă în sinea ei. Grija lui Davy referitoare la sex-appealul pijamalelor sale şi dorinţa Barbarei de a discuta despre Juliet păreau mai mult decât putea ea să îndure înainte de ora şase a dimineţii de Crăciun.

— A sunat-o aseară, spuse Barbara.

Se duse deasupra ceainicului Aga şi se lipi de corpul călduros al acestuia, strângându-şi cu putere cana în mâini.

— Mami, spuse Lizzie, ştii de tati şi de Juliet de douăzeci şi şapte de ani. Ai fi putut, dacă situaţia ţi s-ar fi părut intolerabilă, să-l părăseşti oricând în ăştia douăzeci şi şapte de ani. Însă n-ai făcut-o. Ai ales să rămâi cu el. Nu mi se pare că se potriveşte cu vreunul dintre lucrurile pe care spui că le crezi despre femei, însă nu-i nimic, asta ai ales tu să faci. Tati o sună întotdeauna pe Juliet cu ocazia Crăciunului, uneori vorbeşti chiar tu însăţi cu ea. Juliet este o femeie drăguţă, mami. Ţi-aminteşti?

— Nu mi-a plăcut c-a făcut asta aseară, spuse Barbara. Chiar nu ştiu de ce, însă nu mi-a plăcut. El părea…

— Opreşte-te, mamă, spuse Lizzie, lăsându-şi cana jos şi începând să deschidă dulapurile din bucătărie în căutarea veselei, a borcanelor şi a pachetelor pentru micul dejun. E dimineaţa de Crăciun.

De la etaj se auziră o serie de bufnituri, după care cineva căzu pe jos, apoi un ţipăt strident, urmat de tăcere.

— Mă duc să văd ce s-a întâmplat, spuse Barbara.

— Nu-ţi bate capul. Nu mai reacţionez de mult timp de fiecare

dată când totul sună ca nu ştiu ce dezastru, altfel nu aş mai face nimic altceva.

Uşile începură să se deschidă şi să se trântească undeva deasupra lor. Vocea lui Robert, îngroşată, de om de-abia trezit din somn, ţipă:

— Ia mai lăsaţi gălăgia, da?

Atunci Alistair îi răspunse strigând:

— De fapt, Crăciun fericit!

— Ia gândeşte-te la Frances, spuse Barbara, cum se trezeşte singură într-o cameră de hotel din Sevilia şi cum îşi petrece ziua cu un om de afaceri străin care nu crede în Crăciun.

— Încerc, spuse Lizzie, scoţând folia protectoare a unui pachet de unt nou-nouţ, să nu mă gândesc la Frances. Deloc.

— Mă întreb dacă ăsta este adevăratul motiv pentru care a ţinut cu asemenea îndârjire patetică să o sune pe Juliet…

Uşa se deschise. Robert, cu părul ciufulit, înfăşurat într-un halat de baie din material de prosop, intră căscând şi spuse că pe uşa lui Harriet era un anunţ prin care li se aducea la cunoştinţă ca nu cumva să fie trezită, orice s-ar fi întâmplat. Se opri ca să o pupe pe obraz pe Barbara, şi după aceea pe Lizzie.

— De ce este toată lumea atât de îngrozitor de nepăsătoare cu privire la Crăciun? întrebă Lizzie.

— Băieţii sunt cu toţii, laolaltă, în pat, spuse Robert, turnându-şi ceai. Mi-e teamă să mă gândesc ce se întâmplă acolo. Sunt băgaţi sub pătura lui Alistair.

— Davy a fost mai devreme preocupat dacă arată sau nu sexy.

— Alistair este, de departe, mult prea pedant pentru sex. Dumnezeule, chiar nu-i decât şase şi cinci? O să mă duc să aduc nişte lemne.

— William era treaz?

Robert se gândi la asta.

— Cânta cineva la toaletă…

— El cântă mereu la toaletă, spuse Barbara. Asta-i ceva caracteristic pentru cei din generaţia sa, elevii înscrişi la şcoala

publică, deoarece n-aveau voie să aibă încuietori la toaletă, ba câteodată nici măcar uşi.

Lizzie începu să frece cu putere un borcan lipicios cu o cârpă umedă.

— De ce nu?

— Din cauza pederastiei.

— Hai pe bune! spuse Lizzie. *Pe bune*. Ce discuţie dezgustătoare. Nu vă daţi seama, spuse ea, ridicând vocea, nu vă daţi seama că este *Crăciunul*?

— Azi este Crăciunul? îl întrebă Davy pe bunicul său.

— Da.

— Mi se pare că atmosfera este cam posomorâtă pentru Crăciun…

— Da, admise William. Aşa e.

Serviseră micul dejun într-o atmosferă extrem de caustică şi plină de sarcasm, şi, cu excepţia lui Harriet, la scurt timp după ora şapte toată lumea era trează. Alistair sublinie faptul că asta nu se întâmplase nici măcar într-o zi normală în care se ducea la şcoală. Robert era singurul care se îmbrăcase, întrucât ieşise să aducă lemne pentru focul din camera de zi, după care fusese încuiat din greşeală pe-afară, fiind uitat acolo o bună bucată de timp de către Lizzie şi Barbara, astfel încât fusese nevoit să rătăcească prin lapoviţa şi întunericul de-afară şi ba să răcnească furios, ba să se milogească jalnic să fie reprimit în casă. William fusese cel care îl auzise în cele din urmă şi coborâse să îi deschidă uşa şi să îl lase să intre.

— Oh, dragul meu băiat, sper din tot sufletul că n-ai stat acolo toată noaptea.

Robert rezistă tentaţiei de a-i spune: „Nu mai fi atât de infatuat”, şi se duse sus să facă o baie. Ţinea la William şi îi era recunoscător, însă în acelaşi timp era iritat de prezenţa lui. Fie mărinimia plină de ifose a lui William ascundea o minte foarte ascuţită, fie socrul său fusese un tip foarte băftos. Lui Rob, relaţia acestuia cu Juliet i se părea atât de neînţeles, cât şi de modă veche, un fel de comportament copilăresc, ce îi aducea alinare unui întârziat care nu se maturizase

niciodată. Robert nu o înşelase niciodată pe Lizzie în cei şaptesprezece ani petrecuţi împreună. Nici nu dorise măcar să îi fie necredincios. Robert nu putea să îşi imagineze cum de scăpase cineva ca Lizzie din familia aceea pe jumătate nebună. Nu era doar William, ci şi Barbara, cu stilul ei autoritar şi cu o făţărnicie fără margini, cu feminismul ei imatur; mai era şi Frances, plutind aiurea prin viaţă precum o corabie fără cârmaci – şi abia apoi Lizzie. Făcându-şi un duş şi întinzându-şi halatul ud fleaşcă pe caloriferul de la baie ca să se usuce, Robert hotărî că nu avea să îi spună lui Lizzie despre cât de prost mersese galeria anul acesta în săptămânile premergătoare Crăciunului, aşteptând să-şi dea seama de una singură că banii se împuţinau. Amânase să îi spună acest lucru, să îi împărtăşească îngrijorarea şi povara aceasta, însă pentru moment era mai bine aşa.

După ce se îmbăie, se simţi, pentru scurt timp, mult mai în formă şi mai bine dispus. Micul dejun îi anulă rapid starea. Davy, îndopat cu ciocolată din ciorap, nu vru să mănânce, însă stătu ghemuit şi tremurând pe scaunul lui, în pijamaua sa atât de dispreţuită, refuzând să îşi pună halatul de casă din cauza faptului că Sam îi spusese că era un halat de fată, căci nu avea cordon. Sam mâncă foarte bine şi râse pe înfundate ca şi cum s-ar fi amuzat de unul singur cu o serie nesfârşită de glume deocheate, iar Alistair, uitându-se la ei superior prin lentilele ochelarilor lui lipicioşi şi respirând greu şi teatral, citi regulile de concurs trecute pe spatele celui mai apropiat pachet de cereale ca şi cum ar fi fost cea mai captivantă lectură din lume. Lizzie părea epuizată, Barbara părea indignată, iar William – absent. Scaunul gol al lui Harriet era indiciul clar al unei furtuni iminente – ea trăsese primul foc într-un război al nervilor care nu avea să o satisfacă până când nu era dus pe toate fronturile şi cu toate forţele posibile.

„Mi-aş dori să fiu împreună cu Lizzie la Sevilia”, se gândi Robert. Doar noi doi, fără copii, fără socri, fără Crăciun, fără responsabilitatea de a organiza chestii amuzante pentru altcineva în afară de ei doi.

Încercă să îi surprindă privirea. Ea îi turna cafea lui William şi părul greoi i se balansa pe lângă obraji. Trase adânc aer în piept, ca şi

cum şi-ar fi luat avânt, şi spuse:

— Acum o să mergem *cu toţii* la biserică. La ora zece jumătate, cu caieţelele de colinde.

Sam începu să urle ca un apucat şi se băgă rapid sub masă.

— Nu fi naiv, îi replică Barbara. Eu n-o să merg niciodată la biserică.

— Mami…

Alistair se uită plin de admiraţie la bunica sa.

— N-o să mergi?

— Ştii foarte bine că nu. Sunt o grămadă de aiureli de neînţeles.

— Mamă, spuse Lizzie, azi e ziua de Crăciun. Tu de obicei…

— O să vin eu cu tine, spuse William, întrerupând-o. Şi la fel o să facă şi Davy. Eu şi Davy trebuie să cântăm puţin.

— Eu nu vin, spuse Alistair.

Lizzie îşi puse mâinile cu palmele întinse pe masă.

— În dimineaţa de Crăciun, de mulţi ani încoace, ne ducem cu toţii, ca o familie ce suntem, la biserica parohiei Langworth şi cântăm colinde. Astăzi o să facem la fel.

— Îmi pare rău, spuse Barbara.

Robert se aplecă uşor în faţă.

— O să vin şi eu.

— Eu nu! strigă Sam de sub masă.

William se ridică şi ocoli masa până în dreptul lui Davy. Se aplecă şi îl ridică în braţe.

— Eu şi Davy ne ducem să ne îmbrăcăm pentru biserică.

Băiatul cel mic păru nesigur de asta şi extrem de ezitant. Dacă măcar Sam…

— Propun, spuse Alistair, ca aceia care vor să se ducă şi să aibă parte de nişte aiureli s-o facă şi gata şi să cânte un colind şi din partea mea.

— Nu te da în spectacol, replică Robert.

— Dragul meu tată…

— Când vine vorba despre colinde, spuse William, conducându-l pe Davy afară din încăpere, ai avantajul că oricum ştii versurile şi nu

contează dacă poţi sau nu să le citeşti.

Merseră la etaj. Uşa camerei lui Harriet era deschisă, însă cea de la baie era închisă, iar din spatele acesteia duduia asurzitor muzică rock. William îl puse pe Davy la el în pat şi trase toate aşternuturile în jurul lui, ca să-l încălzească. Făcuse exact acelaşi lucru cu gemenele, cu mult timp în urmă, în dimineţile zilelor de duminică în care avea grijă de ele în timp ce Barbara, care fusese o susţinătoare a bisericii cu aceeaşi înverşunare cu care era acum împotriva ei, se ducea cu noaptea în cap la spovedanie şi la împărtăşanie. William preferase dintotdeauna ceremoniile religioase de seară; acestea erau într-o mai mare concordanţă cu ritmul tacit al propriei aprecieri a virtuţilor creştine – toleranţa şi compasiunea, combinate cu aversiunea pentru orice era strident sau prozelit. Exista în mod inevitabil ceva strident, nefiresc, în viaţa unei familii numeroase, în care toate personalităţile se luptau pentru acelaşi spaţiu, şi nu pentru că acesta era singurul spaţiu care exista, ci fiindcă îl percepeau cu toţii astfel. Oare de asta fugea Frances acum? Oare viaţa ei, categoric mai personală decât a lui Lizzie datorită circumstanţelor, făcea mai dificilă, aproape de nesuportat, această strângere laolaltă a familiei? Sau era oare vorba despre faptul că ea – uşor de înţeles, se gândi William – sublinia prin absenţa ei cât de lipsit de imaginaţie şi de eronat era să crezi că ea ar fi recunoscătoare, ba chiar uşurată să fie înghiţită automat de tot circul provocat de Crăciunul sărbătorit la Grange, în familie? Scrisoarea ei, pe care le-o lăsase în camera de oaspeţi, spusese atât de puţin, pomenind în treacăt că îi părea rău dacă avea să supere pe cineva, însă exploata o oportunitate de afaceri extrem de promiţătoare. De fapt, era o scrisoare total ridicolă, evazivă şi chiar lipsită de sinceritate. Însă probabil nu numai că nu putea să spună adevărul, ci nici nu *voia* să o facă…

— Jumătate din lume, îi spusese Juliet cândva, trăieşte invidiind cealaltă jumătate, iar cealaltă jumătate nu reuşeşte să înţeleagă de ce prima jumătate nu îşi poate aduna toate forţele ca să trăiască aşa cum trăieşte şi ea. Am fost destul de clară?

— Nu, îi spusese William.

— Atunci, ca să reformulez, ceea ce încerc să spun este că jumătate dintre oameni îşi asumă rolul de şefi în timp ce restul se mulţumesc cu cel de subordonaţi.

William se aşeză pe marginea patului şi se uită în jos la Davy, acum somnoros în confortul conferit de patul unui adult. Oare era şi el unul dintre subordonaţi, asemenea lui William? Dar Frances? Era Frances subordonata, iar Lizzie şefa? Şi, dacă era aşa, oare Frances conştientizase într-un final acest lucru şi îndrăznise să plece la momentul oportun?

Davy deschise ochii. Îşi privi cu atenţie bunicul.

— Eşti sigur că azi este Crăciunul? întrebă el.

În cele din urmă, Lizzie, Robert, William, Sam şi Davy se duseră la biserică, iar o parte dintre membri congregaţiei, care cunoşteau bine familia care ţinea galeria, făcură o numărătoare rapidă şi se întrebară unde erau Barbara, Harriet şi Alistair. Când fu întrebată, Lizzie nu vru să recunoască faptul că Barbara iniţiase la micul dejun o mişcare revoluţionară împotriva bisericii, aşa că pur şi simplu mormăi total neveridic că nu reuşiseră să se organizeze şi să se sincronizeze prea bine, după cum ştiau cu toţii că se poate întâmpla în dimineaţa de Crăciun. Oricât de curios ar părea, biserica reuşi să îi înveselească puţin: pe Robert fiindcă îi mânca o oră din ziua asta nesfârşită, pe Lizzie fiindcă o scosese afară din casă, pe William fiindcă se bucurase de ritualul atât de familiar, pe Sam fiindcă îi făcea oricând plăcere să se afle în mijlocul unei mulţime de oameni, iar pe Davy fiindcă purta hainele mai vechi ale lui Sam, care, din acest motiv, nu puteau fi clasificate nici ca haine de fată şi nici ca fiind sexy.

Când se întoarseră acasă, fredonând fragmente de colinde şi resimţind o doză moderată de entuziasm anticipativ faţă de mâncarea şi băutura ce aveau să abunde pe masă, o găsiră pe Barbara în bucătărie instruindu-l cu ostentaţie pe Alistair, introducându-l în arta preparării unui curcan – „Nu pot să-mi imaginez cum presupui că o să fie un soţ potrivit pentru orice fată din lume dacă îi tolerezi atât de patetic misoginismul ăsta agresiv” – şi pe Harriet îmbrăcată în colanţi, cizme aurii metalizate din fire textile strălucitoare, până la gleznă, şi

unul dintre puloverele lui Robert şi machiată mult prea strident, căscând în timp ce pregătea cu multă atenţie cartoanele ce indicau locul fiecăruia la masa de prânz.

— De unde-s ghetele astea?

— Sunt ale lui Sarah.

— Sunt nişte cizme de femeie uşoară…

Harriet îşi măsură tatăl din priviri.

— Şi de unde ştii tu asta?

— Pot, întrebă Davy, contorsionându-se ca să îşi scoată hanoracul cu fermoarul pe jumătate închis şi să îl arunce pe podeaua bucătăriei, să deschid cadourile acum?

— Nu înainte de a găsi ceva de scris, să facem o listă…

— Iar acum, spuse Barbara cu voce tare, o să întoarcem cartofii.

Alistair se prăbuşi grămadă deasupra ceainicului Aga.

— Chiar sunt frânt. Sunt rupt de oboseală. Şi trebuie să spun că femeile fac treburile astea mult mai bine…

— Ia încetează! replică bunica sa cu răceală.

Sam, având încă hanoracul pe el, îşi făcu apariţia în uşa bucătăriei înarmat cu un pistol argintiu de plastic.

— Uitaţi! strigă el. Uitaţi! Uitaţi ce-am primit!

Puştiul apăsă pe trăgaci, şi cu toţi fură izbiţi de sunetul vibrant al unei explozii asurzitoare.

— Opreşte drăcia aia!

— De unde a luat-o? *Am spus*, Sam, *am spus* să aştepţi până găsesc o bucată de hârtie…

— Pot să-l iau şi eu? Pot să trag şi eu o dată, pot…?

— Mă înfurie, pur şi simplu la culme, să vă văd cum îi hrăniţi pe băieţi cu stereotipurile astea ridicole…

— *Opreşte*-l odată, Sam!

Însă el era înnebunit de entuziasm. Strângând cu putere arma în mână, care strălucea de la luminile intermitente precum nişte ochişori mici de tot ce clipesc necontrolat, se învârtea în jurul bucătăriei, ca o furtună iţită din senin, aproape isteric de la senzaţia de putere şi plăcere.

În timp ce trecu învârtindu-se ca o sfârlează pe lângă uşa ce dădea afară, spre poteca din spate şi, respectiv, în grădină, aceasta se deschise lovindu-l şi făcându-i pistolul să îi zboare din mâini. Înainte să înceapă ţipetele inerente, se aşternu o scurtă tăcere, şi în acest răstimp apăru Frances, îmbrăcată în pardesiul ei de ploaie cu o rămurică de vâsc prinsă la rever.

— Bună, spuse Frances, cu o oarecare ezitare. Crăciun fericit!

4 Fulgi de porumb capitolul 6

Juliet Jones savura singurătatea aparte a zilei de Crăciun. Cum restul oamenilor erau atât de profund preocupaţi de Crăciun, pentru ea, ziua parcă atârna suspendată, fără timp şi loc, o zi ce abia dacă exista şi care din acest motiv nu trebuia să fie tratată cu toate îndatoririle şi obligaţiile obositoare şi epuizante ale casei care erau necesare în celelalte zile. Era o zi care să fie savurată sau irosită, sărbătorită sau ignorată total, petrecută în pat sau cutreierând dealurile, mâncând şi bând pe rupte sau postind. Singura regulă legată de Crăciun pe care Juliet o stabilise şi o perpetuase de-a lungul anilor era că nu avea să şi-l petreacă niciodată cu altcineva.

Ea, una, nu se considera o fire mizantropă. Dacă era întrebată – iar oamenii chiar făceau asta, o întrebau în mod constant, fiind convinşi, aşa cum sunt oamenii, că este ceva ciudat şi nefiresc să alegi să fii singur –, ea răspundea de fiecare dată că îşi transformase necesitatea în virtute şi începuse să îi placă propria ei companie, căci aceasta era cea mai dezirabilă companie pe care o avusese din partea cuiva. În plus, se cunoştea bine şi-şi ştia acea doză de perversitate care o făcuse dintotdeauna, chiar şi în copilărie, să-şi dorească lucruri pe care nu putea să le aibă, în mare măsură doar pentru că pur şi simplu nu putea să le aibă. Fără îndoială asta explica, cel puţin la începuturi, relaţia ei cu William. La urma urmei, William Shore nu era nici pe departe genul de bărbat pe care l-ar fi ales o femeie ca Juliet. Cel puţin nu în urmă cu douăzeci şi şapte de ani. Acum, prezenţa lui îi era atât de familiară, încât îl simţea ca pe o extensie a ei, o extensie care, spre uşurarea sa, se extrăgea şi se retrăgea singură după fiecare întâlnire a lor, ca să se întoarcă în grija Barbarei. Cu mult timp în urmă, îşi dorise

un copil cu William. Ca să fie cu adevărat sinceră, ea își dorise un copil, iar William, un tată atât de sensibil și de blând cu gemenele sale, părea alegerea perfectă pentru a o ajuta în sensul acesta. Ea nu îi spusese niciodată asta; pur și simplu nu își luase niciun fel de măsuri de protecție și sperase. Speranța se dovedise deșartă, iar William rămăsese.

Juliet fusese întotdeauna percepută de propria ei generație drept o tipă foarte boemă. Înaltă, cu trăsături puternice, cu părul lung și viguros, ea reprezentase, ca tânără femeie, un contrast remarcabil față de contemporanele ei de la începuturile anilor cinzeci, care purtau mănuși și aveau talia subțire evidențiată de corsete. Urmașe școala de artă, iar după aceea mersese la Paris și la Florența, unde dusese o viață – după cum presupuneau fostele ei prietene de la școala din Bath – notabilă doar prin prisma extravaganțelor carnale. După aceea se înapoiase în Anglia, afirmase că nu avea să se ocupe de pictură, ci de olărit și își amenajase casa și atelierul într-o vilă izolată, la o distanță de trei kilometri și ceva față de Langworth.

Vila nu era o frumusețe în sine. În stil victorian, solidă, era construită din cărămidă într-o zonă plină de case din piatră galbenă. Tot ținutul muntos din jurul ei se înălța șerpuitor, astfel că Lizzie, la vremea respectivă o tânără adolescentă, simțea într-un fel sau altul că urca pe acoperișul lumii când își croia drumul cu bicicleta spre vilă, pedalând din greu. Vila lui Juliet era o comoară pentru Lizzie, un fel de peșteră a lui Aladin plină de culoare, de textură și de dezordine totală, spre deosebire de casa ei, văruită fie în verde, fie în crem, mobilată sumar și cu prea puține tablouri pe pereți. Camerele lui Juliet în ansamblul lor, zidurile și ferestrele, mesele și scaunele dispăruseră sub un maldăr de materiale textile: covoare, broboade și perne, șaluri de diferite lungimi din bumbac de Paisley – Scoția – și țesături strălucitoare din brocart, bucăți de velur și în brodat dispuse pe tot și toate asemenea unor frunze exotice. Și din tot acest amalgam amețitor ieșeau în evidență Juliet însăși și vasele ei de lut; Juliet atât de stăpână pe sine și de hotărâtă și lucrările ei de olărit de culoare crem, fumurii și neclare de la așa-zisul smalț în nuanța cenușii de lemn ars –

specialitatea ei –, la fel de imperturbabile şi de reci ca nişte coloane clasice. Lizzie fusese extrem de îndrăgostită de toate astea, de Juliet, de priceperea ei, de vila ei, de hainele ei, de mâncarea ei picantă aromată cu chimen, cu urzici şi cu ulei de măsline pe care Barbara îl cumpăra plină de suspiciune doar de la un farmacist, în nişte sticle mici, ca pe un medicament. Lizzie îşi dorise foarte tare ca Frances să vină cu ea acasă la Juliet. Îi povestise totul despre acest loc, îl ridicase în slăvi şi i-l descrisese, promiţându-i lui Frances că avea să i se pară ca în paradis. Însă Frances nu avea să o însoţească.

— Ştii cumva să fie în faza de exploatare sexuală? o întrebase cândva Juliet pe Lizzie.

Lizzie se gândise la băiatul care fusese desemnat reprezentantul şcolii lui William.

— Cred că *încearcă* să…

Juliet nu ajunsese niciodată să o cunoască pe Frances aşa cum o cunoscuse pe Lizzie. Lizzie făcuse totul atât de uşor; era atât de dornică să fie cunoscută, exact ca William… Până şi Barbara era, într-un fel, mult mai accesibilă decât Frances, deşi între ea şi Juliet ar fi trebuit să existe o mare stânjeneală. Barbara şi Juliet avuseseră o ceartă zdravănă o singură dată, ocazie cu care Juliet îi spusese că ea nu intenţiona să renunţe, ci rămânea fermă pe poziţie, aşa că, în consecinţă, dacă Barbara voia să-i dea papucii lui William, n-avea decât s-o facă odată şi să isprăvească; după acest episod, cu excepţia unor scăpări minore, nu se mai certaseră. Între ele se înfiripase încetul cu încetul un fel de prietenie bizară, lucru pentru care Juliet îi purta şi recunoştinţă şi respect, bazată pe recunoaşterea tacită din partea Barbarei a faptului că Juliet nu lua nimic din ce Barbara să-şi fi dorit cu disperare. Barbara nici măcar nu părea să ştie de ce anume îşi dorea în continuare prezenţa lui William în jurul ei, corpul lui lângă al ei, dar pur şi simplu aşa stăteau lucrurile. Juliet recunoscuse această dilemă, la fel cum recunoscuse şi că nu şi-l dorea pe William tot timpul şi în orice împrejurare, şi de asemenea că Frances, dublura lui Lizzie după toate aparenţele, era la fel de evazivă pe cât era Lizzie de accesibilă.

Din poziţia ei avantajoasă din afara familiei, Juliet putea să vadă

cu claritate toate astea. Putea să vadă că William, în ciuda faptului că nu se putea forţa să îi placă prea multe din temperamentul Barbarei, o iubea pentru că era mama copiilor săi şi pentru că lua decizii în locul lui. Putea să vadă că Barbara era cu inima îndoită tot timpul şi că în sufletul ei se dădea o luptă între puterea dorinţelor sale naturale de a se realiza pe plan personal şi încorsetarea neîndurătoare şi stânjenitoare generată de faptul că fusese crescută într-o generaţie de femei de clasă mijlocie care, în general vorbind, nu lucrau deloc în afara casei după căsătorie, cu excepţia poate a activităţilor caritabile. Putea să vadă că Lizzie, probabil în mod inconştient, îşi dorea să o prezinte pe mama ei ca pe o femeie capabilă să acopere întreaga gamă de roluri – femeie, soţie, mamă, lucrătoare – şi să fie dovada vie a caracterului practic al feminismului, nu doar o teoreticiană inconsecventă şi extrem de vocală. Însă Frances… Juliet nu putea să vadă nimic atât de clar când venea vorba despre Frances. Aceasta avea ceva luminos şi ceva obscur, deschis şi totuşi pe jumătate ascuns, ceva jucăuş, puţin straniu şi schimbător, vulnerabil, ceva ce nu voia să fie cunoscut. Fusese o vreme când Juliet crezuse că Frances dezaproba relaţia ei cu William, însă Lizzie o asigurase că nu era aşa.

— Frances nu dezaprobă nimic prea tare, ştii, şi crede că, dacă tati nu te-ar avea pe tine, mami l-ar părăsi.

— Pe bune?

— Da, îi răspunsese Lizzie, care îi expusese, cu o seară înainte, teoria aceasta lui Frances, iar ea nu o contrazisese. Da, pe bune.

Când William îi spusese lui Juliet că Frances se hotărâse brusc să plece de Crăciun, Juliet se simţise cumva cuprinsă de bucurie, chiar jubilase puţin. Întotdeauna era emoţionant, palpitant, să vezi cum cineva se transformă în personajul principal, îndeosebi în cazul unei persoane a cărei viaţă păruse întotdeauna uşor confuză, greu de desluşit şi evazivă.

— Bravo lui Frances! îi spusese Juliet lui William la telefon, ascultând zăngănitul ca de tavernă al paharelor şi murmurul vocilor din fundal. Chiar mă aşteptam la aşa ceva, căci ador să văd cum oamenii încep să-şi ia viaţa în propriile mâini.

— Nu cred că eu am făcut aşa ceva vreodată, comentase William cu tristeţe.

— Ai făcut chiar mai mult decât crezi, replicase Juliet, aproape tăios. Câteodată eşti un impostor bătrân şi infam.

Nimeni nu părea să înţeleagă de ce plecase Frances şi nimeni nu părea dispus să creadă motivul pe care îl dăduse ea. Lizzie fusese afectată, chiar profund rănită. Se dusese până la vila lui Juliet în seara de sâmbătă, târziu, şi se aşezase lângă focul din cămin.

— Nu-i vorba că-mi displace că-şi dezvoltă propria afacere, chiar nu-i vorba despre asta; mă deranjează că nu mi-a spus nimic, că a dat buzna peste mine cu vestea asta după ce şi-a făcut deja planul, ca şi cum aş fi încercat în vreun fel s-o opresc, ca şi cum… Oh, Juliet, am senzaţia că *nu a avut încredere* în mine.

„Oamenii tot vorbesc aşa despre încredere”, se gândi Juliet. „Mereu se referă la acest subiect ca şi cum ar fi vorba despre un potir sfânt şi, de îndată ce l-ai crăpat uşor, o fisură foarte fină, de dimensiunile unui fir de păr, întreaga chestiune ar deveni inutilă, invalidând astfel toate relaţiile existente până în momentul respectiv”.

— Nu te poţi încrede în nimeni cu toată fiinţa ta, îi spusese ea cu vioiciune lui Lizzie. Lucru valabil şi pentru mine şi pentru tine, şi pentru Frances şi pentru oricine altcineva. Nu stă în natura umană să fim de încredere pe deplin, pur şi simplu nu putem s-o facem şi cu asta, basta.

Lizzie plecase acasă şocată şi în aceeaşi măsură neconsolată, lăsând-o şi pe Juliet într-o stare de incertitudine, incapabilă să adoarmă. Pe măsură ce îmbătrânea, descoperise că avea un somn uşor de deranjat, pe care îl atrăgea într-un mod seducător evitând ştirile şocante şi certurile târzii în noapte, care să acţioneze ca factor perturbator. În noaptea aceea, ceva legat de Lizzie, legat de reala ei nefericire şi de sentimentul de respingere pusese în mişcare toate tipurile de rotiţe ale memoriei şi activase amintiri despre care Juliet sperase că nu aveau să mai revină vreodată, reamintindu-i de durerile mai vechi, de eşecuri şi de nedorita ei singurătate de la care pornise şi parcursese un drum atât de lung, de dur şi de pietros spre mulţumirea

ei actuală, chibzuită şi extrem de rezonabilă.

Dormind prost, îşi petrecu Ajunul Crăciunului cu o durere acută de cap. Invitase, aşa cum făcea întotdeauna, şi celelalte persoane singure din cel mai apropiat orăşel – o asistentă medicală pensionată, un bibliotecar în vârstă al districtului, un bărbat tăcut care făcea giruete, un doctor văduv, un jurnalist de la un ziar local – la vilă, la o masă cu plăcinte cu carne şi vin şi văzu, aşa cum vedea întotdeauna, curajul ce li se citea pe feţe de fiecare dată când un nou Crăciun solitar îi provoca să scoată tot ce era mai bun din acea zi. Când plecaseră cu toţii, o procesiune neregulată de stopuri roşii de maşină ce se scurgea în josul aleii sale de acces precum un şir de stele roşii pline de viaţă, ea stinsese focul, pusese paharele şi farfuriile pe blatul din plăci de gresie de lângă chiuveta din bucătărie şi urcase scările ca să cadă în genul acela de somn absolut de care de regulă au parte numai bebeluşii şi adolescenţii.

Se trezi la ora trei. Pe geam se întrezărea o noapte destul de dezagreabilă, cu un vânt ce parcă se văita şi o ploaie sau o lapoviţă abundentă ce biciuia zgomotos geamurile. Se ridică din pat şi coborî la parter ca să facă nişte ceai. Când ajunse jos, se simţi suficient de vioaie încât să spele vasele, să zgândărească focul cu vătraiul şi să aranjeze pernele. După care duse ceaiul sus, îşi aranjă aşternuturile şi se pregăti să înceapă noaptea din nou, amintindu-şi să îşi ureze „Crăciun fericit”, cu o satisfacţie ce era aproape de aroganţă, după cum îşi spuse ea însăşi.

Se trezi a doua oară din somn din cauza strigătelor. Iniţial crezu că nu era decât vântul de-afară, ale cărui voci multiple, atât de insistente, le cunoştea extrem de bine după atâţia ani trăiţi în mijlocul acestui ţinut muntos, însă după aceea îşi dădu seama că vântul, oricât de ingenios era, nu îi ştia numele. Se dădu jos din pat, îşi puse halatul din petice de catifea şi brocart, pe care îl făcuse cu foarte mulţi ani în urmă, şi se duse la fereastră. Geamul dădea înspre vale, spre aleea de acces, şi oferea cea mai bună priveliişte. Juliet trase draperiile, deschise geamul şi se aplecă înspre afară. Acolo, sub ea, în lumina estompată şi neclară, stătea Frances Shore, cu o valiză.

— Am venit să mă liniștesc, spuse Frances. Am venit la tine ca la un adăpost aflat la jumătatea drumului. Sper că nu te deranjează. N-am putut să mă confrunt cu ideea de a mă reîntoarce la apartamentul meu și a mă trezi la realitate acolo, așa că am venit direct încoace. Am zburat cu un avion latino-american care a plecat din Madrid la miezul nopții și mergea spre Rio sau așa ceva. Am petrecut câteva ore pe o bancă din aeroportul din Madrid întrebându-mă ce fac și ce-aș putea face în continuare înainte de toate. Și încă nu știu. O să mă duc mai târziu la Grange, desigur, însă sper că-i în regulă să stau mai întâi puțin aici și să mă liniștesc.

Juliet zâmbi, dar nu spuse nimic. Continuă să pună tot felul de lucruri pe masă, în jurul lui Frances: o franzelă, unt, ibricul de cafea, o farfurie cu mandarine, un borcan cu miere.

— A trebuit să stau și în aeroportul din Sevilia, adăugă Frances. Iar domnul Gómez Moreno a venit și a stat și el cu mine, ca să încerce să mă convingă să rămân. A fost îngrozitor de drăguț, pe bune, absolut deloc nesuferit.

— De ce n-ai rămas?

— Din cauza porcăriei pe care au făcut-o. Când ceva merge aiurea, nu numai că năruie viitorul, dar distruge și trecutul. M-am dus la Sevilia pentru un strop de aventură și m-am trezit într-una dintre situațiile acelea penibile, enervant de tărăgănate, supărătoare și deprimante pe care nu le poți avea decât peste hotare. În loc să fie o experiență fascinantă și aparte, a fost dar groaznică. Nu m-am simțit aproape niciodată așa în străinătate, însă iată că mi s-a întâmplat în Sevilia.

Juliet tăie pâinea și înfipse o felie într-o furculiță de prăjit pâinea, cum se folosea pe vremuri.

— Așa că ai venit acasă.

— Juliet, spuse Frances, nu prea aș fi putut să mă întorc în apartamentul meu și să stau ascunsă acolo, prefăcându-mă că sunt în Spania, nu-i așa?

— Bănuiesc că nu, admise Juliet.

Se opri deasupra focului, cu furculița întinsă. Coada groasă în

care îşi prinsese pe timpul nopţii părul încărunţit îi căzu peste umăr.

— Cu toţii sunt, în grade diferite, foarte supăraţi din cauza ta.

— Oh! exclamă Frances.

— La ce altceva te aşteptai? Îţi cunoşti bine familia, ştii cum e de Crăciun…

— Da, spuse Frances şi îşi turnă cafea.

Juliet întoarse pâinea prăjită.

— William crede că de-asta ai plecat. Ca să scapi de ei toţi.

— Numai parţial, spuse Frances. Se aplecă în faţă. Juliet…

— Da?

— Am vrut… să dau amploare lucrurilor, afacerii mele. Vreau să explorez nişte locuri…

Se opri.

Juliet se îndepărtă de foc şi veni să pună felia de pâine prăjită pe o farfurie din faţa lui Frances.

— Ce locuri? Din străinătate?

— Oh, nu, răspunse Frances. Nu din străinătate. În interiorul meu, nişte locuri din interiorul meu.

Juliet se uită la ea. Îşi turnă la rându-i cafea.

— Şi-atunci de ce-ai fugit din Sevilia?

— Ţi-am mai spus, fiindcă totul a mers prost.

— Dar, din câte ai povestit, mi s-a părut că ai fugit exact când totul începea să meargă *ca lumea*. Ai spus că domnul Gómez Moreno a fost drăguţ.

— A fost, recunoscu Frances şi începu să îşi întindă untul pe pâine. Mi-a spus ceva…

— Ce anume?

— Nu pot să-mi amintesc exact cum a venit vorba despre asta, însă îi povesteam despre modul în care, atunci când eram mică, obişnuiam să inventez poveşti şi cum uneori mă trezesc făcând asta şi acum, şi că aproape am făcut-o în Catedrala din Sevilia în dimineaţa aceea, gândindu-mă că pot să le văd fantoma lui Fernando şi a lui Isabel, iar el mi-a spus – se întinse după miere –, el mi-a spus: „Dar, domnişoară Shore, asta facem noi oamenii întotdeauna: când avem un

gol lăuntric, umplem spaţiul acela cu poveşti”. Nu mă gândisem niciodată la chestia asta până acum.

Se aşternu tăcerea. Juliet îşi bău cafeaua, iar Frances îşi trecu de câteva ori lama cuţitului peste miere ca s-o întindă mai bine pe felia de pâine prăjită.

— Şi are perfectă dreptate, spuse Juliet.

— Ştiu. Asta m-a făcut să mă gândesc…

— La ce?

— La golul lăuntric. Tu ai simţit vreodată aşa ceva?

— Toată lumea are, într-un fel sau altul, un gol lăuntric. Al meu s-a diminuat odată cu vârsta. Ce ţi-a spus domnul Gómez Moreno când ai ajuns la avion şi ţi-ai luat rămas-bun?

— Mi-a spus: „Mă bucur că măcar i-aţi văzut pe regii catolici”. Cred c-a fost o glumă.

— Şi ce ţi-a zis c-ar trebui să faci dacă rămâneai?

— Avea de gând să-mi arate hotelurile sale, cel din Sevilia, cel de lângă Córdoba şi cel din munţi, la sud de Granada, care îi place cel mai mult.

— Şi, în loc de asta, spuse Juliet punându-şi jos cana de cafea, tu te întorci la Grange?

Frances se uită la ea, bretonul pieptănat cu cărare pe mijloc atârnându-i ca o aripă frântă şi acoperindu-i un ochi.

— Vreau să merg la Grange, spuse Frances.

*

— Trebuie să-ţi spun, zise Robert, că n-am fost aproape niciodată atât de recunoscător să văd pe cineva.

Se întinse în faţă şi mai turnă nişte vin în paharul lui Frances. Ei doi erau, temporar, singurii rămaşi conştienţi în jurul rămăşiţelor dezastruoase ale mesei de Crăciun. Cei trei copii mai mari dispăruseră cu abilitatea celor care practicau de mult timp asta când miroseau că se apropia momentul debarasării mesei; Barbara era sus, încercând să doarmă, Lizzie se străduia să îl convingă pe Davy să facă şi el acelaşi lucru, iar William, la capătul îndepărtat al mesei, învăluit într-o aură de fericire dată de conul din hârtie purpurie de pe cap, sforăia de zor.

— Ador harababura asta, spuse Frances. Se uită în jos la masă, la amalgamul de farfurii şi de pahare, la fâşiile de hârtie colorată rămase în urma exploziei tubului cu artificii, la bolurile cu alune şi cu fructe aproape goale, la sticle şi la sfeşnicele cu lumânări încă aprinse care se topeau cu viteză, lăsând să se scurgă şi să picure dâre roşii de ceară. Totul mi se pare aşa frumos lăsat în voia sorţii.

— Mi-e teamă că eu detest Crăciunul, spuse Robert. Pur şi simplu sunt prea obosit ca să îl văd ca altceva decât o mare bătaie de cap. Şi, în plus, toată lumea se ceartă. Dacă n-ai fi ajuns în ceasul al doisprezecelea, s-ar fi lăsat cu vărsare de sânge.

Frances luă o gură de vin. Deja băuse destul de mult şi se simţea, după două nopţi de nesomn, greoaie şi ameţită.

— Mai întâi m-am dus la Juliet.

— Aşa ai făcut? De ce?

— Am… am crezut că probabil n-ar fi fost chiar OK să ajung la micul dejun…

— Îmi doresc s-o fi făcut. Micul dejun a fost iadul pe pământ. Biata Lizzie!

— Chiar arată obosită.

— Este obosită. Bineînţeles că este obosită.

Frances se uită la cumnatul ei. Faţa lui cu trăsături puternice, cu pomeţi înalţi se ţinea bine, însă părul roşcat, compact şi aspect ciudat care îi dăduse întotdeauna un aer romantic, aproape irlandez, începea să se retragă în zona tâmplelor, ascuţindu-i bretonul şi făcându-l să arate precum prova unui vas.

— Tu şi Lizzie n-aţi putut să vă luaţi o minivacanţă? Ştii bine că puteam să vă aranjez ceva, indiferent de…

— Problema este, spuse Robert, aplecându-se în faţă şi sprijinindu-se în coate, problema este că la anul o să depindem de orice sumă de bani disponibilă. Ultimele şase luni au fost groaznice, mai proaste ca niciodată. Lizzie ştie că treaba a mers prost, însă nu i-am spus *cât* de prost şi nici n-o s-o fac până după Crăciun. Se uită la Frances. Probabil resimţi şi tu problema asta.

— Un pic, însă, vezi tu, prin agenţia mea călătoresc atât de mulţi

pensionari, toţi acei boemi cu bani, oameni care vor să picteze şi să facă fotografii, iar ei nu resimt constrângerile financiare în aceste vremuri grele aşa cum le resimt cei angajaţi…

— Care vremuri grele? întrebă Lizzie, făcându-şi brusc apariţia. Purta în semn de loialitate cerceii pe care i-i dăduse Sam, nişte frunze neregulate de vâsc, extrem de mari, pe care el le făcuse din plastic, de un verde smarald, presărate cu afine lucioase de mărimea unor boabe mari de mazăre. Davy s-a dus în cele din urmă la culcare, cu condiţia să-i duc pijamaua galbenă la magazinul second-hand şi că nu o să îi mai spun niciodată că e un scump. Asta o să fie cam greu. Se aşeză lângă Frances şi îi împrumută paharul de vin ca să ia o sorbitură. Uită-te la tine, îi spuse ea cu dragoste lui Frances. Ia uită-te la tine! Pe de-o parte, îmi pare rău că nu ţi-a mers ca lumea, dar, pe de altă parte, chiar nu îmi pare.

— Cred că n-o să vorbim despre asta, spuse Frances, uitându-se la William, care zâmbea involuntar pe sub coroana sa făcută din folie.

Robert şi Lizzie îşi aruncară reciproc priviri fulgerătoare.

— Nu, bineînţeles că nu.

— I-am spus lui Robert, spuse Frances, că m-am dus la Juliet mai întâi, azi-dimineaţă.

— De ce n-ai venit direct aici?

— Nu era decât şapte…

— Hai fi serioasă! spuse Lizzie. La şapte eram treji deja de două ore şi în toiul unei reprize de istericale pe tema mersului la biserică.

— Nu ştiu de ce n-am reuşit niciodată să o cunosc pe Juliet când eram mai mică, zise Frances de parcă nici nu ar fi auzit-o.

— Fiindcă n-ai vrut să vii.

— Ştiu. Mi-aduc aminte.

— Mama a început discuţiile despre ea de azi-dimineaţă de la ora şase…

— Este Crăciunul, spuse Robert. Are asupra tuturor efectul acesta. Dacă nu apare în mod natural ceva de care să te iei, te trezeşti că începi să cauţi un pretext pentru a începe o ceartă. Se uită în lungul mesei, la socrul său.

— Câteodată nu pot să cred că el chiar a reușit să se descurce timp de un sfert de secol cu o nevastă și o amantă. *William*, dintre toți oamenii de pe pământ.

— A reușit s-o facă numai fiindcă cele două femei au luat decizia asta, spuse Lizzie.

Frances se uită la ea.

— Ești sigură?

— Oh, da.

Robert se ridică ușor, ca și cum și-ar fi testat pe rând picioarele și, înainte să aibă încredere deplină în ele, ar fi verificat și ce greutate poate să susțină fiecare în parte.

— Mi-e teamă că pur și simplu trebuie să merg la culcare.

Lizzie își îndreptă privirea către Frances.

— Vrei și tu să te culci?

Frances se întrebă în sinea ei dacă da sau nu. Ghiftuită cu mâncare și cu vin și doborâtă de drumul spre casă, avea să doarmă, precum Rip Van Winkle5, ani la rând.

— Nu. Nu cred. O să rămân să facem curat.

Lizzie se uită la masă.

— Ești o adevărată eroină. După care o să târâm toată gașca afară la o plimbare.

— Mă duc să aduc o tavă, zise Frances și se ridică.

În bucătărie, Cornflakes se așezase confortabil, cu labele încrucișate, pentru a se înfrupta pe îndelete cu ce mai rămăsese din curcan.

— Pisică nenorocită! strigă Frances.

Motanul sări cât ai clipi de pe masă și ieși prin clapeta decupată în ușă, dintr-o singură mișcare, ca o săgeată, cu o dexteritate căpătată în decursul nenumăraților ani în care furase din farfurioarele de unt și din urcioarele cu lapte. Frances arătă spre curcan.

— Putem să spunem unde-a fost pisica?

— Ei bine, eu, una, n-o să-l arunc, indiferent dacă are sau n-are microbi de pisică, pot să te asigur de acest lucru. Este curcan din ăla crescut la curte și a costat o avere. Frances…

— Da? răspunse Frances, îndreptându-şi spatele.

— Ştii, chiar îmi pare rău. De povestea cu Spania.

Frances făcu un gest în semn că nu îi pasă şi că îşi scosese asta din minte.

— Ştiu. Ştiu că-ţi pare rău.

— N-ar trebui să laşi chestia asta să te copleşească. Fără niciun motiv anume, câteodată lucrurile merg prost, lucruri care ar putea la fel de uşor să meargă ca lumea. N-ar trebui să te simţi ca o fraieră.

Frances îi aruncă o privire tăioasă. Luă un şorţ de plastic din spatele uşii şi şi-l legă în jurul taliei.

— De unde ştii că aşa mă simt?

Lizzie îi zâmbi uşor dar nu spuse nimic.

— Nu cred c-ar trebui să faci vreo presupunere, spuse Frances.

— Cum au fost domnii Gómez Moreno?

— Juniorul era foarte atrăgător şi destul de dus, iar seniorul era solid, negricios şi european.

— Drăguţ?

— Da.

— Fermecător?

— Nu neapărat. Doar drăguţ.

— Eu chiar vreau ca tu să fii fericită, spuse Lizzie, cu un soi de vehemenţă bruscă.

— Dar ce crezi tu că *înseamnă* acest *fericită*?

— Să fii împlinită, răspunse Lizzie. Să-ţi foloseşti la maximum capacităţile pe care le ai – în plan emoţional, fizic şi mental. Să te realizezi.

— Adică, vrei să spui, cu soţ, copii, casă şi o galerie cu obiecte de artă şi meşteşugăreşti? Pentru că…

— Pentru că ce?

— Pentru că eu cred că noi, oamenii, suntem cu toţii construiţi în mod diferit pe interior. Chiar şi gemenii.

— Da, dar vezi tu, replică Lizzie pe un ton serios, lăsând jos cuţitul şi furculiţa cu care dezmembrase ce mai rămăsese din curcan, chiar dacă avem acel interior diferit, este întotdeauna făcut astfel încât

să includă și prezența altor oameni în el. Adică, OK, știu că ne ai pe noi și că noi toți te adorăm…

— Nu mă trata ca pe un copil, i-o tăie Frances.

— Dar nu…

— Ba da, comentă Frances, asta faci. Crezi că sunt o chestie pe jumătate goală și, în consecință, total nepotrivită.

— Oh, nu, spuse Lizzie, aplecându-se spre sora ei, cu chipul luminat de afecțiune. Nu, nu fac asta. Eu doar cred că ești plină de potențial, iar potențialul pur și simplu zace acolo în tine.

— Încetează să vorbești ca și cum ți-ar părea rău pentru mine…

Lizzie luă din nou cuțitul și furculița.

— Nu-mi pare rău pentru tine. Știi foarte bine ce cred. Cred că tu ți-ai încercat norocul cu cariera și cu libertatea pentru amândouă, iar eu mi-am încercat norocul – ei bine, cu celelalte chestii. Chiar nu vreau ca viața ta să devină ștearsă și impersonală. Asta-i tot. Acesta este singurul lucru care mi-a trecut prin minte când am aflat de plecarea ta în Spania, deoarece, alegând să pleci acum, de Crăciun, ne-ai întors în mod deliberat spatele nouă, rudelor tale, unor oameni cu care ai cele mai bune relații. Ce ai făcut tu a fost complet impersonal. Nu înțelegi?

— Dar m-am întors.

— Știu. Și sunt profund emoționată. Asta m-a făcut să trăiesc cu adevărat Crăciunul, iar masa de prânz a fost nemaipomenită, toată lumea fiind atât de drăguță după ce mai înainte se purtaseră îngrozitor.

— Mă duc să mai aduc din farfuriile murdare, spuse Frances.

Se întoarse în sufragerie, încăpere ce timp de trei sute șaizeci și patru de zile era folosită pe post de cameră de joacă. William dispăruse, fără îndoială târându-se fără pic de vlagă, din instinct, în căutarea unui fotoliu. Începu să pună farfuriile una peste alta, înlăturând resturile de culoare neagră ale budincii de Crăciun și resturile cremoase ale cremei de brandy, adunând laolaltă două mâini pline de linguri și furculițe lipicioase, zăngănind. „Oare Lizzie”, se întrebă ea, „și-a umplut vreodată golurile lăuntrice cu povești? Sau numai cu aranjamente, liste, registre de comenzi și responsabilități?

Oare, de fapt, Lizzie *are* vreun gol lăuntric, în spaţiul ei interior, care până acum să nu fi fost deja extrem de cultivat, productiv şi fructuos? Să nu mai fi rămas niciun fel de posibilităţi în acest sens – sau, dacă mai există, ea pur şi simplu nu le-a luat niciodată în considerare?”

Frances aranjă paharele formând un mic regiment. Oare Lizzi încerca să îi spună că, dacă nu se îngrijea de relaţiile din viaţă aşa cum un grădinar entuziast se ocupă de răsadurile plantate în seră, acestea aveau pur şi simplu să se ofilească şi să dispară? „Dar am o grămadă de relaţii”, se gândi Frances. Am familia şi o am pe Nicky, adjuncta mea la Shore to Shore; şi îi mai am pe prietenii din Londra, despre care Lizzie ştie mai puţin. De ce spune ea că vrea ca noi să fim diferite şi totuşi la fel, să ne completăm reciproc? Nu poate să înţeleagă – sau nu vrea să înţeleagă – că mai există şi alte moduri de a trăi, altfel de vieţi?”

Luă tava plină ochi şi reveni la bucătărie. Curcanul proaspăt tăiat felii era pe o farfurie mare acoperită cu o folie de plastic, iar Lizzie punea oasele într-o oală.

— Te-am enervat cumva cu ce-am spus? întrebă Lizzie, întorcându-se.

— Nu, răspunse Frances. Nu m-ai enervat aproape niciodată.

— Vezi tu, eu m-am speriat foarte tare, spuse Lizzie şi se opri.

Îşi acoperi faţa cu braţul, lăsându-şi liberă mâna murdărită când manipulase curcanul.

— Te-ai speriat?

— Am simţit, spuse Lizzie, cu voce nu prea sigură, că într-un fel *m-ai părăsit*.

— Lizzie! strigă Frances. Lăsă tava pe masă şi străbătu în fugă încăperea. Lizzie! Cum ai putut să fii atât de prostuţă?

Îşi puse mâinile în jurul surorii sale, strângând-o în braţe.

— Fiindcă noi două formăm un întreg, nu? şopti Lizzie. Şi fiindcă trebuie să trecem prin viaţă ca un întreg, nu-i aşa?

— Ba da.

— Eu o să fiu întotdeauna aici, înţelegi, întotdeauna aici pentru tine, ca să vii acasă…

— Ştiu asta.

— Într-un fel, sunt făcută *pentru* tine, iar tu pentru mine.

— Da. Avem asta în sânge.

Frances îşi trase uşor braţele. Lizzie se întinse după o rolă de şervete de hârtie, smulse câteva bucăţi şi îşi suflă nasul cu putere.

— Îmi pare rău. Chiar îmi pare rău. Ce spectacol ţi-am făcut…

— Ba nu.

— Dar probabil chestia asta trebuia spusă.

Frances încuviinţă uşor din cap. Uşa bucătăriei se deschise, iar în pragul uşii se ivi Harriet, într-o robă lungă, extrem de ţipătoare, un amestec de portocaliu, violet, roşu aprins, negru, galben şi ruginiu. Stătea acolo şi râdea prosteşte.

— Ce *Dumnezeu* e asta?

— E a lui buni, spuse Harriet. Se încovoie, cu mare efort. Mi-a spus că-i psihedelic…

— E unul dintre caftanele ei! exclamă Lizzie, apropiindu-se. Unul dintre caftanele ei de la Marrakesh. Caftane. Ce amuzant!

— Nu e obscen? întrebă Harriet.

— Gestul ei a vrut să fie un compliment. Îşi doreşte ca tu să începi să te iei în serios.

Veselia dispăru de pe faţa lui Harriet ca şi cum ar fi fost ştearsă cu buretele. Trase de caftan.

— Nu înţeleg… spuse ea ursuză.

— Frances, interveni Lizzie, nu cumva eşti uşor pedantă şi moralistă?

Frances ridică din umeri.

— Când a plecat la Marrakesh, mama avea cu trei ani mai mult decât avem noi acum.

— Ce este Marrakesh?

— Este un loc din Africa de Nord. Era unul dintre locurile de pelerinaj pentru hipioţi.

Harriet făcu o faţă mirată, cu o expresie extrem de teatrală, şi-şi mări ochii ca nişte faruri de maşină.

— Buni a fost *hipiotă*?

— Da, pentru puţin timp.

— Dumnezeule! spuse Harriet şi se lăsă într-o parte, lipindu-se de cadrul uşii.

— Harriet!

— Ştiu că este oribil, spuse Frances, însă este un lucru important. Sau, oricum, semnificativ.

Lizzie se uită în sus la Frances, din poziţia ei în genunchi. Privirea lui Frances era aţintită asupra caftanului, dar nu ca şi cum s-ar fi uitat atent la bumbacul ieftin şi bătător la ochi, ci ca şi cum în faţa ochilor avea altceva decât o bucată de material textil. Expresia ei era gânditoare şi cumva compătimitoare. Dar oare de ce ar simţi Frances nevoia să o apere pe Barbara? Barbara le părăsise, când ele aveau numai zece ani, timp de un an. Lizzie mai degrabă şi-ar fi retezat mâinile decât să facă un gest atât de egoist şi de lipsit de instinct matern. Iar astăzi, Barbara fusese foarte caustică în momentul în care Frances îşi făcuse apariţia în bucătărie: „Doamne sfinte”, spusese ea, ţmând încă în mână lingura cu care amesteca în mâncare, „*se pare* că acolo în Spania Crăciunul se termină chiar repede”.

— Frances? spuse Lizzie.

Frances se scutură uşor, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un vis scurt. Harriet şi Lizzie se uitau la ea.

— Nu crezi că fiecare om ajunge la un moment dat în viaţă să facă nişte lucruri care nici nu i-ar trece prin cap zece ani mai devreme sau mai târziu, dar care la momentul respectiv i se par absolut naturale şi de neoprit? Oare asta te transformă într-un om rău?

— Dacă îi afectează pe alţi oameni din viaţa ta… începu Lizzie.

— Nu, spuse cu o voce răsunătoare Harriet.

— Atunci în ce te transformă?

Harriet îşi netezi caftanul peste şoldurile ei înguste. Faţa ei mică şi ascuţită arăta, deodată, foarte naturală.

— Face din tine ceva real.

A doua zi de Crăciun, spre seară, Frances porni cu maşina înapoi la Londra. Dormise timp de douăsprezece ore în noaptea de dinainte şi se simţea considerabil de prost din cauza asta. Singurul ei scop acum era să se întoarcă la cea mai trainică şi de încredere sursă de satisfacţie

şi confort din viaţa ei: biroul în care îşi desfăşura activitatea mica ei companie.

Şoselele erau aproape goale; majoritatea oamenilor lungeau Crăciunul cel puţin în weekend. În spatele maşinii, lângă valiza sa, erau o cutie de carton cu cadouri de Crăciun şi încă una cu mâncare. Lizzie îşi dorise cu disperare ca Frances să o ia pe aceasta, asemenea unei mame care îşi trimite copilul la internatul şcolii cu o geantă plină, gata să plesnească de cât de burduşită este cu mâncare. Mai avuseseră o discuţie înainte ca Frances să plece, în care Lizzie subliniase – foarte rezonabil şi obiectiv, se gândi Frances – că ele erau un fel de Marta şi Maria6, şi că pe ea, Lizzie, care era în mod inevitabil Marta, ar bucura-o să se recunoască faptul că pe ea viaţa de familie o supusese la grele încercări şi că după acest mic incident un asemenea lucru nu trebuia uitat niciodată în relaţia lor viitoare. Amintindu-şi că, în timp ce zbura spre Sevilia, se gândise că, la urma urmei, Lizzie îşi alesese viaţa pe care o ducea, Frances fusese cât pe ce să sublinieze, cu multă blândeţe, acest lucru, dar văzuse o licărire bruscă în ochii lui Lizzie, o licărire ce denota disperarea născută din acel gen complicat de oboseală – emoţională, fizică, administrativă – specifică exclusiv mamelor cu familii numeroase, şi nu mai spusese nimic. Se îmbrăţişaseră cu o mare afecţiune atunci când Frances plecase, şi la fel făcuse Frances cu William, cu Robert, şi cu toţi copiii, cu excepţia lui Sam, care pretinse că nu suportă să fie sărutat, deşi, de fapt, era cel mai afectuos şi mai iubitor dintre cei patru copii. Barbara o sărutase pe Frances cu căldură, dar expresia ei trăda faptul ar fi vrut să spună mult mai mult decât o făcea în momentul în care îşi lua rămas-bun. După ce Frances plecase, ei rămăseseră cu toţii grupaţi pe treptele din faţă de la Grange, deasupra potecii pline de plante sălbatice şi sub frontonul elegant, luminaţi din spate de becul de pe hol, făcându-i semn cu mâna, nişte siluete învălmăşite laolaltă.

Frances folosi intrarea laterală a clădirii ei înguste, care dădea direct spre casa scării foarte abrupte ce urca spre apartamentul ei. Fusese plecată timp de trei nopţi şi deja pe preşul de la intrare o aşteptau un morman de hârtii, în marea lor majoritate porcării, şi un

cartof copt pe jumătate mâncat. Frances era obişnuită cu asta. Pe strada ei, la două numere mai jos, era un magazin cu cartofi copţi, de luat la pachet, iar oamenii păreau să uite mereu faptul că amestecul de ardei era o umplutură total dezgustătoare.

Aprinse lumina. Într-un weekend, ea şi Nicky vopsiseră această casă a scării din teracotă ce arăta precum un tunel, sperând să îi dea căldură şi un aer aparte, reuşind însă numai să îţi dea senzaţia, după cum remarcase Frances, că urcai într-un fel de lung organ intern. Era extrem de urâtă, iar ea nu mai făcuse altceva în privinţa aceasta, în afară de a bate în cuie nişte postere reprezentând Sienna şi Florenţa şi conturul dominant, profilat pe cer, al orăşelului-cetate San Gimignano.

Sus de tot, o uşă îngustă se deschidea şi dădea direct într-o cameră surprinzător de mare şi de luminoasă, cu vedere la stradă. Nicky se mai trezea, din când în când, că-i veneau nişte idei cu privire la această încăpere pentru care ar fi dat orice, însă Frances nu părea să aibă ochi pentru ea sau pentru camera din spatele acesteia, care era, de fapt, dormitorul ei, cu vedere spre cireşii din curtea din spate şi o grădină mică aflată undeva la distanţă. Îşi vopsise ambele camere în culoarea magnoliei când se mutase, adusese câteva mici piese de mobilier absolut necesare şi atâta tot. Dacă oamenii îi dădeau diferite obiecte – farfurii de ceramică aduse din călătorii, perne, cutii lăcuite, plante în ghivece –, ea le atârna sau le punea pe undeva la întâmplare, însă nu ca şi cum ar fi făcut parte dintr-un întreg. Totul era câte se poate de confortabil şi, în mod indiscutabil, total plictisitor.

— La fel ca hainele mele, pe bune, spusese Frances, când Nicky îi subliniase acest lucru. Ideea este că mie, una, nu îmi pasă. Cum poate cineva să facă să îi pese mai mult de chestiile astea?

Duse sus valiza şi corespondenţa, lăsând-o pe una pe pat şi pe cealaltă pe măsuţa de cafea din sufragerie. Apoi se întoarse să ia şi cutiile, îi trase jumătăţii de cartof un şut până în stradă şi împinse uşa cu umărul. Duse cutia cu mâncare în bucătăria ei micuţă şi scoase cu conştiinciozitate tot ce îi pusese Lizzie, iar după aceea, îşi recuperă valiza de pe pat şi grămada de corespondenţă, deschise o a doua uşă a sufrageriei şi coborî pe o scară interioară până la birou.

Până şi faptul că aprinse luminile îi provocă plăcere. Era ca şi cum s-ar fi întors pe uscat după ce petrecuse mai multe zile pe mare, fără pic de confort, într-o barcă foarte mică. Nicky, nepreţuita şi conştiincioasa de Nicky, cu părul ei lung şi lins prins cu multă grijă la spate şi cu aerul ei ce-o făcea să semene cu supraveghetorul perfect, lăsase totul imaculat, toată aparatura de birou acoperită cu huse, robotul telefonic pornit, jaluzelele trase, scaunele aranjate în paralel cu mesele, florile udate, coşurile de gunoi golite. Frances puse valiza pe masa de lucru, citi biletul bătut la maşină de Nicky („N-au mai rămas niciun fel de probleme nerezolvate până la ora 6 p.m. În Ajunul Crăciunului, cu excepţia întrebării domnului şi a doamnei Newby – dacă hotelul din Ravenna se află în zona pietonală interzisă autovehiculelor, fiindcă nu pot suporta zgomotul. Iar domnul Pritchard vrea să ştie de ce trebuie să plătească în luna septembrie mai mult cu *20 de lire* decât în luna mai pentru suplimentul său la Lucca? Sper că Sevilia a fost o nebunie! Ne vedem luni? O să fiu oricum aici – probabil înainte să vezi tu asta! Cu dragoste, Nicky.”) şi înconjură încăperea, atingând uşor lucrurile. Acesta era unul dintre prilejurile de mândrie din viaţa ei solitară, această şansă de a se desfăta cu ceea ce o mulţumea, de a savura ceea ce făcuse. De patru ani încoace, patru ani fără ezitare, ani care păreau să se multiplice discret şi fără nicio grabă. Bineînţeles că, pentru patru ani de zile, o greşeală precum Sevilia nu era atât de groaznică, nu?

Îşi deschise geanta şi scoase actele şi biletele. Începu să le aranjeze în teancuri diferite – unul pentru contabil, unul pentru coşul de gunoi, unul pentru dosarul pe care îl ţinea Nicky, numit „Posibilităţi?” În acest teanc avea să meargă şi ghidul din Sevilia, în teancul destinat contabilului aveau să meargă biletele de avion şi toate facturile, până şi chitanţele acelea prăpădite, care nu erau mai mari decât nişte timbre, primite pentru ceştile de cafea şi care te tentau atât de mult să le arunci fără să îţi mai baţi capul cu ele, iar în coşul de hârtii urma să meargă tot ce avea de-a face cu domnii Gómez Moreno, inclusiv cartea de vizită a lui Luis, pe care erau trecute adresele şi numerele de telefon atât din Sevilia, cât şi din Madrid.

Frances se uită la cartea de vizită. Nu avea nimic special – o simplă carte de vizită.

„Trebuie să v-o dau”, îi spusese Luis. „Orice om de afaceri dă o carte de vizită. E un gest reflex. Puteţi s-o aruncaţi în cel mai apropiat coş de gunoi dacă doriţi”.

Frances îi trase un bobârnac, o puse alături de alte câteva hârtii şi o aruncă în coş. După care, cât ai clipi, fără să ştie din cauza cărui impuls, se aplecă şi o recuperă.

5 Personaj principal al povestirii scurte scrise de Washington Irving, publicată în 1819, care a băut o licoare şi a dormit vreme de douăzeci de ani, trezindu-se într-o dimineaţă cu o barbă lungă şi fără niciun cunoscut în viaţă.

6 Marta şi Maria din Biblie (n.tr.)

Partea a doua

Mai capitolul 7

Luis Gómez Moreno aştepta la aeroportul din Málaga. Îmbrăcat în ţinuta lejeră de vară a bărbaţilor europeni, acea uniformă compusă din pantaloni de bumbac, sacou de in şi mocasini bine lustruiţi, stătea în sala de aşteptare de la sosiri, cu geanta diplomat fixată între picioare, şi citea un articol de ziar privind nemulţumirea din ce în ce mai mare a numărului enorm de spanioli care locuiau în Ţara Bascilor. Un consilier local spaniol dintr-un oraş basc spusese că modul de comportare al bascilor în cadrul întrunirilor consiliului era o lecţie de rasism. „Ei nu admit decât propria lor limbă la întrunirile consiliului. Nu sunt dispuşi să permită nici măcar traducerea simultană!” Limba bască, spunea autorul articolului, este o limbă mai veche decât latina, neavând nimic în comun cu spaniola. Ţara Bascilor este un paradis rural iar invadarea sa de către spanioli a provocat multă amărăciune şi nemulţumire. „Aceştia”, spunea reporterul cu plăcere nedisimulată, „sunt cei mai tenaci şi mai perseverenţi oameni”.

Când era mic, lui Luis i se povestise, în mare taină, despre bombardarea oraşului Guernica, oraşul sacru al bascilor, de către Legiunea Condor a lui Hitler. I-o spusese un unchi mai tânăr, fratele mamei sale, în mare taină, deoarece în copilăria lui Luis, Generalul

Franco era obiectul unei veneraţii pure. „Mama ta”, îi spusese tânărul unchi în mod dezaprobator, „mama ta, soră-mea, a fost învăţată să i se supună lui Franco, lui Dumnezeu şi tatălui tău, în ordinea asta!” Acest unchi reprezentase primul contact cu spiritul rebel din viaţa lui Luis, prima frântură de realitate în care îşi percepea mama extrem de dominatoare altfel decât ca pe o persoană ireproşabilă. Când Luis avea doisprezece ani, unchiul plecase în America cu tot cu ideile sale politice radicale; conform spuselor familiei, plecarea din ţară fusese alegerea lui, însă Luis credea contrariul, iar mama sa odată, când răbufnise, îi confirmase suspiciunea:

„Unchiul tău Francisco”, strigase ea, „a fost un trădător pentru Spania!”

În toată copilăria lui, Luis avusese parte de o grămadă de strigăte şi de urlete. Ca în majoritatea familiilor spaniole de după război, autoritatea tatălui lui Luis asupra tuturor celor din casă era absolută, însă această autoritate trebuia să ţină cont de mărimea personalităţii mamei lui Luis şi de puterea voinţei ei. Ea îşi cunoştea bine îndatoririle şi se răzvrătea împotriva lor tot timpul, încurajată de credinţa ei profund spaniolă că puterea trebuie obţinută prin suferinţă. Sentimentul ei de nelinişte şi de frustrare continuă avea, după câte ştia ea, să fie cumva răsplătit într-un final. Luis şi sora lui Ana, în loc să se bucure de viaţa de acasă propusă de Franco, o viaţă marcată de ritm, disciplină şi ordine, trăiseră, de fapt, un bâlci plin de certuri. Înainte să împlinească paisprezece ani, Luis îndrăznise deja să recunoască în sinea lui că nu o plăcea pe maică-sa, iar în momentul în care el însuşi devenise tată, văzând cum se dezintegra relaţia sa cu mama micuţului José, începuse deja să se întrebe dacă nu cumva îi displăceau toate mamele; instinctul matern şi statutul de mamă erau cele care, după toate probabilităţile, transformau femeia într-un monstru posesiv şi total dezechilibrat. Propria sa mamă ţipase la el; acum, soţia sa făcea acelaşi lucru, din momentul în care devenise mamă. Mama sa dorise ca el s-o asculte orbeşte, îndeosebi în ceea ce privea religia şi rugăciunile; soţia sa dorea altceva, ceva ce avea de-a face cu libertatea şi cu preţuirea.

„Nu este uşor”, îi spusese ea la un moment dat, vehementă şi înverşunată, „să încerci să fii feministă într-o ţară de macho”.

Efectul tuturor acestor aspecte îl făcuse pe Luis să fie precaut când venea vorba despre orice fel de relaţii temeinice şi serioase cu femeile. Avusese ocazia să vadă cum unele dintre femeile din generaţia mamei sale se simţeau înşelate după o viaţă petrecută ca nişte sclave virtuale în casa lor; la fel de bine putea să vadă că generaţiile următoare de femei spaniole îşi doreau să aibă libertatea să muncească şi să se întâlnească, să stea de vorbă şi să îşi petreacă timpul cu restul lumii, dar părea atât de greu să ai de-a face cu femei care fuseseră victimele abuzurilor şi ale nedreptăţilor; obstacolul datorat resentimentelor şi batjocurii suportate părea să facă orice fel de înţelegere reciprocă aproape imposibilă. El dezaprobase cu toată convingerea ceea ce îl auzise pe tatăl său spunând adesea: „Dă-i libertate unei femei, şi o să ai parte de anarhie”, însă dezaproba deopotrivă şi virulenţa cu care era exprimată opinia contrară.

În ciuda acelor şoapte seducătoare susurate la urechea lui atât de timpuriu de către unchiul său preocupat de politică, Luis înţelesese că el unul nu era un tip cu vederi radicale. Într-adevăr, erau momente în care noţiunea de viaţă plină de ritm, de disciplină şi de ordine i se păruse nu numai atractivă, dar şi civilizată şi mult mai în măsură să asigure per ansamblu fericirea decât urmărirea aparent progresivă a auto-împlinirii. În calitate de cetăţean al unuia dintre cele mai socialiste oraşe ale Spaniei, se simţea câteodată în contratimp cu ritmul în care lucrurile păreau hotărâte să se mişte, dar totodată incapabil să împărtăşească în totalitate un sentiment comun atâtora dintre conaţionalii săi – anume, că Generalul Franco nu fusese, în multe feluri, ceva rău pentru Spania. Un tip din străinătate, un om de afaceri american cu care făcea tot felul de tranzacţii, spusese odată, după o întâlnire extenuantă la care participaseră amândoi: „Luis, ce oameni *exageraţi* sunt spaniolii!” Probabil, se gândise Luis după aceea, tocmai caracterul exagerat al femeilor spaniole era motivul pentru care convieţuirea cu ele era o mare provocare. Prea mare. De cincisprezece ani încoace, Luis trăise, în afara vizitelor pe care le

primea, de unul singur.

Deasupra capului său, o voce clară de femeie anunţă prin sistemul de difuzoare că zborul de pe aeroportul Gatwick din Londra tocmai aterizase. Luis se uită la ceasul de la mână. Aeroportul era atât de aglomerat, încât nu ştia cum să-şi recupereze bagajele în mai puţin de douăzeci de minute. Se gândi să se ducă să cumpere o cafea, dar se răzgândi. Chiar dacă avea să dureze o jumătate de oră până când ea avea să apară, Luis hotărî să nu rişte să nu fie acolo când Frances Shore trecea de vamă.

Când îşi luase rămas-bun de la ea în aeroportul din Sevilia în Ajunul Crăciunului, Luis nu credea că avea să mai audă vreodată de ea. Pe scurt, simţea un oarecare regret din cauza aceasta, pe de-o parte din pricina faptului că era furios pe Jóse pentru că era atât de incompetent – incompetenţa perpetuă a lui Jóse era sursa multora dintre certurile mai recente dintre Luis şi mama lui Jóse –, şi pe de altă parte din cauza faptului că Frances Shore nu semăna mai deloc cu niciuna dintre persoanele cu care făcuse vreodată afaceri în cei douăzeci şi cinci de ani de activitate. Cunoscuse multe englezoaice în răstimpul petrecut la Facultatea de Economie din Londra, însă acestea fuseseră, de regulă, genul acela care adoptă un limbaj, un comportament şi o atitudine determinate de naţia căreia îi aparţin şi nu se arătaseră prea interesate de un bărbat tânăr care provenea dintr-o ţară percepută de ele ca un tărâm al luptelor cu tauri, al fanatismului religios şi a fascismului. În toată perioada de după anii şaizeci, nu făcuse niciodată afaceri cu vreo englezoaică şi întâlnise foarte puţine femei din Anglia. Simţul aventurii şi gustul pentru nou fuseseră provocate la gândul că avea să sfideze Crăciunul şi să o ducă pe domnişoara Shore la cele trei *posadas* ale sale. Când Jóse îi dăduse peste cap tot planul, iar Frances îşi luase rămas-bun la aeroport – în mod amabil şi politicos, dar fără niciun dram de consideraţie –, se gândise că asta fusese tot. Domnişoara Shore, în inconfundabilul ei impermeabil englezesc, urma să stabilească alte parteneriate în domeniul turismului.

Însă ea îi telefonase. El fusese la Bruxelles, discutând reglementările EEC7 pentru înfiinţarea fermelor organice – planifica să

se implice într-un astfel de proiect, împreună cu un consorţiu andaluz –, şi la întoarcere în Sevilia găsise un mesaj de la Frances. Era luna februarie. O sunase imediat, iar ea îi spusese că ar vrea să redeschidă negocierile cu Posadas of Andalucia. El îi replicase că ar fi încântat să o facă.

— Nu vreau să fiţi încântat, vreau doar să fiţi acolo atunci când spuneţi că o să fiţi, replicase ea răspicat.

— O să fiu aici în mai.

— În mai este imposibil, am prea multe treburi de făcut în luna mai.

— Doar cinci zile, atâta tot. Andaluzia îşi atinge apogeul în mai. Sau în septembrie. Veniţi cu avionul până în Málaga, şi acolo o să vă aştept eu.

— Nu în mai.

— Atunci în septembrie.

— În septembrie e şi mai rău.

— Atunci…

— E-n regulă, spusese Frances. O să aranjez eu cumva lucrurile. O să vin în mai.

Şi iat-o acum, în sala de recuperare a bagajelor de la aeroportul din Málaga. Era mulţumit. De fapt, se simţea mai mult decât mulţumit, simţea un fel de interes crescând, ca şi cum ar fi aşteptat să se avânte în necunoscut, însă într-un necunoscut ce îl atrăgea.

Îşi împachetă la loc ziarul – dacă spaniolii erau exageraţi, atunci ce adjectiv mai rămânea pentru a-i descrie pe basci? –, îl puse la loc în servietă şi se deplasă de-a lungul zonei cu podeaua prăfuită din faţa uşilor care dădeau spre holul de la vamă. Acestea se deschideau din când în când, lăsând să se reverse pasageri cu expresii uşor dezorientate, efect inevitabil al călătoriei cu avionul. Luis îi urmări cu atenţie; trecură câţiva spanioli, însă majoritatea călătorilor erau englezi, iar o mare parte dintre ei erau exact acel gen de englezi extrem de siguri de sine, de gălăgioşi şi de comerciali, ai căror cereri umpluseră partea de sud a Spaniei cu blocuri de apartamente ce se înălţau maiestuos şi cu false sate maure, sporindu-i prosperitatea în

detrimentul spiritului său. După care, deodată, o văzu şi pe Frances. Purta o fustă albastră de in un tricou alb şi un pulover legat cu mânecile pe deasupra umerilor şi îşi căra conştiincioasă bagajul.

Veni direct la el şi îi întinse mâna, zâmbind:

— Domnule Gómez Moreno, spuse ea. Sper că vă daţi seama c-am avut de gând să nu mă mai întorc niciodată în Spania.

După ce o ajută să se urce în maşină şi se sui şi el pe scaunul şoferului, o întrebă dacă o deranja dacă îşi dădea jos cravata.

— Nu ştiu de ce, dar nu pot să conduc cu cravata la gât. Am senzaţia că mă sufoc.

— Bineînţeles că nu mă deranjează, spuse Frances, luată prin surprindere de curtoazia bărbatului. Îşi împături poalele fustei albastre în jurul picioarelor. E-atât de plăcut să fie cald.

— Sunt douăzeci şi două de grade, spuse Luis cu satisfacţie, ca şi cum el ar fi aranjat asta special pentru ea. Porni maşina şi se întoarse să se uite un moment la ea, cu un zâmbet larg. Ei bine, domnişoară Shore, iată-vă, înapoi în Spania.

— Frances.

— Mulţumesc, spuse el. Frances. Atunci eu sunt Luis.

După aceea scoase maşina din parcarea aeroportului încercuită cu gard de sârmă. Deasupra lui Frances era acelaşi cer albastru intens pe care îl văzuse în Sevilia în Ajunul Crăciunului, însă cerul acesta era plin şi de căldură, nu numai de lumină.

— Nu vreau să mai avem parte de alte confuzii, spuse Luis, însă sunt curios de ce te-ai răzgândit, de ce te-ai hotărât să-mi dai telefon. Bineînţeles că sunt bucuros şi mulţumit…

— Mă rodea ideea, spuse Frances, uitându-se afară pe geam. Şi nu s-a potolit cu niciun chip.

— Te rodea ideea? întrebă el, neînţelegând.

— Da. M-a iritat faptul că n-a mers treaba aşa cum ne propuseserăm, că a fost o idee bună care a mers prost. Şi o mare parte dintre clienţii mei, cei pe care îi am alături încă de la începuturile afacerii, începuseră să facă aluzii că le-ar plăcea să experimenteze orizonturi noi. Unde mergem?

— La Mojas, spuse el. De data asta nu mai risc nimic.

Râse uşor.

— La Mojas? N-am auzit niciodată…

— Nici n-ai fi avut cum. Este un sat. Un sătuc în munţii dintre Granada şi mare. Acolo este cea mai bună *posada* a mea, favorita mea. Cu toate că este deja destul de târziu pentru a mai prinde migdalii înfloriţi.

— Migdalii…

— În trecut, sătucul îşi ducea traiul de pe urma migdalilor săi. Chiar şi acum, sezonul migdalelor este un sezon destul de plin, străduţele sătucului fiind înţesate de măgari cu coşuri, fiecare casă răsunând de la copiii şi femeile care ciocănesc întruna ca să spargă sâmburii. Abia dacă putem să intrăm cu maşina în sătuc, străzile sunt prea înguste. E în regulă cu măgării, dar cu maşinile nu prea.

— Clienţilor mei, spuse Frances precaută, le-ar plăcea asta. Se gândi la ei şi îi văzu cu ochii minţii: nişte persoane educate, rafinate, pline de respect faţă de locurile pe care le vizitau, dezgustaţi de profanarea pe care o producea turismul în masă. Sunt nişte oameni foarte liniştiţi, îi spuse ea lui Luis. Genul acela de oameni care s-ar documenta serios în legătură cu Spania înainte să vină încoace şi care nu ar cumpăra niciodată păpuşi îmbrăcate în dansatoare de flamenco.

El râse din nou. Conducea foarte repede prin suburbiile din Málaga, ce păreau împestriţate din cauza punctelor mai mici şi mai mari acoperite de umbre, intrând şi ieşind de pe o bandă de circulaţie pe alta ca şi cum n-ar fi trebuit să se gândească deloc la ce făcea. Când şi când, destul de des, se vedeau frânturi de mare, ca nişte străfulgerări albastre apărute între clădirile de pe partea dreaptă a drumului. Pe Frances o străbătu un fior neaşteptat de plăcere şi îşi zise: „Îmi place mult asta!”

Nu glumise când spusese că fusese supărată din cauza celor întâmplate la Sevilia. De îndată ce totul se terminase, nu intenţionase să îşi mai bată capul cu păţania asta, însă ideea o măcinase în continuare, părându-i nu numai un eşec, ci o chestie neterminată. Ziarele păreau să fie în mod nefiresc pline de amănunte referitoare la

Spania – până atunci, era imposibil să mai fi fost vreodată atâtea în ziare, nu? –, iar televiziunea părea din senin complet obsedată de acest loc, transmiţând programe privind femeile spaniole, infracţionalitatea şi catolicismul din Spania, cazinourile spaniole, mâncarea şi băutura spaniolă, respectiv armata spaniolă. Într-o zi, la scurt timp după Crăciun, Frances deschisese televizorul, fără un scop anume, în timp ce umbla după o cană de cafea şi o felie de pâine prăjită, iar acolo pe ecran, în loc de un talk-show, de un film poliţist sau de faţa unui politician, era un recrut foarte tânăr din armata spaniolă, aplecându-se cu respect ca să sărute drapelul spaniol. Frances fusese uimită. Era un gest atât de teatral, de pasionat şi de serios! Imaginează-ţi un soldat englez care trebuie să sărute drapelul naţional al Marii Britanii!

Într-un final, Frances cedase. Era evident că, într-un fel sau altul, Spania ducea o campanie pentru ea, şi la fel, într-un mod mai puţin evident, dar tot atât de tenace, făcea şi domnul Gómez Moreno, a cărui carte de vizită, indiferent unde o băgase ea, ieşise la suprafaţă dintr-un sertar, deasupra unei grămezi de hârtii, precum un ciob de porţelan chinezesc într-un strat de flori.

— Sunt blestemată, îi spusese Frances lui Nicky. A dracului Spanie!

— Sună-l, îi spusese Nicky. Du-te şi vezi-i hotelurile. Dacă sunt ca lumea, foarte bine, dacă nu, îţi învingi blestemul.

— Sunt situate în nişte locuri minunate…

— Ştiu. Am citit broşura aia despre catedrala Córdoba care este în interiorul unei moschei.

— Iar primăvara şi toamna clima este mai bună decât în Italia…

— Sună-l, insistase Nicky.

— Iar cursele aeriene spre Málaga sunt frecvente şi rezonabile…

— Atunci sună-l.

— Iar hotelul din munţi pare foarte potrivit pentru lotul de turişti interesaţi de floră şi faună…

— Frances, izbucnise Nicky, ridicând vocea până ce aproape ţipă, sună-l!

Aşa că o făcuse, iar el spusese că ar fi încântat să o vadă. După

care el îi scrisese şi o asigurase că avea să o însoţească personal la toate cele trei *posadas*, că avea să îi arate regiunile rurale şi splendorile din Granada, Córdoba şi Sevilia. Mai afirmase, în scrisoarea sa, că avea să fie la dispoziţia ei.

— Uau! exclamase Nicky.

— Nu fi prostuţă…

— Tu l-ai văzut. Bărbaţii mediteraneeni…

— E de vârstă mijlocie, catolic, căsătorit şi abia dacă îl cunosc.

— Nu eşti de acord să te asociezi cu bărbaţi căsătoriţi?

— Nu, spusese Frances.

Nicky mai bătuse puţin la maşina ei de scris:

— Problema este că nu prea mai există mulţi alţii. Dacă nu-s căsătoriţi, sunt fie homosexuali, fie nişte blegi.

Frances aruncă o privire rapidă lateral înspre Luis. Nu arăta deloc ca un bleg. Şi nici nu arăta, dacă tot venise vorba de asta, a bărbat căsătorit, aşa cum William părea căsătorit, pus la punct şi comandat de altcineva. Luis Gómez Moreno părea foarte independent, aproape detaşat. Probabil asta se întâmpla când îţi alegeai de unul singur cămăşile şi ciorapii de cincisprezece ani încoace; încetai să mai arăţi ca şi cum se ocupa cineva de tine, ca şi cum erai *prioritatea* cuiva. Tunsoarea excelentă – avea un păr mai ondulat decât al fiului său, cămaşa bine spălată şi călcată, colecţia de hărţi şi obiecte din torpedou şi de pe tabloul de bord al maşinii, telefonul maşinii ce arăta extrem de eficient, toate erau la un loc doar alegerile lui, aşa cum fusta ei albastră, lucrurile din valiză şi decizia de a nu-şi lăcui unghiile de la picioare îi aparţineau în întregime ei. Aşa era viaţa oricui trăia singur, indiferent dacă era căsătorit sau nu; el sau ea trebuia să ia tot timpul propriile hotărâri, ceea ce uneori putea fi interesant, iar alteori extrem de obositor.

— La ce te gândeşti? întrebă Luis.

Se deplasau de-a lungul unei zone pustii, cu doar câteva garaje şi clădiri pe jumătate terminate între ei şi marea strălucitoare. Frances se întoarse şi se uită spre întinderea de apă.

— Mi-e teamă, spuse ea strâmbând din nas, că nu te cunosc

suficient de bine cât să-ţi spun.

El râse din nou. Frances surprinse licărul strălucitor al unei plombe de aur.

— Crezi că, până la sfârşitul săptămânii, o să ne spunem totul unul celuilalt?

— În viaţa mea nu am spus cuiva totul, nici măcar surorii mele gemene.

— O soră geamănă? Ai o soră geamănă? Şi semănaţi mult? Şi oare pot să fiu sigur c-o am aici pe cea care trebuie?

— Foarte sigur, răspunse Frances. Soră-mea are verighetă şi patru copii.

El îi aruncă o privire rapidă.

— N-o invidia pentru verighetă.

— N-o fac. Ea are un anumit stil de viaţă, eu am altul.

— Asta e interesant. Diferenţele sunt întotdeauna interesante. Diferenţa dintre cineva din Spania şi cineva din Anglia este interesantă. Dacă te-aş fi întâlnit în mijlocul deşertului Sahara, aş fi putut să-mi dau seama că eşti englezoaică.

— Iar dacă te-aş fi întâlnit eu pe tine, spuse Frances, uşor iritată, m-aş fi gândit că eşti un mediteranean sau un latinoamerican de vârstă mijlocie, unul dintre milioanele de bărbaţi bruneţi cu pielea măslinie şi ochii căprui.

— Negri, spuse el, zâmbind larg şi, în mod evident, simţindu-se foarte bine.

— Nimeni nu are ochi negri. Nu cu-adevărat negri.

— Ai mei sunt. Iar ai tăi sunt albaştri.

— Gri-albăstrui.

— Asemenea cerului englezesc.

— Luis, nu pot să sufăr genul acesta de discuţie.

El zâmbi larg, îşi luă o mână de pe volan şi o atinse uşor pe Frances pe braţ.

— Nici eu, spuse el. Doar te testam.

Mai merseră încă două ore cu maşina. Drumul continua să înainteze de-a lungul întinderilor de câmpie din zona coastei, cu

porţiuni de şosea în curs de asfaltare, fâşii din ciment şi zgură şi ciudat de anonima staţiune cu indicatoarele din lemn bătute în cuie în fiecare copac şi clădire în parte arătându-ţi drumul spre „*La Playa*”, iar după aceea, printr-o zonă întinsă, ca o deltă, plină de rămăşiţele sfâşiate ale prelatelor de deasupra serelor abandonate, ce fâlfâiau în vânt.

— Nebunia cu pepenii, spuse Luis. Isteria cu dovleceii. A fost ca o goană după aur.

Apoi, pe drum, în faţă, apăru o bifurcaţie, braţul dinspre coastă ducând spre Almería, iar celălalt pornind-o curbat spre stânga, spre dealurile ce creşteau în faţa lor.

— Acum urmează munţii, spuse Luis. Frumoşii noştri munţi.

Frances se întoarse cu regret, ca să se mai uite spre mare.

— Din Mojas putem să vedem marea?

— La mare depărtare. O scânteiere vagă. Dar am construit o piscină, o mică piscină albăstruie cu gard viu de iasomie.

— Te pricepi şi la grădinărit?

— Nu, spuse el. Categoric nu. Aşteptă un moment, după care adăugă pe un ton de tachinare: În Spania, grădinăritul este pentru femei.

Frances ignoră implicaţiile comentariului său.

— Şi-atunci cum a apărut iasomia?

— Pentru că eu sunt un spaniol de modă veche, genul foarte rar întâlnit.

— Înţeleg.

— Nu înţelegi, spuse el. Dar o să înţelegi. Când o să vezi *posada* din Mojas. Uită-te în jurul tău, uită-te la privelişte!

Drumul urca rapid şi avansa într-o panoramă copleşitoare. În spatele lor se întindeau malul mării, orăşelele indescriptibil de mici, grădinile cam în paragină, însă în faţă dealurile începeau să se înalţe şi să se întrepătrundă, formând munţii – cu accente maronii, roşietice, rozalii şi gălbui –, presăraţi cu nuanţele noi de verde ce se extindeau odată cu venirea primăverii şi evidenţiaţi de cerul albastru clar, neclintit.

— Iubesc locul acesta, spuse Luis. Tărâmul acesta este atât de

mare şi de vechi, iar turismul nu l-a descoperit încă. Malul mării dinspre Almería nu este atât de prietenos pentru amatorii de plajă, iar astea – făcu un semn amplu spre pantele de dincolo de drum – nu sunt bune pentru golf. Nu poţi transforma o ţară ca asta într-un teren de joc.

— Engleza ta este atât de bună… murmură ea.

— O exersez de douăzeci şi cinci de ani încoace. Eşti obosită?

— Doar puţin.

— Nu mai avem mult de mers, mai puţin de-o oră. Să opresc ca să faci câţiva paşi?

— Nu, mulţumesc, spuse Frances, vreau să ajungem acolo.

— Bine, spuse el.

Se roti uşor în scaun, iar cu mâna dreaptă învârti ceva în spatele lui Frances.

Spătarul scaunului ei se rabată brusc pe spate.

— Acum stai aşa. Odihneşte-te puţin!

Prin trapa de sticlă din plafonul maşinii, acum ridicată, cerul strălucea ca o binecuvântare. Frances se uita în sus fără o ţintă anume, cu satisfacţie, aducându-şi aminte de Davy, atunci când era bebeluş, în cărucior, cum se uita la frunzele mărului de deasupra sa cu aceeaşi satisfacţie inertă.

— Europa crede că noi, spaniolii, suntem cu toţii din Castilia, foarte protocolari şi mândri, întotdeauna profunzi în gândire, spuse Luis. În realitate însă, suntem cu toţii diferiţi, de la regiune la regiune, chiar şi de la localitate la localitate. Încă mai persistă povestea primarului unei comunităţi foarte mici de lângă Madrid care i-a declarat el însuşi război lui Napoleon. O să descoperi că şi Mojas este genul acesta de localitate, cu propria personalitate, extrem de aparte. Toată lumea îi vede pe andaluzi drept nişte ţigani, nişte fiinţe extravagante, bătătoare la ochi, iar oamenii aceştia sunt şi aşa, în felul lor. Pe de altă parte însă, sunt, mai presus de toate, nişte simpli oameni din Mojas, doar că…

Îşi aruncă rapid privirea într-o parte, spre ea. Frances adormise.

Reduse fără întârziere viteza, ca să evite să frâneze brusc şi să o trezească. Cât de extraordinar, ce dovadă de încredere din partea ei să

adoarmă complet, aşa pe neaşteptate, cu mâinile suprapuse în poală, cu faţa în sus înspre bucata de cer de formă pătrată ce se vedea prin trapa din plafon. Conduse chiar mai încet, astfel încât să se poată uita pe îndelete la ea, la părul ei des şi greoi, la pielea ei atât de specifică englezoaicelor ce sugera, pe întreaga ei suprafaţă, toate vinişoarele de dedesubt care urcau şi se contopeau acolo sus – niciodată atât de vizibile pe o piele mai închisă la culoare –, la linia pronunţată a sprâncenelor şi a genelor. Nu era, hotărî el, o faţă frumoasă, dar era captivantă. Îi plăcea să se uite la ea. Aşa adormită, părea calmă şi puternică; trează, era în continuă mişcare. O analiză rapid în întregime. De ce te-ai îmbrăca astfel încât să nu spui nimic, ca să nu exprimi ceva? De ce să alegi haine care ar putea să fie ale oricărei persoane, la orice vârstă? Jóse îi spusese că arăta bine, dar că nu era deloc sexy. Lăsându-şi ochii să alunece uşor pe liniile vag conturate ale corpului lui Frances, pe sub bumbacul alb şi inul albastru, Luis fu înclinat să dea dreptate primei aprecieri a fiului său, dar nu şi celei de-a doua. În definitiv, de ce ar fi trebuit să fie sexy? Era aproape lălâie; avea mâinile şi picioarele de departe prea mari, iar ea…

— Nu te mai holba, spuse Frances cu mult calm, trezindu-se, dar fără să se mişte în vreun fel.

— Iartă-mă.

— Suntem aproape de destinaţie?

— Mai avem câţiva kilometri. Acolo. Luis îi arată cu degetul. Pe acea coastă de deal. Acolo este Mojas.

Frances se ridică în fund. Pe partea cealaltă a văii era împrăştiat un sat, dispus de-a curmezişul nervurilor transversale ale dealului, asemenea unei mâini de cuburi de zahăr aruncate undeva.

— Zona verde din mijloc este *posada*, grădina de la *posada*.

— N-ai obosit să conduci atât de repede atât de mult timp?

— Drumul ăsta nu e lung, spuse el.

Drumul coborî în zigzag înspre vale, traversă partea mlăştinoasă de la bază, plină de bambus ce fâşâia întruna şi de câteva pâlcuri de porumb indian uscat care nu fusese cules, apoi începu să urce din nou. Povârnişurile de pe fiecare latură erau terasate în curbe

grațioase de-a lungul contururilor dealului, terase pe care se sprijineau niște pereți de înălțime relativ mică din piatră de culoare gri și ocru. Trecură de un băiat cu o șapcă de baseball pe cap, ce păstorea o turmă de capre bălțate, cărora le zornăiau clopoțeii de la gât, apoi de un bărbat cu un măgăruș acoperit aproape în întregime de o legătură uriașă de lemne de foc.

— Dintr-un motiv sau altul, îmi este chiar greu să-mi amintesc că sunt aici cu afaceri… spuse Frances aproape fără să-și dea seama.

— Ne gândim prea mult la afaceri. Ne gândim prea mult la scopurile pe care le urmărim.

— Așa crezi?

— Domnișoară Shore…

— Frances.

— Mulțumesc foarte mult. Frances, o să avem mai târziu o conversație filosofică, dar acum eu sunt ghidul, iar tu ești turistul. Acolo în dreapta se vede o livadă de migdali.

Copacii la fel de noduroși și de răsuciți ca aceia ilustrați în basme erau înfipți în pământul roșcat-cafeiu bolovănos, tare ca piatra și rugos.

— Și acum, iată-ne ajunși, spuse Luis. Închide ochii. Intrăm.

— Dar ai spus că niciun fel de mașini…

— Niciun fel de mașini cu excepția mașinii mele și a altor câteva.

Drumul o coti brusc la stânga, continuând în susul dealului. Spre dreapta era un zid înalt de culoare albă, cu o deschidere îngustă ce nu prea părea suficient de lată nici măcar pentru o bicicletă.

— Nu putem…

— Închide ochii, spuse Luis. De obicei, oaspeților le spunem să-și lase mașinile aici, lângă livadă, urmând să fie îndrumați și conduși înăuntru de personalul hotelului.

Mașina se strecură prin deschiderea din zid la numai un centimetru distanță de pereți. Ascultătoare, Frances închise ochii, dar își dădu seama că astfel senzația era mult mai înfricoșătoare decât cu ei deschiși, așa că îi deschise și se uită atentă în jur. Cărări albe, alei albe, trepte albite, cascade de pietre mari dintr-un material strălucitor

– oare putea să fie bougainvillea? –, ghivece cu muşcate, obloane strâns închise, porţi încuiate, viţă-de-vie de-a lungul teraselor, frânturi de privelişte, de cer, de pisici, de scaune de bucătărie scoase afară în pragul uşilor, toate afundate, înclinate, deformate şi de neconceput; după care o mică piaţetă pătrată, cu copaci acacia, şi doi bărbaţi în vârstă pe o bancă.

— Aici, spuse Luis.

— Unde?

— Acolo, zise el, frânând şi strecurând maşina într-un loc umbros. În colţ.

În colţ era o fundătură în miniatură, iar la capătul acesteia văzu o clădire de un galben spălăcit, fără ferestre, cu o uşă mare de lemn într-un cadru alb, iar lângă ea, o placă de bronz.

— *Posada* din Mojas, spuse Luis.

Fu condusă într-o cameră de la primul etaj. În drum spre cameră trecu printr-o serie de curţi interioare neregulate, cu balcoane, cu lămâi ţinuţi în vase mari şi cu urme albăstrui de rocă grafitică. Curţile erau văruite în alb, iar balcoanele – într-un roşcat intens, în timp ce pe jos erau plăci de culoarea acoperişurilor canelate ale sătucului, galbene-portocalii şi roşcat-cafenii, arătând foarte pământesc şi moale.

— O să te simţi bine aici, îi spuse Luis, pe acelaşi ton plin de mândrie cu care o anunţase temperatura de-afară. Din camera asta poţi să vezi grădina şi toată valea.

Camera ei era una lungă. Pe un perete erau atât o fereastră obişnuită, cât şi una batantă ce ajungea până la podea, având montată o balustradă de-a curmezişul, cam pe la înălţimea taliei. Ambele jumătăţi ale acestei ferestre stăteau deschise, iar razele strălucitoare ale soarelui intrau şi învăluiau în mare parte podeaua. Adierea vântului umfla şi ridica uşor perdelele noi, din bumbac, cu dungi galbene, albe şi albastre, tivul de la poale foşnind pe dalele de jos. Mai erau şi un pat sculptat, perne albe înalte şi un dulap închis la culoare, cu sertare, ce semăna cu un mic altar.

Pe podea erau două covoraşe din bumbac, iar pe pereţii de un

bleu atât de spălăcit, încât păreau aproape albi, atârnau două tablouri cu rame vechi din lemn, unul reprezentând un crin, iar celălalt – capul unui înger cu părul ondulat şi cu halou.

Frances îşi scoase pantofii, păşind apoi dinspre porţiunile reci şi umbrite ale podelei la cele încălzite de lumina soarelui.

— Eu o să fiu în grădină, spuse Luis. Când eşti gata, o să mâncăm nişte tortilla în grădină. Nu-i nicio grabă. De fapt, aici nu-i niciodată vreo grabă.

Ea traversă camera şi se prinse de lemnul încălzit de soare al balustradei. Sub ea se întindea grădina, îngrijită asemenea câmpurilor din afara satului, dispusă pe mai multe terase mai mici, având marginile şi multiplele seturi de trepte scoase în evidenţă de amfore, vase şi ghivece din ceramică, flori ce se revărsau în cascadă şi frunze multicolore. Mai erau şi copaci, alţi acacia şi mai mulţi eucalipţi, care îşi fluturau ramurile gri-verzui, formând arcuri ce parcă se năpusteau spre cer. La umbra lor erau scaune de grădină, făcute din fier forjat alb. Undeva dincolo de grădină, acoperişurile înclinate ale caselor din sat coborau impetuos, parcă în mare grabă, direct spre vale, de-a lungul pantei, graba fiind stopată ici şi colo de câte o terasă ocazională plasată la nivelul acoperişurilor de-a lungul cărora erau întinse, în bătaia vântului, sfori cu rufe spălate, strălucitoare şi înşirate ordonat.

Era aproape linişte. De la depărtare, de jos din văi, venea un sunet estompat de clopoţei – oare să fi fost caprele acelea de mai devreme? –, iar de la bucătăria hotelului, în apatia şi-n liniştea de la mijlocul zilei, se auzea zgomotul distant scos de tigaia de tortilla. Frances închise ochii. „Uneori în viaţă, numai uneori”, gândi ea, „se întâmplă să ai un moment de fericire extatică, de inocent, de natural, de îndreptăţit, un moment în care simţi că totul este cuprins de armonie, când…”

— Frances?

Ea deschise din nou ochii şi se uită în jos. Luis stătea pe terasa din mijloc a grădinii de sub ea.

— E totul în regulă?

— Da, o, da…

— Atunci vino şi mănâncă, spuse el. Te aştept.

7 European Economic Community, fosta denumire a Uniunii Europene (n.tr.)

Capitolul 8

Ploua, nu torenţial, ci acea ploaie lipicioasă, blândă, de început de vară. Turiştii din Bath – acum prezenţi aici în toate anotimpurile – îşi scoseseră umbrelele şi hoinăreau de-a lungul trotuarelor alunecoase în hoarde exasperante, fără vreo destinaţie precisă, cu spiţele alea ale umbrelelor, constată Robert enervat, cât se putea de periculoase, fiindcă erau exact la înălţimea ochilor. An după an, turiştii din Bath, în ciuda sumelor apreciabile pe care le cheltuiau aici, îl înfuriau din ce în ce mai tare. Oare le trecea vreodată prin cap că mai erau şi alţii care foloseau oraşul Bath, oameni care încercau să-şi ducă pantofii la reparat, să meargă la dentist, şi să-şi cumpere detergent şi şuncă, şi că aceşti oameni preocupaţi, epuizaţi erau puşi serios la încercare de cetele fără număr de vizitatori aflaţi în căutarea permanentă a lui Jane Austen, Beau Nash şi King Bladud şi a paharelor de apă minerală? Aproape niciodată, nici măcar într-o miercuri ploioasă de mai, nu puteai să mergi pe Gay Street în linişte, fără a vedea, inevitabil, pelerine de ploaie din poliester ce se îndreptau spre Royal Crescent şi Assembly Rooms, în spate, şi spre Termele Romane şi mănăstirea din faţă. Erau oameni decenţi aceşti turişti, bine-crescuţi şi ascultători, aşa cum se urcau şi coborau din autocarele lor ca nişte copii de şcoală, dar chiar şi această decenţă i se părea lui Robert culmea nesimţirii, un fel de manifestare a unor minţi fundamental lipsite de orice curiozitate şi a unor suflete private de orice pasiune.

Părăsi trotuarul şi păşi pe stradă. Ca să fim cinstiţi, totul, absolut totul avea şanse considerabile să i se pară culmea în acea după-amiază, şi era nedrept să-şi verse nervii pe femeile inofensive care-şi protejau părul făcut permanent pentru vacanţă sub umbrelele ecosez. Lizzie ştia că Robert se ducea la Bath pentru a se întâlni cu contabilul lor, ba chiar îi sugerase să meargă împreună, aşa cum făceau adeseori, dar Robert îi zisese că n-avea sens să se deranjeze, era doar o vizită de rutină, ca să pună la punct lucrurile după încheierea anului financiar.

Lizzie nu insistase prea mult cu asta – de fapt, fusese chiar recunoscătoare că scăpase. Era ocupată să-şi facă planuri cu privire la stocul pentru toamnă, spusese ea; el avea ceva împotrivă?

— Nu, răspunsese Robert. Doar să nu comanzi nimic până nu mă întorc eu. Adică, vreau să spun, să nu iei o decizie finală.

— Nu o s-o fac, replicase ea, fără să-l asculte cu adevărat. Se uita la nişte mostre de imprimeuri făcute manual pe mătase pe care i le adusese o studentă la arte, modele albe ca varul şi negre cu motive abstracte, amintind vag de lucrările lui Duncan Grant şi ale Vanessei Bell.

— Acum cinci ani, aş fi pus imediat astea în vitrină, dar acum nu ştiu, mi se par puţin *passé*…

Robert o sărutase.

— Mă întorc înainte de cinci. Vrei ceva din Bath?

Ea clătinase din cap. El făcuse o pauză de o fracţiune de secundă, întrebându-se dacă să se răzgândească şi să insiste să vină şi ea – nu avea niciun motiv să o facă, numai un instinct accentuat probabil de faptul că prefera să o aibă alături de el –, apoi plecase.

Acum, două ore mai târziu, era pe drum, pe Gay Street, înapoi spre maşina pe care o lăsase pe o străduţă undeva în spatele circului. Întâlnirea cu contabilul începuse cu ceea ce anticipase şi el – o trecere în revistă a balanţei anului trecut –, apoi se transformase în altceva, ceva mult mai neplăcut. Contabilul îi subliniase faptul că, dacă treaba cu galeria nu îşi revenea în mod semnificativ – şi încă foarte repede –, era posibil ca Robert şi Lizzie să aibă probleme mari cu returnarea ratelor ipotecare pentru Grange.

— Aţi împrumutat, spuse contabilul, o sută cincizeci de mii de lire în ultimii cinci ani.

— Bani pentru care am garantat cu galeria.

— Într-adevăr. Dar cu o galerie profitabilă. În condiţiile actuale, e aproape imposibil ca o afacere cum e galeria să se susţină pe ea însăşi, pe voi toţi *şi* un împrumut atât de mare.

— Deci tu crezi că scăderea cifrei de afaceri din ultimele şase luni nu a fost doar o fază trecătoare şi că lucrurile se vor înrăutăţi?

— Corect.

De ce oare nu spusese ceva de genul „mi-e teamă că da”? Robert se lipi de o maşină parcată, ca să evite una ce trecu foarte aproape de el. De ce nu-i răspunsese măcar într-un mod cât de cât uman, în loc să se repeadă cu acel „Corect” ca un robot fără inimă? Desigur, era de datoria lui să îi atragă atenţia lui Robert că, pentru prima oară în şaptesprezece ani de afaceri, lucrurile nu mergeau înspre mai bine, ci înspre mai rău şi că acel urcuş constant, fericit, pe poteca prosperităţii părea să lase loc unei alunecări înspre ceva mai alarmant şi mai nesigur. Dar de ce nu făcuse şi el ceva să mai atenueze lovitura, măcar un pic?

„M-a băgat în sperieţi”, gândi Robert.

Ploaia se înteţea. Ajunse la capăt pe Gay Street, îşi ridică gulerul şi o luă la fugă peste rondul de verdeaţă din mijlocul circului, prin desişul de tei uriaşi – singurele entităţi vii din jur care păreau să se bucure de ploaie – şi o luă spre Circus Place. Un băiat şi o fată trecură pe lângă el în goană, lipiţi unul de altul şi chicotind sub o pungă veche de supermarket pe care încercau să o folosească drept umbrelă, şi Robert gândi, simţind instantaneu un junghi în inimă, că erau la fel de tineri şi de aiurea îmbrăcaţi cum fuseseră şi el cu Lizzie cu şaptesprezece ani în urmă, având toată lumea în faţă şi nicio responsabilitate.

Când ajunse la galerie, mai erau zece minute până la ora închiderii, iar Jenny Hardacre, nepreţuita lor vânzătoare de şapte ani încoace, începuse să se ocupe de tot ce ţinea de încuierea şi sigilarea clădirii. Jenny, care avea o faţă dulcică şi îşi ţinea părul încărunţit prematur de-o parte şi de alta a feţei cu piepteni, rămăsese văduvă la puţin timp după ce avusese singurul ei copil, acum un băieţel hotărât, de aceeaşi vârstă cu Davy.

De obicei, când intra în galerie, Robert simţea cum i se luau de pe inimă orice fel de sentimente negative pe care le-ar fi putut simţi. Podeaua lustruită, lămpile aranjate pentru a lumina să cadă cât mai potrivit, rafturile, grămezile şi mesele acoperite cu tot felul de mărfuri seducătoare, aroma de iarbă-de-mare, lemn şi potpuriu nu erau numai

încântătoare prin ele însele, ci dovezi solide ale realizărilor. Cu toate acestea, soliditatea lor părea să se fi evaporat în seara aceasta, lăsând în loc un aer de vulnerabilitate mizerabilă, ca şi cum era de aşteptat ca nişte ajutoare de şerif să pătrundă în forţă, să smulgă tablourile, carpetele şi lămpile şi să le ducă departe fără milă, ca pe nişte victime neajutorate ale violului şi ale jafului. Robert încercă să alunge această senzaţie; devenea îngrozitor de sentimental. Avea nevoie să vorbească cu Lizzie.

Jenny înălţă capul pe deasupra casei de marcat şi zâmbi.

— OK?

— Nu chiar, spuse el.

Expresia ei se transformă instantaneu într-una plină de compasiune.

— Oh, Doamne…

— Lizzie e în birou?

— Da. Băieţii sunt cu ea. Au ajuns aici după şcoală.

Biroul de la galerie era la etajul unu, în spate, cu vedere înspre câteva mici ateliere mărginaşe din Langworth, acum abandonate. Ştiind că avea să petreacă mult timp acolo, Robert proiectase încăperea ca pe un gen de studio, aşa cum îşi dorise întotdeauna să aibă şi cum simţea în momentul acesta că nu va avea vreodată, cu birouri înalte pentru a desena pe ele, cu lumină foarte bună şi cu o mulţime de spaţiu liber pe pereţi pentru a posta diferite chestii. În momentul în care intră, Lizzie, care vorbea la telefon, se întoarse şi îi făcu semn cu mâna, iar Sam şi Davy, care desenau cu carioca navete spaţiale pe genunchii goi ai lui Davy, se repeziră la el şi îl îmbrăţişară strâns de coapse.

— Daţi-vă jos de pe mine, spuse Robert.

— Uite cum facem, zise Lizzie la telefon, pregăteşte o jumătate de duzină şi vedem cum o să meargă. Nu, fie se vând, fie le returnez, aşa operez eu cu meşterii individuali, fiindcă aceasta este o galerie, dar totodată şi magazin. E în regulă? Da, din bucăţi de lemn diferite ar fi foarte bine, dar toate trebuie să fie din Anglia.

— Sam, spuse Robert. Hai, dă-mi drumul.

— Ai pantofii uzi leoarcă…

— Ploua în Bath. Dă-mi drumul, Davy.

— Nu trebuie să-ţi dau drumul până când Sam…

— Ba da, trebuie, spuse Robert furios. Am avut o după-amiază absolut îngrozitoare şi nu am niciun chef de nişte copii absolut îngrozitori.

Lizzie puse jos receptorul.

— A fost oribil?

— Da, răspunse Robert.

Avea un sentiment de rău augur că îşi pierdea cu totul simţul proporţiilor. Încercând să-şi elibereze măcar un picior, dădu să se repeadă înainte cu un picior prins, dar mai tare decât avusese intenţia, şi îi dădu lui Davy o lovitură în bărbie. Davy, care era imediat gata să izbucnească în lacrimi, chiar şi în cele mai vesele circumstanţe, se dădu imediat la o parte, cuprinzându-şi bărbia în mâini.

— Acum, uite, spuse Sam mulţumit. Sper că i-ai spart toţi dinţii şi nu va mai putea să mănânce decât iaurt şi alte chestii dintr-astea scârboase. Pentru totdeauna.

Rob se aplecă şi îl ridică în braţe pe Davy, care suspina.

— Îmi pare atât de rău, dragul meu, nu am vrut să te lovesc…

— Nu-mi place iaurtul, hohoti Davy printre degetele împreunate care-i înăbuşeau aproape orice sunet.

— Lasă-mă să mă uit. Dă-ţi mâinile la o parte şi lasă-mă să mă uit la gura ta…

— Ce a fost atât de groaznic, Rob? întrebă Lizzie fără se mişte de pe locul unde stătea, lângă telefon. Lasă-l pe Davy, nu-ţi face griji pentru el, o să fie bine, ştii şi tu cum face.

Davy deschise gura larg, şi Robert se uită înăuntru.

— Toţi sunt la locul lor, slavă Domnului…

— Sper că măcar i-ai rupt falca, spuse Sam, în continuare întins pe podea.

Davy suspină şi făcu ochii mari.

— Nu fi tembel!

— Ce-a fost atât de groaznic? repetă Lizzie. Adică, ştiai bine

cifrele astea înainte să te duci acolo, ştiai că am avut cea mai proastă perioadă de când am început afacerea…

— Şi nici nu o să ne meargă mai bine, spuse Robert.

Se aplecă din nou şi îl puse pe Davy în picioare. Băiatul încerca să-şi potrivească mâinile ca pe o cupă, ca să-şi susţină falca accidentată.

— Ce vrei să spui?

— Sper că falca o să-ţi atârne aiurea şi o să semeni cu un maimuţoi bătrân şi tălâmb…

— Sullivan a spus că încă nu există niciun semn de recuperare economică generală, iar noi, ca toate micile afaceri, nu vom mai avea prea multe şanse pe piaţă în viitorul apropiat. După cum spunea el atât de fermecător, cumpărăturile într-un magazin ca al nostru reprezintă exact genul de lucruri la care vor renunţa oamenii mai întâi.

— Nu-i da drumul! şuieră Sam spre Davy, altfel o să înceapă să se bălăngăne.

Lizzie se ridică şi se apropie de Robert.

— Îmi pare foarte rău că nu am venit cu tine.

— Şi mie, dar asta nu ar fi schimbat prea mult lucrurile. Treaba este că veniturile noastre nu sunt deloc rele, având în vedere circumstanţele, dar pur şi simplu profitul nu este suficient pentru a ne acoperi cheltuielile.

Davy se lipi de Lizzie şi scoase un geamăt gâtuit. Lizzie se aplecă şi-i trase ferm mâinile de pe bărbie. Ochii copilului se lărgiră de spaimă, aşteptându-se ca falca să-i cadă precum un oblon rupt. Ceea ce nu se întâmplă.

— Vezi? spuse Lizzie. Tu eşti foarte prostuţ, iar Sam este un şicanator.

— Ce înseamnă şicanator? întrebă Sam plin de speranţă.

— E o persoană, spuse Robert, privind în jos spre el, căreia îi face plăcere să îi necăjească pe cei mai slabi decât el. De fapt, şicanarea este o formă de slăbiciune. Cei chitiţi pe asta sunt, de fapt, nişte laşi.

Sam se ridică şi se duse lângă biroul cel mai apropiat, pe care începu să îl lovească uşurel cu piciorul, cu spatele la ei. Lizzie făcu un

pas în faţă şi îşi lipi obrazul de pieptul lui Robert.

— Până la urmă nu am comandat absolut nimic în după-amiaza asta. Vorbeam cu un tip amabil care face cutii pentru potpuriuri, din acelea de lemn, cu capace dantelate…

— Păi probabil indienii le fac mai ieftine…

Ea ridică privirea.

— Vrei să vorbim mai târziu despre asta?

— Da.

— Mami, spuse Davy, pot să mănânc la cină ce mănâncă şi Sam?

— Întotdeauna mănânci ce mănâncă şi Sam!

— Nu vreau iaurt…

Lizzie se uită la Robert, zâmbind aproape disperată.

— Noi am vrut asta, nu-i aşa, noi am vrut să avem aşa o viaţă bogată, ocupată, plină de muncă şi de copii, cu toate amestecate la un loc, asta a fost intenţia noastră, nu-i aşa?

El se îndepărtă de spate şi începu să facă turul încăperii, aranjând hârtiile la locul lor, oprind aparatele şi stingând luminile. Lizzie îl urmări cu privirea aşteptându-i răspunsul; în cele din urmă el spuse din partea cealaltă a biroului unde încuia fereastra cu zăvorul de siguranţă:

— Sigur că da. Doar că viaţa îţi joacă uneori feste când nu eşti atent şi tot schimbă regulile jocului. Noi nu ne-am schimbat, Lizzie, doar că lucrurile din jurul nostru au făcut-o.

— Deci va trebui să învăţăm şi noi să o facem?

— Cred că da, spuse el, iar ea îşi dădu seama că rareori îl mai auzise vorbind cu atâta tristeţe în glas. Cred că va trebui să o facem.

Seara trecu, aşa cum se întâmpla cu majoritatea serilor, cu o mulţime de incidente care alcătuiau cu toate procesul repetitiv, necesar hrănirii tuturor, facerii lecţiilor, îmbăierii, dezlipirii de telefon şi de televizor şi, în cele din urmă, culcării. Lizzie intenţionase ca, în momentul în care un copil împlinea doisprezece ani, acesta să înceapă să ia cina cu ea şi cu Rob, în locul cinei copiilor, servite mai devreme, dar apăruseră două probleme care-i zădărniciseră această intenţie. Prima era că nici Harriet nici Alistair nu arătaseră vreodată cea mai

mică dorinţă de a mânca cu părinţii lor, pretinzând că nu le era foame, sau că nu le era foame *atunci*, sau că nu şi-au terminat eseul ori vocabularul pentru franceză, sau că erau prea obosiţi ori prea cufundaţi în lecturarea unei cărţi – Lizzie ajunsese să înţeleagă că asta însemna, de fapt, că erau prea adânciţi în urmărirea la televizor a unui episod din *LA Law* sau *Inspector Morse*. A doua problemă era că Lizzie descoperise că, până la ora opt jumătate într-o seară obişnuită, *trebuia* ca ea şi Robert să fi terminat pur şi simplu tot ce ţinea de copii. La început se simţise vinovată în legătură cu asta – ea intenţionase să aibă cel puţin patru; la urma urmei, era mândră şi bucuroasă că avea o familie mare, aşa cum era mândră şi bucuroasă şi că toţi copiii dovedeau inteligenţă şi o personalitate puternică, dar apoi se gândise că era în aceeaşi măsură şi soţia lui Robert, la fel cum era şi o individualitate – şi chiar venise timpul să ia şi acest aspect în considerare –, că era ea însăşi, Lizzie Middleton, şi că, dacă nu-şi făcea puţin timp pentru ea ca adult la sfârşitul unei zile pline, avea să o ia complet razna. Aşa că acum făcea paste, ceva cu carne tocată, sau cârnaţi la ora şase jumătate, şi, două ore mai târziu, Robert repeta, într-o oarecare măsură, figura pentru el şi pentru Lizzie.

— Desigur, spunea adesea Barbara, este absolut ridicol faptul că în ziua de azi copiii nu mai sunt trimişi la culcare. Tu şi Frances eraţi în pat înainte de ora şapte până când aţi împlinit paisprezece ani.

— Chiar aşa? Ce rău îmi pare că nu mă trimite şi acum cineva la culcare înainte de ora şapte.

Seara aceasta nu se dovedi prea diferită de oricare alte seri, în afară de faptul că Sam, care simţea probabil prin cine ştie ce minune nişte remuşcări în adâncul sufletului, îi legă propriul lui fular cu Manchester United în jurul capului lui Davy, cu tandreţe chiar, ca să-i ţină falca la locul ei, şi îl hrăni cu mici bucăţele de cârnat ca pe un pui de pasăre neajutorat. Davy se arătă încântat de atenţia pe care i-o acorda. Harriet era şi ea neobişnuit de tăcută, fiind, suspecta Lizzie, îndrăgostită iremediabil şi fără speranţă de un băiat din clasa a şasea de la Langworth Comprehensive, genul de băiat nepăsător şi foarte şic care nu ar fi băgat-o niciodată în seamă. Lizzie şi-ar fi dorit ca Harriet

să-i vorbească despre asta, dar fata nu o considerase niciodată pe Lizzie potrivită pentru confidenţe, aşa că, atunci când Lizzie intra în cameră în timp ce Harriet era în mijlocul uneia dintre interminabilele ei conversaţii telefonice cu Heather, vocea lui Harriet se transforma instantaneu într-o înşiruire de şoapte conspirative. Alistair dispăruse. Cu siguranţă se afla în camera lui, ca de obicei, în bârlogul plin de curiozităţi vechi, unde-şi ducea existenţa privată extrem de intensă printre obiectele pe care le construise el însuşi şi printre teancurile de cărţi şi reviste cu benzi colorate, pe care le citea cu multă pasiune.

Înainte de ora nouă, casa era aproape cufundată în tăcere. Harriet îşi dusese Radio One şi inima zdrobită în baie, Sam şi Davy dormeau – Davy în continuare bandajat cu grijă cu fularul –, Alistair, culcat pe duşumeaua din dormitorul lui, scria frenetic ceva despre efectele negative ale ploii acide. Lizzie umpluse maşina de spălat ca să o pornească înainte să se ducă la culcare, când curentul era mai ieftin, mai făcuse câteva dintre faimoasele ei liste pentru dimineaţă şi îi dăduse mâncare lui Cornflakes. Robert pusese pe grătar două cotlete de porc şi câteva ciuperci, făcuse o salată şi băgase o franzelă de pâine neagră în cuptor, ca să se încălzească.

— Uneori mă întreb, spuse Lizzie, lăsându-se greoi pe unul dintre scaunele din bucătărie, dacă ceea ce facem noi în fiecare seară se repetă în mii şi mii de gospodării din toată Anglia cu mai mulţi copii şi cu ambii părinţi mergând la serviciu şi dacă toţi părinţii au acest sentiment alarmant că, oricât de repede alergi, nu faci altceva decât să rămâi tot mai în urmă. Sunt atât de obosită, că am senzaţia că m-a lovit cineva cu un săculeţ cu nisip. Oare suntem noi mai obosiţi decât erau oamenii în trecut?

— Nu, spuse Robert, doar că aşa avem noi senzaţia, ceea ce de fapt e cam acelaşi lucru.

Puse o farfurie cu un cotlet şi ciuperci în faţa ei.

— Şi de ce e aşa? Facem noi mai multe?

— Nu, dar noi suntem tot timpul preocupaţi să realizăm câte ceva. Nu ne mulţumim doar cu faptul că suntem în viaţă, că ne e cald, că avem mâncare şi haine, pe toate astea le luăm ca fiind de la sine

înţelese. Faptul că vrem să realizăm ceva este atât de epuizant.

Lizzie mâncă o ciupercă.

— I-am spus lui Frances de Crăciun că împlinirea este singura cale spre fericire.

— Așa ai făcut?

— Da. I-am spus că trebuie să intri în fiecare încăpere din sufletul tău, să o explorezi și să o folosești.

Robert se așeză vizavi de ea și-și măcină niște piper peste mâncare.

— Și ce-i rău în asta?

— Ajungi să te simţi ca și cum te-a lovit cineva cu un săculeţ cu nisip, după cum ţi-am spus. Frances habar nu are ce înseamnă să fii așa obosit. Ţi-am spus că s-a dus din nou în Spania?

Robert se opri din feliatul pâinii.

— Pe bune? De ce?

— A spus că simte că a făcut o mișcare total neprofesionistă când a plecat și i-a lăsat baltă pe oamenii ăia de Crăciun și că unii dintre clienţii ei au început să spună că știu Italia ca pe buzunarele lor și i-au cerut să se gândească la altceva.

— Mi se pare corect.

— Da, replică Lizzie, punându-și salată, sigur că e corect. O să-i facă bine, a fost prea ciudată și visătoare în ultima vreme…

— Mereu e visătoare.

— O parte din mine nu își va găsi tihna, spuse Lizzie, atâta timp cât ea nu e fericită.

— Atâta timp cât nu-și găsește *ea* tihna, adică să se mărite, nu?

— Nu e normal să trăiești așa cum trăiește ea. Este o persoană tare iubitoare, e o mare pierdere.

— Știi că o mulţime de oameni aleg să fie singuri, nu? Și bărbaţi, și femei. Și asta nu pentru că le lipsește ceva din punct de vedere emoţional, nu-i așa? Nu e mai degrabă din cauză că majoritatea nu găsesc persoana potrivită cu care să-și împartă viața și e mai bine să fii singur decât să trăiești alături de cineva nepotrivit?

Lizzie își puse unt pe pâine.

— Frances chiar este singură. Depinde prea tare de prea puţini oameni.

— Eşti sigură?

— E sora mea geamănă, spuse Lizzie simplu.

Mai târziu, după ce mâncaseră nişte brânză şi câte un măr fiecare şi stăteau în cumpănă dacă să bea sau nu cafea, Robert zise că îi părea rău, dar nu se puteau duce la culcare fără să discute despre problemele pe care le aveau cu afacerea lor.

— Atunci, spune-mi, zise Lizzie, căscând.

— Concluzia este următoarea: în momentul de faţă plătim cincisprezece mii de lire în fiecare an ca dobândă, şi asta, după cum ştii, pe lângă ratele pe care le datorăm pentru ipoteca pe casă şi pe lângă cheltuielile cu mâncarea, îmbrăcămintea, încălţămintea, asigurările pentru toţi şi aşa mai departe. Ne-au costat cincisprezece mii de lire încălzirea şi curentul electric anul trecut, iar ultima factură de la telefoane a fost mai aproape de trei sute decât de două – şi asta numai pentru *un sfert*. În plus, mai sunt şi costurile pe care le implică afacerea, pe care le cunoşti.

Se opri. Lizzie, care se rezemase de un dulap, veni şi se aşeză pe colţul mesei.

— O, Rob. Şi nici măcar nu trăim pe picior mare…

— Ştiu asta. Îmi este doar teamă că, dacă lucrurile nu îşi revin, nu vom mai putea trăi nicicum.

Lizzie se uită la el cu o expresie atât de obosită, că el simţi un junghi în inimă.

— Care este diferenţa între ceea ce facem şi cât avem nevoie să facem?

— Ceva echivalentul sumei ce acoperă dobânda pe împrumut. În jur de cincisprezece mii.

Ea se dădu jos de pe masă şi o ocoli ca să meargă să se lipească de el, punându-i capul pe pieptul ei. O traversă brusc un gând ce o făcu să se simtă şi mai nefericită – şi anume că, deşi erau împreună în acest necaz, asta nu făcea deloc necazul să pară mai puţin terifiant. Se imagina pe ea, pe Robert şi pe copii într-o barcă mică, fragilă, care lua

apă, pe o mare foarte agitată, iar copiii plângeau de ţi se rupea inima, iar ea era cuprinsă de cea mai adâncă deznădejde provocată de sentimentul de vinovăţie şi de teamă. Era pe cale să se înece, şi toate mâinile micuţe se agăţau pline de reproş de gâtul ei.

— Nu am bănuit niciodată cât de prost stau lucrurile, spusecaţ mân du-i capul lui Robert. Mă simt groaznic că nu mi-am dat seama, că tu a trebuit să duci toate astea de unul singur…

Vocea lui se auzi înăbuşit de la pieptul ei.

— Eu am sperat că nu va trebui să ştii. Am sperat că nu va fi altceva decât o perioadă cu turbulenţe şi că nu va trebui decât să strângem puţin cureaua.

— Deci, spuse ea, şi vocea îi tremură puţin, prăpastia de cincisprezece mii ar putea să crească.

El încercă să încuviinţeze din cap, strâns în continuare în îmbrăţişarea ei.

Ea şopti:

— Probabil sunt foarte naivă, dar nu m-am gândit niciodată că banii vor fi vreodată o problemă reală pentru noi, şopti ea. Adică, OK, nu m-am gândit niciodată că vom fi milionari, nici nu am vrut asta, dar nici nu mi-a trecut prin cap că vom ajunge datori şi că nu vom fi în stare să…

— Şşşt… şopti Rob. Îşi dădu capul pe spate, ca să se poată uita la ea. Nu sunt decât nişte bani, adăugă el, încercând să pară glumeţ.

— Nu poţi să spui asta, ripostase Lizzie. O să poţi spune asta numai când vom avea destui.

Niciunul dintre ei nu dormi bine, parţial din cauza grijilor şi parţial din cauza ideii fixe a lui Davy cu privire la rana pe care o căpătase şi care îl aduse în dormitorul lor de patru ori între miezul nopţii şi ora şase dimineaţa. În cele din urmă, disperată să aibă măcar o jumătate de oră în care să uite de toate, Lizzie îl trase în pat lângă ea, unde el rămase împietrit de nelinişte, cu capul în continuare înfăşurat absurd cu lână roşie cu alb.

— Sunt un băieţel foarte trist, îi spuse el lui Lizzie.

— Şi eu sunt destul de tristă, răspunse ea.

Îl îmbrăţişă şi se gândi la vremurile când stătea acolo cu el în braţe, iar el era doar un bebeluş, şi ei considerau cu toţii că viaţa lor era sigură şi nu se putea întâmpla nimic. Nu-i venea să creadă cât de mulţi bani împrumutaseră şi, în acelaşi timp, nu-i venea să creadă cât de uşor fusese să-i împrumute, cum banca îi întrebase şi îi bătuse la cap tot timpul dacă erau siguri că aveau de ajuns, iar ei ajunseseră în cele din urmă să-şi spună: „Ei bine, cu câteva mii în plus am putea să zugrăvim o altă cameră, să ducem copiii în Austria (unde se plimbaseră şi merseseră cu bicicletele prin văile acelea minunate, purtându-l pe Davy în spate într-un mic coş special), să schimbăm maşina”, şi aşa luaseră banii, iar datoria crescuse pe nesimţite ajungând acum să planeze asupra lor, transformată din ceva uşor deţinut în frâu într-o mare ameninţare. Şi, oricât de mult munceau la galerie, era imposibil, după cum se vedea, să mai scoată alţi bani din ea prin propriile lor eforturi, fiindcă singura soluţie era să vină tot mai mulţi oameni care să cumpere într-o veselie – şi nimeni nu se simţea prea vesel şi dornic de cumpărături în momentul de faţă.

„Probabil sunt o mulţime de oameni”, gândi Lizzie, lăsându-se în jos pentru a ajunge să ia picioruşele reci ale lui Davy în mâinile ei calde, „o mulţime de oameni care stau în pat fără să poată dormi, făcându-şi astfel de griji, oameni cu ipoteci şi copii şi cu sentimentul acesta îngrozitor de neputinţă, cu senzaţia că depinzi de nişte forţe pe care nu ai cum să le controlezi ca să poţi îmbunătăţi ceva”.

Lângă ea, Robert se mişcă, oftă şi deschise ochii. Se uită dincolo de ea, la Davy.

— Câţi dinţi ţi-au căzut azi-noapte, Dave?

Davy închise ochii dezgustat.

— Mă întrebam, spuse Lizzie, dacă nu cumva ar trebui să-i cer ajutor tatii.

— Aş prefera să nu o faci…

— Ştiu, dar îmi vine foarte uşor să-l rog pe el, e un om aşa minunat, şi sunt sigură că ar înţelege…

Robert se întoarse pe o parte, astfel încât capul i se sprijini de unul dintre umerii lui Lizzie.

— Lizzie, mă gândesc că n-aş putea să suport asta. Una e să ceri bani ca să demarezi ceva, să începi să te dezvolţi, şi cu totul altceva este să ceri bani ca un colac de salvare, fiindcă te temi că te scufunzi.

— Nu vorbi aşa!

— Nu pot să mă abţin, aşa gândesc.

Davy îşi băgă uşor mâna în interiorul fularului şi-şi pipăi faţa.

— Te duci la şcoală cu fularul ăsta?

— Nu, răspunse Davy.

— Atunci de ce l-ai purtat toată noaptea?

— Sam a spus că o să-mi facă bine.

— Sam se simte vinovat.

Davy se uită la ea.

— Sam a zis că Pimlott ar putea să mă lase să mă joc cu ei.

— De ce, îţi place de Pimlott, Davy?

— O, da, spuse Davy respectuos.

Lizzie îl sărută.

— Semeni prea bine cu mătuşă-ta, comentă Lizzie. E prea recunoscătoare pentru prea puţin. Zâmbi uşor ironic. Gândeşte-te la Frances! Gândeşte-te la Frances şi gândeşte-te la noi!

— Tot timpul îţi pare atât de rău pentru ea…

— Ştiu, numai că faptul că acum umblă prin sudul Spaniei, în luna mai, îmi pare…

— Şşştt, zise Robert.

— Sunt fotbalişti în Spania, spuse Davy, pipăind nodul uriaş, moale, de lână, pe care îl avea în vârful capului. Aşa a zis Pimlott.

— Te-ar deranja, îl întrebă Lizzie pe Robert, dacă aş merge să vorbesc cu Juliet?

— Sigur că nu. Dar ce Dumnezeu ar putea face Juliet?

— Nu ştiu. Nimic, probabil. Dar mi-ar plăcea mult să o văd.

Robert dădu să coboare din pat.

— Fă cum crezi…

— Rob, nu fi nesuferit…

— Nu sunt nesuferit, spuse el pe un ton nesuferit. Doar că nu văd ce rost are să-i spunem lui Juliet despre necazurile noastre. Dar tu

spune-i dacă aşa vrei.

— Da, vreau, zise Lizzie. Vreau. Pentru că nu pot, în momentul ăsta, să-i spun lui Frances.

Juliet se pregătea să întindă rufele. Nu era o gospodină perfectă, înnăscută, genul care parcă făcuse o şcoală în acest sens, precum Barbara, dar erau nişte treburi în casă pe care chiar le făcea cu plăcere, şi atârnatul rufelor pe sârmă era unul dintre ele. Asta în parte pentru că poziţionarea casei pe vârf de culme, la intersecţia tuturor vânturilor, era chiar potrivită pentru această activitate şi în parte pentru că îi dădea un sentiment extraordinar să vadă cearşafurile şi prosoapele scârţâind şi fluturând în bătaia vântului, ca pânzele unei corăbii. Uneori scârţâiau şi fluturau atât de puternic că se dădeau peste cap şi zburau, şi pe urmă Juliet trebuia să-şi adune lenjeria din rugii de mure sau de pe porţile cu grilaj din cinci bare. Tocmai îşi proptea o prăjină ca să înalţe frânghia – umbla prin pădure după prăjinile potrivite, iar frasinul şi migdalul serveau cel mai bine scopului ei, când văzu sclipirea unui acoperiş de maşină reflectând lumina soarelui la poalele potecii ce urca spre ea. Câteva secunde mai târziu, văzu că era Lizzie.

— Parcă aduci cu Mother Goose8, spuse Lizzie, coborând din maşină.

— E din cauza părului meu cărunt şi des. Tu, pe de altă parte, pari istovită.

— Nu am dormit. Şi detest să nu dorm, pur şi simplu nu pot funcţiona bine a doua zi.

Juliet o conduse în casă. Pe masă erau o maşină de cusut şi un haos de bucăţi de material, iar pe vatră, un bol de tocană de ştevie. Una dintre ferestre era deschisă, iar dimineaţa vântoasă făcea perdelele să se mişte înainte şi înapoi; fără niciun motiv aparent, în afară de lipsa de somn, vederea salonului lui Juliet o făcu pe Lizzie să lăcrimeze din cauza senzaţiei de încremenire în timp, de siguranţă şi de activităţi rămase cumva în aer, dar totuşi benefice.

— Tu ai fost vreodată în impas financiar? întrebă Lizzie.

— Întotdeauna.

— Şi ai avut datorii?

— Niciodată. Nu pot să le sufăr. E singurul element neştirbit din codul meu moral. Am cumpărat casa asta cu exact treizeci de ani în urmă cu cele trei mii de lire pe care mi i-a lăsat mama. Nu aş fi putut să împrumut bani nici dacă mă tăia cineva.

— Noi am împrumutat, spuse Lizzie, ghemuindu-se şi apropiindu-şi nasul de bolul cu tocană de ştevie, ce mirosea puternic a piper.

— Sigur că aţi împrumutat. Toată lumea face asta, în afară de mine.

— Şi acum a devenit… foarte dificil să dăm banii înapoi.

Juliet turnă apă în ceainic. Se gândi la Grange, la copiii lui Lizzie şi la industriaşul pe care îl auzise de dimineaţă la radio care spusese că, pentru prima oară în douăzeci şi cinci de ani, registrele cu comenzi erau goale.

— Să nu crezi că aştept o soluţie de la tine, zise Lizzie, îndreptându-se de spate. Nici măcar nu aştept să ai o reacţie. Pur şi simplu am simţit nevoia să spun asta altcuiva decât lui Rob şi nu vreau să îi zic mamei.

Juliet puse ceainicul pe foc şi se întoarse spre Lizzie.

— Îmi pare tare rău.

— Simt că am fost de-a dreptul proşti, atât de creduli…

— La urma urmei, nu sunteţi oameni de afaceri, ci artişti…

— Am învăţat să facem afaceri, spuse Lizzie. Sau cel puţin am crezut că am învăţat. Se uită la Juliet. Mă scoate însă din sărite că nu sunt capabilă să mă gândesc la ce aş putea face. Dacă aş putea să mă gândesc la ceva, aş face-o.

— În cazul ăsta, spuse Juliet pe un ton relaxat, de ce nu îşi caută unul dintre voi o slujbă?

8 Mama Gâscă, personaj bine cunoscut în literatura pentru copii, îndeosebi în Anglia, înfăţişat uneori ca o ţărancă în vârstă, cu pălărie înaltă şi şal (costum popular din Ţara Galilor), alteori chiar ca o gâscă (cu bonetă) (n.tr.)

Capitolul 9

Luis o plimbă pe Frances prin Granada, de-a lungul unei şosele

frumoase care şerpuia prin munţi. Îi spuse că, deşi el se născuse în Sevilia, Granada era locul lui preferat din Spania, căci odinioară fusese atât de plin de vitalitate şi de melancolie, dar şi de clădiri minunate. Ultimul rege maur al Granadei, spuse Luis, avusese un nume foarte puţin romantic, Boabdil, şi, când trebuise să fugă din oraş, în 1492, plânsese fără să-şi poată ostoi durerea pentru că fusese nevoit să-şi părăsească pământurile, fântânile şi minaretele.

— Avea o mamă îngrozitoare, spuse Luis. Maică-sa i-a spus: „Plângi ca o femeie pentru ceva ce nu ai fost în stare să aperi ca un bărbat”.

— Este exact genul de replică pe care ar spune-o şi mama mea, spuse Frances.

— Şi a mea… Se uitară unul la celălalt râzând. Am vrut să merg la universitate aici, continuă Luis, dar tata m-a trimis la Londra, convins că Facultatea de Economie din Londra era o şcoală de afaceri. Habar nu avea de politica acestei instituţii, iar eu nu i-am spus niciodată.

— Copiii spanioli au suficientă încredere în părinţii lor cât să li se confeseze?

— Cu siguranţă generaţia mea nu.

— Şi José? José vorbeşte cu tine?

— José, spuse Luis încruntându-se uşor, vorbeşte cu mama lui.

Frances privi pe geam, şi apoi, fiindcă în partea dreaptă a şoselei se căsca un hău adânc şi abrupt, se uită în grabă din nou la el. Voia foarte tare să îl întrebe pe Luis despre căsnicia lui, la care el nu se referea niciodată. Cu toate astea, purta verighetă, genul acela obişnuit, pe degetul inelar de la mâna stângă, ca orice bărbat catolic căsătorit.

— Eu l-am iertat pe José, spuse Frances. Cred că şi tu ar trebui să o faci.

Luis ridică din umeri.

— Poate pentru tine e un băiat fermecător, dar pentru mine este o mare dezamăgire. Nu vrea altceva decât să se joace.

— Poate ar fi bine să nu îi dai atâţia bani.

El o fixă cu privirea.

— Tu ai mulţi bani, Frances?

— Nu, spuse ea, doar suficienţi.

— Şi eşti mulţumită de asta.

— Da, sunt.

— Dar, pe de altă parte, ai vederi puritane.

Ea se uită urât la el.

— Nu-i adevărat!

El rânjea, tachinând-o.

— Eşti sigură? începu să o imite: Nu, Luis, nu mai vreau încă un pahar de sherry, deşi a fost delicios şi mi-ar plăcea. Nu, Luis, nu mai vreau să stau până noaptea târziu şi să discut despre filosofie cu tine, fiindcă am venit aici cu afaceri, aşa că trebuie să dorm suficient, ca să am capul limpede… Nu, Luis, nu îţi voi pune întrebări personale fiindcă nu se cuvine să fac aşa ceva.

Ea se uita înainte, serioasă pentru moment.

— Chiar aşa sunt?

— Nu, spuse el, nici chiar aşa. De-asta te şi tachinez. Tu îmi spui lucrurile astea, dar eu nu cred că sunt adevărate.

— Nu îmi place să mă flateze cineva. Nu am încredere în măguleli.

— Eu nu te flatez. Îţi spun adesea că te înşeli, că părerile tale sunt de multe ori prea îngăduitoare…

— Iar ale tale sunt prea dure.

— Eu sunt spaniol, replică el. Noi suntem nişte oameni conservatori, cu un oarecare tragism. Aici totul se întâmplă pe scară largă, inclusiv dezastrele. Uită-te în faţă.

Frances se conformă. Dincolo de câmpul întins, plin de culturi agricole, de care se apropiau, văzu un perete muntos şi… zăpadă.

— Sierra Nevada. Curând o să zăreşti şi oraşul. Îl voi înconjura până ajung în partea de nord, şi vom intra prin vechea poartă arabă, Puerta de Elvira, şi te voi duce în Albaicín, unde trăiau îmblânzitorii de şoimi, acum un cartier sărac, dar interesant de văzut, şi pe urmă vom merge să ne uităm la Alhambra, minunea Granadei, după care luăm prânzul la *parador*.

— E aşa drăguţ din partea ta, Luis, să-ţi baţi atâta capul, dar, ştii, m-am hotărât oricum în favoarea *posadei*… zise Frances, plină de voioşie.

— Nu e nicio bătaie de cap. Îmi face plăcere.

Ea nu spuse nimic. Se uită un moment la mâinile lui de pe volan, apoi privi repede în depărtate, la peretele muntos acoperit de o creastă de zăpadă care acum se apropia.

— Îmi place nespus să fac asta, spuse Luis. Sunt fericit să fiu cu tine. Vezi, fac exact ce-mi place.

În grădinile de la Generalife, Frances se aşeză să ia notiţe. „Generalife”, notă ea cu scrisul ei mare şi ferm, „termen în arabă pentru Grădina Arhitectului”. Închise ochii un moment şi-şi întoarse uşor capul spre soarele strălucitor şi hotărât de început de vară. Când avea să decidă să îi deschidă iar – era la latitudinea ei, aşa cum părea totul în ziua aceea –, urma să dea cu ochii de întinderea verde a Patio de la Acequia, de trandafirii, mirtul şi portocalii de acolo şi, pe deasupra, avea să audă susurul fântânilor arteziene a căror apă se înălţa şi cobora în ritmul acela uşor, seducător, aproape hipnotizant. Dacă privea puţin în stânga, vedea un perete străvechi peste care cădea bougainvillea şi, dacă îşi cobora puţin privirea, îl vedea pe Luis. Acesta se întinsese pe iarbă, la umbra unui balcon proeminent, şi stătea acolo cu ochii închişi. Ea deschise ochii şi se uită la el. Se întinsese pe pietrele alea acoperite cu iarbă, observă ea, într-o postură foarte graţioasă pentru un bărbat atât de solid.

Frances continuă cu notiţele ei. „Grădinile astea şi palatul de aici au fost reşedinţa de vară a conducătorilor Granadei. Influenţa maură este covârşitoare, vegetaţie şi privelişti uimitoare şi *apă*, apă peste tot. Un loc excelent pentru pictori sau fotografi. Mâncarea din oraş este foarte interesantă, în principal cu influenţe maure” – Luis o pusese să mănânce un anumit fel de şuncă uscată la prânz, cu fasole, fasole lată numită *habas*, după care, îi povestise el, erau înnebuniţi maurii. „De fapt, am senzaţia că maurii de aici cunoşteau adevărata calitate a vieţii, a aerului, a florilor, a lucrurilor necesare pentru a delecta toate simţurile”.

Se întrebă, brusc, din cauza unui fel de reflex profesional, ce simţuri aveau clienţii de la Shore to Shore. Oare ar considera că farmecul exotic şi sofisticat al Alhambrei, cu gardurile şi arcadele pline de flori fremătătoare şi cu bazinele de apă care reflectau cerul pălea destul de tare din cauza coşmarului prin care trecuseră căutând un loc de parcare pentru maşinile lor închiriate? Problema era, oare ei chiar îi păsa de asta, astăzi? Oare îi păsase vreun pic, dacă era să fie cinstită, din momentul în care îşi scosese pantofii ca să păşească desculţă pe gresia încălzită de soare a dormitorului ei din *posada* la Mojas şi simţise chemarea de neconfundat a sirenei care nu avea nimic de-a face cu biroul ei îngrijit din Fulham, cu Nicky care vorbea la telefon conştiincioasă, cu grijile dacă noile vacanţe la care visase în anul acela cu situri etrusce şi grădini renascentiste urmau, de fapt, să implice mult prea mult mers pe jos pentru mulţi dintre clienţii ei loiali dar mai vârstnici? Oare nu mai bine îşi îngăduie, cel puţin pentru aceste câteva zile, să se caţăre în hamacul infinit de ademenitor al unei alte vieţi, diferită de orice altă viaţă pe care o cunoscuse înainte, şi să se lase purtată de legănarea lui în ritmul acela minunat, în bătaia soarelui? Lăsă carneţelul jos şi îşi întinse mâinile pe pietrele calde, de-o parte şi de alta a ei, pietre aşezate acolo la ordinul sultanului Abul-Wallid Ismail I, pe care păşise apoi uşor soţia lui, Zoraya, ca să ajungă la întâlnirile pe care le avea în taină cu amantul ei în Curtea Chiparoşilor. „Toate lucrurile astea te vrăjesc de-a dreptul”, gândi Frances. „Pe bune! Dar asta e oare din cauză că mă prostesc eu? Sper din inimă că nu, fiindcă altfel aş fi tare dezamăgită, iar eu sunt sătulă să fiu dezamăgită. Măcar ziua de astăzi nu mi-a dat niciun motiv de dezamăgire, nici cea de ieri, nici ziua în care am sosit. De când am ajuns, nu am avut niciodată senzaţia că există ceva să vreau şi să nu pot obţine, ba chiar mi s-au dat lucruri la care nici măcar nu îndrăzneam să visez. Când se trezeşte Luis, o să-l întreb dacă putem merge să vedem mormintele regilor catolici. După ce l-am văzut pe cel al lui Christofor Columb, mă simt foarte interesată de mormintele spaniole”.

Luis nu dormea. Sigur, avea ochii închişi, dar nu de tot, şi din când în când, destul de frecvent, se uita îndelung şi pe furiş la Frances,

cum stătea acolo în bătaia soarelui, cu pălăria ei de paie, pe care el, dacă femeia ar fi fost a lui, ar fi pus-o pe foc din cauza aerului de fată bătrână pe care i-l dădea. Dacă ea ar fi fost femeia lui, într-adevăr, nu ar fi îmbrăcat-o în hainele acelea îndrăzneţe şi elaborate pe care spanioloaicele le purtau cu atâta talent înnăscut, dar categoric ar fi vrut să n-o mai vadă înfăşurată în toate materialele alea lălâi şi fără personalitate, pe care le purta ca şi cum ar fi vrut ca nimeni să nu poată ghici nimic despre ea judecând numai după înfăţişare. Dar oamenii chiar se uitau la ea; Luis observase şi asta. Însă nu era de mirare. La urma urmei, şi el tânjise după asta, şi el dorise să afle mai multe lucruri despre ea.

Spre marea lui surprindere, îi povestise despre el multe lucruri în timpul mesei de prânz. În general, se hotărâse să nu vorbească despre căsnicia lui, al cărei eşec, deşi teoretic exista în continuare pe hârtie, părea să simbolizeze atâtea lucruri în adâncul lui, încât nu reuşise să descifreze totul – pietrele de temelie ale catolicismului pe care le ştia de-o viaţă şi care păreau să rămână acolo indiferent dacă le băga în seamă sau nu, lupta dintre ordinea valorilor tradiţionale şi confuzia inevitabilă, dar şi prospeţimea celor mai progresive. Ca om de afaceri, se bucura pentru şansele oferite de unitatea economică europeană; ca spaniol, deplângea cea mai mică influenţă care putea să contravină caracterului atât de mândru, de dificil, de capricios, pur spaniol.

— Orice zi în Spania este un fel de aventură, îi spusese el râzând lui Frances. Chiar şi când nu trebuie să faci altceva decât să prinzi un tren…

Şi apoi, nu ştia exact de ce, îi vorbise despre căsnicia lui.

Ea ascultase cu acel gen de neclintire pe care o au oamenii când aud ceva care pentru ei este încărcat de o semnificaţie profundă.

— Eu eram îndrăgostit, cu siguranţă, ea era foarte fermecătoare, dar trebuie să înţelegi şi stricteţea unei familii bune din pătura mijlocie cum era familia noastră în anii ’60. Nu am putut să ajungem să ne cunoaştem prea bine în multe privinţe, nu ne-am putut relaxa deloc, nu am putut deveni – el făcuse o pauză atunci, apoi continuase

circumspect –, nu am putut deveni intimi. Pe vremea aia, nu puteau exista prea uşor o prietenie între fete şi băieţi, nicio prosteală, niciun experiment. Părinţii noştri se implicau foarte mult, aşa cum se implicaseră şi părinţii lor înainte. Nu că mă plâng. Deseori asta e o cale la fel de bună de a încheia o căsătorie cum e şi alegerea complet liberă. E greu să te decizi când ai libertatea de a alege pe oricine din lumea asta. José nu va alege niciodată. De ce ar face-o? Maică-sa îi poartă de grijă ca unui bebeluş şi are câte fete vrea cu care să se joace. Eu nu sunt de acord cu asta, dar maică-sa nu mă bagă în seamă. Ea crede că eu nu sunt de acord cu nimic care să ofere altcuiva decât mie însumi libertate.

— Şi aşa e? întrebase Frances.

El o privise cu o expresie ce aducea foarte mult a dispreţ.

— Ce întrebare! Eu nu cred că cineva din lumea asta trebuie să se comporte ca şi cum faptele sale sunt mai presus de orice îndoială, indiferent că vorbim despre un bărbat sau despre o femeie. Dar soţia mea consideră că se poate comporta exact cum o taie capul. Nu e posibil să trăieşti cu cineva care crede asta. Fiecare conversaţie ajunge să fie o farsă, căci se porneşte de la ideea că ea are întotdeauna dreptate fiindcă e femeie şi mamă, iar eu mă înşel fiindcă sunt bărbat şi spaniol. Îţi spun ceva, zisese el zâmbind din nou, în poliţia din Sevilia există o femeie. E minunată. I-am spus mamei lui José că ar trebui să o imite, iar ea a aruncat cu o farfurie mare înspre mine.

— Da, îmi închipui, comentase Frances.

Mânca cu linguriţa o pastă groasă, întunecată, de gutui, despre care Luis îi spusese că era tot o specialitate tradiţională, la fel ca fasolea lată pe care o mâncase mai devreme.

— Tu eşti aşa de calmă, spuse el. De ce nu ţipi la mine?

— Păi, ar fi o prostie să o fac.

— Atunci îmi e teamă că poate mama lui José e cam proastă. Este mama fiului meu şi, când m-am însurat cu ea, o iubeam. Atunci când dragostea moare, nu poţi simţi altceva decât tristeţe, pentru că la un moment dat era vie, şi orice e viu este şi important. Tu de ce nu te-ai căsătorit?

Frances îşi pusese linguriţa pe farfuria goală. Se uitase la paharul cu vin, tot gol şi el. Oare câte pahare băuse?

— Pentru că niciodată nu am vrut asta.

— Nu crezi în căsătorie?

Vocea lui avea o vagă nuanţă de speranţă în ea.

— Ba da, cred în căsătorie. Nu cred că ar fi rezistat atâta timp ca instituţie dacă nu ar fi fost, de fapt, cea mai bună variantă pe care au descoperit-o bărbaţii şi femeile pentru a organiza societatea.

— Atunci? întrebase Luis, umplându-i paharul.

Frances îşi înclinase capul. Colţurile părului ei îi încadrară faţa de o parte şi de alta, ascunzând-o de el.

— Eu aş vrea, spusese Frances cu grijă, învârtindu-şi paharul de picior, să am o relaţie cu un bărbat care să mă facă să cresc. De exemplu, dacă aş fi într-o încăpere cu bărbatul respectiv, mi-aş dori ca el să simtă că acea cameră este mai bună pentru el decât orice altă cameră numai pentru că sunt şi eu în ea. Şi aş dori să simt şi eu la fel în legătură cu el.

El lăsase să treacă o mică pauză şi apoi spusese:

— Bine. Şi de ce nu ar trebui să se întâmple fix aşa?

— Nu e că nu ar trebui, răspunsese Frances. Doar că nu s-a întâmplat niciodată.

Ridicase paharul şi mai luase o înghiţitură.

Luis nu spusese nimic. Ea privise, de la adăpostul părului, la mâna lui – cu pielea maronie, sub manşeta bleu a cămăşii – aşezată pe faţa de masă, cam la douăzeci de centimetri de propria ei mână, cu pielea albă şi o brăţară simplă de argint în jurul încheieturii, ţinând paharul de vin. Niciuna dintre mâini nu se mişcase.

— O să te duc acum să vezi nişte grădini extraordinar de frumoase, spusese Luis într-un final.

Stând acum întins în frumoasele grădini, uitându-se la Frances, Luis se simţi cuprins de un sentiment mult mai puternic decât curiozitatea, un amestec de nevoie de a proteja şi posesivitate, de admiraţie şi chiar, gândi el cu un fel de uimire, de un soi de respect. Ce *era* ea? De ce îi dădea atât de des senzaţia că fugea de el prin nişte

coridoare mentale şi că el tânjea să o urmărească, să o oprească şi să îi ceară să se explice? Şi de ce, cum se întâmpla acum, când făcea un gest absolut obişnuit, adică îşi scotea pur şi simplu sandalele, lăsând să se vadă nişte picioare palide, absolut obişnuite şi ele, chiar puţin prea mari pentru a fi frumoase, el se simţea inundat de dorinţă? Înghiţi în sec, scoţând un zgomot atât de uşor, încât crezu că nimeni nu-l putea auzi pe deasupra zgomotului fântânii arteziene.

— Luis? spuse Frances. Eşti treaz?

El se ridică întinzându-se.

— Vrei să mă duci la morminte? La mormântul lui Fernando şi al lui Isabel, cele despre care mi-ai spus, cu leii de marmură?

Conştient că ei nu i-ar plăcea să audă aşa ceva, el rezistă imboldului de a-i spune „Te duc oriunde vrei tu”, ci spuse în schimb:

— Desigur. Întotdeauna îmi face plăcere să le văd. Carol al V-lea a ridicat monumentele funerare fiindcă era foarte mândru de bunicii lui. Cum ar fi să te gândeşti că vei avea într-o bună zi un nepot care te va aprecia într-atât?

Frances se arătă impresionată de morminte. Fuseseră făcute în Italia, din marmură albă, şi în nişte racle de sticlă aflate lângă ele erau expuse coroana lui Isabel, sabia lui Fernando şi, ceva şi mai marcant, steagurile folosite când Granada fusese cucerită pentru Biserica Catolică, şi bietul Boabdil fusese trimis suspinând afară din paradisul lui, în lumea crudă. Un beculeţ cu voltaj mic ardea în permanenţă lângă mormântul lui Isabel, aşa cum specificase ea însăşi, o lămuri Luis, în testamentul ei.

— Un bec electric?

— Sigur că nu, răspunse Luis zâmbind. Când eram eu copil şi chiar şi ceva mai târziu, aici ardea tot timpul o lumânare.

Lui Frances nu îi plăcu restul catedralei.

— E complet disproporţionată şi mult prea greoaie.

— Spaniolilor le plac lucrurile greoaie.

— Da. Şi toate chestiile alea de bronz aurit. Sunt atât de urâte. De ce nu au putut lăsa pur şi simplu piatra goală?

— Voiau să strălucească, să pară că sunt inundate de o lumină

splendidă. Catedrala este considerată una dintre cele mai importante opere ale Renaşterii spaniole.

Frances se rezemă de un stâlp, un stâlp chiar mai masiv decât cel de care se proptise cu atâtea luni în urmă în catedrala din Sevilia.

— Luis, nu mai pot să mă uit la altceva…

— Ar fi trebuit să te opresc mai demult, eşti epuizată.

— Doar de privit. Şi de gândit la mauri. Mi-a plăcut foarte mult să fac asta, dar…

El îi luă mâna.

— Poţi merge? Poţi merge înapoi până la *parador*, unde ne-am lăsat maşina, sau vrei să aştepţi aici până vin eu cu ea?

— O să merg, spuse Frances. Pe bune, nu am nimic. Poate e ceva cu bisericile astea, mai ales cu bisericile catolice.

El îi luă mâna şi o trecu peste braţul lui. Ea se sprijini de el, apoi, simţind că se lăsase prea greoi pentru a fi subtilă, dar nu atât cât ar fi vrut ea, se trase înapoi puţin. Ca răspuns, braţul lui se întări.

— Haide, spuse el. Nu o mai face pe domnişoara englezoaică. O conduse afară, în lumina strălucitoare a soarelui. Nu privi înapoi la faţadă. Chiar şi eu, care sunt un spaniol devotat, consider că e îngrozitoare. O să găsesc mai întâi ceva de băut pentru tine. Apa de aici e faimoasă, şi tu o s-o bei cu suc de lămâie şi zahăr. Poftim, spuse el câteva minute mai târziu, aşezând-o pe un scaun de metal vopsit în verde, sub o copertină. Scoate-ţi pălăria şi relaxează-te.

— Nu cred că îţi place pălăria mea.

— Hai să spunem că, după părerea mea, există multe pălării mai frumoase ca asta.

— Ţine soarele la distanţă, altfel mă înroşesc şi îmi ies pistrui.

— Pistrui?

— Aici, spuse ea pipăindu-şi vârful nasului. Fermecătoare la copii, dar nu şi la adulţi.

Luis îşi întoarse propriul scaun şi strigă la chelner.

— Trebuie să învăţ spaniola, spuse Frances. Pentru cineva care face afaceri în turism stau foarte prost cu limbile străine.

— Ureche muzicală ai?

— Nu cine ştie ce.

— Ei, haide! zise el râzând la ea. Atunci care sunt atuurile tale?

Ea zâmbi şi spuse fără nicio urmă de cochetărie:

— Tu să-mi spui.

— Serios?

— Nu, răspunse ea.

— O, ripostă el dând din mâini. Din nou încerci să pui distanţă între noi!

— Luis…

— Ascultă, spuse el aplecându-se în faţă, cu ochii lui întunecaţi strălucind, ascultă, Frances, eu vreau să te cunosc. Nu am vorbit niciodată cu o femeie în felul acesta. Nu am simţit niciodată că mă aflu în mijlocul unei enigme – şi, când mă apropii puţin, tu te ascunzi de mine. De ce de fiecare dată? De ce îţi este teamă?

Ea se uită drept la el.

— Nu ştiu.

Chelnerul aduse două pahare cu suc de lămâie, o carafă de apă şi o farfurie metalică albastră cu pliculeţe de zahăr. Le puse pe toate pe masă. Luis nici nu-l băgă în seamă.

— Frances, suntem prieteni acum. Ne tachinăm, râdem, ne spunem diverse lucruri. Asta nu se întâmplă de multă vreme, ştiu, doar de două sau trei zile, dar am fost împreună în cea mai mare parte a timpului. Nu sunt un om periculos. Uită-te la mine! Am patruzeci şi opt de ani, cu trei kilograme mai mult decât ar trebui, fac parte din clasa mijlocie – soacră-mea ar spune burghezie – şi sunt om de afaceri. Nu sunt un lup. Facem afaceri împreună şi aşa ne-am împrietenit. Preferi să te duci la Córdoba singură?

— Categoric nu, spuse Frances, cuprinsă de o teamă care nu avea nimic de-a face cu mersul la Córdoba de una singură.

— Atunci nu te mai comporta ca şi cum eu aş fi un sălbatic, iar tu un câine bătut, spuse el aproape vehement, turnând şi amestecând băuturile ca un cunoscător.

Ea aşteptă. El termină de amestecat şi îi dădu un pahar.

— Vezi dacă e suficient de dulce…

Ea luă o înghiţitură.

— Da, este. E delicios. Luis…

— Da?

— Cred, spuse Frances cu grijă, că traiul de unul singur are avantaje şi dezavantaje. De asemenea, implică anumite lucruri care se întâmplă şi care nu sunt nici avantaje, nici dezavantaje, ci pur şi simplu se întâmplă. Unul dintre acestea, în cazul meu, este acela că tind să am un set prestabilit de reacţii. De exemplu, atunci când ceva mă deconcertează – chiar dacă pur şi simplu este nou pentru mine –, mă retrag. Este modul meu de a mă apăra, presupun, de a mă ascunde în carapace. Asta nu vine ca o critică la adresa altor oameni, pur şi simplu aşa am ajuns să reacţionez.

El încuviinţă din cap. Privi peste micuţa piaţă unde se aflau aşezaţi, cu mica sa fântână arteziană barocă ce clipocea fără entuziasm în mijloc şi o mulţime de maşini parcate una lângă alta la margine.

— Dar de ce pleci de la premisa că orice lucru nou îţi va face automat rău? De ce nu crezi că ceva nou te-ar putea îmbogăţi, te-ar putea face mai fericită?

— Ba da, *cred* că ar putea. Chiar *cred* că ar fi ceva benefic.

— Atunci, de ce…?

— Pentru că nu ştiu cum, spuse Frances. Vreau să mă deschid, dar nu ştiu cum. Şi să *nu* cumva, adăugă ea cu vehemenţă, să începi să mă tachinezi în legătură cu asta.

Expresia lui era cât se putea de serioasă.

— Nici nu mi-a trecut asta prin cap, spuse. Se întinse după pălăria ei de pe scaunul gol dintre ei. Acum, pune-ţi chestia asta tristă, şi o să mergem uşor până la *parador*.

Ea încuviinţă din cap, îşi puse ascultătoare pălăria, uşor prea împinsă spre ceafă, fapt ce-i dădea un aer demodat şi inocent. Se uită la el, aşteptându-i aprobarea.

— Îmi pare rău, spuse el, dar mi-e teamă că nu pot să o sufăr. Întinse mâinile şi-i ridică uşor pălăria de pe cap. Va fi plăcerea mea să îţi cumpăr alta, dar pălăria asta trebuie să rămână aici. O să amuze copiii proprietarului cafenelei când o vor găsi.

Frances se uită la pălăria ei care stătea acum pe masă cu un aer parcă de uşor reproş. O cumpărase dintr-un impuls, de la o tarabă din North End Road.

— Biata pălărie, spuse ea, fără să şi gândească asta de fapt, oarecum încântată de modul în care îi fusese luată. Ce fel de pălărie îmi vei cumpăra în schimb?

El numără restul format din monede şi bancnote şifonate aflate pe tava cu pahare.

— Una cum poartă măgarii noştri de pe aici, spuse el, fără umbră de zâmbet. Una cu găuri pentru urechi.

*

Pe drumul spre casă, el o întrebă dacă l-ar considera foarte nepoliticos dacă ar da câteva telefoane de afaceri. Îi răspunse că nu i s-ar părea deloc nepoliticos. El îi potrivi scaunul ca să poată – aşa cum făcuse în ziua sosirii ei – să se lase pe spate şi să privească cerul albastru îndulcindu-se şi transformându-se în alb deasupra ei în timp ce soarele se lăsa încet înspre vest şi transforma munţii din Sierra Nevada într-un relief înalt, întunecat, dramatic.

— Sigur stai confortabil?

— Foarte, răspunse ea. E minunat. Nu m-am simţit niciodată mai confortabil.

Pe banchetă, în spatele ei, stătea noua sa pălărie de paie. Era mult mai puţin înaltă decât cealaltă şi avea borul de trei ori mai lat şi foarte suplu. Luis o pusese să probeze unsprezece pălării. Nu era sigură că încercase unsprezece pălării în toată viaţa ei de până atunci, şi cu siguranţă nu în decurs de cincisprezece minute. Mai avea doar o altă pălărie bleumarin, clasică, potrivită unei englezoaice din pătura de mijloc, genul pe care îl purtau mamele la şcoală la şedinţele cu părinţii şi prietenele miresei la nunţile care aveau loc iarna, iar Luis cu siguranţă ar fi detestat-o şi pe aceea. Ar fi spus că nu are niciun pic de viaţă în ea, şi ar fi avut dreptate. Se gândi la vechea ei pălărie lăsată pe masă în cafeneaua aceea, aşteptând mai mulţi copii spanioli, neîncrezători, care să o găsească şi să scoată ţipete caraghioase de amuzament că era posibil ca, la un moment dat, cineva chiar să fi

cumpărat, ca să nu mai vorbim despre purtat, un lucru ca ăsta, şi simţi cum o cuprinde un mic val de triumf. Era ca şi cum ceva mic, dar semnificativ, care îi pusese până atunci beţe în roate, fusese cucerit prin abandonarea acelei pălării. Când o alesese în cele din urmă pe cea nouă, iar Luis fusese de acord cu ea, se trezise spunând, chiar şi spre mirarea ei:

— Cred că acum vreau să cumpăr şi o eşarfă pe care să o leg în jurul ei.

Iar el răspunsese încântat:

— Absolut, ai dreptate, dar o s-o aleg eu.

Aşa că îi cumpărase o eşarfă lungă de mătase fină, cu un imprimeu abstract mov, albastru şi verde, iar femeia de la magazin o legase strâns şi şic în jurul noii ei pălării, astfel încât cele două capete cădeau de-o parte şi de alta a marginii late uşor ondulate.

— Mai bine, spuse Luis, privind-o. Mult, mult mai bine.

— Chiar şi aşa, îmbrăcată cum sunt cu un tricou Marks and Spencer?

— Chiar şi aşa.

Acum pălăria stătea în spatele ei, cu capetele eşarfei întinse cu grijă peste jacheta de in împăturită a lui Luis. „Absurd”, gândi Frances, „să fiu atât de mulţumită şi de încântată în legătură cu o simplă pălărie”. Era o pălărie elegantă, desigur, iar Frances nici nu s-ar fi gândit să plătească nici măcar un sfert din cât costase ea pentru un obiect al cărui rol era să o apere de soare, dar la urma urmei nu era numai ceva funcţional, ci era elegantă, i se potrivea şi îi dădea un aer romantic – iar Luis o cumpărase pentru ea.

Alături de ea, Luis turuia la telefon, rostind ropote după ropote de vorbe aspre şi rapide în spaniolă, cu ritmul ei atât de diferit de ritmul limbii italiene şi extrem de diferit de engleză. Făcea parte din consiliul de conducere al unei companii ce fabrica pantofi în Sevilia, îi spusese el, şi al alteia care făcea schele speciale pentru industria de construcţii, şi avea o mică vie şi câteva hoteluri, şi, desigur, mai era şi proiectul cel nou, cel cu ferma organică. Voia să angajeze femei la ferma asta fiindcă, îi spusese el lui Frances, după părerea lui, acestea

făceau treabă mai bună.

— Munca este importantă pentru ele fiindcă fac asta cu un scop: acela de a le oferi un trai bun copiilor lor.

Intenţiona să investească majoritatea banilor pe care îi făcuse în ultimii douăzeci şi cinci de ani în această fermă. Voia să fie cea mai mare din Europa. O întrebase pe Frances care era venitul anual la Shore to Shore. Ea îi spusese.

— Cu doi angajaţi?

— Eu, unul cu normă întreagă, şi altul cu jumătate de normă.

El scoase un zgomot ca şi cum şi-ar fi supt dinţii.

— Nu e rău, spusese.

— O, mai taci! replicase Frances fără niciun fel de patimă, iar el zâmbise.

— Peste zece ani, continuase el, când o să fii de vârsta mea, o să faci milioane.

— Îmi plac afacerile de mici dimensiuni.

Chiar aşa era, reflectă ea acum, dar problema era că lucrurile de mici dimensiuni creşteau şi ele, oricât te-ai strădui să le împiedici. La urma urmei, uite că era în Spania, după ce jurase că Italia avea să le fie de ajuns ei şi clienţilor ei pentru totdeauna, iar acolo, pe bancheta din spate, se afla o pălărie pe care i-o cumpărase un bărbat cu care se presupunea că se afla într-o simplă relaţie de afaceri. Despre ce aspecte legate de afaceri discutaseră? Aproape despre niciunul.

— Vorbeşte cu Juan, îi spusese Luis, referindu-se la managerul hotelului. Discută despre preţuri cu Juan. Ţie îţi place hotelul meu, mie îmi place genul tău de afacere. Ne-am înţeles în privinţa asta. Tot ce mai rămâne este discuţia despre bani, aşa că rezolvă partea asta cu Juan.

Juan era micuţ de statură, iute şi foarte dornic să îi facă pe plac lui Luis. Asta îl făcea deosebit de respectuos faţă de Frances, pe care, la urma urmei, Luis o adusese personal la Mojas şi care îl făcea să zâmbească prea mult. Nu părea probabil să apară complicaţii între ei. Frances avea să rezerve şase dintre cele zece camere duble ale hotelului pentru o săptămână în mai şi o săptămână în octombrie anul

următor, la un preţ special care să includă micul dejun şi cina, şi aveau să considere cu toţii acest aranjament un experiment, urmând să vadă reacţia clienţilor firmei Shore to Shore.

Personal, Frances nu era foarte neliniştită în aşteptarea răspunsului. Hotelul însuşi, cu toate curţile lui răcoroase, ascunse, cu dormitoarele mobilate cu articole ce te trimiteau cu gândul la o capelă fermector combinate cu piese potrivite într-o casă ţărănească, cu grădina umbroasă şi frumoasă, cu bucătăria sa excelentă, nu ar fi avut cum să nu le placă. Iar peisajul nu se lăsa mai prejos, oferind oportunităţi uriaşe de plimbare pentru englezii dornici să meargă mult pe jos („Cât poţi să fii de grăbită când te plimbi!”, remarcase Luis. „Aici oamenii merg pe jos numai când au o destinaţie bine stabilită.”), cu privelişti spectaculoase şi cu păsări şi plante interesante. Şi cu siguranţă la fel stăteau lucrurile, acum că aruncase şi ea un ochi, cu Granada, atât de abruptă, de exotică şi de extraordinară, unde catolicii prezenţi nici măcar nu ar putea să înceapă să uite vreodată acele secole puternice de trecut maur. „E atât de ciudat”, îşi zise ea acum, privind visătoare cerul, „că aici nici măcar nu prea trebuie să mă ocup de afacere, ci totul vine pur şi simplu de la sine. E ca şi cum ai sta pe malul mării şi ai lăsa ca fiecare val ce se apropie să-ţi aducă ce vrei, chiar dacă se dovedeşte a fi ceva ce nici măcar nu ştiai că voiai dar la care nu ai mai putea renunţa”.

Luis puse telefonul jos.

— Economia modernă! spuse el. Aşa o prostie. Până anul viitor, va fi probabil mai ieftin să import partea interioară a pantofilor noştri din Argentina decât să folosim piele spaniolă. Scuză-mă, te-am trezit? Dormeai cumva?

— Nu.

— Îţi este foame?

— Încă nu.

— Frances, spuse el, mai este un lucru pe care vreau să ţi-l arăt înainte să plecăm din Mojas, după care vom merge la Córdoba.

— Mâine?

— Sau poimâine.

— Dar eu trebuie să mă întorc acasă vineri.

— De ce?

— Nu mă întreba de ce. Ştii de ce. Am şi eu o afacere de condus, la fel ca tine.

— Uneori trebuie să încălcăm regulile – sau măcar să le ocolim. Nu te distrezi? Nu-ţi place?

— Ştii bine că îmi place.

— Atunci asta este, pentru moment, mai important decât afacerea ta, mai important decât afacerea mea. Există un cuvânt în engleză care mie mi se pare îngrozitor, cuvântul „*sensibile*” 9. Nu pot să sufăr cuvântul ăsta. Nu are nimic de-a face cu sensibilitatea.

— Dar pe vremuri avea. Pe vremuri însemna să ai o inteligenţă emoţională deosebită.

— Pe bune?

— Da.

— Atunci îl iert. O să-l folosesc cu înţelesul cel vechi. Pentru moment, Frances, vreau ca tu să dai dovadă de inteligenţă emoţională. Vreau să fii plină de sentimente. Vrei şi tu?

Dar ea nu putu să răspundă, nu reuşi decât să se întoarcă pentru a-şi ascunde încântarea de pe chip, aşa că, după o scurtă tăcere, el mormăi ceva, ridică din nou telefonul maşinii şi începu să formeze prefixul Madridului.

9 În engleză, în original „raţional” (n.tr)

Capitolul 10

În noaptea aceea, o visă pe Lizzie. Urca pe cărarea ce duce spre casa lui Juliet şi auzea pe cineva plângând, iar plânsul deveni din ce în ce mai puternic, apoi văzu că persoana care plângea o luă la fugă înspre ea pe cărare. Când se apropie, Frances putu să vadă că era Lizzie, care părea foarte tânără, pe la vreo douăzeci de ani, cu părul foarte lung, purtând unul dintre sarafanele Barbarei, aşa că Frances întinse braţele să o prindă pe sora ei când se întâlniră, dar Lizzie nu o băgă în seamă, ci alergă mai departe plângând, trecu pe lângă ea şi coborî pe cărare ca vântul şi ca gândul, apoi dispăru. După acesta, Frances mai avu alte câteva vise rapide, unul dintre ele petrecându-se

în Granada, printre arcadele împodobite şi fremătătoare ale Curţii Leilor, în Alhambra, dar, când se trezi dimineaţă, nu-şi aminti decât visul cu Lizzie.

Camera ei era absolut minunată dimineaţa, răcoroasă, albastră şi luminoasă, ca o cameră de la mare, cu perdelele mişcându-se uşor pe podeaua acoperită cu gresie, în vreme ce o femeie care locuia pe prima străduţă dincolo de grădina hotelului, îşi striga, aşa cum făcea în fiecare dimineaţă, băieţelul. „¡Pepe! ¡Pepe! ¡Pepe!” Frances nu îl auzea niciodată răspunzând. Presupunea că trebuia să plece la şcoală, la acea şcoală mică şi văruită în alb de lângă biserică, dar nu voia să se ducă, aşa că se ascundea, ca un mic Sam spaniol obraznic şi neastâmpărat.

Se ridică în capul oaselor, împingând de pe ea cearşafurile albe cu tivurile brodate – îi spusese Juan – de două bătrâne din sat care fuseseră dantelărese în tinereţe, dar care acum nu mai vedeau suficient de bine cât să facă dantelă. De ce s-ar fi gândit la Lizzie? Mai mult decât atât, de unde până unde avusese un asemenea vis îngrijorător despre ea? îşi puse cu plăcere picioarele jos pe podeaua netedă. Poate în Anglia ploua, poate ploua peste Lizzie, poate sentimentul de vină pe care îl avea de când se ştia – dat de faptul cănu-i spunea absolut totul, că-şi dorea puţină libertate, că îşi iubea familia fără a avea nevoie de ea aşa cum avusese odinioară – se mişcase în subconştientul lui Frances în somn, ca un monstru preistoric care se urnea greoi în mâlul unui lac înfricoşător, şi luase forma unui vis. Frances se scutură şi-şi întinse braţele până ce avu senzaţia că erau de câţiva metri jumate, iar apoi se ridică şi se duse agale la fereastră pentru a trage draperiile.

Ferestrele erau deja deschise, aşa cum fuseseră toată noaptea. Jos, în grădina plină de verdeaţă şi de flori, Juan uda ghivecele, iar chelnerul cel gras – erau unul gras şi unul slab – punea perne galbene pe scaunele albe de fier şi dădea la o parte frunzele căzute şi petalele de pe mesele tot albe. Pe unul dintre micile petice de iarbă, câinele lui Juan, o corcitură mică şi veselă, cu o codiţă incredibil de încârligată, stătea şi se scărpina. Clienţilor ei avea să le placă acel câine, gândi Frances, la fel cum aveau să îi încânte gradenele de piatră de grafit

pline de flori curgătoare și de iederă care mărgineau și înconjurau grațios balustradele de fier forjat. Singurul lucru care avea să le lipsească erau șezlongurile pe care să stea să citească romane groase, și biografii și mai groase, și ziare vechi de trei zile, *Daily Telegraph*, cumpărate din Málaga. Trebuia să-i spună lui Juan despre șezlonguri; avea să-i explice că era o excentricitate englezească la fel de necesară anumitor genuri de englezi precum era marmelada la micul dejun.

Dincolo de grădină, acoperișurile înclinate ale caselor din sat aveau culoarea piersicii. Rufele spălate erau, desigur, deja la soare, și la fel erau și câteva pisici, și se auzea acel zgomot specific pe care-l făcea în Spania măturatul, pietricelele rostogolite pe piatră, ecoul copitelor pe aleile înguste și zgomotul făcut de bărbații și de catârii care plecau la câmp pentru o nouă zi de muncă. După cum observase Frances, catârii trăiau în grajduri, care erau o parte integrală atât de importantă în casele din Mojas, încât erau tratate pur și simplu ca niște camere, și uneori bicicletele familiei și motocicletele locuiau aici cu ei, în bună înțelegere. Viața părea atât de normală, de naturală, de autentică, atât de adecvat preocupată doar de ideea de a trăi, atât de înrădăcinată în aceste movile, în aceste dealuri roșietice și-n acești munți cu desișurile lor de măslini, cu livezile de migdali, și cu pajiștile verzi, netede, care te luau când și când prin surprindere, la fel de strălucitoare ca niște mese de biliard. Dar era și o zonă foarte săracă, îi spusese Luis, săracă și aspră, și, când Juan anunțase că era în căutare de chelneri, treizeci și șapte de băieți din satele din jur veniseră la Mojas, încercând să ocupe unul dintre cele doar două posturi oferite.

— Soarele e foarte înșelător aici, o avertizase Luis. Îi face pe oamenii din nord să creadă că viața aici trebuie să fie ușoară. Ai fi uimită să vezi cât de monotonă este dieta oamenilor din satul ăsta.

Nu era un gând prea liniștitor. Cum nu era nici amintirea visului cu Lizzie în care aceasta alerga și plângea. Frances se întoarse la patul cu cearșaful mototolit, se așeză pe marginea lui, ridică telefonul de pe noptieră și spuse că voia să dea un telefon în afara țării.

— Frances! O, Frances, ce drăguț!

— Te-am visat, spuse Frances. Și a fost un vis cam urât, așa că

m-am hotărât să te sun. Eşti în regulă?

— Bine, răspunse Lizzie.

— Lizzie? Pe bune?

— Da, zise Lizzie. A trebuit să ne facem balanţa contabilă de sfârşit de an, şi ştii cum se întâmplă cu chestiile astea…

— Rob spunea de Crăciun că e posibil să nu iasă prea bine.

— Şi nici n-a ieşit.

— Cât de nu prea bine? urmă o pauză scurtă în care nu se auzi decât un fâşâit. Lizzie?

— Cred că o să trebuiască să îmi iau o slujbă, zise Lizzie. Ca să ajut la plata ipotecii. Nu este mare lucru. Nu vreau să irosesc pe asta minute telefonice foarte scumpe…

— O *slujbă*? Dar ai o slujbă, la galerie…

— O slujbă în afară. Rob şi Jenny se pot ocupa amândoi de galerie. Rob m-a întrebat dacă vreau să-mi iau o slujbă sau să-şi ia el şi am ales să îmi iau eu, iar acum mă simt destul de prost, fiindcă am senzaţia că am ales varianta mai uşoară.

— Când s-a întâmplat asta?

— Ieri, cred. Am fost să o văd pe Juliet. I-am putea cere un împrumut tatii, dar Rob nu vrea să facem asta şi nici eu nu prea vreau.

— Eu pot să te ajut?

— Frances, tu nu ai niciun ban…

— Am ceva bani, suficienţi cât să pot ajuta puţin…

— Nu, e frumos din partea ta, dar nu. Nu trebuie să exagerăm ce ni se întâmplă, o mulţime de oameni sunt în aceeaşi barcă cu noi. Doar că va trebui să ne schimbăm puţin stilul de viaţă, şi asta este partea cea dificilă, pentru că nu ne-am imaginat vreodată că vom fi siliţi să o facem. Hai să nu mai vorbim despre asta, este atât de deprimant, şi aici mai şi plouă cu găleata. Tu te distrezi bine?

— Mi-e teamă că da…

— De ce îţi este teamă?

— Pentru că mă simt ca un porc să mă distrez când tu nu te distrezi absolut deloc.

— Frances, zise Lizzie cu fermitate, chiar nu sunt atât de îngustă

la minte. Cum e acolo?

— Însorit, spuse Frances. Totul e simplu, fermecător, dar destul de sălbatic. Spania pare să fie sălbatică.

— Chiar şi domnul tău N ştiu-Cum-Moreno?

— Nu, răspunse Frances. El nu e sălbatic. El e…

— Cum?

— Minunat, recunoscu Frances.

— Frances…

— Sunt foarte fericită, ştii?

— Frances, ce se *petrece*?

— Nu se petrece nimic, o asigură Frances. În afară de faptul că mă duce să văd diverse lucruri şi vorbim mult, şi fac diferite aranjamente cu managerul de aici, aranjamente de afaceri.

— Frances! strigă Lizzie din Anglia cea udă. Frances, tu te îndrăgosteşti de el?

— Da, spuse Frances. Şi de Spania, şi de satul ăsta, şi de…

— Şi de ce?

— De mine însămi. Îmi place foarte mult cum sunt eu aici.

— Parcă ai luat-o razna! strigă Lizzie.

— Ei bine, nu am luat-o. Doar că sunt foarte relaxată şi fericită.

— *Te rog*, ai grijă!

— Lizzie, am treizeci şi opt de ani, ştii, nu?

— Ştiu, da. Iartă-mă. Este… este *foarte* soare?

— Da.

— Sunt foarte fericită pentru tine, chiar sunt…

— Mă întorc acasă în weekend sau imediat după. O să stăm atunci de vorbă mai ca lumea. Ştiu că nu te ajută prea mult faptul că mă gândesc eu la tine…

— Ba da, mă ajută. Am fost la Juliet fiindcă nu puteam veni la tine.

— Dar îl ai pe Rob cu care să vorbeşti…

Urmă o altă scurtă pauză.

— Da, spuse Lizzie. Sună-mă când te întorci. Nu-ţi face griji pentru noi, suntem bine. Îţi mulţumesc mult că ai sunat, m-a ajutat, pe

bune. Pa, Frances.

Frances auzi un clic uşor când receptorul fu pus în furcă în Langworth. Ar fi trebuit să o întrebe pe Lizzie la ce fel de slujbă se gândea, ar fi trebuit să-l ceară la telefon şi pe Rob, care oricum era înclinat spre pesimism şi probabil avea, în momentul acesta, atâta nevoie ca Lizzie să îl liniştească… Ar fi trebuit… „Termină”, îşi spuse Frances supărată, „opreşte-te imediat! Ghinioanele lui Lizzie nu sunt vina ta, proasto, sentimentalo, tot timpul te învinovăţeşti…”

Se auzi un ciocănit în uşă. Frances îşi trase o bretea de la cămaşa de noapte care îi alunecase de pe umăr.

— Da?

— Bună dimineaţa, spuse Luis de pe partea cealaltă a uşii. Am văzut că ai tras draperiile. Vrei să mergi la micul dejun?

— Absolut.

— Am putea să mâncăm împreună?

— Desigur.

— Atunci o să cobor, zise el, şi te aştept.

— Cobor şi eu în zece minute.

— Aici suntem în Spania, spuse Luis. Chiar trebuie să îţi amintesc asta tot timpul? Zece minute, o oră…

Ea râdea. Se aruncă pe o parte peste aşternuturile făcute grămadă şi râse, şi râse fără să se poată opri.

— Nu mai râde singură, spuse Luis. E un gest aşa egoist, continuă el, dar vocea îi trăda amuzamentul.

Apoi ea îl auzi coborând pe scara de afară în curtea mică de dedesubt şi i se păru chiar că îi desluşeşte râsetele.

— Vreau să te duc la Mirasol, spuse Luis. Drumul va fi foarte greu, e peste dealuri…

— De ce nu mergem pe jos?

— Pe jos? Frances, sunt în jur de zece kilometri.

— Şi ce? Nu poţi să mergi pe jos atât de departe? Gândeşte-te ce bine ţi-ar prinde având în vedere acele trei kilograme în plus.

El se bătu pe burtă.

— Acum am ajuns să ţin la ele…

— Hai să facem un compromis. O să mergem cu maşina o parte din drum şi pe jos o altă parte.

— Ce plan teribil, zise Luis.

— Eşti un leneş.

— În tinereţea mea, am jucat tenis bine, chiar foarte bine…

— Asta nu mă interesează deloc. Vreau să mă plimb pe dealurile acelea şi vreau ca tu să vii cu mine. La urma urmei, trebuie să fiu capabilă să le spun clienţilor mei că plimbarea e bună pe aici, dintr-o experienţă la prima mână. Şi, oricum, de ce mergem la Mirasol?

— Vreau să îţi arăt ceva.

— O biserică? Un castel?

— Nu, zise Luis. Ceva simplu şi trist. Du-te şi ia-ţi pălăria.

Când ea coborî din nou cu pălăria în mână, Luis şi Juan stăteau în curtea mică şi albă de dincolo de bar, unde creşteau smochini imenşi cu crengile plecate şi unde oaspeţii hotelului beau sherry cu gheaţă înainte de cină.

— Avem probleme cu apa, spuse Juan. Ăsta e blestemul acestei regiuni. Două dintre rezervoarele de pe acoperiş nu s-au umplut peste noapte.

Luis se întoarse şi îi spuse ceva rapid lui Juan.

— Frances, s-ar putea să trebuiască să mergem la Motril mai târziu, să ţipăm la autorităţi, dar o să facem asta după Mirasol.

— Vrei să ne ocupăm întâi de asta, de apă, adică?

— Nu, spuse Luis. Zâmbi către Juan. Juan este managerul aici, apa este problema lui. Problema mea este doar să plătesc pentru ea. Vino!

Afară, în piaţetă, maşina lui Luis, albă de praf, aştepta sub copacul de acacia. Era prea devreme pentru bătrânei, aşa că piaţeta era goală, în afară de o găină într-un colţ, care cerceta conţinutul unui coş de gunoi prin ţesătura de sârmă, şi o pisică fusiformă în altul, care urmărea găina cu un aer de indiferenţă studiată. Barul avea obloanele trase şi la fel şi poşta şi o clădire barocă dărăpănată cu bucăţi bune de calcar lipsă de pe faţadă, şi numai magazinaşul dădea vagi semne de viaţă, cu fâşiile de plastic atârnate ca o perdea în cadrul uşii adiind în

briza uşoară.

Luis ieşi din sat prin nord-est, mai întâi prin labirintul de alei, care nu erau mai late decât holurile unei case de locuit, pe marginea cărora se vedeau când şi când curţi şi grădini cu flori şi ateliere întunecate şi interioare şi mai întunecate, apoi pe nişte străzi mai deschise, unde oamenii de afaceri din Montril îşi construiseră vile moderne, dar, urâte şi încă neterminate în spatele unor ziduri şi grilaje fortificate, impunătoare. În faţa unora dintre ele erau nişte gropi imense ce într-o bună zi se puteau transforma în piscine, şi lângă toate erau construite şi nişte garaje duble. Era, constată Frances, aproape un fel de Langsworth spaniol, cu un şir filistin de clădiri noi care ameninţau vechea inimă fără vârstă a orăşelului. Dincolo de noile vile, cimitirul oraşului se întindea el însuşi ca un orăşel, în siguranţă în spatele zidurilor albe acoperite cu plăci de culoarea piersicii şi străjuit de o capelă impozantă şi de un pâlc de chiparoşi, pe post de santinele.

— Când ultimul primar din Mojas a fost îngropat aici, spuse Luis, toată lumea din sat a venit la înmormântare. Locuia în casa care este acum *posada* şi conducea satul ca un tiran. Satul nu avea sistem sanitar, şi, în fiecare dimineaţă, patru bărbaţi îl duceau pe câmp pe scaunul lui de lemn şi, după ce termina, îl cărau înapoi. Le era frică de el şi îl urau, dar, când a murit, satul l-a plâns, fiecare bărbat, femeie şi copil. Au şi iniţiat o chetă pentru a-i ridica o statuie în piaţa centrală, dar nu a fost de acord preotul, căci a spus că omul fusese comunist.

— Şi cu banii ce s-a ales?

— Au dispărut, zise Luis.

— Crezi că i-a luat preotul?

— Frances, spuse Luis zâmbind, asta e cea mai nepotrivită sugestie.

Din şoseaua din spatele cimitirului se desprindea o potecă acoperită de praf cărămiziu, care se unduia înaintând printre peticele acoperite la rândul lor de praf ale unei livezi de migdali. Continua de-a lungul unui deluşor cufundat într-o vale mică, domesticită, unde un bătrân şi un tânăr pliveau cu meticulozitate o bucată de pământ cultivată cu cartofi lângă o casă dărăpănată, apoi se ridica din nou,

printr-o strâmtoare în miniatură, mărginită de culmi roşietice-portocalii, până la un fel de creastă, un dâmb acoperit de ierburi sârmoase. Dincolo de vârf, se întindea o privelişte spectaculoasă, o mulţime de suişuri şi coborâşuri înşirate unele după altele, traversate de liniile palide ale potecilor care uneau clădirile împrăştiate de-a lungul peisajului ca nişte mărgele. Nu se vedeau nicio şosea, niciun pilon, nicio seră cu acoperiş de plastic, niciun semn că vechea întindere era locuită de altceva decât de oameni şi de animale, exact ca în vechime. La distanţă, poate la vreo patru kilometri depărtare, agăţat pe panta unui deal, deasupra unei strâmtori pline de copaci, se vedea un sat alb şi mai măricel, cu clopotniţa cât se putea de vizibilă profilându-se pe panta abruptă din spate. Luis opri maşina.

— Mirasol, spuse el.

— Acum putem să mergem pe jos?

— Da, zise el. Putem merge.

Când ieşiră din maşină, aerul mirosea a cimbru. Era foarte linişte, singurele zgomote fiind şuierul vânticelului care adia şi sunetul acela specific pe care Frances ajunsese să îl îndrăgească, al unei turme de capre la distanţă – clinchet de clopoţei şi behăituri. Îşi puse pălăria, şi marginile eşarfei începură să îi fluture pe spate. Luis o privea.

— Acum, spuse el, hai să ne începem plimbarea ta englezească.

Merseră cea mai mare parte a drumului în tăcere. Poteca era moale sub picioarele lor şi îi purtă uşor prin vale, printre tufişurile strălucitoare cu ciulini şi scaieţi amestecaţi cu mlădiţe de mazăre sălbatică şi zorele mov şi roz aprins. Când şi când, treceau pe lângă un mic petic cultivat cu legume care se adăpa lacom din câte un izvor apărut brusc undeva, şiruri de roşii şi de fasole legată frumos de araci din bambus, tufe ciufulite de morcovi în straturi ordonate, muşuroaie de cartofi şi dovlecei. În unele dintre acestea era câte un om singuratic care muncea aplecat deasupra pământului, avându-şi catârul priponit sub un pom, dar majoritatea erau goale şi atât de strălucitoare şi de simetrice, de parcă ar fi fost făcute după un tipar. O pală de vânt zglobie îi zbură pălăria lui Frances de pe cap, iar Luis o salvă dintr-un copac neaspectuos plin de frunze maronii şi cu nişte teci uriaşe; la un

moment dat Luis ceru o pauză şi se trânti pe o piatră din apropiere, iar Frances se aşeză pe iarbă lângă el şi îi povesti despre Barbara şi cum fugise ea în Africa de Nord ca să fie hipiotă, ceea ce păruse – şi, privind retrospectiv, părea în continuare – afirmarea nevoii de libertate, dar, dacă chiar asta fusese, afirmarea aceea nu se soldase cu absolut nimic.

— A fost ca şi cum, atunci când a plecat, a scos dopul unei sticle, iar când s-a întors n-a făcut altceva decât să pună dopul la loc.

Luis vru să ştie dacă Frances semăna cu mama ei.

— Nu chiar. Ea e brunetă şi are o înfăţişare destul de severă. Tata e blond. Sau cel puţin era, acum este doar cărunt.

— Şi eu încărunţesc, recunoscu Luis.

— Da? Şi te deranjează?

— Da, spuse el zâmbind. Sigur că mă deranjează.

Urcuşul până la Mirasol era mai abrupt decât părea de la distanţă. Poteca deveni mai pietroasă şi întunecată din cauza copacilor şi urcă abrupt de-a lungul pantei stâncoase, răsucindu-se şi încolăcindu-se. Luis începu să se vaite, dar Frances nu spuse nimic, ci urcă mai departe în faţa lui, printre lumini şi umbre, iar, când ajunse în vârf, la răscrucea cu drumul forestier, se aşeză pe un bolovan şi îl aşteptă.

— A fost groaznic, spuse el când apăru lângă ea, gâfâind.

— Ar fi fost groaznic şi pentru maşină, răspunse Frances. Gândeşte-te la suspensii. Aşteptă ca el să-şi recapete răsuflarea. Spune-mi despre satul ăsta.

Ea privi de-a lungul drumului forestier. Primele case din Mirasol stăteau agăţate pe pantele abrupte, de-o parte şi de alta a lui, pe jumătate îngropate sau periculos echilibrate, albe, cu obloanele trase, tainice.

— A fost un sat de republicani, spuse Luis, în timpul Războiului Civil.

— Săracul loc, comentă Frances. A fost un război teribil.

Începură să meargă de-a lungul drumului, spre sat. Era un drum foarte plăcut care urca şi cobora de-a lungul pantei dealului, astfel încât casele vechi, cu balcoanele, obloanele şi paravanele de lemn

perforat amintind atât de evident de trecutul lor maur, erau împrăştiate în sus şi în jos pe pante, accesibile doar pe nişte trepte sau cărărui la fel de înguste şi de verticale ca nişte conducte. În mod evident, locuitorii din Mirasol erau foarte pricepuţi la grădinărit, căci viţele şi mlădiţele încâlcite de năsturaşi şi bougainvillea curgeau în cascadă peste ziduri şi acoperişuri şi fiecare scară şi terasă era ornată cu ghivece cu flori.

— Dar aici nu sunt oameni deloc, remarcă Frances uimită.

— Nu. Nu se văd niciodată.

Frances înălţă capul. Soarele atârna la locul lui, ca o monedă lustruită pe cerul calm. Privi de-a lungul străzii care şerpuia. Totul era pitoresc şi fermecător, dar totodată misterios şi, într-un fel, chiar sinistru.

— De ce are aerul ăsta? De ce pare totul atât de sumbru?

— Vino, o îndemnă Luis.

O luă de mână.

— Unde mergem? De ce m-ai adus aici?

El ieşi de pe stradă şi începu să o conducă în sus, de-a lungul unui şir de trepte abrupte, prin spatele bisericii. Pereţii ce mărgineau treptele erau albi şi goi, iar spaţiul dintre ei era atât de îngust, încât Luis trebui să o ia înainte, trăgând-o pe Frances în urma lui, ca pe un copil. Urcară şi urcară, trecând de porţi închise, de intrarea spre alte alei, pe lângă o curte mică şi împrejmuită cu un gard de sârmă de unde îi privi tăcut, resemnat, un ciobănesc cu ochii galbeni, apoi ieşiră pe un fel de platformă în vârf, un spaţiu abrupt deasupra satului, sub o culme semeaţă de piatră maronie. Ambii gâfâiau, încercând să-şi recapete răsuflarea.

— Uite, zise Luis, gâfâind şi arătând cu degetul.

Frances se întoarse. Dincolo de ei, acoperişurile şi florile din Mirasol se năpusteau în jos cu o viteză ameţitoare, precum o cascadă, în strâmtoarea întunecată.

— De asta m-ai adus aici? Ca să mai văd o privelişte impresionantă?

— Nu, răspunse Luis.

— Atunci de ce?

— Am ceva să-ți arăt. Veni lângă ea și îi luă cotul în mâna lui caldă. Pe aici.

Traversară platforma stâncoasă. Aceasta îmbrățișa curbura dealului, întorcându-se spre est odată cu acea culme care mergea ea însăși spre est.

— Acolo, spuse Luis, arătând din nou cu mâna liberă.

Frances se uită. De-a lungul peretelui stâncii, la înălțimi variind între un metru și un metru jumătate de la pământ, erau pictate cruci, stângaci, unele destul de palide acum, pe stâncă, zeci și zeci de cruci adunate laolaltă, fiecare de altă mărime.

— Ce sunt astea?

— E un fel de monument funerar, răspunse Luis. Satul acesta era republican. Trupele naționaliste ale lui Franco au făcut un raid în sat, au adus fiecare bărbat și băiat din sat aici și i-au împușcat pe toți la peretele ăsta. Satul nu și-a mai revenit niciodată.

Frances își eliberă brațul din strânsoare și merse până la marginea platformei.

— Ești șocată? întrebă el.

— Sigur că sunt, țipă ea indignată. Sunt șocată și furioasă. Cine nu ar fi?

Luis se apropie din nou de ea.

— În anii treizeci, când tata era tânăr, pentru întreaga lume Spania era un simbol al credințelor împărțite. Ai avut dreptate când ai spus despre Războiul Civil că a fost teribil, sigur că așa a fost, a fost un război al speranțelor și al disperării. Voi, englezii, nu aveți niciun cuvânt bun de spus despre Franco, pentru voi el este un monstru fascist. Pentru mine a fost într-adevăr un tiran, și cred că tirania este o ideologie de mâna a doua, dar realitatea este că nu a fost un monstru. După căderea Franței, Frances, în ultimul război mondial, când eu eram copil, iar tu nu te născuseși încă, el a refuzat să se alieze cu Hitler. A salvat Spania de naziști și nu i-a lăsat să se apropie de Mediterană, așa că restul Europei îi datorează ceva măcar pentru asta. Sigur că locul acesta este îngrozitor, dar nu există niciun pic de răutate în

teroarea pe care o inspiră, ci tragedie pură.

Frances se uită la el.

— De ce îmi spui mie lucrurile astea? De ce m-ai adus aici şi mi-ai ţinut predica asta?

El îi luă ambele mâini. Se aplecă spre ea, şi ochii îi străluciră aşa cum străluciseră spre ea de pe partea cealaltă a mesei din cafeneaua din Granada.

— Pentru că trebuie să înţelegi, Frances, trebuie să înţelegi Spania, trebuie să-i înţelegi pe spanioli. Ţi-am arătat lucruri fermecătoare, lucruri frumoase, lucruri străvechi, lucruri bizare. Ai văzut hotelul meu şi grădinile lui, ai văzut puţin din Granada, ai zâmbit din cauza unora dintre cei care lucrează pentru mine, dar asta nu e de ajuns. Nu e de ajuns să vezi strălucirea soarelui, nu este de ajuns nici măcar să-i vezi măreţia, trebuie să vezi şi cât de melancolică e Spania, cât de încăpăţânată, de mândră şi de plină de violente conflicte de opinii. Trebuie să *înţelegi*.

Vehemenţa lui îi vibră prin mâini până la ea. Frances întrebă aproape în şoaptă:

— De ce trebuie să înţeleg?

— Pentru că, spuse el, trebuie să ştii la ce te înhami dacă e să devenim iubiţi.

— Luis…

— Nu e un lucru uşor, vezi tu, între rase. Eu ştiu câte ceva despre a ta. Vreau să mă asigur, pentru binele meu şi al tău, că şi tu o înţelegi într-o oarecare măsură pe a mea.

Pentru o secundă, totul în jurul ei păru să se prăbuşească – cerul, stânca cea îngrozitoare, valea de sub ea, faţa lui Luis. Atunci el îi dădu drumul la mâini şi o trase în braţele lui, ţinând-o strâns lipită de el. Pălăria îi căzuse de pe cap şi acum zbura din loc în loc pe platformă, ca un zmeu.

— Frances, *amor*…

— Şşşşt, spuse ea.

Îşi ridică faţa spre el ca să fie sărutată şi se înclină puţin, fiindcă era aproape la fel de înaltă ca el. O sărută. Ea îşi trecu braţele pe după

gâtul lui, împingându-se în el, tânjind după el.

— Nu pot să cred, nu pot să cred…

El o sărută din nou, apoi îşi dădu capul pe spate şi izbucni într-un hohot puternic de râs, cu dinţii sclipindu-i în soare.

— Ce e? ţipă ea indignată. Ce e aşa amuzant?

— Oh! exclamă el sărutând-o din nou. Oh, voi englezii! Nu puteţi nici măcar să faceţi diferenţa între o glumă şi o mare bucurie?

Noaptea, spre marea ei surprindere, plouă. Frances rămase cuibărită în braţele lui Luis şi ascultă ploaia căzând peste frunzele ovale cenuşii ale eucalipţilor şi peste frunzuliţele verzi de acacia şi vizualiză cu ochii minţii iarba şi florile recunoscătoare şi pietrele ude, strălucitoare, ale teraselor. Rămase acolo fără să se mişte, conştientă de somnul lui, conştientă de fericirea ei extraordinară şi inexplicabilă şi de sentimentul că se predase cumva complet, cu un fel de înţelegere fizică jucăuşă, acestei nopţi calde şi umede din sudul Spaniei.

Făcuseră dragoste de două ori. Sau, ca să fie mai precisă, Luis făcuse dragoste cu Frances, apoi făcuseră dragoste împreună. Prima oară el îi ceruse să nu scoată nicio vorbă.

— Vreau doar să simţi, să percepi totul prin simţuri. Nu vreau să gândeşti, tu gândeşti prea mult, Frances. Faptul că ne-am îndrăgostit unul de celălalt nu a fost o decizie intelectuală, nu-i aşa? Sigur că nu. Nici momentul în care vom face dragoste nu va fi ceva intelectual, va fi o chestiune de instincte, de imaginaţie. Aşa că, exact cum spui tu, ia mai taci!

— Vai, Luis, dar tu eşti căsătorit! exclamase ea.

— Frances, eu nu sunt divorţat. Nu am mai făcut dragoste cu mama lui José de cincisprezece ani, de când eu aveam treizeci şi trei de ani.

Dar ei nu prea putea să-i pese cu adevărat. Şi nu numai gloria momentului fusese absolut extraordinară, ci şi sentimentul – un sentiment pe care nu-şi amintea să-l fi avut vreodată – că acesta era doar începutul, că Luis avea să-i arate lucruri, avea să o ajute să afle despre ea însăşi lucruri de care nu avea habar.

— Suntem o generaţie atât de stupidă, îi spusese Luis la cină

(ah, ce cină, când ea ştia, cu o stare de anticipaţie pe care abia o putuse îndura, ce urma). Suntem atât de mecanici, de ştiinţifici, că ajungem să ne ignorăm instinctele şi *ne înşelăm atât de tare*. Tu, de exemplu.

— Eu?

— Da, tu. Uită-te la tine. Eşti plină de lucruri minunate pe care nimeni nu te-a învăţat cum să le vezi. Sunt prea multe lucruri ascunse în tine.

— Adică am prea multe inhibiţii?

— În parte doar. Mă refer mai ales la cuvântul acesta pe care am ajuns să-l iubesc acum, acest „*sensibile*”. Adică să-ţi cunoşti sentimentele, să te bucuri de ele. Nu mănânci.

— Nu par să…

— Îţi este teamă?

— Numai de faptul, spuse ea uitându-se cu teamă drept în ochii lui, ca de obicei, că s-ar putea să mă găseşti neinteresantă.

— *Neinteresantă*?

— Da, spusese ea. Nu am avut o viaţă prea antrenantă din punct de vedere sexual, aşa că mi se pare normal să presupun că sunt o persoană neinteresantă.

— Eşti nebună, replicase el, nebună de legat. Cu ce crezi că fac eu dragoste? Doar cu ochii? Ca un *băieţandru*?

Ea începuse să chicotească.

— Nu, sigur că nu, nu doar cu ochii…

— Vorbeşti foarte indecent, *señorita*.

— Nu mă pot abţine. Mă simt dezgustător de fericită. Nu sunt responsabilă pentru nimic din ceea ce spun sau fac.

El o privise atent. Era îmbrăcată cu o rochie lungă şi strâmtă – nu suficient de strâmtă, dar mult mai bună decât orice altceva avea – şi purta un colier lung cu mărgele de chihlimbar şi de argint şi cercei de argint.

— Nu o să mă satur niciodată să mă uit la tine, spusese el. Faţa ta… îţi exprimă negreşit personalitatea. Eşti… Se opri căutând expresia cea mai potrivită, apoi spuse repede: Eşti atât de sinceră, Frances. Nu am cunoscut niciodată o femeie atât de sinceră. Nici măcar când

ascunzi ceva, nu o faci cu scopul de a mă înşela.

Ea se uitase în jos. Doamne, Dumnezeule, dacă asta era dragostea, nu era de mirare că oamenii făceau asemenea lucruri nechibzuite pentru ea, distrugându-şi familiile, aruncându-şi carierele pe apa sâmbetei, începând chiar războaie.

— Toţi angajaţii de aici ştiu?

— Sigur că ştiu. Bănuiesc că au făcut deja pariuri la bucătărie…

— Luis, tu ai mai…?

— Dacă am mai adus vreo femeie aici înainte? Niciodată. Acesta este refugiul meu. Întotdeauna mi-am ţinut femeile în Sevilia, alocându-le strict intervalul dintre ora opt seara şi două dimineaţa. Tu eşti o mare pacoste. M-ai făcut să-mi încalc toate regulile.

— Şi tu m-ai făcut să le încalc pe ale mele. Fără bărbaţi însuraţi, fără să amestec vreodată afacerile cu plăcerea…

— Fără străini?

— Categoric fără străini.

— Frances. Picioarele lui prinseră ca într-o capcană unul dintre picioarele ei pe sub masă. Frances, mi-e teamă că nu mai pot aştepta nici măcar un minut.

Şi apoi asta. Camera asta, şi patul ăsta întunecat, sculptat, şi cearşafurile astea albe, şi draperiile învăluitoare, şi eliberarea, şi dragostea, şi acum ploaia pe pământul cald şi negru umplând aerul cu miresme. Frances se întoarse puţin, îi mişcă uşor antebraţul lui Luis ca să nu stea pe el, îl aranjă pe celălalt trecându-l peste sânul ei şi se cufundă în somn.

Partea a treia

Septembrie capitolul 11

În prima zi la noua ei slujbă, Lizzie se simiţi cu adevărat bolnavă de frică. Îi luase o grămadă de timp să găsească slujba respectivă, iar atunci când o găsise, se simţise total descurajată când îşi dăduse brusc seama că, dacă se raporta la calificările ei, era potrivită numai pentru un tip de slujbă atât de prost plătită, încât nu ar fi meritat timpul şi energia investite. Într-un final, încă o dată, pentru a câta oară, Juliet fusese cea care îi sărise în ajutor cu o sugestie. Să încerce şcolile, o

sfătuise ea, să încerce toate școlile private din zonă.

— Ca să predau desen?

— Ai putea să încerci. Dar desenul nu este singurul lucru la care te pricepi, nu-i așa? Poți să te ocupi de o bibliotecă, poți să dactilografiezi, poți să gestionezi diverse treburi – la urma urmei, tu înțelegi mașinăriile astea moderne complet dezagreabile.

Lizzie fusese îngrozită. Imaginea secretarei de la școală de pe vremea când se afla în gimnaziu prinsese contur în fața ochilor: o femeie micuță, extrem de timorată, cu ochelari, pulover gri și ciorapi cenușii. Nu zâmbea niciodată și o trata pe directoare ca pe o zeiță. Îi dădea impresia că ura fetele, că le ura energia, istețimea și potențialul de nestăvilit ce părea să zacă în ele.

— Juliet, nu aș putea…

— Sir Thomas Beecham a spus odată, remarcase Juliet, că omul trebuie să încerce de toate în viață în afară de incest și de dansul englezesc Marris. Să fii secretară la o școală mi se pare o opțiune chiar bună.

Apoi Barbara găsise școala.

— Sigur că e îngrozitor de demodată, că în continuare educă fetele în ideea că-și vor trăi viața exact ca mamele lor, dar la ce altceva te poți aștepta de la o comunitate de provincie? Nu cred că tații lor citesc altceva în afară de ziare. Nici măcar nu este bine condusă. Bunicul tău ar fi fost indignat.

Barbara fusese ciudat de interesată și de mișcată de dilema lor, ciudat pentru că nu-i stătea deloc în fire să fie mișcată de ceva. William se oferise să le împrumute bani imediat, dar Barbara, înțelegând mai bine mândria lui Rob, îl convinsese să nu insiste.

— Pune-i într-un cont pentru copii dacă vrei, dar nu le da banii în mână ca să iasă din situația asta. Te vei alege numai cu resentimentele lui Robert pentru simplul fapt că ești în stare să o faci, iar eu nu aș putea să-l blamez pentru asta. La urma urmei, nu se poate spune că te-ai spetit muncind pentru capitalul pe care îl ai, nu-i așa?

Iar el o făcuse, își dădu William seama cu tristețe. Robert muncise timp de aproape douăzeci de ani pentru a construi ceva ce

acum risca să piardă. „Eu nu am făcut altceva decât să merg mai departe, dus de val, și grămăjoara de bani de la ai mei a mers mai departe în urma mea, ca o doică blândă și liniștitoare. Niciodată în viața mea nu mi-am făcut griji din pricina banilor, și, deși ar fi cinstit să se recunoască faptul că nici nu am cheltuit prea mult, totul a fost destul de ușor, poate prea ușor. M-aș simți mult mai bine să le dau o parte din bani lui Rob și lui Lizzie – la urma urmei, la sfârșit, jumătate va fi oricum a lor –, dar îmi dau seama că nu contează absolut deloc să mă simt *eu* mai bine”.

— Robert și Lizzie sunt foarte tineri, subliniase Juliet. Încă nu au patruzeci de ani. Au mult timp înainte ca să-și clădească o viață nouă, chiar două.

Întreaga viață cea nouă a lui Lizzie avea acum să includă Westondale. Westondale era genul de școală pe care ea și Frances obișnuiau să o disprețuiască pe vremea când erau ele însele eleve, din cauza manierelor de fațadă și a programelor înguste, lipsite de dificultate, ale căror creatori nici nu s-ar fi gândit în veci să predea limba greacă unor fete și care erau foarte înclinați spre disciplinele domestice. Era uimitor că o astfel de școală rezista încă în această eră a conștiinței egalității șanselor, dar, oricât era de sărăcăcioasă și de voit lipsită de orice spirit novator, era totuși acolo, și la fel erau și cele două sute de eleve îmbrăcate în uniformele albe-bleumarin, de la cele de unsprezece ani până la cele din clasa a noua. Dacă ar fi fost mai modernă, spusese Rob pe bună dreptate, dacă ar fi avansat odată cu timpurile, nici măcar nu ar fi luat în calcul posibilitatea de a o angaja pe Lizzie, a cărei experiență, în ochii multor angajatori, nu ar fi compensat niciodată lipsa ei de calificare adecvată.

Westondale era situată într-o clădire dublă, construită în stil victorian timpuriu, pe dealurile sudice ce coborau dinspre Langworth spre Bath. Casele se aflau în continuare în mijlocul celor două grădini originale, legate printr-un coridor de beton și sticlă ridicat în anii cincizeci și înconjurate de un fel de ghiveci ambiental format din locuri de parcare (pentru angajați, părinți, furnizori), terenuri de tenis, terenuri de hochei și petice sărăcăcioase pline cu arbuști, unde elevele

mai mici se plimbau în pauze, iar cele mai rebele fumau. Regula care interzicea fumatul, atât de uşor de evitat de fetele care mergeau la şcoală în timpul zilei, era distractiv de încălcat numai la şcoală şi numai când erau îmbrăcate în uniformă. În partea din spate a celor două case, diverse clase adăugate din prefabricate – o clasă pentru desen şi artă în general, un laborator de biologie, camere dedicate geografiei şi muzicii – se înălţau pe piloni, cu pereţi din blocuri de BCA, iar în faţa fiecărui zid, fără ferestre, se sprijineau lungi adăposturi de biciclete pentru acele eleve care se chinuiau să vină cu bicicleta la şcoală din oraş. Întregul loc dădea impresia că fusese ridicat la întâmplare, în loc să beneficieze vreodată de disciplina unui plan, şi avea mare nevoie de o zugrăveală nouă. Părinţii îşi spuneau unii altora că era o şcoală unde copilele lor erau tare fericite; iar fetele însele ştiau că era pur şi simplu doar o etapă plictisitoare prin care trebuiau să treacă înainte ca – dacă aveau puţin noroc – lucrurile să devină mai interesante.

Lizzie fusese angajată ca asistentă a secretarei şcolii, lucrând sub conducerea secretarei actuale, doamna Mason, până când aceasta se pensiona, la jumătatea trimestrului, exact la împlinirea celor şaizeci de ani. Se pensiona, spusese ea, ca să se poată dedica filialei locale a Breslei Femeilor din Oraş, organizaţie al cărei preşedinte intenţiona să devină. „Sau poate ar fi mai potrivit să spun *preşedintă*, în vremurile astea!”

Lizzie încuviinţase din cap, incapabilă să rostească un cuvânt. I se părea că jumătatea de trimestru ce urma, cu doamna Mason în puloverul ei mov şi cu ochelarii ei fistichii, avea să fie într-adevăr o jumătate de an foarte lungă.

— După cum vei descoperi, zise doamna Mason, trecând cu mâinile-i grăsuţe peste zeci şi zeci de sertare pline cu fişe, eu am propriile metode, stilul meu caracteristic de a face lucrurile. După cum îmi spune tot timpul bărbatu-meu: „Poate că mintea ta nu funcţionează ca mintea altcuiva, Freda, dar măcar funcţionează”.

Râse vesel.

— Da, spuse Lizzie.

Se uită de jur-împrejur prin birou. Din cauza mulţimii de fişete şi dulapuri aliniate pe lângă pereţi, locul avea aerul unui chioşc de la intrarea într-o biserică, un spaţiu mic înghesuit până la limită cu fleacuri şi cu tot felul de nimicuri tricotate.

— O să vezi că eu nu arunc niciodată nimic, spuse doamna Mason. Şi îmi place să adaug o notă personală locului meu de muncă. Nepotul meu a făcut aia – arătă înspre un obiect făcut din bucăţele de hârtie, roşu cu galben, destul de primitiv, ce putea fi un dragon, un ananas sau pur şi simplu o simplă chestie primitivă –, iar cei mici din clasa întâi mi-au făcut acel interesant calendar. Sunt atât de creativi!

— Da, spuse Lizzie.

Îi povesti lui Robert despre doamna Mason, sperând că-l va face să râdă, dar el era prea stresat că ea trebuia să accepte o astfel de slujbă ca să mai simtă şi altceva în afară de îngrijorare.

— Oh, Lizzie. Crezi că o vei putea suferi?

— Sigur că voi putea. E vorba doar despre şapte săptămâni, şi pe urmă pot să fac un mare foc de tabără din toate suporturile ei de ghivece din macrameu.

Spunea adevărul. Nu de doamna Mason avea să-i pese ei; doamna Mason era doar o glumă temporară, chiar dacă nu una foarte bună. Lui Lizzie îi păsa de faptul că banii pe care avea să-i câştige nu puteau fi cheltuiţi în mod constructiv pentru a le pune mâncare pe masă sau haine pe ei, ci pur şi simplu numai pentru a plăti dobânda la bancă. Mai rău era însă faptul că salariul ei nu avea să acopere acea dobândă. Avea senzaţia că turna apă în nisip, ceea ce o umplea de un sentiment de nefericire pe care nu i-l putea împărtăşi lui Rob, fiindcă acesta, dintr-un motiv care îi scăpa, părea a se simţi responsabil pentru gradul de îndatorare în care ajunseseră, ca şi cum ar fi putut – şi ar fi şi trebuit – să prevadă că vremurile de avânt economic aveau să se termine destul de brusc şi că toate visurile şi speranţele lor aveau să se ducă pe apa sâmbetei.

— Este afacerea *noastră*, îi tot spunea Lizzie. Şi casa *noastră*. Am fost tot timpul la fel de implicată ca tine, şi niciodată niciunul dintre noi nu a luat vreo decizie financiară unilaterală. Şi, dacă e să fim

cinstiţi, eu am vrut Grange chiar mai mult decât tine.

Îi era mai uşor să-l aline pe el decât pe ea însăşi. Descoperise că nimic din ce-şi putea spune nu-i aducea vreo consolare şi, din motive care ţineau de temperamentul lui şi de această tendinţă de autoblamare, nu-i putea cere nici lui alinare. Iar toate aceste sentimente sumbre, această groază ce o cuprindea la gândul că era prinsă într-o luptă îndelungată în care inevitabil ceva avea să fie pierdut, erau cu atât mai dificil de suportat din cauza faptului că, pentru prima oară în viaţa ei, Lizzie nu putea vorbi cu Frances.

„Sau, de fapt”, îşi spuse Lizzie, conducând în prima ei zi de muncă la Westondale maşina second-hand pe care o cumpăraseră expres în acest scop, cu şapte sute de lire, şi în care Lizzie nu avea niciun fel de încredere, „eu pot să vorbesc cu ea, dar nu are niciun rost, fiindcă nu mă ascultă”. Nu ascultase nimic timp de patru luni, din momentul în care făcuse acea a doua excursie în Spania, de unde se întorsese atât de strălucitoare şi de preocupată. Lizzie nu o mai văzuse niciodată pe Frances aşa, nici măcar altă dată când crezuse că se îndrăgostise. Lizzie era sigură că acest episod era tot o închipuire.

— Frances, ai fost cu el doar o săptămână.

— Din câte îmi aduc eu aminte, tu şi Rob…

— Dar noi eram foarte tineri, studenţi şi impulsivi. Era cu totul şi cu totul altceva. Mi-e tare teamă că ai să suferi.

Atunci Frances ripostase. Ripostase atacând-o nu cu furie, ci cu un fel de îndârjire tăcută.

— M-am săturat, Lizzie. M-am săturat de impresia pe care ai avut-o tu toată viaţa că sunt un fel de fiinţă incompletă, că nu sunt în stare să am o relaţie cât de cât serioasă, că nu fac altceva decât să stau şi să aştept ca o altă persoană, mai ales tu, să mă întoarcă asemenea unui ceas cu arc şi să mă trimită în direcţia dorită. M-am îndrăgostit, Lizzie, m-am îndrăgostit cu adevărat pentru prima oară în viaţa mea, şi nimeni nu îmi va spune cum şi ce să fac cu dragostea asta sau ce greşeli aş putea comite. Vezi tu, nu numai că mi-am găsit un partener minunat, nu numai că am găsit pe cineva interesant care să gândească la fel ca mine, ci chiar mi-am găsit un *iubit*.

Lizzie fusese adânc marcată de toate astea şi mai ales din cauză că faptul că Frances îşi găsise un iubit în toată puterea cuvântului era vizibil cu ochiul liber pentru toată lumea. Nu era nevoie decât să te uiţi la Frances, la pielea, la părul şi la ochii ei, ca să nu mai vorbim despre coerenţa – greu de definit, dar imposibil de ignorat – noului ei stil vestimentar ca să-ţi dai seama că avea un iubit. Nu era nevoie, într-adevăr, decât să o asculţi cu ochii închişi şi să identifici încrederea strălucitoare ce i se întrezărea în voce.

Bineînţeles că Lizzie dorise să-l cunoască, era avidă să afle orice fărâmă de informaţie despre el, dar Frances nu era dispusă să îi permită asta.

— Nu încă. Clipele acestea sunt doar pentru noi. Încercăm să ne vedem în majoritatea weekendurilor, dar nu e uşor, şi timpul e prea scurt. Va trebui să aştepţi.

— Bineînţeles, ţi-am spus eu, îl informase Barbara pe William la micul dejun.

Era săptămâna Naţională a Prunelor, iar ea se aruncase asupra lor; un bol uriaş cu prune scânteietoare era aşezat în faţa lui William, ca o ameninţare.

— Nu mai ştii? Ţi-am spus când şi-a anulat venirea de Crăciun că era pe undeva implicat un bărbat.

William luă o singură prună şi o ascunse sub müsli.

— Pe vremea aia nu era.

— Aiurea! Un spaniol! De ce naiba să aleagă un spaniol?

— Nu noi alegem dragostea, replicase William. Dragostea ne alege pe noi. Nu întotdeauna în mod convenabil, cu siguranţă, dar, la urma urmei, pasiunea nu poate fi niciodată judecată în funcţie de caracterul ei mai mult sau mai puţin convenabil.

— Pasiune! pufnise Barbara. Se uitase la bolul lui cu cereale. Unde-ţi sunt prunele?

Niciunul dintre ei, că veni vorba, nu o mai văzuse pe Frances din mai. Lizzie făcuse o scurtă vizită la Londra, în timpul căreia Frances îi vorbise cu atâta hotărâre, dar Frances nu mai fusese la Langworth nici măcar o dată, şi în loc să telefoneze la două zile, aşa cum obişnuia în

trecut, acum suna doar o dată pe săptămână sau chiar la două săptămâni.

— Presupun că sună numai în Spania…

— Sigur că da! exclamase Robert. La ce altceva te poţi aştepta? De ce nu te bucuri pentru ea?

— Ba mă bucur.

— Nu faci altceva decât să scoţi în evidenţă aspectele negative.

— Rob, sunt atât de multe. E cu zece ani mai bătrân decât ea, e căsătorit, e catolic, e străin. O aşteaptă atâtea suferinţe sfâşietoare…

— Poate că ea consideră că o să fie în stare să facă faţă. De ce crezi că tu eşti singura care poate face faţă la orice?

— Nu cred asta, doar că întotdeauna am avut senzaţia că Frances…

— Lizzie, strigase Robert, întrerupând-o. Vrei să încetezi să tot vorbeşti despre Frances şi să te concentrezi numai asupra *noastră*? Noi suntem prioritatea, nu ea. Eu sunt soţul tău, mai ştii, partenerul tău, iubitul *tău* când nu suntem atât de îngrozitor de obosiţi…

„Problema este”, gândi Lizzie, strângând cu putere volanul acestei maşini necunoscute şi zăngănitoare, ca şi cum ar fi putut, în orice moment, să se dezintegreze într-o serie de şuruburi, şi piuliţe, şi rotiţe dinţate, şi roţi obişnuite care să o ia la vale pe şosea, „problema este că eu sunt geloasă. Am mai fost, trebuie să recunosc, geloasă pe Frances din când în când în trecut, când ea părea atât de liberă, şi eu atât de prinsă, dar acum nu sunt geloasă pe ea – pur şi simplu nu-mi pot aduna atâta energie încât măcar să-mi imaginez că aş avea o aventură –, dar sunt geloasă *pe el*. Nu-l cunosc şi nu-mi place deloc că are parte de toată atenţia şi încrederea lui Frances. Mai ales acum. La urma urmei, nu cred i-am cerut aproape niciodată ajutorul lui Frances, nu am avut niciodată nevoie de ajutorul ei şi nici acum nu pot spune că i-l cer, dar mi-ar prinde bine să o am lângă mine. Nu e prea mult ce cer, nu? sprijinul surorii mele gemene la ceasul acesta de cumpănă. Nu este o chestie de egoism, nu? Nu e pur şi simplul ceva normal să apelezi din instinct la celălalt eu al tău, la cealaltă jumătate a ta? Sigur că vreau să fie fericită, mereu mi-am dorit asta, dar ceea ce face ea e atât de

periculos, mult prea periculos ca să poată fi fericită. Doamne”, continuă Lizzie evitând la mustaţă un biciclist ce-i apăru brusc în faţăîntro intersecţie, poate că sunt doar o vacă obsedată de control, „poate că sunt ceea ce spune Rob că sunt, iar Frances – oh, *la* dracu’, o să încep să plâng, nu pot să plâng, nu trebuie să plâng, nu pot ajunge *chez* Freda Mason în prima mea zi de muncă cu nasul ca un balon roşu”.

Mica parcare pentru angajaţi de la Westondale era deja plină când ajunse Lizzie. Dădu roată cu maşina prin parcarea mai mică alocată părinţilor care veneau după copiii mai mici – ingenios proiectată pentru a fi nevoie să dea înapoi şi, desigur, să stârnească dispute – şi parcă acolo. Un grădinar ieşi dintr-un tufiş şi îi spuse că membrii personalului nu aveau voie să parcheze în locul acela.

— Eu nu fac parte din personal, spuse Lizzie încuind portiera şoferului. Fac parte din sectorul administrativ.

— Doamna Drysdale nu va fi de acord.

Lizzie îl ignoră. Doamna Drysdale era directoarea, o femeie înaltă, bine făcută, care se îmbrăca în purpuriu, turcoaz şi portocaliu, de parcă voia să accentueze că, indiferent ce avea, era dispusă să pună la bătaie, aici incluzând şi pieptul ei generos. O intervievase pe Lizzie foarte rapid, în maniera fluentă, dominatoare, de ştie-tot a unei editorialiste de revistă care se ocupa de scrisorile de la cititoare, spunând că se baza pe deplin pe judecata doamnei Mason şi că o aproba pe Lizzie pentru alegerea de a fi mamă şi… de ce nu-şi trimisese propria fiică la Westondale? „Pentru că nu ne putem permite taxele şi pentru că Langworth Comprehensive e destul de bună”, spusese Lizzie, la care doamna Drysdale se încruntase şi apoi o poftise pe Lizzie urgent afară din birou, cu un zăngănit al brăţărilor de la mână şi o grămadă de zâmbete prefăcute. Lizzie nu rămăsese cu impresia că doamna Drysdale era genul de directoare care îşi făcea griji pentru parcare; gesturile ample, chestiunile fundamentale erau mai degrabă preocupările ce i se potriveau.

— Va trebui să îi raportez! strigă grădinarul.

Lizzie se grăbi să se îndepărteze de el, păşind peste bucata de pământ acoperită cu iarbă ofilită, de sfârşit de vară, dintre parcare şi

uşa de la intrare. Încercă din răsputeri să nu-şi amintească, în timp ce urca cele câteva trepte până la uşă, că aceasta era prima zi din viaţa ei pe care o petrecea ca angajată a altcuiva. „Dacă trebuie, trebuie”, îşi spuse hotărâtă. „Am ales să fac asta şi o voi face”.

Freda Mason aranjase în colţul secretariatului o masă care se hâţâna pe care să o folosească ea ca birou şi pusese pe ea ostentativ un buchet mare de dălii, în semn de bun venit. Lui Lizzie nu-i plăceau deloc dăliile.

— Ce amabil din partea dumneavoastră, spuse ea.

— Soţul meu e foarte mândru de ele. Acestea bătute sunt specialitatea lui. Asta e Mândria Berlinului, iar cea mică şi frumoasă e Bebeluşa. Eu personal…

Uşa biroului se deschise şi intră o fată. Avea părul lung, negru şi creţ şi o expresie hăituită pe figură.

— Georgina, ştii că ar trebui să baţi la uşă.

— Am bătut, spuse fata. Am venit să întreb dacă pot s-o sun pe mama, fiindcă mi-am uitat vioara.

Doamna Mason clătină din cap. Se uită la Lizzie.

— Ziua în care Georgina nu va uita ceva va fi o zi demnă de reţinut.

Georgina părea furioasă. Tropăi prin încăpere până la cel mai apropiat telefon şi formă în silă un număr. Era de vârsta lui Harriet, presupuse Lizzie, şi era limpede ca lumina zilei, din modul în care mergea uşor încovoiată, că detesta felul în care arăta, de la părul care-i stătea zbârlit până la picioarele ca nişte prăjini.

— Adăugăm aceste telefoane la facturile individuale, şuieră spre Lizzie. Numele de familie Fellows, adresa Piaţa St James. Fişetul mai mare, sertarul de sus.

Georgina trânti telefonul.

— Nu e nimeni acasă.

— Oh, Doamne, spuse Lizzie dornică să ajute. N-aş putea să te duc eu acasă să o iei?

Doamna Mason păru îngrozită.

— Nu, răspunse Georgina.

— Georgina!

— Vreau să spun, nu, mulţumesc. Oricum nu am repetat.

— Atunci de ce…

— Trebuia să încerc, spuse Georgina disperată. Trebuia să-i spun domnului Parsons că am încercat.

Tropăi înapoi până la uşă şi dispăru. Sună telefonul. Doamna Mason ridică iute telefonul.

— Westondale!

Făcu o pauză, dând din mâna liberă către Lizzie, făcându-i semn că are nevoie de ceva de scris.

— Mi-e teamă că, în afară de cazul în care este vorba despre o urgenţă, doamna Drysdale se întâlneşte cu părinţii numai între trei şi patru, marţea şi joia. O să încerc să fac o excepţie, domnule Murray, dar mi-e teamă că nu vă pot promite nimic. Îmi lăsaţi un număr de telefon? Părinţii, spuse ea punând receptorul jos. O să vezi că sunt cea mai mare pacoste. Tatăl acela voia să se întâlnească cu doamna Drysdale la ora nouă dimineaţa, dacă-ţi poţi imagina!

— Poate merge la lucru, poate nu are cum să-şi ia o zi liberă.

— Dacă e să mă întrebi pe mine, spuse doamna Mason, în zilele noastre părinţii pur şi simplu nu-şi mai pun copiii pe primul loc. Se uită la Lizzie. Acum, înainte ca beleaua aia să-şi pună în cap să sune din nou, vrei să începem?

Fu o dimineaţă lungă şi obositoare. Chiar şi Lizzie, care fusese cu Robert la nişte cursuri la seral, ca să înveţe să ţină contabilitatea şi care de atunci încoace îşi dezvoltase propriile particularităţi cu privire la modul în care făcea asta, se sperie de maniera extrem de complicată şi derutantă în care muncea doamna Mason, cu fiecare informaţie trecută în detaliu, de două ori, într-o mulţime de fişe marcate cu diferite coduri. Într-unul dintre colţurile biroului se afla un computer mic, dar, când Lizzie întrebă care-i treaba cu el, îi răspunse pe un ton nemulţumit că fusese un cadou din partea Asociaţiei Părinţilor – care era foarte amabilă cu ei, desigur, sublinie doamna Mason, însă un cadou complet inutil. Doamna Mason avea o pregătire solidă de bibliotecară şi, prin urmare, nu exista nimic legat de organizarea

informaţiilor ce să nu poată face chiar şi în somn. Lizzie ascultă, răspunse telefonic la întrebări legate de chestii despre care habar nu avea, se holbă fără să înţeleagă nimic la tot ce i se arătă, bău un ness prost adus de o femeie în halat verde şi încercă să nu se gândească la galerie sau la ţeava care picura de la Grange, în legătură cu care uitase să vorbească cu instalatorul, sau la durerea despre care îi pomenise Alistair la micul dejun.

— Ce fel de durere?

— Aici, spusese el, ducându-şi mâna în partea de jos a stomacului, dar fără să-şi ia ochii de la pagina cu benzi desenate care venise cu ziarul de duminica trecută.

— De cât timp te doare?

— Oho, de săptămâni…

— De *săptămâni*?

— Ei bine, cel puţin de-o săptămână.

Robert îi spusese, puţin cam răstit, că avea să-l ducă la spital, la camera de gardă, dacă nu îi trecea până seara.

— Dar până atunci mă întorc. Pot să-l duc eu.

— O să fii obosită, zisese Robert pe un ton ce nu mai aştepta replică.

— Şi tu o să fii obosit.

— Ştiu, dar am hotărât că mă voi ocupa eu mai mult de copii. Aşa am stabilit când am discutat despre posibilitatea ca tu să-ţi iei slujba asta.

— Poate ar putea Jenny să o facă? sugerase Lizzie.

Se uitaseră unul la altul.

— Nu trebuie să o exploatăm…

— Ştiu, dar a zis că îi face plăcere să ne ajute. Cred că se simte cam singură.

— Noi luăm prânzul în cancelarie, spuse doamna Mason.

— Nu cu fetele?

— O, nu.

— Mi-ar plăcea să iau prânzul cu fetele.

— Cum vrei tu. Ar trebui să vorbeşti cu doamna Drysdale.

— Nici prin cap nu mi-ar trece să o deranjez pe doamna Drysdale cu ceva atât de neînsemnat…

Doamna Mason păru foarte ofensată.

— Nu aş cataloga crearea unui precedent drept o chestiune neînsemnată.

În cele din urmă, Lizzie îşi mâncă prânzul – morcovi şi plăcintă cu carne, apoi o budincă de mere, în care merele păreau să fie acolo doar cu numele, şi sos de vanilie – în cancelarie. Se vorbi numai despre nişte fete pe care nu le cunoştea, probleme de care nu auzise niciodată, examene trecute ale căror rezultate nu o interesau deloc. I se turnă apă de băut dintr-o carafă de plastic, iar în rest nu o băgă aproape nimeni în seamă. La un moment dat, persoana de lângă ea, un bărbat de vârstă mijlocie îmbrăcat într-un costum reiat maro care îi spuse că preda geografia, îi ţinu un discurs despre greşelile noilor programe naţionale şi despre nedreptăţile unui sistem educaţional bazat pe evaluarea continuă, dar, în afară de asta, lumea se comportă ca şi cum ea nici măcar nu era acolo.

După prânz, o evită pe doamna Mason, care părea dornică să mai stea câteva minute la bârfă la o altă ceaşcă de ness, şi ieşi încurte. Fetele erau strânse grupuri, grupuri, discutând sau întinzându-se ostentativ sub soarele ce nu mai era atât de puternic, cu bluzele de la uniformă descheiate la gât şi prinse cu bretelele sutienelor, ca să dezvelească cât mai multă piele. Cele care erau mai bronzate erau tratate ca nişte vedete. Lizzie vorbi cu câteva dintre ele şi le explică cine era, dar, deşi niciuna nu îi răspunse nepoliticos, toate îi sugerară cât se putea de clar că în timpul pauzelor nu se amestecau niciodată cu inamicul – adică adulţii – şi că, după o vacanţă lungă de vară, aveau atâtea lucruri pe care simţeau nevoia să le împărtăşească negreşit şi neîntârziat colegelor lor. Numai unei fete singuratice, cu o expresie isteaţă, care stătea singură păru să-i facă plăcere să discute cu Lizzie. Citea *Anna Karenina* şi îi spuse că era absolut fascinată de lectură. După câteva momente de discuţie cam în dorul lelii, lui Lizzi i se păru că era cazul să meargă mai departe şi să o lase să revină plină de entuziasm la suferinţele amărâtei de Anna.

Lizzie se luptă cu căscatul toată după-amiaza. Ciudăţenia, amestecul de plictiseală şi frustrare, rezultat al faptului că stătea într-o încăpere mică alături de doamna Mason de la nouă la trei jumate – două zile pe săptămână chiar până la cinci jumate –, necesitatea de a-şi aminti continuu motivul pentru care era acolo, fără să-şi amintească simultan şi ce salariu de mizerie primea pentru asta, toate astea erau, când le luai la un loc, mult mai istovitoare decât ar fi crezut Lizzie că este posibil. I se părea incredibil de greu să nu fie ea şefa, să trebuiască să se conformeze ritmului şi manierei de lucru ale doamnei Mason. La ora trei şi jumătate, încă ghiftuită din cauza prânzului neobişnuit de consistent – cu câtă uşurinţă îl devoraseră toţi ceilalţi! –, Lizzie ieşi în atmosfera după-amiezii aurii şi descoperi locul plin de fete şi o notiţă aproape ilizibilă pe parbriz, prin care era anunţată că locul în care îşi parcase maşina era strict rezervat pentru părinţi.

Ajunse la Langworth la scurt timp după ora patru şi se duse direct la galerie. Era destul de linişte, cu numai câţiva clienţi care se perindau pe acolo cu aerul absent al celor care vin să viziteze mai degrabă decât să cumpere ceva. În cafeneaua de la etaj erau câteva femei care mâncau prăjiturele din ovăz (făcute din ovăz bio) şi beau cafea, iar la o masă din colţ stătea Jenny Hardacre, cu Sam, cu Davy şi cu propriul ei fiu, Toby, după ce, aşa cum aranjaseră, îi luase pe toţi de la şcoală.

— Oh, Lizzie! exclamă Jenny. Cum a fost?

Davy şi Toby continuară să-şi soarbă laptele prin paie, dar Sam, la vederea maică-sii, se prefăcu că fusese împuşcat şi se lăsă pe spate pe scaun, uitându-se cruciş şi scoţând limba.

— Adevărul e că a fost oribil. Unde e Rob?

— În birou. Cu reprezentatul de la ăia cu lumânări.

Lizzie se aşeză. Sam se ridică imediat numai pentru a se preface din nou mort, prăbuşindu-se peste ea.

— Potoleşte-te! îi ceru Lizzie.

El nu o băgă în seamă.

— Nu o să-i spun lui Rob cât de oribil a fost. Bietul de el îşi face şi aşa o mulţime de griji pentru faptul că m-am apucat de asta.

— Ştiu. Poate lucrurile o să se schimbe totuşi în bine.

— E cea mai înspăimântătoare combinaţie de ineficienţă şi atitudine de şef mărunt. Ridică-te, Sam! Ce-ai făcut azi?

Chipul lui Jenny se posmorî.

— Nimic deosebit. Am crezut că o să vând o cuvertură de dimineaţă, dar clienta s-a dovedit a fi una de genul ăla trebuie-să-ies-şi-să-mă-mai-gândesc şi nu s-a mai întors deloc.

— Păcat! mai avem atâta marfă…

— Lizzie, spuse Jenny.

— Da.

Jenny se aplecă încet în faţă, cu o expresie îngrijorată pe chip.

— Ştii, eu chiar vreau să ajut. Nu mă deranjează să fac chestii în plus, te asigur că nu mă deranjează. Adică nu e nevoie să mă plătiţi în plus pentru ce fac şi mi-ar plăcea foarte mult să simt că vă bazaţi un pic pe mine în legătură cu copiii şi cu alte treburi, dacă e nevoie.

— Eşti o scumpă să ne sari aşa în ajutor, dar ne e groază să nu te exploatăm.

Toby sorbi un pai întreg de lapte din pahar şi îl suflă, făcând o băltoacă pe masă. Încântat, Davy îl imită. Sam îi urmărea plin de invidie.

— Băieţi…

Fără să spună nimic, Jenny îi luă paharul şi paiul lui Toby. Davy se uită la Lizzie, aşteptând să facă şi ea acelaşi lucru. Nu făcu.

— Nu o să te mai aduc în locuri publice, îi spuse Jenny încet lui Toby, dacă te comporţi ca un bebeluş.

Băiatul se îmbujoră. Făcu un gest ca şi cum era gata să alunece de pe scaun.

— Stai locului, îi ceru Jenny.

Băiatul se conformă.

— Cum reuşeşti? întrebă Lizzie pe un ton admirativ.

— Pentru că am numai unul. Numai la el trebuie să mă gândesc. De-asta mi-aş dori să te bazezi mai mult pe mine. Ar fi un gest de *bunătate*, Lizzie. Cu ceea ce mi-a lăsat Mike, eu nu o duc prea rău, nu aş avea nevoie să muncesc pentru bani, dar am nevoie să muncesc pentru

mine însămi.

Davy începu să se joace în băltoaca de lapte din faţa lui trăgând cu degetul laptele pentru a forma puncte şi promontorii. Fără să spună nimic, Jenny îi scoase încet mâna din lapte, apoi îi luă paharul cu paiul din faţă. Sam se ridică din poala lui Lizzie şi se uită la ea. Apoi se întoarse pe locul lui şi-şi trase paharul cu lapte mai aproape, după care începu să soarbă cu îndârjire.

— Minunat, spuse Lizzie.

— Nu vreau să mă bag…

— Nici să nu te gândeşti. Ai idee dacă Rob a făcut ceva în legătură cu Alistair?

— Nu. Să…

— Pe Alistair îl durea ceva la micul dejun, iar Rob a spus că-l va duce la spital la camera de gardă după şcoală, dacă nu-i trece.

Jenny dădu să se ridice.

— Stai să verific. Îţi aduc o cană cu ceai, arăţi groaznic de obosită, şi pe urmă mă duc să verific.

— Îmi vine să te pup.

— Bleah! exclamă Sam.

— Eu pot să-mi muşc degetul cel mare, îi spuse Toby lui Davy.

Davy stătea nepăsător.

— Uite-l pe Rob, spuse Jenny, ridicându-se.

— Draga mea, spuse Rob, aplecându-se să o sărute pe Lizzie. Cum a fost?

— Bine, răspunse ea. Sunt doar puţin obosită, pentru că totul a fost atât de nou pentru mine.

El îl ridică pe Davy şi se aşeză pe scaunul lui, cu băiatul pe genunchi.

— Pun pariu că n-a fost bine, că a fost groaznic.

— A spus că a fost oribil, zise Sam.

— Ooo, Lizzie…

Ea – şi puse mâna pe mâna lui.

— Nu a fost. Chiar nu a fost chiar aşa rău, doar mă plângeam puţin, ca să mă aline Jenny.

Robert îi zâmbi.

— A fost minunată. De fapt, nu am ştiut că te-ai întors, altfel aş fi venit să te chem să vorbeşti cu Frances.

Lizzie îl privi fix.

— Frances?

— Da. A sunat acum zece minute şi a vrut să vorbească cu tine, nedându-şi seama că ai început deja la Westondale.

— Ce-a spus?

— A întrebat dacă poate să vină pe la noi duminică. La prânz.

— Da, desigur…

Robert îşi plecă uşor capul şi îl sărută absent pe Davy pe creştet.

— Vrea să-l aducă pe faimosul iubit spaniol. Ca să ne cunoască. Am spus că e în regulă, aşa că sper să nu mă contrazici.

Capitolul 12

— Pun pariu c-o să fie ciudat şi plicticos, zise Harriet.

Alistair, care citea o carte a lui Davy despre o bufniţă căreia îi era frică de întuneric, spuse, fără să-şi ridice ochii:

— De ce?

— Ei bine, e străin. Nu-ţi mai aduci aminte de francezii ăia pe care a trebuit să-i acceptăm la şcoală? Erau destul de ciudaţi şi de plicticoşi.

Alistair începu să-şi răsucească nişte fire de păr din vârful capului.

— Dar el e destul de bătrân. Aşa a spus mama.

— Poţi să fii foarte plicticos la orice vârstă, replică Harriet cu dispreţ. Pur şi simplu se întâmplă. Exact ca poeţii ăia groaznici care bat câmpii la nesfârşit despre prima amărâtă de plantă de primăvară care apare. Sunt de când lumea şi *cu toţii* sunt plicticoşi.

Alistair lăsă cartea să cadă pe podea. Bufniţa fusese convinsă să iasă noaptea şi descoperise că poate vedea mai bine decât ziua, aşa că sfârşitul poveştii fusese fericit şi simplist.

— Da, dar mătuşa noastră pare destul de topită după el…

Harriet se înroşi. Ideea de dragoste o agita şi-i crea un fel de vârtej neplăcut, aproape fizic, în suflet.

— O să fie atât de *jenant*…

— Ce?

— Să-i vedem.

— Păi atunci nu te uita.

Dar Harriet abia aştepta să se uite. În mod clar Frances se culca cu acest spaniol posibil plicticos, şi asta, pentru că nu erau căsătoriţi unul cu celălalt (sexul după căsătorie era prea dezgustător şi jenant fie şi numai pentru a se gândi la el), era ceva înspăimântător, dar totodată extrem de fascinant. Intrând şi ieşind intenţionat de mai multe ori în şi din dormitorul ei, Harriet o văzuse goală pe Frances. Semăna mult cu Lizzie – pe care în momentul de faţă Harriet nu voia cu niciun chip să o vadă goală –, doar că era mai slabă şi mai delicată. Aveau fundurile prea mari, considera Harriet, dar aveau picioare ca lumea, iar's… ei bine, sânii ei erau groaznici, *chiar* jenanţi, cât despre… Harriet înghiţi în sec şi se răsuci ca să ajungă la scaunul de la geam, de unde privi cu înverşunare către stradă. Dacă-şi îngăduia să şi-o închipuie pe Frances fără nimic pe ea, atinsă de un bărbat, avea toate şansele să explodeze.

— Buni spune că e, fără îndoială, foarte înstărit, comentă Alistair, întinzându-se de pe fotoliu pentru a ridica *A Child's Guide to Dinosaurs*, la care nu ajungea dacă rămânea aşezat.

— Păcat că nu suntem şi noi la fel, spuse Harriet posomorâtă.

Alistair deschise cartea. Prima poză era cu un diplodocus care stătea trist într-un lac, căruia Sam îi făcuse cu creionul roşu nişte ochelari şi o fundiţă pe coadă.

— Mi-e teamă că recesiunea e de vină. O afacere ca a noastră nu putea scăpa neafectată.

— De ce trebuie să vorbeşti aşa?

— Aşa cum?

— Aşa, aiurea, pompos.

— Eu doar am grijă să folosesc o limbă engleză mai îngrijită decât alţii, spuse Alistair, lăsându-se pe spate pe fotoliu şi pregătindu-se să citească despre creierul diplodocusului.

Harriet se dădu jos de pe scaunul de la geam. Hotărî să-şi schimbe colanţii negri cu alţi colanţi negri. Trecu peste frate-său.

— Chiar dacă, spuse ea maliţioasă, spaniolul ăsta se dovedeşte a fi un tip ciudat şi plicticos, te asigur că este imposibil să fie atât de plicticos ca tine.

Alistair oftă. Diplodocusul fusese un erbivor foarte puţin întreprinzător şi, din câte se părea, îşi meritase dispariţia inevitabilă de pe acest pământ. Harriet traversă camera de joacă, deschise uşa şi ieşi trântind-o în urma ei.

— De-abia aştept să se întâmple, mărturisi Luis.

— Nu ţi se pare că e prea oficial?

— Nu, spuse el, cred că e interesant. La urma urmei, tu îi ştii pe fiu-meu şi pe soră-mea.

Frances îi aruncă o privire. El stătea pe jumătate tolănit pe scaunul pasagerului, destul de relaxat, privind liniştit pajiştile nesfârşite din Wiltshire şi Avon care îi zburau prin faţa ochilor. Ea se oferise să-l lase pe el să conducă, dar el ridicase din umeri şi spusese că de data asta voia să fie pasager.

— Nu cred că sora ta a fost prea impresionată de mine.

El îşi flutură o mână.

— Las-o un timp. E obişnuită să duc o viaţă de burlac. Şi mi-e teamă că foarte mulţi spanioli cred în continuare că un bărbat îşi poate îngădui alt gen de libertate decât o femeie. În plus, a fost… Făcu o pauză apoi completă: Cred că a fost surprinsă să afle că eşti englezoaică şi că am ales o străină.

— Eu am simţit, trebuie să recunosc, zise Frances şi schimbă viteza, pregătindu-se să iasă de pe autostradă, că nu a fost de acord.

— Nu, spuse Luis, în niciun caz. E o femeie modernă, o profesionistă, e medic. Ai văzut cum e. Doar un pic formală la început.

„Mai mult decât un pic formală”, gândi Frances. Îşi amintea cina din apartamentul din Sevilia, mobila întunecată, masa aşezată cu precizie şi servită cu o ceremonie de modă veche, Ana de Mena în rochia ei spaniolă tradiţională foarte elegantă, soţul ei tăcut cu aer de profesor şi cu faţa lungă, sumbră, a unui sfânt pe cale de a fi martirizat. Nu aveau copii, îi spusese Luis, şi erau foarte preocupaţi de meseriile lor. Ştiau puţină engleză, şi cu aceasta şi cu spaniola care abia, abia

începea să se lipească de Frances se luptaseră toată seara. Dar nu se spusese nicio glumă. Nici măcar Luis nu păruse înclinat să facă glume, iar când coborâseră din nou în stradă, o luase în braţe şi o sărutase, aproape pătimaş, iar ea se mirase şi se speriase, căci el nu era niciodată, dar niciodată, dispus să aibă asemenea manifestări demonstrative în public.

— O să-i spună mamei tale despre mine? Şi mamei lui José?

— Nu, răspunse Luis. Niciunul din noi nu i-am mai spus mamei ceva ce puteam evita să-i spunem, încă de când eram copii, iar Ana nu o place pe mama lui José.

Lui Frances îi tresări inima.

— De ce nu?

— Pentru că vorbeşte întruna despre feminism, dar nu are nici cea mai mică dorinţă să se întreţină singură.

— Aaa! exclamă Frances, gândindu-se la Barbara. Dar de ce nu au copii?

— Ana spune că a renunţat la şansa de a avea copii pentru a-şi urma cariera medicală. Consideră că astfel a făcut alegerea potrivită.

Lui Frances îi venise să întrebe: „Şi tu crezi că a avut dreptate?”, dar se abţinu. De ce-ar fi întrebat, de vreme ce ştia deja răspunsul lui Luis: „Ana a fost crescută de mama noastră. Cunoaşte pericolele. A văzut din sursă sigură care sunt pericolele pe care le presupune maternitatea”.

Prima oară când spusese asta fusese şi prima oară când se certaseră mai serios. Frances fusese furioasă – acea furie liberă, pasională, născută dintr-o răzvrătire a instinctelor.

— Habar nu ai ce spui! Nu poţi judeca aşa toate mamele din lume numai pentru că nu ţi-a plăcut a ta şi pentru că nu o mai iubeşti pe mama lui José! Nu ştii nimic despre asta.

— Ştiu suficient, replicase el.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun, zisese el, apucând-o de încheietura mâinii, vreau să spun că femeile se schimbă când devin mame, nu mai sunt ele însele, capabile să judece la rece, să fie libere în gândire. Parcă devin

posedate, parcă intră ceva în ele…

— Aiurea! Nu am auzit de când sunt o prostie mai mare! De exemplu, Lizzie…

— Lizzie?

— Sora mea geamănă. Are patru copii, şi nu a fost absolut deloc alterată, transformată de ei în altceva!

— Eu nu am folosit cuvântul „alterată”.

— L-ai sugerat…

— Mi-ar plăcea să o cunosc pe Lizzie. Mi-ar plăcea să o văd pe sora ta geamănă.

„Oh, dragostea asta”, gândise Frances atunci, luptându-se cu furia, „dragostea asta care te face să adori pe cineva atât de îngrozitor de diferit de tine, dar totodată îngrozitor de la fel, cu care poţi avea opinii atât de contrare, şi totuşi identice uneori. Câteodată te istoveşte, dar de cele mai multe ori te însufleţeşte, îţi dă energie, îţi dă senzaţia că eşti ca o casă, odinioară tristă şi zăvorâtă, iar acum cu toate uşile şi ferestrele deschise către soare”.

— Poţi să o cunoşti pe Lizzie, spuse ea sever. Poţi să mergi să o cunoşti, atâta vreme cât nu uiţi cât de mult o iubesc.

— N-aş avea cum să uit asta.

Acum era uşor să iubească pe toată lumea, constată Frances. Uşor şi natural. Se simţea plină de dragoste, ca şi cum dăduse brusc peste o cantitate nelimitată din acest sentiment, iar acum putea să ia în pumni şi să arunce dragoste peste toată lumea, aşa cum se azvârl confetti la o nuntă. Trecuseră patru luni, şi era în continuare însufleţită de o neîncredere aproape extatică. Să-l aibă pe Luis aici, lângă ea, în maşina ei, aici pentru că ea era aici, iar acesta era unicul lui motiv să…

— Mai avem doar patru kilometri şi jumătate, anunţă ea.

El întoarse capul şi se uită la ea îndelung şi intens, fără ezitare. Pe urmă ridică mâna şi o atinse pe obraz.

— Frances a mea, spuse el.

Lizzie se aşteptase ca Luis să fie brunet şi mai degrabă masiv, nu atât de înalt ca Robert şi nici pe departe cu o înfăţişare la fel de romantică, evident de vârstă mijlocie, iar toate aceste aşteptări îi fură

îndeplinite, spre satisfacţia ei. Dar în niciun caz nu se aşteptase să fie atât de atrăgător. Cât despre Luis, acesta ştiuse că Lizzie semăna cu Frances, ceea ce era adevărat, semăna foarte mult cu Frances, dar îi fusese foarte greu să anticipeze faptul că va semăna chiar într-atât cu Frances, dar că, în acelaşi timp, nu avea *deloc* aerul lui Frances. Nu i-ar fi fost absolut deloc uşor să se culce cu ea, constată Luis zâmbitor.

— Mi-e teamă că am fost neruşinat de curioşi să te vedem, spuse Lizzie, fără a-şi retrage mâna din mâna lui.

— Şi eu pe tine, replică Luis. Nu am mai cunoscut fraţi gemeni până acum. Acum, ia spune-mi, cine sunt toţi copiii ăştia?

— Sam zice că ai un ceas Rolex, comentă Davy cu claritate.

— Davy!

— Sam are dreptate, zise Luis. Care e Sam?

— Acela, răspunse Davy, arătând înspre canapea, unde se vedeau două picioare ieşind din grămada de perne.

— Şi Sam nu are şi cap?

— Mi-e teamă că nu prea ştie să se comporte, zise Alistair, şi cred că numai părinţii mei sunt de vină.

— Şi tu cine eşti?

— Alistair.

— Deci, spuse Luis întorcându-se spre Harriet, care se făcu roşie ca racul până la rădăcinile părului, tu eşti Harriet.

— Vezi tu, Frances este o mătuşă foarte specială, sublinie Lizzie.

Luis râse.

— Nu e nevoie să-mi spui mie că e specială…

— Ar fi trebuit să am şi eu un frate geamăn, anunţă Alistair. Dar celălalt bebeluş a murit. Foarte neplăcut, dacă e să te gândeşti, fiindcă, dacă ar fi trăit, probabil nu aş mai fi fost silit să am de-a face cu Sam. Adică, pur şi simplu Sam nu ar exista. Ceea ce ar fi o mare binecuvântare, într-un fel sau altul…

— Destul! interveni Robert.

Încerca să nu se uite la Frances. Aceasta era îmbrăcată cu o cămaşă roşie de mătase – roşie! Dintre toţi oamenii, Frances în roşu! – şi pantaloni negri, iar părul îi era mai lung decât de obicei, şi era mai

palidă decât de obicei, iar picioarele ei, încălţate cu sandale negre, fine, erau bronzate. Avea cercei de aur în urechi, din aceia mari şi rotunzi, ca de ţigancă, nişte cercei destul de îndrăzneţi. Robert nu o văzuse niciodată purtând alţi cercei decât nişte perluţe, nişte cercei mici, aproape invizibili. Aruncă o privire spre Lizzie. Aceasta îl privea pe Luis cu un interes făţiş, nedisimulat, iar Luis, cu mâna întinsă pentru ca Davy să-i poată admira ceasul, se uita la Frances.

— Ai putea să faci scufundări la adâncime cu ceasul ăsta?

— O, da.

— Şi să mergi cu o navetă spaţială?

— Nicio problemă, spuse Luis.

Întinse mâna liberă către Frances. *Amor*…

Camera se umplu ca din senin cu electricitate. „*Amor*”, îi spunea el. „*Amor*!” Ce cuvânt, ce… ce manifestare de intimitate, de pasiune, de… Lizzie înghiţi în sec. „*Amor*”. Dacă ei i-ar fi spus cineva vreodată astfel, cu siguranţă ar fi leşinat. Comparativ cu „*amor*”, „draga mea” i se păru acum că avea cam tot atâta sex-appeal ca o pungă de hârtie maro. Se uită scurt şi întrebător la Frances, care se aplecase deasupra lui Davy spunând:

— Eu nu l-aş admira atâta dacă aş fi în locul tău, Davy. După părerea mea, este extrem de vulgar.

Arăta şi avea şi vocea ca de obicei. Poate că… poate că Luis îi spunea „*amor*” tot timpul? Dacă aşa stăteau lucrurile, atunci care naiba era atmosfera în zilele petrecute împreună? Cum Dumnezeu puteai să faci lucruri obişnuite, cum ar fi să te speli pe dinţi sau să prăjeşti pâine, alături de un om care te priveşte în felul ăsta şi-ţi spune „*amor*”?

— Lizzie?

— Da, răspunse Lizzie clipind.

— Tocmai am spus că pot să te ajut cu masa. Rob o să-i arate lui Luis galeria.

— Da, zise Lizzie imediat. Foarte bună idee. Să…

— Iar eu o să rămân aici, spuse Frances.

Se uita direct la Lizzie.

— Harriet o să ajute…

Harriet, măcinată de nevoia de a ieşi din cameră şi de a scăpa de atmosfera de aici, pe care o percepea ca aiurea fără să poată spune exact de ce, mormăi ceva în legătură cu proiectul pe care-l avea de făcut la istorie.

— Aş vrea să te ajut eu, spuse Frances. Nu te-am văzut de luni întregi.

— Din vina mea, comentă Luis.

Nu părea deloc plin de regrete. Se aplecă să fixeze cureaua grea de aur a ceasului lui la încheietura lui Davy.

— Poftim. Acum arăţi exact ca un om de afaceri european.

Davy îşi ţinu încântat încheietura cu mâna liberă.

— După părerea ta, spuse el, nu-i aşa că Sam nu ar trebui să aibă şi el ocazia să poarte ceasul ăsta?

Pe Luis îl impresionă galeria. Îi spuse lui Robert că dovedea un bun-gust mai variat şi mai cosmopolit decât te-ai fi aşteptat să găseştiîntrun magazin similar din orăşelele spaniole. Admiră în mod deosebit designul interior; spuse că designul era la mare, mare preţ în Spania, îndeosebi la Barcelona. Dori să ştie care era calificarea de care aveai nevoie pentru a conduce o astfel de afacere în Anglia.

— Calificare? întrebă Rob. Nu e nevoie de o calificare anume pentru genul acesta de magazin. Pur şi simplu înveţi pe parcurs, experienţa vine în timp.

Luis spuse că în Spania toate profesiile aveau regiunile lor specifice unde se dezvoltau şi că trebuia să mergi la colegiu pentru orice; nu exista nicio meserie mai de Doamne-ajută pe care să o poţi face fără să mergi măcar la un colegiu. Vorbi despre problemele cu locurile de muncă din Spania, despre puterea sindicatelor – fie ele socialiste sau comuniste, aşa cum le numea –, despre salariul minim, despre conservatorismul Spaniei rurale şi despre socialismul din unele oraşe.

— Dar nu vreau să te plictisesc, conchise Luis.

Stătea în faţa unor sfeşnice înalte de fier importate din Filipine, în vârfurile cărora erau înfipte lumânări uriaşe de ceară ca de fildeş.

— Nu, deloc. Nu ştiu nimic despre Spania, sunt îngrozitor de

ignorant…

— Nu, replică Luis. Se uita la lumânări, dar zâmbea. Nu. Eşti foarte politicos, dar, de fapt, în realitate te gândeşti la Frances…

— Normal…

Luis îşi puse mâna pe braţul lui.

— Spune da. Sigur că te gândeşti la Frances.

— Suntem foarte apropiaţi în familia noastră, zise Robert. Ţinem mult unul la celălalt. Lizzie şi Frances sunt foarte apropiate, desigur, fiind gemene, şi s-au ţinut aproape şi de părinţii lor. Eu pe ai mei abia îi văd când şi când.

— Şi eu la fel, spuse Luis. Mama este acum foarte habotnică, iar tata a fost militar, şi din cauza asta acum e un mare susţinător ai dreptei, poate al unei drepte prea extremiste pentru Europa modernă.

Robert se duse spre locul unde erau agăţate nişte litografii impresioniste pe care le cumpărase cu puţin timp înainte de la un artist local, cu păsări şi animale de vânătoare, care, spre mâhnirea lui, nu se vânduseră. Lizzie credea că erau prea puternice şi întunecate, prea sumbre.

— OK, oamenii *ştiu* că vulpile ucid fazani, spuse ea. Doar că nu cred că vor şi să le vadă făcând-o.

— Îţi plac astea? îl întrebă Robert pe Luis.

— Da, zise el. S-ar vinde bine în Spania.

— Aici nu se vând. Lizzie susţine că sunt prea deprimante. Aruncă o privire spre Luis. Vezi tu, pe Lizzie o îngrijorează ce se va întâmpla.

— Asta le îngrijorează întotdeauna pe femei. Nu-ţi pot spune ce se va întâmpla, pentru că nici măcar eu nu ştiu ce ne va aduce viitorul.

— Dar noi nu vrem ca Frances să nu aibă parte de *niciun* viitor.

Luis se îndreptă de spate. Se întoarse încet către Robert.

— Nu ar trebui să o subestimaţi pe Frances, replică el fixându-l cu privirea. Ea nu va rămâne niciodată fără viitor. Nu am cunoscut în viaţa mea pe cineva atât de puternic ca ea.

— *Frances*?

— O, da. Nu lasă să se vadă asta, dar aşa e. Soră-mea Ana este şi

ea puternică, dar ea îşi arată puterea ca şi cum ar fi o haină pe care o poartă în văzul tuturor. Frances este exact opusul.

— Eu o ştiu pe Frances de când avea douăzeci de ani, am întâlnit-o la o lună sau două după ce am cunoscut-o pe Lizzie, şi nu am văzut-o niciodată atât de… atât de implicată într-o relaţie.

— Aşadar, zise Luis băgându-şi mâinile în buzunarele de la pantaloni, vrei să mă avertizezi să nu o fac să sufere? Sau ţi-a zis soţia ta să mă avertizezi?

— Te rog să nu te superi…

— Nu mă supăr absolut deloc, răspunse Luis zâmbind, pur şi simplu încerc să te înţeleg.

— Nu e vorba că vrem să ne băgăm unde nu ne fierbe oala, spuse Rob franc. E doar o atitudine protectoare, în legătură cu Frances…

— Da, da. Ştiu şi eu ce înseamnă asta. Oi fi eu un străin amărât, dar tot om sunt şi eu.

— Treaba este, zise Rob, simţindu-se brusc de parcă ar fi fost pe poziţia absurdă a unui tată despotic, poziţie pe care nu o dorise niciodată şi care îi şi displăcea profund, că modul în care se manifestă pasiunea în nord este foarte diferit de modul în care se manifestă în sud. Nu crezi? Poate nu ne putem înţelege unii pe ceilalţi, în ultimă instanţă, pentru că instinctele noastre sunt atât de diferite… Se opri. Se uită la Luis. Doamne, îmi cer scuze. Nu am vrut să spun toate astea, nici măcar nu sunt sigur că le cred. Vrei să ştergi complet ultimele câteva minute? Pot doar să-ţi spun că nu am văzut-o niciodată pe Frances arătând mai bine sau mai fericită.

Luis privi înapoi. Ochii li se întâlniră. Ce încerca să-i transmită cumnatul ăsta drăguţ al lui Frances? Oare încerca să le ureze toate cele bune, spunându-le în acelaşi timp că se îndoia că lucrurile puteau ieşi bine pentru ei? Avea şi el acea reticenţă curioasă – cum avusese şi Frances la început, când o cunoscuse – care îi făcea pe englezi incapabili să-şi exprime sentimentele, de parcă le-ar fi fost frică să o facă? Era ca un fel de politeţe îngrozitoare, un fel de amabilitate, o preocupare atât de mare pentru ceilalţi, încât ajungea ca un fel de

maladie ce-l închista cumva pe cel care suferea de ea. Nu era neapărat vorba despre faptul că spaniolii îşi exprimau mai bine sentimentele, ci mai degrabă că ei nu se temeau să aibă acele sentimente. Erau, aşa cum subliniase Frances, mândri de calităţile şi de emoţiile lor.

„Asta vă face un neam nobil”, spusese Frances. „Aveţi o gândire superioară. De cele mai multe ori, englezii sunt extraordinari, dar le-ar fi frică să aibă o gândire superioară acum. S-ar simţi prost, ar simţi că dau dovadă de imperialism”.

Robert Middleton nu-i părea nici prost, nici imperialist lui Luis, ci, pur şi simplu nefericit, ca şi cum îi era imposibil să lase să se vadă ceea ce simţea. Luis îşi scoase mâinile din buzunare, le întinse pe amândouă şi-i apucă mâinile lui Robert.

— Dacă ea aşa arată, să ştii că eu aşa mă simt.

— Da, ştiu…

— Uneori, zise Luis, avem nevoie exact de ceea ce nu este normal pentru noi, avem nevoie să privim totul cu alţi ochi.

Robert se gândi brusc la situaţia în care se aflau ei, la galeria vulnerabilă, la slujba măruntă şi nesuferită a lui Lizzie, la povara grea pe care o reprezenta Grange.

— Uneori nu nevoia este cea care-ţi schimbă viziunea, spuse Robert. Uneori circumstanţele sunt cele care te determină să o faci.

Luis îşi lăsă mâinile în jos. În mintea lui Rob se petrecuse altceva, ceva care nu avea nicio legătură cu Frances.

— Poate, spuse el politicos.

— N-aş putea să vă fac o rezervare pentru vacanţă? Tu şi Rob, în Mojas? Nici nu-ţi închipui ce frumos e.

Lizzie scurse grăsimea de pe raţele pe care făcuse extravaganţa să le cumpere pentru Frances şi Luis – iar acum cam regreta – şi spuse că nu credea că era posibil.

— Dar de ce?

Lizzie puse tava lângă chiuvetă şi împunse raţele cu o furculiţă.

— Nu ne putem permite. Nu ne mai permitem nimic, Frances, nici casa asta, nici maşinile, nimic. Cu siguranţă nu ne permitem o vacanţă în Spania.

— Dar ar fi un cadou, comentă Frances. De la mine. Mi-ar plăcea să ţi-l ofer. Vreau să ţi-l ofer. Doar pentru tine şi Rob.

Lizzie puse raţele pe o farfurie pe care o vârî în cuptor, să le menţină calde. Se simţea din ce în ce mai amărâtă.

— Lizzie?

— Nu pot… să primesc ceva de la tine. Eu…

— Ce?

— E aşa drăguţ din partea ta, spuse Lizzie disperată. Foarte amabil. Dar nu aş putea suporta asta.

— De ce nu? De la mine dintre toţi oamenii…

— Da. De la tine dintre toţi oamenii.

— Acum pe bune, spuse Frances, curăţând cu îndârjire ananasul pe care trebuia să-l facă bucăţi pentru o salată de fructe, mie mi se pare că eşti cam încăpăţânată.

— Nu e aşa. Crede-mă, chiar nu e aşa. Pur şi simplu am senzaţia că-mi scapă lucrurile din mână.

— Atunci, spuse Frances, de ce mâncăm raţă şi ananas dacă lucrurile stau atât de rău? Le-ai cumpărat special pentru noi?

Lizzie clipi la auzul cuvântului „noi”.

— Sigur că da…

Frances aruncă jos cuţitul.

— Oh, *Lizzie*. De ce? De ce să continui să faci totul la fel ca înainte, de parcă nu s-a schimbat nimic, când s-a schimbat totul?

— Pentru că urăsc unele dintre schimbări. Le urăsc atât de tare…

— Slujba ta e aşa groaznică?

— Nu, spuse Lizzie, turnând grăsime în tavă, pentru sos. Nu, sigur că nu e groaznică, doar plictisitoare şi obositoare – şi o continuare absolut detestabilă a activităţii cu care eram obişnuită până acum. Eşti de acord, nu-i aşa, că şocul e una, o teamă teribilă, dar, în momentul în care trece, trece şi începi să-ţi revii. Problema în cazul şocului pe care l-am suferit noi este că acesta a venit în valuri, fiecare lovitură fiind urmată de o alta, căci tot ce are legătură cu banii pare să aibă capacitatea înspăimântătoare de a se aduna când nu eşti atent. Îmi

pare rău că nu sunt coerentă şi ştiu că par îngrozitor de nerecunoscătoare, dar mă simt prinsă în capcană, Frances, ca şi cum nu mai pot *schimba* nimic în vieţile noastre, şi nu pot să sufăr chestia asta, pentru că eu întotdeauna *am avut* posibilitatea de a schimba lucrurile. Cred că asta simt oamenii care rămân fără slujbă, senzaţia aceea bruscă de neputinţă, ca şi cum ar fi victimele unei maşinării fără scrupule. Nu ştiu de ce, dar îmi este teribil de greu să accept un gest de bunătate, chiar şi din partea ta. Vezi tu, nu vreau bunătate, vreau doar să *pedepsesc* pe cineva.

Frances scobi cu vârful cuţitului punctuleţele negre ce mai rămăseseră din coaja ananasului.

— Dar nu crezi că o vacanţă ar putea să-ţi redea simţul proporţiilor, să te facă să vezi lucrurile altfel?

— Sigur că da. Doar că simt că… dacă aş pleca, nu prea aş mai suporta să mă întorc. Mă simt atât de vinovată, vezi tu, vinovată faţă de copii – pe lângă faptul că sunt îngrijorată şi furioasă. Nu aş putea să plec în Spania şi să-i las pe ei aici, nu în momentul ăsta.

— Dar *ei* nu sunt îngrijoraţi, nu-i aşa? Cred că nici măcar nu au observat.

— Nici nu vreau să observe. Mama spune că a venit timpul să se confrunte şi ei cu greutăţile, iar eu nu mai suport să aud chestii dintr-astea. De fapt, cred că nu mai suport deloc subiectul ăsta. Putem să vorbim despre altceva?

— Aş putea să-ţi vorbesc despre Luis, răspunse Frances simplu.

Lizzie se întoarse. Frances stătea acolo la masă, tăind felii de ananas, cu faţa şi cu mâinile aurii, palide faţă de cămaşa-i strălucitoare. Nimeni nu le considerase vreodată frumoase pe gemene pentru simplul motiv că nu erau, căci le lipsea acea claritate clasică a liniilor şi a trăsăturilor, necesară frumuseţii, dar, pe Dumnezeu, în momentul acesta Frances era foarte aproape de ideea de frumuseţe. Lizzie se apropie şi-şi puse braţul pe umărul lui Frances.

— Îmi pare rău că sunt aşa de acră, dar nu vreau să-ţi stric cheful, căci, pe bune, *chiar* mă bucur din tot sufletul pentru tine.

Frances se uită la ea.

— Îţi place de el?

— Deocamdată îmi place foarte tare.

Frances se aplecă puţin şi o sărută pe Lizzie.

— Atunci e foarte bine, spuse ea mulţumită. A schimbat totul pentru mine.

— Totul?

— Chiar şi afacerea, spuse Frances. O să-mi găsească ghizi pentru vacanţe în Spania la anul. Ştii ce bătăi de cap am avut cu ghizii pentru Italia, cât de greu este să găseşti pe cineva bun şi responsabil, care apoi să nu-ţi ceară atât de mulţi bani încât preţul vacanţei respective să urce până la cer? Ei bine, nu o să fie acelaşi lucru cu Spania. Dacă vrei să-ţi reuşească ceva în Spania, trebuie să cunoşti pe cineva, iar Luis cunoaşte *pe toată lumea*.

— Oh, Frances, zise Lizzie râzând. Chiar eşti îndrăgostită până peste cap.

— Ştiu. Chiar că până peste cap. Şi nu-mi pasă absolut deloc dacă o să fiu chiar şi mai rău. O să mergem la mama şi la tata după asta…

— Dumnezeule…

— De ce „Dumnezeule”?

— Ei bine, reluă Lizzie, îngrozită de ceea ce voise să spună – că oricine putea crede că Luis era un posibil *ginere*, pentru Dumnezeu –, mi se pare că va fi un calvar prea mare pentru el.

— El vrea să-i cunoască.

— Da?

— Da, replică Frances hotărâtă.

Uşa exterioară a bucătăriei se deschise dinspre grădină, şi intrară Robert şi Luis.

— Aveţi un magazin frumos, zise Luis.

— Ştiu, spuse Lizzie zâmbindu-i, doar că mi-aş dori să fie mai profitabil acum.

— Ceva miroase foarte bine…

— Raţă.

— Minunat! Îmi place la nebunie raţa! *Querida*, ce faci cu acel

cuţit periculos?

Acum „*querida*”. Dumnezeule, ce limbaj!

— Rob, te rog să-l cauţi pe Davy, bine? interveni Lizzie. Îmi fac griji pentru ceasul lui Luis…

— Dar Luis nu-şi face absolut nicio grijă pentru ceasul lui, comentă Luis.

— Totuşi, zise Robert, deschizând uşa către hol, ne-am simţi groaznic dacă s-ar întâmpla ceva cu el.

— Pe de altă parte, Frances ar fi mulţumită.

— Da, spuse Frances relaxată, ar fi. Gata. Să pun şi strugurii ăştia?

De pe hol se auzi cum Robert îl striga pe Davy. Urmă o linişte prelungă, după care se deschise o uşă, lăsând să iasă zgomot puternic de televizor, apoi uşa se trânti la loc şi se auzi sunetul înfundat al unor paşi care se deplasau fără grabă pe hol.

— Sam a fost mult prea îngrozit pentru a pune mâna pe ceasul ăsta, îl auziră pe Davy spunând.

— Mă bucur să aud asta.

— Alistair i-a spus că, dacă îndrăzneşte chiar şi să-l atingă cu degetul lui de bebeluş, va mânca o papară zdravănă de la tipul lui Frances…

— Davy, ripostă Rob, oaspetele nostru este domnul Moreno.

Apăru din nou în cadrul uşii cu Davy în braţe. Luis râdea.

— Tipul lui Frances!

Davy se înroşi. Se foi puţin în braţele lui Rob şi-şi ascunse faţa în gâtul lui taică-său. Lizzie se duse şi puse mâna pe Davy.

— Nu-i nimic, dragule, nu aveai de unde să ştii, uite, domnul Moreno nu s-a supărat absolut deloc…

— Nu, cu siguranţă nu s-a supărat, întări Luis.

— Dragul meu, zise Lizzie mângâietor, trecându-şi mâna prin părul ciufulit al lui Davy.

Acesta-şi întoarse capul şi privi în jos, la ea, iar în momentul acela Frances se uită la ei şi-i văzu pe toţi trei acolo, Rob cu băiatul în braţe, Lizzie întinzându-se către el, toate cele trei feţe atât de tandre şi

de unite. Simţi un junghi în inimă, un junghi puternic şi fără nume. Deschise gura să spună: „Semănaţi cu o icoană cu Sfânta Familie”, dar o închise imediat la loc. Brusc, i se păru un adevăr prea evident ca să mai aibă sens să-l rostească.

Luis ajunse imediat lângă ea, scoţându-şi alt scaun de sub masă şi aşezându-se şi el.

— Vino, îi spuse lui Davy, hai să-ţi arăt cum poţi afla de la ceas ce oră este în Australia.

Robert îl puse uşor pe Davy pe podea. Davy ezită, lipindu-se de coapsa lui Robert.

— Vino, zise Luis. Suntem prieteni, Davy?

Cu o încetineală infinită, Davy ocoli masa şi se opri la un metru de el.

— Dar nu văd ceasul de acolo. Sunt aşa bătrân acum, Davy, încât trebuie să aduc lucrurile foarte aproape de faţă, ca să le disting. Trebuie să mă ajuţi.

Încet, încet, Davy făcu un pas minuscul în faţă.

— La care dintre mâini ai pus ceasul?

Ţeapăn ca un soldat, Davy întinse în faţă braţul drept. Luis îi luă mâna.

— Vino puţin mai încoace.

Davy se conformă.

— Mai aproape. Cadranul acesta este tare mic. Uită-te acum! Apăs aici, şi ne uităm în ferestruica asta mică şi vedem diferite locuri din lume. Citeşti bine, Davy?

— Destul de bine, mormăi Davy sfâşiat între ambiţie şi onestitate.

— Vezi A-ul ăla de acolo?

— Alistair începe cu A…

— La fel şi Australia.

Davy se aplecă aproape de ceas şi, în momentul ăla, Luis îşi trecu braţul pe după umerii lui.

— Acum apasă aici.

Davy apăsă.

— Uite ce ai reuşit, ai făcut să apară numere! Numerele ştii să le citeşti?

Davy ridică ochii la el. Aveau feţele doar la câţiva centimetri distanţă.

— Până la cinci, zise Davy stăpân pe sine.

— Asta înseamnă că eşti un băieţel isteţ.

Davy se uită la el preţ de câteva secunde, după care se aplecă din nou asupra ceasului.

— Un băieţel isteţ şi fermecător, completă Luis şi, peste capul lui Davy, aruncă o privire spre Frances.

Aceasta se uita la el, observă Luis, de parcă ar fi văzut o fantomă.

Capitolul 13

— E absolut ridicol, comentă Barbara.

— Ai spus acelaşi lucru, îi aminti William, şi când ţi s-a zis că aştepţi gemeni. Şi atunci când…

— Toată chestia este absurdă, insistă Barbara.

Curăţa masa cu o lavetă umedă, deşi William nu-şi mâncase nici măcar pe jumătate micul dejun. Ea făcea adeseori asta acum, ridicând bolurile şi borcanele şi curăţând, fără să fie nevoie, pe sub ele în mijlocul meselor. Era un obicei care-l scotea din minţi. William apucă borcanul cu marmeladă şi şi-l lipi de piept, posesiv.

— Dar ţi-a plăcut de el.

— Oh, spuse Barbara ţâfnoasă. Sigur că mi-a plăcut de el. Mi s-a părut un bărbat foarte drăguţ şi politicos. Nu asta e important. Pune jos marmelada, o să te murdăreşti, şi jerseul o să ţi se facă lipicios.

— Nu, n-o să se facă, zise William. Marmelada este în *interiorul* borcanului. Ai spus că nu ai văzut-o niciodată pe Frances arătând mai bine şi că Luis este un bărbat drăguţ.

— Dar este *străin*.

— Toţi suntem străini faţă de oricine nu este de aceeaşi naţionalitate cu noi. Te rog, lasă pâinea prăjită, mai vreau.

— Căsniciile mixte…

— Barbara! strigă William.

— Nu striga.

— *Nu se căsătoresc*! strigă William fără să o bage în seamă. Luis *este* căsătorit! Pur şi simplu au o relaţie amoroasă!

— Şi tu, desigur, ai de unde să ştii despre asemenea lucruri, bombăni Barbara luând untul de pe masă, în semn de răzbunare.

— Frances a mai avut şi alte relaţii amoroase, sublinie William ignorând-o şi întinzând marmelada într-un strat gros pe pâinea prăjită, ca să compenseze lipsa untului. Niciuna dintre ele nu a fost prea serioasă, iar asta e, de departe, cea mai serioasă de până acum. Asta este tot.

Barbara puse untul în frigider şi trânti uşa atât de tare, încât toate sticlele zăngăniră lovindu-se unele de altele înăuntru. Apoi rămase nemişcată, cu spatele spre William.

— Barbara?

Ea nu răspunse. Pur şi simplu rămase acolo, nemişcată, holbându-se la peretele de deasupra frigiderului unde atârna un calendar de prost gust, calendarul trimis de Crăciun cu bune intenţii de service-ul local unde-şi duceau maşinile. William aşteptă jumătate de minut, politicos, apoi muşcă din felia de pâine.

— Nu e asta, izbucni Barbara.

— Nu e asta ce? întrebă William ronţăind.

Ea se întoarse. Încerca din răsputeri să arate normal. Toată viaţa se străduise să împiedice orice emoţie – în afară de mânie, gândea adesea William – să i se citească pe faţă.

— Problema nu e că nu sunt de acord ca Frances să aibă o relaţie amoroasă. Şi nu-mi pasă prea mult nici de faptul că e străin…

— Oh, bine.

— Dar de data asta e îndrăgostită.

William se holbă la ea.

— Ce?

— E chiar îndrăgostită. Ca lumea. Până peste cap.

— Şi?

— El e căsătorit, spuse Barbara.

— Da, ştiu…

— Aşa că ea *va avea de suferit*, continuă Barbara.

William îşi puse pâinea jos.

— Nu văd…

— Nu, sigur că nu vezi, tu nu vezi niciodată, tu eşti convins că cineva poate avea şi varza unsă, şi slănina în pod, aşa că niciodată nu mi-ar trece prin cap că *ai putea* să vezi. Dar Frances este îndrăgostită de un bărbat însurat, şi catolic pe deasupra, ceea ce înseamnă că sigur, absolut *sigur*, totul se va sfârşi cu lacrimi amare, vărsate în cea mai mare parte de Frances.

William ridică din nou felia de pâine prăjită. Mâna îi tremură uşor şi puţină marmeladă îi căzu pe curba uşoară pe care o făcea jerseul lui în dreptul abdomenului.

— De ce nu o poţi lăsa în pace, să fie fericită? Chiar dacă *s-ar putea* să aibă probleme în viitor, acum *nu* are. De ce nu poţi să te bucuri pur şi simplu pentru ea, în loc să faci predicţii sumbre ca o bătrână şarlatană răuvoitoare?

— Ai marmeladă pe jerseu, spuse Barbara. Ştiam că aşa o să se întâmple.

— Taci din gură! strigă William.

Aruncă felia de pâine prăjită prin bucătărie şi o văzu aterizând cu faţa unsă în jos, într-un coş cu rufe călcate.

— Bărbaţii! exclamă Barbara dispreţuitor. Nişte romantici fără speranţă, nişte realişti fără pic de utilitate. Ce rost are să mă bucur ca o idioată pentru ceva ce este condamnat să sfârşească într-un dezastru? Din fericire, nu-ţi împărtăşesc gustul pentru sentimentalisme romantice.

William îşi plecă uşor capul. Se gândi – nu pentru prima oară – că era mare păcat că, la fel ca majoritatea bărbaţilor din clasa de mijloc, nu prea îi venea să-i dea una nevesti-sii.

— Să nu crezi că nu o iubesc pe Frances, zise Barbara. Şi să nu crezi nici că nu o înţeleg. Tocmai pentru că o iubesc şi o înţeleg nu am de gând să intru şi eu în acest joc ridicol, pretinzând că şi-a găsit un viitor emoţional solid, când ăsta e, de fapt, ultimul lucru pe care l-a făcut, în condiţiile date. Acum o să merg să fac patul şi o să te las să te ocupi tu de mizeria copilărească pe care ai făcut-o.

Ieşi închizând uşa într-o manieră afectată, aşa cum ar fi numit-o mama lui William, şi William o auzi păşind greu, ferm, pe scări în sus. Traversă palierul şi intră în dormitorul principal, unde zgomotul fu înghiţit de măcănitul neînţeles, îndepărtat, al radioului pe care Barbara îl deschisese, aşa cum făcea întotdeauna, la un volum total antisocial.

William se ridică, se duse la chiuvetă şi-şi frecă puţin jerseul în faţă cu o lavetă umedă. Privi pe fereastră. Priveliştea era exact aceeaşi pe care o avusese în faţa ochilor şi cu aproape patruzeci de ani în urmă, când Barbara îi spusese că era însărcinată cu gemeni, aceleaşi pajişti plăcute, obişnuite, aceleaşi garduri vii, chiar şi acelaşi şir de plopi negri, cu trunchiurile lor puternice, cu scoarţa brăzdată şi cu puful lor stacojiu minunat primăvara. Singurul lucru care se schimbase era că la ferma de dincolo de pajişti se ridicase un siloz oribil de cereale şi un şopron şi mai urât, vopsit într-un verde aprins, nenatural, extrem de ţipător, presărat acum cu pete uriaşe de rugină strălucitoare.

William se apucă de marginea chiuvetei. Poate chiar era un tip romantic, poate simţea într-adevăr că indiferent ce avea să se întâmple merita, având în vedere cum arăta şi cum se simţea acum Frances. Poate simţea într-adevăr, cu un instinct care nu avea nimic de-a face cu raţiunea – şi, la urma urmei, nu avusese niciodată prea mare consideraţie pentru raţiune, ca fiind baza pe care trebuia să-ţi construieşti viaţa –, că nimic din ce era frumos nu se irosea chiar dacă era sortit să ajungă la un sfârşit. Cu toate astea, sigur că Barbara, dincolo de izbucnirea ei pătimaşă, era într-o oarecare măsură îndreptăţită să simtă un fior de teamă chiar şi aşa, în mijlocul bucuriei generale. În plus, era, oricât de ciudat exprima chestia asta uneori, mama gemenelor şi avea motive întemeiate să simtă nevoia de a le proteja, chiar dacă asta ieşea la iveală într-o formă ciudată şi distorsionată. Oricum, era o minune că Barbara lua în serios fericirea actuală a lui Frances şi nu pufnea pur şi simplu cu dispreţ la gândul că cineva, oricând, putea să considere ideea de dragoste romantică altfel decât complet ridicolă.

William oftă din rărunchi şi se îndepărtă de la fereastră.

Bietele gemene, bietele micuţe gemene, amândouă erau în momentul de faţă – fiecare în felul ei – atât de încercate, Lizzie din cauza problemelor din prezent, Frances din cauza ameninţării clare a celor viitoare, chiar dacă deocamdată nu le percepea. Îşi aminti cum se gândea odinioară, în copilăria agitată a gemenelor, că nimeni nu s-ar băga de bunăvoie să devină părinte dacă ar fi conştient de oboseala perpetuă pe care o implica acest lucru. „Ce viziune naivă”, gândi el acum. „Ce lipsă de experienţă!” Privind în urmă, acei ani fuseseră de fapt anii lui glorioşi ca părinte, pentru simplul motiv că pe vremea aceea încă stătea în puterile lui să-şi facă fericite copilele.

Traversă bucătăria şi se uită în coşul cu rufe. Pâinea prăjită aterizase pe o pijama de-a lui, de firmă, de bumbac, bleu cu albastru-închis, frumos călcată. Hotărî, după ce se holbă la ea câteva minute, să o lase pur şi simplu acolo.

Noul director al băncii din Langworth era destul de tânăr, cu o faţă îngustă, părul scurt şi acel gen de costum sobru atât de comun, pe care toată lumea părea să-l poarte la serviciu indiferent unde lucra, mai puţin cei care se ocupau de vaci sau de maşini.

— Domnule Middleton, mă bucur că am prilejul să mă văd cu dumneavoastră, îi zise el lui Robert.

„De ce «să mă văd»”, se întrebă Robert. Oare asta însemna altceva decât a se întâlni cu cineva? Oricum, nu era vorba despre o întâlnire: fusese convocat acolo.

— Mi-aţi spus să trec pe aici.

— Da, aşa e. Din câte ştiu, scrisoarea mea era adresată atât domnului, cât şi doamnei Middleton. Mă aşteptam să…

— Doamna Middleton, după cum i-am spus secretarei dumneavoastră, lucrează în timpul săptămânii, pe durata anului şcolar, la Şcoala Westondale din Bath.

Directorul băncii ridică din sprâncene şi-şi strânse buzele.

— Am fost informat despre asta?

— De ce ar fi trebuit să fiţi?

— În situaţia dumneavoastră actuală, spuse directorul băncii pe un ton de parcă datoriile lui Robert reprezentau un fel de delict, este

necesar să ne informaţi în legătură cu orice.

Robert deschise gura să spună „Nu vorbiţi aşa cu mine!”, dar o închise la loc. Ce avea de câştigat de pe urma unui val scurt, dar delicios de adrenalină, urmat de necesitatea de a-şi cere scuze, dându-i astfel interlocutorului său o poziţie de superioritate? Robert privi părul roşcat al directorului, ochii lui palizi, aproape fără gene, şi pielea care purta încă urmele acneei din adolescenţă. Nu numai că arăta ca un duşman; arăta ca şi cum îi făcea plăcere să arate ca un duşman.

— Vă rog să luaţi loc, domnule Middleton.

Robert se supuse în silă şi-şi alese un scaun tapiţat cu tweed gri-închis. Directorul băncii se aşeză pe scaunul lui, la birou, şi-şi împreună mâinile deasupra unui dosar gros care conţinea, probabil, toate hârtiile privitoare la familia Middleton.

— Domnule Middleton, mi-e teamă că nu mai pot tolera această situaţie.

— Cum îndrăzniţi să folosiţi cuvântul „tolera”? zbieră Robert uitând de hotărârea luată mai devreme. Cum *îndrăzniţi*? Voi, băncile, reprezentaţi *un serviciu*, şi-ncă unul al dracului de scump, daţi-mi voie să vă amintesc, nu vreo comisie de etică ai cărei membri stau şi emit judecăţi cu privire la clienţii care dau de necaz!

Directorul băncii privi în jos la mâinile-i încrucişate, păstrând o tăcere îmbufnată, ca şi cum ar fi aşteptat să se evapore un miros neplăcut din aer.

— Comisia mea care acordă împrumuturile, domnule Middleton, comisia de la biroul regional de conducere din Bath mi-a solicitat să vă transmit să luaţi măsuri imediate pentru a returna cea mai mare parte a împrumutului impresionant pe care-l aveţi în prezent. V-a fost acordat, dacă vă amintiţi, în condiţiile în care aţi promis că-l veţi reduce substanţial într-o perioadă de nouă luni. Acele nouă luni au expirat, iar împrumutul nu a fost diminuat într-o măsură semnificativă. Banca îşi face griji că povestea cu împrumutul s-ar putea înrăutăţi.

— Înrăutăţi?

— Că dumneavoastră, domnule Middleton, vă veţi obişnui cu el

şi nu veţi face altceva decât să aveţi grijă să vă plătiţi dobânda.

Robert privi în jos preţ de un moment. Îi vâjâia capul. Nu numai că i se părea incredibil că funcţionarul acesta roşcăţel îi vorbea în maniera în care îi vorbea, dar chiar spunea ceea ce părea că spune. Trase adânc aer în piept.

— Dar nu v-a trecut prin cap că noi detestăm împrumutul ăsta de o sută de ori mai mult decât dumneavoastră, pentru simplul motiv că suma implicată pune în pericol tot ce am reuşit să construiesc împreună cu soţia mea în decursul ultimilor optsprezece ani? Vă imaginaţi că am mai avut un moment de linişte de când ne-am trezit în situaţia aceasta şi că nu ne forţăm fiecare celulă nervoasă şi fiecare fibră din creierul şi din corpul nostru ca să inventăm şi să aplicăm căi de a o îmbunătăţi? De ce altceva credeţi că soţia mea şi-ar fi luat o slujbă în afara afacerii noastre, dacă nu pentru a încerca să ne uşureze povara şi să plătească dobânda dumneavoastră înfiorătoare? Soţia mea este o femeie foarte talentată, cu multă experienţă, şi e silită să muncească la un nivel la care nu v-aţi aştepta să le convină nici funcţionarilor dumneavoastră de la ghişeu…

— Îmi cer scuze, îl întrerupse managerul de bancă, dar nu o să vă folosească la nimic să transformaţi totul într-o chestiune personală.

— Dar ce altceva putem face? aproape că ţipă Robert. Muncim mai mult decât am muncit vreodată pentru un profit mai mic decât am avut vreodată. Ce altceva ne-aţi mai putea cere?

Directorul băncii îşi mişcă mâinile astfel încât coatele să-i fie pe birou, şi degetele i se uniră uşor, într-un gest care îi păru lui Robert plin şi de autoritate, şi de făţărnicie.

— Comisia mea care acordă împrumuturi…

Din cine ştie ce motiv, Robert simţi brusc un gol în stomac.

— Comisia mea care acordă împrumuturi, continuă directorul băncii privindu-l drept în ochi pe Robert, solicită acum o garanţie clară că o mai mare parte a împrumutului poate fi returnată în viitorul apropiat.

— Şi cum dracului se presupune că aş putea face asta?

— Este foarte simplu, domnule Middleton. Înseamnă pur şi

simplu că trebuie să vă scoateţi casa la vânzare.

Jenny stătea pe palierul din faţa biroului de la galerie. Avea în mână o sticluţă cu apă şi un sandviş cu ton pe o tavă. Robert era înăuntru, cu uşa închisă, de vreo două ore deja, şi era aproape ora trei, iar ea ştia că nu mâncase nimic la prânz. Bătu uşor la uşă.

— Cine este? strigă el.

— Jenny, spuse ea.

— Oh, Jenny, zise Robert. Intră.

Ea deschise uşa cu grijă. Bărbatul stătea la birou înconjurat de biblioafturi şi de dosare cu actele şi cu facturile adunate de-a lungul timpului de la bancă.

— M-am gândit că ai vrea ceva de mâncare, nu cred că ai mâncat la prânz.

— Nu am mâncat. Eşti foarte drăguţă.

— Sandvişul e cu ton. Numai asta aveau sus. Sper că e în regulă.

— E bine, spuse el.

Ea aşeză tava pe masă, lângă biroul lui.

— Apa minerală nu-i cine ştie ce. Vrei şi nişte cafea?

El ridică ochii spre ea. Era foarte palid la faţă.

— Jenny.

— Da, zise ea.

— Stai jos o clipă.

Ea se aşeză pe un scaun rotativ din apropiere, încrucişându-şi mâinile în poală. Urmă un moment de tăcere, apoi Robert spuse brusc, fără niciun preambul:

— Trebuie să vindem Grange.

Ea înghiţi în sec. Îşi duse mâinile spre faţă.

— Nu…

— Trebuie, zise el. Am fost de dimineaţă la bancă. Am avut nouă luni în care să începem să reducem creditul, şi bineînţeles că nu am reuşit; abia am putut plăti dobânda, aşa că încep să facă presiuni.

Lui Jenny îi trecu prin cap ca un fulger viziunea propriei ei case, care reprezentase, de când murise Mick, mult mai mult decât un simplu loc de locuit. Îi văzu faţada dragă şi familiară, cu trandafirii

Marigold căţărându-se pe verandă, şi perechea de ferestruici din acoperiş ca nişte sprâncene ridicate, şi simţi, cu un junghi în piept înspăimântător de violent, ce agonie îngrozitoare ar fi fost să vină cineva să i-o ia.

— Oh, Rob…

El luă sandvişul şi muşcă o gură mare din el.

— Cum o să-i spun lui Lizzie?

— Nu ştiu…

— Iubeşte mult casa aia, zise Rob, punând jos restul sandvişului. A pus ochii pe ea din clipa în care am ajuns în Langworth. Atunci obişnuiam să ne plimbăm pe lângă ea în weekenduri, spunându-ne unul altuia: „Într-o zi, într-o zi” şi imaginându-ne ce vom face cu ea. Pe urmă am cumpărat-o, şi ştii cât s-a implicat Lizzie în amenajarea ei. Acum trebuie să-i spun că va fi nevoită să renunţe.

— Poate că…

— Poate că ce?

— Poate că, reluă Jenny, frângându-şi mâinile mici şi îngrijite, banca va fi mulţumită dacă o scoateţi fără vâlvă pe piaţă, şi apoi poate îşi revine afacerea şi nu va trebui să o vindeţi.

— Vor cel puţin o sută de mii de lire într-un termen de şase luni, anunţă Robert.

Se uitară unul la celălalt. O sută de mii de lire, îşi dădu seama Jenny, era mult mai mult decât capitalul ei, banii pe care compania de asigurări îi plătise în cele din urmă după moartea lui Mick în accidentul de maşină. Tot ce se afla în posesia ei, inclusiv casă, valora mai puţin decât suma pe care o datora familia Middleton. Îi dădea fiori să se gândească la asta.

— Lizzie e atât de curajoasă, spuse Jenny. Şi de puternică. Sunt sigură că va rezista şi la asta. Sunt sigură că se va gândi ea la ceva.

— Chiar aşa? replică Robert.

Privi faţa mică şi trăsăturile delicate ale lui Jenny, gulerul apretat şi perfect călcat al cămăşii ei în dungi şi perlele în degrade care făceau o curbă perfectă pe jerseul ei verde. I se păru dintr-odată că era întruchiparea siguranţei, a veşniciei înseşi, aşa că se abţinu cu greu să

nu se arunce asupra ei, să-şi îngroape faţa la pieptul ei primitor şi s-o implore să-i spună liniştitor că totul avea să fie bine dimineaţă, că-i promitea ea.

— Problema este, zise Robert, stăpânindu-se, că nu cred că mai există vreo variantă la care să ne putem gândi, căci altfel ne-am fi gândit deja la ea şi am fi şi acţionat în consecinţă.

Mai târziu, o lăsă pe Jenny să încuie galeria şi se duse devreme acasă, cu tot cu Sam şi cu Davy, pe care Jenny îi luase ca de obicei de la şcoală şi cărora le făcuse ceai. Lui Sam nu-i plăcea deloc aranjamentul acesta cu luatul de la şcoală, căci Jenny îl intimida dintr-un motiv pe care nu şi-l putea explica – la urma urmei, era doar o mamă, şi-ncă una mică şi tăcută – şi descoperise că în prezenţa ei avea tendinţa să se poarte ca lumea, mult mai serios decât de obicei. Ceea ce era împotriva propriului lui cod de conduită, aşa că, pentru a compensa faptul că îşi îngăduia să o lase mai moale, se purta întotdeauna groaznic pe drumul scurt pe care-l parcurgeau de la galerie la Grange, folosind cuvinte interzise, urlând cât îl ţinea gura şi aruncându-se în stradă ca un pilot kamikaze, aşa că Robert ajungea de obicei acasă în pragul unei crize de nervi. Dacă Lizzie pleca din Bath la timp pentru a aduce ea băieţii acasă, îi luă cu maşina ei zăngănitoare, iar asta îl priva pe Sam de cea mai bună oportunitate de a se purta groaznic, căci drumul spre casă dura numai trei minute.

Când Robert îi aduse pe Sam şi pe Davy înapoi – cu Davy pufnind ameninţător, deoarece Sam îi spusese că avea o faţă ca un fund de babuin –, îl găsi pe Alistair în bucătărie mâncând cereale cu pumnul, direct din cutie, şi citind o revistă cu benzi desenate numită *The Rules of Id*. Harriet nu se vedea pe nicăieri.

— Bună, spuse Robert.

Alistair, împrăştiind pe jos o mulţime de fulgi de cereale în timp ce încerca să şi le îndese în gură, îl ignoră complet.

— Termină cu alea, zise Robert. Răspunde când vorbesc cu tine şi nu mai mânca fulgi de porumb dacă nu eşti în stare să-i mănânci în mod civilizat.

Sam se strecură afară din cameră, uitându-se cu ochii mari după

un televizor, iar Davy, în continuare bombănind uşor, îl urmă. Alistair îşi ridică încet privirea din revista cu benzi desenate, ca şi cum ar fi fost extrem de uimit de ceea ce i se cerea să facă.

— *Poftim*?

— M-ai auzit, zise Robert.

Se întinse în faţă şi înşfăcă şi revista, şi cutia cu cereale.

— *Mă* scuzi…

— Du-te şi ia o mătură şi curăţă mizeria pe care ai făcut-o. Pe urmă, du-te şi fă-ţi temele până când îţi spun eu că e gata cina.

— S-ar putea ca, în condiţiile astea, zise Alistair, să nu prea am chef şi dorinţă să vin la cină.

— Atunci poţi să stai să flămânzeşti, răspunse Robert. Şi aşteaptă să vezi dacă-mi pasă.

Alistair făcu un pas înapoi, prudent, ca să fie cât mai departe de taică-său.

— Ia te uită, nervi, nervi, *trebuie* să remarc. Mă întreb ce a provocat toate astea.

Robert se duse la frigider, îl deschise şi începu să scoată din el pachete şi diverse obiecte învelite în folie de plastic şi-n hârtie cerată.

— Fă ce ţi-am spus, Alistair. Unde este Harriet?

— Nu mă întreba pe mine. Ultima dată când am văzut-o, era în piaţă cu Heather, aşteptându-l, fără îndoială, pe Jason Purdy, ceea ce, dacă e să mă întrebi pe mine, demonstrează fără putinţă de tăgadă un prost gust *desăvârşit* chiar şi pentru cineva atât de disperat precum e sora mea dragă.

— Alistair, zise Robert, scoţând o factură de la bancă şi aşezând nişte cârnaţi pe ea, în şiruri perfect ordonate, dacă nu te duci să iei mătura aia acum, te iau la bătaie.

Alistair ieşi foarte încet, spunându-i lui Cornflakes, care se ridicase interesat din sertarul lui de la dulap, ca să urmărească cearta, că într-o bătălie să-ţi pierzi cumpătul e cel mai sigur semn de victorie a celuilalt. Robert puse nişte jumătăţi de roşii pe hârtia de copt şi câteva ciuperci obosite – băieţii nu aveau să le mănânce, dar era posibil ca Harriet să o facă, în cazul în care se deranja să vină acasă – şi vârî totul

în cuptor. I se făcu dintr-odată poftă de whisky, dar trebui să se abţină, pentru că era numai şase fără douăzeci şi mai ales pentru faptul că nu aveau niciun pic de whisky în casă, aşa cum nu mai avuseseră, de fapt, de la Crăciunul trecut încoace.

Alistair se întoarse şi transferă aproximativ două treimi dintre cerealele împrăştiate pe făraş, pe care apoi îl goli în coşul de gunoi din bucătărie dintr-o asemenea poziţie, încât vărsă cea mai mare parte a conţinutului lui din nou pe podea.

— Ei bine, tată, acum sper din toată inima că eşti mulţumit, zise el cu un sarcasm evident şi ieşi iarăşi în grabă din încăpere, lăsând uşa deschisă.

Robert trecu din bucătărie în cămara de alături – o cămară construită într-un fermecător stil victorian, cu rafturi placate cu gresie şi cu cârlige uriaşe pentru atârnat şunci – şi scoase o pungă cu cartofi din congelator şi încă o pungă de mazăre congelată. Punga de mazăre fusese deja deschisă, iar plasticul fusese prins la loc, nu prea strâns, cu o bucată de sârmă învelită în hârtie, care căzu când Robert apucă punga şi destul de multă mazăre se vărsă din ea, boabele alunecând de-a lungul celor şaptezeci şi cinci de centimetri de mâncare din congelator, până la fund. Robert scoase o înjurătură, trânti capacul lăzii frigorifice şi duse ce mai rămăsese în bucătărie.

În aproximativ douăzeci de minute, Lizzie avea să fie acasă, iar sosirea ei avea să coincidă cu momentul în care urma să fie gata cina copiilor. Cu siguranţă, Robert nu îi putea spune cât timp copiii mâncau, şi se gândi că ar fi mai bine să amâne totul până mai târziu, când amândoi aveau să fi băut un pahar de vin de ţară bulgăresc de la supermarket. Existase o perioadă, o scurtă perioadă de lux, când Robert avusese un cont la un vânzător de vin din Bath, şi se ducea la diverse degustări şi citea articole serioase despre promisiunea oenologică pe care o reprezentau Noua Zeelandă şi Chile. Acum, el şi Lizzie, în timpul cumpărăturilor săptămânale la hipermarket, când umpleau două cărucioare cu lucruri pentru casă, îşi permiteau să ia şi trei sticle din sortimentul aflat la ofertă. Era, îşi spunea el, cu trei sticle mai mult decât îşi permiteau să viseze o mulţime de oameni, în niciun

caz să le cumpere, dar trăise şi acele vremuri de bunăstare, iar acum le ducea dorul.

Cum, se întrebă el în timp ce scutura punga de cartofi pentru a-i întinde pe o a doua hârtie de copt, avea să-i spună ce trebuia să-i spună lui Lizzie? Oare să o ia pe ocolite sau să-i spună direct, privind-o pur şi simplu drept în ochi? Pe vremuri, ar fi optat fără să clipească pentru a doua variantă, aşa îi plăcea ei şi aşa acţiona şi ea însăşi – nici nu clipea când apărea o problemă; fusese unul dintre primele lucruri pe care Robert le iubise la ea, modul acesta direct, solid, de a primi şi de a accepta orice îi spuneai, orice îi cereai. Dar, pe lângă că acest lucru era cel mai rău pe care să i-l spună vreodată, Lizzie se mai şi schimbase. Desigur, fiind mai în vârstă acum, era mai obosită şi mai puţin optimistă, mai dezamăgită, dar, de când Frances îl adusese la ei pe spaniol, fusese şi mai retrasă. Părea preocupată, ca şi cum derula în minte o mulţime de lucruri importante, evaluându-le şi reevaluându-le întruna. Dacă era să fie cinstit cu sine însuşi, lipsa de implicare a lui Lizzie din ultima vreme îl scotea din minţi. Era obişnuit – la urma urmei, asta se întâmplase vreme de douăzeci de ani – ca Lizzie să se gândească frecvent la Frances, chiar să fie absorbită cu totul de asta, dar acum era vorba despre altceva. Avea senzaţia clară că Lizzie cântărea în minte iar şi iar ideea că Frances şi Luis erau împreună într-un mod care putea fi descris cu un singur cuvânt: obsesie. „Cum îndrăznea ea, acum pe bune”, gândi Robert, vărsând cele câteva boabe de mazăre rămase într-o crăticioară cu apă clocotind, „cum *îndrăznește*, fie şi numai pentru un moment, să se detaşeze de mine şi de problemele noastre într-un asemenea moment greu?”

Uşa exterioară de la bucătărie se deschise, şi Harriet năvăli înăuntru, aruncându-şi ghiozdanul pe podea şi închizând uşa la loc cu un şut puternic.

— Bună, iubito.

— Salut, răspunse Harriet.

Se vedea clar că plânsese, şi ochii ei, atent rimelaţi pentru şcoală şi / sau Jason Purdy, erau mânjiţi acum cu negru, făcând-o să semene cu un urs panda trist.

— Te simţi bine?

— Cum ţi se pare că mă simt? întrebă Harriet.

Robert puse jos cleştele pe care-l folosea pentru a întoarce cârnaţii şi traversă bucătăria. Îşi puse braţul pe umerii lui Harriet.

— Băieţii?

— Printre alte lucruri de rahat…

— Nu vorbi cu „rahat”. Ce lucruri?

— Oh, zise ea luptându-se să se elibereze de sub mâna tatălui ei. Şcoala, istoria, nenorocita de domnişoară Phelps, vaca aia ordinară de Heather Morgan…

— Vrei să-mi povesteşti ce s-a întâmplat?

— Nu pot, zise Harriet. Nu pot să povestesc nimănui. Ce avem la cină?

— Cârnaţi.

— Din nou?

— Din nou.

— Mă duc să mă uit la televizor…

— Nu, zise Robert. O să aşezi masa.

Pe hol se deschise uşa de la camera de joacă. Davy ieşi lălăind cuvintele unei reclame de la televizor pentru un detergent universal de bucătărie.

— Taci din gură! urlă Sam după el.

Davy apăru în cadrul uşii de la bucătărie cântând în continuare.

— Când o să vreau să cânţi, prietene, strigă din nou Sam cu accentul studiat de gangster american, o să-ţi vâr un *nickel* în fund!

Davy se opri din cântat.

— Ce e un *nickel*?

Robert se uită la Harriet. Aceasta zâmbea.

— E o monedă americană, spuse zâmbind la rându-i, recunoscător că putea face asta.

Davy îşi pipăi temător turul pantalonilor reiaţi.

— Uau, zise el.

După ce copiii mâncară şi măcar îşi dăduseră silinţa să pună vasele în maşina de spălat, iar Lizzie, care se întorsese acasă foarte

obosită, cu două cutii pline de dosare cu fişe pe care voia să le sorteze înainte de culcare, era pe la jumătatea paharului ei de vin, Robert îi spuse brusc, fără niciun preambul, şi total altfel decât intenţionase şi plănuise, despre vizita pe care o făcuse la bancă. Apoi îi aşteptă reacţia.

Timp de cel puţin un minut, nu urmă nicio reacţie. Lizzie rămase pur şi simplu acolo, în fotoliul pe care-l îmbrăcase cu atâta grijă, cu trei ani în urmă, într-un frumos material în carouri importat din Suedia, şi îşi privi în tăcere lichidul roşu-închis din pahar. Apoi, tot în tăcere, începu să plângă, privind în continuare în jos, astfel că lacrimile ei, care-i părură lui Robert anormal de mari, îi alunecară de pe obraji pe mâini, în poală şi în pahar. Era o imagine extrem de înduioşătoare. Lizzie nu plângea niciodată. Nu era de acord cu plânsul, în afara cazului în care exprima o durere reală şi profundă. Spunea întotdeauna că să plângi pentru altceva decât pentru pierderea sau suferinţa unei alte fiinţe umane nu însemna decât să te prosteşti, şi cu toate astea acum plângea, plângea din ce în ce mai tare, lacrimile curgându-i mai repede şi mai repede de sub pletele care-i cădeau de-o parte şi de alta a capului ei plecat.

— Lizzie, şopti Robert speriat şi îndurerat.

Veni şi îngenunche lângă ea şi încercă să-i ia paharul din mână, căci ea începuse să tremure, dar femeia îl strânse şi mai tare.

— Nu…

— Lizzie, draga mea, draga mea Lizzie…

— Nu! zise Lizzie printre suspine. Nu!

— Trebuie s-o facem, insistă Robert. Îşi puse stângaci propriile lui mâini peste mâinile ei, în jurul paharului de vin. Trebuie s-o facem, Lizzie. Dar nu este sfârşitul lumii. Ne vom reveni într-un an sau doi, ne vom lua avânt şi o s-o cumpărăm înapoi…

— Nu pot să suport aşa ceva, nu pot, nu pot…

— Lizzie, e doar o casă…

— Nu! hohoti ea.

Îi dădu brusc mâinile la o parte, vărsându-şi vin în poală.

— E vorba despre tot, totul se duce de râpă!

— Aiurea, spuse el străduindu-se să zâmbească, încercând să o

privească pe sub păr şi să-i vadă faţa. Nu exagera! Haide, draga mea. Noi suntem bine, copiii sunt bine, asta e tot ce contează.

Lizzie înălţă capul. Avea faţa roşie ca focul şi scăldată în lacrimi la fel ca faţa lui Davy când Sam îl aducea la exasperare necăjindu-l.

— Nu mai pot face faţă situaţiei, spuse ea, trecându-şi mâna fără niciun rost peste obraji. Pur şi simplu nu mai pot. Nu mai pot continua.

Robert îi dădu batista lui.

— Haide, haide, spuse el, jumătate afectuos, jumătate cu reproş. Nu mai exagera. Nu este sfârşitul lumii.

— Este sfârşitul lumii *mele*, replică Lizzie, suflându-şi nasul.

— Mulţumesc foarte mult…

Ea începu să ţipe la el.

— De ce nu pot spune că m-am săturat? *De ce* nu pot? De ce nu pot să spun adevărul, să recunosc că am ajuns la capătul puterilor şi că nu mai am nervi să merg mai departe cu mascarada asta stupidă şi inutilă, să pretindem că suntem bine când, de fapt, ne scufundăm complet?

— Nu ne scufundăm complet.

— Ba da, ne scufundăm! strigă ea şi mai tare. Renunţăm la tot ce-am realizat până acum, nici măcar o casă nu mai avem, îi aparţine nenorocitei ălei a de bănci… De fapt aşa a fost întotdeauna, totul a aparţinut nenorocitei de bănci, noi pur şi simplu am trăit o minciună, căci totul este clădit pe nisip, nimic nu este real, nimic nu este solid – strigătul ei se transformă într-un ţipăt ascuţit – şi nimic nu a meritat, nu-i aşa, totul nu a fost altceva decât o şaradă stupidă cu care ne-am amăgit!

Se uita sfidătoare la el, cu faţa umflată şi cu gura deschisă.

Înainte ca el să-şi dea seama ce făcea şi îngrozindu-se instantaneu de ce era capabil să facă, Robert ridică mâna dreaptă şi o plesni.

Singură, în patul din camera liberă din aripa stângă a casei, Lizzie stătea trează şi se holba în penumbră la raza de lumină albăstruie de la stâlpul de iluminat de afară, care trecea printre draperiile incomplet trase, şi la lumina strălucitoare ce intra pe sub

uşă de la becul de pe palier lăsat aprins, căci Davy putea să simtă când era stins chiar dacă era cufundat în cel mai adânc somn.

Fusese alegerea ei să nu doarmă cu Robert. Nu se mai întâmplase asta niciodată de când erau căsătoriţi, în afară de cazurile în care unul dintre ei avusese gripă, iar Robert presupusese – şi asta şi spusese – că ea dormea separat pentru că pur şi simplu nu mai putea suporta să doarmă cu el. Ceea ce era adevărat, dar nu din motivele pe care le bănuia el, însă ea nu fusese în stare să-şi explice nici ei înseşi şi nici să-l îmbuneze pe el. Nu ştia de ce, dar nu putuse mărturisi că nu suporta să doarmă cu el nu pentru că simţea că el o dezamăgise sau pentru că o plesnise, ci pentru că îi era tare ruşine.

Niciodată, îşi dădu ea seama holbându-se cu ochii uscaţi în gol, niciodată nu se simţise atât de ruşinată. Lacrimile acelea pe care le vărsase mai devreme, mari cât Niagara, nu fuseseră cauzate – sau poate doar parţial – de ideea că avea să piardă Grange, ci mai ales de faptul că-şi plângea singură de milă şi din pricina lui Frances. De o vreme încoace, devenise obsedată de Frances, obsedată de modul în care înflorise aceasta, de fericirea ei, de natura acestei relaţii extrem de intime şi de puternice pe care o avea acum, până când simţise că o luase cu totul razna. Îşi propusese să nu se mai gândească la asta, dar i se păruse imposibil, devenise ca un fel de drog, aşa că, în momentul în care Robert îi dăduse veştile privitoare la Grange, primul gând care-o străfulgerase fusese imaginea lui Frances urcând fericită pe un curcubeu înspre soarele din ce în ce mai strălucitor, în timp ce ea, Lizzie, se prăbuşea într-o gaură neagră, pe fundul căreia ceva oribil scotea răgete fioroase. Şi cel mai rău lucru era că Frances, în vreme ce se căţăra cântând, nici măcar nu se uita la ea, nu avea ochi decât pentru Luis.

În acest moment de revelaţie îi apăruse ruşinea, şi acea ruşine crescuse, făcând-o să verse lacrimi din ce în ce mai mari şi mai repezi. Cum de *putuse* să ia în nume de rău fericirea lui Frances? Cum de *putuse* să-l lase pe Rob să creadă că o dezamăgise şi că nu mai putea şi nici nu mai era dispusă să continue să-l sprijine în criza asta care, la urma urmei, era criza *lor*, nu doar a lui? Cum putuse să bocească şi să

ţipe ca un copil răsfăţat pentru că ceva – era adevărat, ceva iubit, ceva preţios, dar doar ceva, un *lucru* – i se lua? Cum putuse să se dezamăgească pe sine – şi pe Rob şi toate cele în care crezuse vreodată şi în care afirmase dintotdeauna că credea cu atâta tărie? Nu-şi putea explica cum de se comportase aşa, dar o făcuse, şi simplul gând de a se întinde lângă Rob cel răbdător, îngrijorat, inocent şi iubitor, în timp ce ea era atât de poluată cu gândurile acestea oribile, era de netolerat.

Aşa că venise în camera liberă, în camera liberă care în curând avea să fie camera liberă a altcuiva, sau camera copiilor, sau camera bunicii. Lizzie strânse marginea cearşafului în mână – era oare posibil ca ea să fie aceeaşi persoană care cumpărase cu atâta optimism şi detaşare acele cearşafuri la piaţa de antichităţi din Bath? – şi continuă să privească în întuneric, ca şi cum de acolo putea veni vreo senzaţie de calm, de alinare sau de iertare. Dar nu veni nimic. Întunericul era gol şi fără remuşcări. Lizzie se întoarse pe o parte şi, când închise ochii, simţi din nou acele lacrimi fierbinţi adunându-i-se sub pleoape.

— Vai, îşi şopti printre dinţii încleştaţi. Vai mie, chiar că am ajuns în ultimul hal.

Capitolul 14

Juliet Jones mergea rareori la Londra. Cu mult timp în urmă, iubea Londra, simţea un anumit fior de anticipaţie când trenurile din West Country se apropiau de Paddington, dar acele zile pline de entuziasm trecuseră de mult. În ochii ei de acum, Londra nu era numai murdară şi dărăpănată, ci şi profund neenglezească, propriile ei instituţii degenerând în nişte spectacole pentru fraieri, ca şi cum adevărata ei personalitate fusese înlocuită cu o caricatură plină de clişee. Dar, după ce îi văzuse pe William, apoi pe Barbara şi după o vizită din partea lui Lizzie, Juliet îşi spuse că trebuia să meargă la Londra să o vadă pe Frances.

Vizita lui Lizzie o derutase total. Aceasta arăta îngrozitor, cu părul nearanjat şi cu ochii încercănaţi, şi, deşi în mod evident venise ca să-i dea vestea că vindeau Grange, îi fusese la fel de clar că o vizitase şi pentru a-i spune o mulţime de lucruri despre ea şi Rob, precum şi despre ea şi Frances, lucruri pe care nici nu se putuse abţine să nu i le

spună, dar nici nu reuşise să i le spună ca lumea. Se aşezase lângă şemineu, pe fotoliul de nuiele unde Juliet ţinea o mulţime de perne cu model persan, şi vorbise fără întrerupere, sorbind din când în când dintr-o cană de ceai. Dar nimic din ceea ce îi spusese nu-i păruse lui Juliet prea coerent – sau cel puţin nu până mai târziu.

Lizzie îi tot repetase că erau nevoiţi să închirieze un loc în care să se mute.

— Mie nu mi se pare, spusese Juliet, că asta e ceva chiar atât de rău. Atâta vreme cât sunteţi cu toţii sub acelaşi acoperiş…

Dar Lizzie nu o asculta. Mărturisise că-şi pusese tot sufletul în Grange, fapt cu care Juliet fusese de acord, apoi îi spusese că-l dezamăgise îngrozitor pe Rob.

— De ce? În ce fel, cum adică? Niciodată nu ai mai…

— Fiindcă sunt atât de furioasă, spuse Lizzie.

— Din cauza situaţiei cu Grange?

— Nu, îi răspunse Lizzie, băgând-o în ceaţă.

— Atunci…

— Nu o pot face pe Frances să mă asculte, izbucnise Lizzie.

— Dar, Lizzie, asta nu e problema lui Frances…

— Ştiu, ştiu. *Ştiu*.

— Bine, atunci…

— Nu mă pot concentra, zisese Lizzie, învârtindu-şi cana în mână.

— Poate e din cauza şocului.

— Nu ştiu. Poate fi orice – grijile, banii, ruşinea, frica. Nu prea contează cauza, ideea e că *nu pot face faţă*.

— Eşti prea aspră cu tine însăţi, zisese Juliet. Întotdeauna ai avut atâtea pe cap. Nu este vina ta dacă la un moment dat, pentru un timp, nu mai poţi face faţă.

— Dar nu ştiu dacă chiar nu pot, replicase Lizzie, foindu-se în continuare. Poate că pur şi simplu nu vreau.

— Eu cred că trebuie să faci nişte planuri, răspunsese Juliet cu fermitate. E singura cale. Trebuie să cauţi un alt loc unde să vă mutaţi şi să începi să faci planuri în legătură cu asta.

— Nu pot, zisese Lizzie.

— De ce nu poţi?

— Ţi-am spus că nu mă pot concentra.

— Mai aşteaptă să treacă puţin timp.

— Nu vreau timp, izbucnise Lizzie, vreau o pauză, vreau să mă eliberez de toate astea, vreau ceva nou.

Juliet o fixase cu privirea.

— Nu vorbi aşa, spusese ea aspru.

Lizzie îşi ridicase capul.

— De ce nu pot s-o fac?

„Pentru că”, vru să spună Juliet, „exact aşa vorbea taică-tău, şi nu făcea niciodată nimic în legătură cu asta, aşa că am ajuns să-l dispreţuiesc pentru că o spunea. Nu mi se părea altceva decât o manifestare de egoism”.

— Pentru că nu este deloc adevărat, răspunsese Juliet în schimb.

— Mie mi se pare adevărat.

Juliet ascultase destul. Se ridicase.

— Cred că ar trebui să te duci acasă.

— Da, zisese Lizzie. Acolo este locul meu, la urma urmei, nu-i aşa?

— Nu fi sarcastică.

Lizzie se ridicase şi-şi pusese cana jos pe masa acoperită, ca de obicei, cu una dintre numeroasele feţe de masă cusute de Juliet. Atinsese bucata de material cea mai apropiată, un bumbac aspru alb-albăstrui care o făcu să se gândească brusc şi cu intensitate la Grecia şi la o vacanţă petrecută acolo cu Rob, pe vremea când erau studenţi, plimbându-se de pe o insulă pe alta cu nişte bărci ce miroseau dezamăgitor a motorină şi a peşte şi nu, aşa cum se aşteptaseră ei, a ulei de măsline şi a lămâie.

— Săptămâna viitoare voi rămâne singura secretară a şcolii…

— Oh, ce bine, replicase Juliet. Ai fost promovată?

— Nu. Dar măcar nu voi mai avea de-a face cu Freda Mason.

Se uită la Juliet.

— Frances a venit cu bărbatul ei la noi.

— Da? se miră Juliet, care ştia deja asta de la William. E drăguţ?

— Da.

— Pare atât de fericită…

— Da, răspunse Lizzie furioasă, apoi adăugă chiar şi mai furioasă: Iar pentru moment eu nu pot spune nimic despre asta, *nimic*.

Şi ieşi în goană din casă ca şi cum Juliet ar fi alungat-o cu mătura. William, care veni pe la ea la scurt timp după asta, îi spuse că Lizzie şi Robert aveau nervii întinşi la maximum, ceea ce era de înţeles, şi asta o făcea pe Lizzie să pară iraţională. Barbara, cu care Juliet se întâlni la curăţătoria chimică din Langworth, spuse că toată lumea, inclusiv William, se comporta pur şi simplu isteric. Juliet, răsucind toate lucrurile acestea în minte până se sătură de acest subiect, ajunse la concluzia că Robert şi William erau cu adevărat îngrijoraţi pentru Lizzie, că Lizzie şi Barbara erau, din motive diferite şi din puncte de vedere diferite, geloase pe Frances, că Robert, Lizzie, William şi Barbara erau cu toţii, din nou din motive diferite, supăraţi unii pe alţii şi erau la fel de hotărâţi, sau de incapabili, să exprime aceste resentimente şi, prin urmare, măcar să încerce să le rezolve. Toate acestea o făcură pe Juliet să fie extrem de mulţumită că nu era şi ea implicată în viaţa de familie şi în acelaşi timp să ia hotărârea de a se duce să o vadă pe Frances.

Până acum nu mai fusese la biroul Shore to Shore, deşi auzise multe despre el şi de la Lizzie, şi de la William. Se dovedi a fi situat într-o clădire îngustă, pe o stradă obscură, care părea plină de o mulţime de restaurante fast-food de diferite naţionalităţi, toate înghesuite laolaltă, pentru confort. Era îngrozitor de mult gunoi, şi aerul mirosea puternic şi constant a ulei ars şi a sos de soia. Printre firmele amărâte din plastic făcând reclamă la chebap, la frigărui şi la peşte cu cartofi prăjiţi, faţada de la Shore to Shore strălucea cu o sobrietate tăcută, cu ferestrele ei pline de plante mărginind un afiş cu amfiteatrul roman de la Lucea, acum o piazza italiană ovală, zugrăvită în ruginiu şi ocru, cu mult bun-gust. Juliet împinse uşa şi fu întâmpinată de un miros puternic de cafea.

În partea cealaltă a camerei, Frances vorbea la telefon. Îi făcu cu

mâna lui Juliet şi-i spuse prin semne că dura doar un moment. O altă fată, cu părul lung şi moale, ca de nimfă, se ridică imediat din spatele unui birou şi veni să o întâmpine spunându-i că numele ei este Nicky.

— Iar eu sunt Juliet.

— Frances vă aşteaptă. Vreţi să vă iau haina? Doriţi o cafea?

Juliet se bucură să-i dea haina. Era, aşa cum fusese întotdeauna – şi, tot ca întotdeauna ea uitase că avea să fie aşa până când fusese prea târziu să se schimbe –, cu cel puţin zece grade mai cald în Londra decât pe înălţimile ei bătute de vânt. Privi în jur cu o expresie aprobatoare.

— E fermecător aici.

— Lizzie s-a ocupat în bună măsură de asta, spuse Nicky.

Îi puse respectuoasă haina pe un umeraş.

— Nu te deranja, te rog. Nu e genul ăla de haină, nu se aşteaptă la un astfel de tratament.

— Nu e niciun deranj, replică Nicky şi vârî haina în dulap. N-ar fi niciun deranj nici cu cafeaua, dacă aţi vrea.

— Da, aş vrea. Chiar aş vrea. Londra îmi dă întotdeauna o sete năprasnică.

Frances puse jos telefonul şi se ridică. Era îmbrăcată cu un costum de lână moale, cu pantaloni cu o tăietură vizibil foarte elegantă. Îşi întinse mâinile către Juliet, zâmbind.

— Juliet, mă bucur tare mult.

Se sărutară peste birou. Nicky puse o ceaşcă de *cappuccino* în faţa lui Juliet, care începu să aibă senzaţia vagă că făcea figuraţie într-un serial de televiziune despre o femeie de afaceri modernă.

— Te duc să luăm prânzul, spuse Frances. Este chiar după colţ.

Sună din nou telefonul şi imediat după aceea se mai auzi încă unul.

— Juliet, iartă-mă…

Juliet încuviinţă din cap, îşi luă ceaşca şi se duse la o canapea micuţă de lângă fereastră.

— Îmi pare atât de rău, spuse Nicky la telefon, dar mi-e teamă că primele vacanţe în Spania pentru primăvara următoare sunt deja

complet rezervate. Domnişoara Shore încearcă în momentul acesta să mai organizeze şi altele, şi bineînţeles că, dacă va reuşi, vă vom anunţa imediat…

Juliet trecu cu privirea peste întreaga încăpere. Era într-adevăr fermecătoare, cu acel aer de frumuseţe rece necesar, îşi închipuia ea, pentru a lăsa impresia de profesionalism. Nu s-ar fi potrivit un birou care să pară prea familial, la fel cum nu ar fi fost o idee bună să angajeze oameni care să dea în vreun fel impresia de amatorism. Cu siguranţă Frances nu arăta ca o amatoare. Arăta… „bine”, gândi Juliet, „am văzut-o ultima oară de Crăciun, stând sub fereastra dormitorului meu, într-un pardesiu banal de lână, şi, deşi şi acum poartă tot lână, nu pare nici standard, nici banală. Are o apariţie interesantă, aproape stilată, şi în mod clar foarte feminină. Oare acel domn Moreno al ei o duce la cumpărături să-şi ia haine, în acel stil posesiv pe care îl au unii bărbaţi europeni („Nu, nu, *chérie*, nu se poate să fie cel negru, trebuie să fie cel roşu, ador roşul), şi aşa mai departe? Oare a început să se privească altfel pentru a-l mulţumi pe el sau pentru că el a făcut-o atât de ţipător de evident de mulţumită de ea însăşi? Văd că poartă şi un inel, deşi de la distanţa asta nu-mi dau seama ce fel de inel este. Cât de curios este faptul că în primele etape ale unei relaţii oamenii doresc cu atâta ardoare să-şi arate apartenenţa unuia faţă de celălalt, şi atât de des mai târziu, şi cu la fel de multă ardoare, încearcă să ascundă orice dovadă vizibilă de dependenţă reciprocă. Probabil domnul Moreno poartă încă verigheta pe care şi-a pus-o pentru a-şi mărturisi credinţa pentru doamna Moreno, şi, prin urmare, nu are niciun alt simbol care să-i arate apartenenţa faţă de Frances, în timp ce Frances, amanta…”

— Juliet, o întrerupse Frances, ce zici, mergem acum? Nicky va rămâne pe poziţii.

Nicky, cu părul ei lins şi cu faţa senină, le zâmbi din spatele computerelor şi al telefoanelor.

— Minunata Nicky, spuse Juliet politicoasă.

Nicky, gândi ea, avea faţa ca un ou, perfectă, fără expresie şi fără trăsături. Oare ce se întâmpla cu o faţă ca a lui Nicky când se înfuria?

Frances o conduse pe Juliet înapoi – pe lângă restaurantele cu

chebap, pe lângă chioşcurile cu mâncare chinezească la pachet şi pe lângă locul unde se vindeau cartofi copţi, care avea afară un cartof uriaş de plastic, zâmbitor, aşezat pe un suport şi întinzând către ele un meniu cu umpluturile disponibile cu nişte mâini mici şi groteşti, tot din plastic – şi dădură câteva colţuri unde era curent, până ajunseră la un restaurant italienesc numit Trattoria Antica. Era mic şi frumos, cu feţe de masă roz şi cu scaune rustice de papură împletită, iar Frances, care era de-a casei, primi o masă la fereastră.

— Eu nu ies niciodată pentru masa de prânz, spuse Juliet încântată. Dar măcar iau uneori câte una dintre inimile singuratice din grupul meu din sat şi mergem la o cârciumă, însă o cârciumă de ţară la ora prânzului e absolut jalnică. Aşa că am mâncat friptură făcută la microunde şi plăcintă cu rinichi cât să-mi ajungă zece vieţi.

— Acum ce vrei să mănânci?

Juliet înclină spre un mix de salamuri şi apoi tagliatellele în trei culori şi o salată. Frances spuse că îi plăceau la nebunie oamenii care se puteau hotărî rapid în faţa unui meniu.

— Că tot veni vorba despre plăcut la nebunie, spuse Juliet, tu arăţi extraordinar.

Frances ridică ochii spre ea cu o privire fixă, cruntă, pe care ea, una, o considerase întotdeauna unul dintre cele mai importante atuuri ale gemenelor.

— Aşa mă şi simt.

— Deci al tău domn Moreno ţi-a umplut toate spaţiile interioare odinioară pustii, şi în momentul de faţă nu mai este nevoie de nicio poveste?

Frances roşi uşor şi dădu aprobator din cap.

— Ei bine, mă bucur, zise Juliet. Nimic nu reuşeşte mai bine ca dragostea să dea un imbold serios emoţiilor noastre.

— E mult mai mult de-atât, e mai bine…

— Sigur că este. De fapt, te tachinam doar. Şi sunt încântată pentru tine, încântată, şi, din fericire, toată lumea pare să îl placă.

Un chelner le puse în faţă două farfurii cu salam roz, alb şi roşu şi cu măsline negre strălucitoare.

— Adevărul este, zise Frances, că nu m-ar face să mă răzgândesc nici măcar pentru o clipă, chiar dacă nu l-ar plăcea deloc.

— Ştiu.

— Sigur că Lizzie consideră că toată povestea asta ne-a îndepărtat…

Se întrerupse.

Juliet făcu un rulou dintr-o felie de salam şi îl băgă în gură.

— Lizzie este motivul pentru care am venit.

— Da.

Chelnerul se aplecă între ele şi le turnă vin alb în pahare.

— Lizzie trece printr-o perioadă foarte grea.

— Casa…

— Şi Robert.

— Rob? întrebă Frances, tresărind.

— Da, zise Juliet. Mâncă o măslină. Există o credinţă foarte întâlnită şi absolut greşită cum că necazurile îi unesc pe oameni. Cu siguranţă nu se întâmplă aşa, căci faptul că sunt îngrijoraţi şi speriaţi îi face să se răstească unul la celălalt, să se certe întruna. Abia când necazul a trecut şi lucrurile au revenit la o stare mai bună, oamenii încep să se simtă mai devotaţi unul altuia, uşuraţi că au reuşit să depăşească criza. Lizzie şi Robert nu au ajuns încă la această etapă. La ei furtuna este în continuare în plin avânt.

Frances îşi ridică paharul de vin şi sorbi uşor o gură.

— Eu am încercat să-i ajut, ştii. Le-am oferit bani şi m-am oferit şi să-i trimit într-o vacanţă. Lizzie nu vrea niciuna, nici alta. Sau cel puţin nu de la mine.

— Îi este foarte ruşine de ea însăşi, spuse Juliet.

— Pentru ce?

— Pentru că este speriată şi îngrijorată, pentru că l-a învinovăţit pe Robert, când ştie foarte bine că el nu are nicio vină, pentru că a reacţionat isteric când au fost nevoiţi să scoată Grange la vânzare, pentru că a invidiat relaţia ta de dragoste şi pentru că i-a displăcut profund apropierea ta de domnul Moreno, acest ultim sentiment fiind complicat de faptul că l-a plăcut şi l-a considerat, suspectez eu, destul

de atrăgător.

Frances continuă să mănânce, fără să se grăbească, dar cu o hotărâre care lui Juliet îi păru că aduce a încăpățânare.

— A vrut cu disperare ca tu să fii fericită, Frances, dar nu s-a gândit niciodată la cum ar putea să reacţioneze când chiar ai ajunge să fii.

— Îmi pare rău, spuse Frances.

— Pentru ce să-ţi pară rău?

— Îmi pare rău că Lizzie este în situaţia asta atât de complicată. Îmi pare rău că a trebuit ca tu să vii până la Londra ca să-mi spui nişte lucruri pe care aş fi preferat să le aud de la ea. Îmi pare foarte rău, pe bune, pentru casă şi pentru că şi-au pierdut toată agoniseala şi succesul de care se bucurau.

— Dar?

— Dar, spuse Frances, mâncând o bucată de pâine, dincolo de a o iubi pe Lizzie şi de a-i oferi ajutorul pe care pot să i-l ofer, altceva nu mai pot face. Nu pot, spuse ea cu o vehemenţă subită, să-mi modific viaţa pentru a o transforma în ceva pe placul lui Lizzie.

Juliet era uimită.

— Draga mea Frances…

— Nu, ripostă Frances, ascultă-mă o clipă. E adevărat că sunt una dintre gemene, iar Lizzie este cealaltă, şi se prea poate ca, la dorinţa ei şi cu acordul meu, să ne fi împărţit cumva viaţa între noi până acum, dar asta nu înseamnă că eu însămi nu sunt o persoană întreagă, independentă şi de sine stătătoare, aşa cum este şi ea. Eu nu sunt responsabilă pentru alegerile ei. Ea nu este responsabilă pentru ale mele. Eu aş face orice-mi stă în puteri să o ajut, dar ea nu acceptă. Vrea ajutor numai în condiţiile ei, şi să fiu fericită tot în condiţiile ei. Cred că situaţia actuală este dificilă pentru ea, dar nu este mai puţin dificilă pentru Rob şi nici nu este sfârşitul lumii. Dacă aş fi în locul ei, al lor, adică, aş transforma cafeneaua şi expoziţia din galerie într-un apartament şi m-aş muta acolo. Asta ar înjumătăţi costurile de administrare şi munca şi, în general, toate cheltuielile. Şi, de asemenea, pe mine m-aş lăsa în pace, ca să-mi duc viaţa aşa cum vreau şi cum am

nevoie, la fel cum eu am lăsat-o pe ea să o facă mereu. Nu cred că eu am criticat-o vreodată pe Lizzie. Doar o singură dată am întrebat-o, destul de şovăielnic, de ce îl botează pe Davy, când ea şi Rob susţineau la un moment dat că nu vor să impună niciun fel de religie copiilor mai mari – şi cred cu onestitate că aceasta a fost *singura* decizie de-a ei pe care am pus-o cât de cât la îndoială. Ei bine, mie mi-a ajuns. Nu sunt un soi de borcan cu miere, în care-şi poate băga ea un deget să lingă când are chef. Eu sunt eu, şi sunt liberă, şi, când ea va fi în stare să respecte cu adevărat asta şi, mai mult decât atât, să arate că face acest lucru, atunci vom reuşi să ne înţelegem. Între timp, s-ar putea ca eu să sufăr din pricina necazurilor prin care trece ea, dar în niciun caz nu voi mai suferi din cauza sentimentului de vinovăţie. Corect?

Juliet se uită la ea lung, minunându-se.

— Corect, spuse ea uşor.

— Bun, zise Frances. Ridică sticla de vin din frapiera de lângă ele. Să bem până la fund!

*

Mai târziu, în drum spre aeroport, de unde urma să-l ia pe Luis, care venea cu un avion de la Madrid, Frances se aşteptă, din obişnuinţă, să o încerce un sentiment de remuşcare. Nu se întâmplă aşa. După cum îi spusese lui Juliet, nu era vorba că nu îi părea rău pentru Lizzie, dar nu se mai simţea legată de ea printr-un fel de cordon primordial de responsabilitate, în bună măsură din pricină că acum percepţia responsabilităţii era îndreptată într-o altă direcţie; acea direcţie care curând, cu puţin noroc, avea să-şi înceapă coborârea deasupra aeroportului Heathrow. În plus, mai era şi faptul că de data aceasta avea propriile ei preocupări, preocupări care pentru ea aveau o importanţă colosală şi pe care stătea în firea ei să le ţină pentru ea, aşa cum stătea în firea lui Lizzie să le facă publice.

Toate aceste preocupări gravitau, inevitabil, în jurul lui Luis. Relaţia lor amoroasă, desfăşurată pe apucate între vieţile lor de oameni de afaceri care locuiesc în ţări diferite, ar putea părea cuiva din afară culmea extravagaţei – călătoriile, întâlnirile rare şi telefoanele dese, despărţirile şi reîntâlnirile emoţionante, prospeţimea relaţiei

susţinută constant şi la un nivel foarte înalt de adrenalină –, dar Frances descoperise destul de devreme că natura organică a relaţiei lor avea şi ea propriul ceas, care începuse să ticăie în momentul în care Luis îi spusese, cu atâta impetuozitate, că era necesar să-şi înţeleagă reciproc specificul naţional dacă voiau să devină iubiţi. Nu puteai, aflase ea, să opreşti acel ceas. Nu puteai, oricâte trucuri încercai să foloseşti, suindu-te într-un avion şi zburând până la celălalt sau nerăspunzând la telefon, să opreşti ritmul constant şi implacabil în care se dezvolta orice relaţie de dragoste. Orice ai fi făcut, oricât ai fi încercat să te disciplinezi, ea tot avea să progreseze, să se schimbe, forţându-te şi pe tine să progresezi şi să te schimbi odată cu ea. „Şi cea mai clară dovadă în această privinţă este”, îşi spuse Frances, bătând uşurel cu palma în volan, „faptul că în mai mi-aş fi vândut sufletul ca să devin amanta lui, iar acum, că sunt amanta lui de şase luni, vreau să fiu mai mult decât atât”.

Îi spusese asta şi lui, drept în faţă, iar consecinţa fusese că urmaseră două weekenduri foarte furtunoase. Luis susţinuse că nu se mai considera căsătorit cu mama lui José, ci devotat şi complet ataşat de Frances, dar că nu voia să provoace furtuna pe care o implica un divorţ, căci, chiar dacă ar fi fost liber, nu s-ar fi căsătorit cu Frances, nu s-ar mai fi căsătorit cu nimeni, niciodată, fiindcă nu era genul de bărbat care să stea însurat. Mărturisise că nu îi povestise maică-sii despre Frances şi că nici nu avea de gând să o facă fiindcă ştia exact care avea să fie reacţia ei, iar acea reacţie ar mâhni-o foarte tare pe Frances, chiar dacă s-ar pregăti pentru aşa ceva şi nu, Frances nu putea s-o întâlnească vreodată.

— Dar tu i-ai cunoscut pe părinţii mei, te-am dus la familia mea, eu am fost deschisă, onestă şi generoasă cu tine…

— Da.

— Atunci de ce nu poţi, fie şi doar din decenţă şi din pură politeţe, să dai şi tu dovadă de puţină onestitate şi generozitate?

— Pentru că eu sunt altfel decât tine. Eu sunt bărbat, sunt spaniol şi am fost născut şi crescut în credinţa catolică. *Querida*, am mai discutat de multe ori despre asta. Tatăl meu este un fost militar

foarte tradiţionalist, cu vederi de dreapta. Mama mea este o catolică ferventă, cu o voinţă de fier şi o înclinaţie deosebită pentru certuri şi scene. Probabil ar refuza chiar şi să te cunoască, iar, dacă ar accepta totuşi, ar avea în cel mai bun caz o atitudine foarte rece şi dură. Nu are *niciun rost*, Frances. Ai fi foarte rănită şi nu ai avea nimic de câştigat.

— Deci trebuie să rămân un secret? Îmi spui că eu sunt cea mai importantă persoană din viaţa ta, dar fix eu trebuie să rămân un *secret*?

— José te cunoaşte, şi te cunosc şi Ana, şi cumnatul meu…

— Dar şi pentru ei sunt un secret!

— Ascultă-mă, spuse Luis, luând-o de umeri şi apropiindu-şi faţa de a ei, nu există o altă cale. Mă înţelegi? *Nu există* o altă cale.

Ea nu mai continuase. Nu voia să se milogească, nu voia să piardă niciun pic din acea stimă de sine pe care i-o insuflase el şi care o făcea să se simtă atât de bine, aşa că se oprise. Nu o făcuse cu prea multă eleganţă, se gândi ea acum, dar măcar o făcuse. În orice caz, în ea creştea, din ce în ce mai puternică, o preocupare mult mai mare decât cea de a fi cumva, printr-un miracol, acceptată în familia şi în viaţa publică a lui Luis. Sigur că îşi dorea să fie soţia lui fiindcă voia ca el să recunoască în faţa întregii lumi ce însemna ea pentru el, şi voia să trăiască împreună pentru a împărţi şi necazurile, şi bucuriile vieţii de zi cu zi, ca să poată construi pe fundaţia pe care o clădiseră aşa minunat, în siguranţa oferită de instituţia căsătoriei şi, mai mult decât… Frances se opri. Traficul extrem de aglomerat din apropierea aeroportului îi solicita întreaga atenţie şi, oricum, conversaţia care avusese loc fix weekendul trecut, căci ea dăduse glas celei mai arzătoare dorinţe pe care o avea, necesita mult curaj pentru a şi-o putea reaminti. Dar, pe de altă parte, Frances se obişnuise în ultima vreme să fie curajoasă – genul acela de curaj stoic cu care poţi accepta şi suporta ceea ce este de neacceptat, genul acela de curaj aventuros care te împinge să cauţi ceva şi să învingi. Cu siguranţă Frances căutase ceva când îi spusese lui Luis, în apartamentul lui din Madrid, weekendul trecut, că avea să împlinească treizeci şi nouă de ani şi că, datorită faptului că îl întâlnise pe el, acum voia din toată inima să aibă

un copil înainte de a împlini patruzeci de ani.

El făcea o salată. Era îndemânatic şi se şi pricepea la gătit, iar acum era în picioare la consola din mijlocul bucătărioarei, feliind legumele. Ea stătea jos de partea cealaltă a consolei, pe un scaun, îmbrăcată cu un halat de baie de-al lui, fiindcă tocmai făcuse duş şi fiindcă amândurora le plăcea ca ea să-i poarte halatele, cămăşile, jerseele. După ce zisese ce-o frământa, rămăsese acolo aşteptând, cu coatele pe consolă, aproape de tocătorul pe care tăia el legumele, şi cu faţa în mâini. El nu se oprise din ce făcea. Ea privise feliile fine de ardei, roşii şi castraveţi căzând frumos pe tocător şi strălucirea lamei cuţitului. El făcea din când în când câte o pauză, aduna feliile în căuşul palmelor şi le punea în bolul de ceramică pe care-l cumpăraseră împreună din Córdoba, albastru cu alb şi cu un singur trandafir galben ca untul pictat pe fund.

Apoi Luis spusese:

— Dacă faci un copil, Frances, atunci trebuie să ştii că acela va fi sfârşitul a tot ce există între noi.

În momentul acela, ea se dăduse jos de pe scaun şi se dusese în dormitorul mic şi întunecos, cu patul mare şi ferestrele ce dădeau spre o stradă obişnuită din Madrid, mărginită de blocuri de locuinţe şi de magazine noi. Se aşezase pe pat şi-şi împreunase mâinile, strângându-le cu putere, păstrându-şi spatele foarte drept şi ţeapăn. Ştia că el vorbea serios. Ştia că dacă ea ar fi adus în discuţie cât de mult ţinea la José (uneori de-a dreptul exasperant), cât de frumos se purtase cu Davy al lui Lizzie, cât de mult se iubeau ei doi, cât de natural ar fi fost acum să facă un copil ca rod al armoniei sexuale şi al pasiunii dintre ei, ar fi fost ca şi cum ar fi încercat să strige la cineva în mijlocul unui viscol, iar vântul i-ar fi smuls de pe buze cuvintele în momentul în care le-ar fi rostit. Pur şi simplu nu ar fi auzit-o. Nimic nu putea să îl schimbe, nimic, chiar dacă ea ar fi făcut uz de orice armă posibilă: emoţională, morală, raţională. Nu avea niciun rost să bată la uşa închisă a minţii lui până îşi zdrobea încheieturile degetelor, fiindcă el nu era dispus să o lase să intre. Orice asalt în această chestiune vitală a apariţiei unui copil nu ar fi făcut altceva decât să provoace o

înstrăinare care, îşi dădea ea seama, avea să-i frângă pur şi simplu inima. Aşa că se ridicase de pe pat, îşi pusese blugii şi o cămaşă albă prea mare pentru ea, în care îi plăcea lui să o vadă îmbrăcată, se întorsese în bucătărie şi spusese pe un ton prietenos că, după ce mâncau, i-ar plăcea să meargă la cinema. El o privise. O privise fix, îndelung, apoi se întrerupsese din ce făcea şi o dusese din nou drept în dormitor.

„Asta s-a întâmplat sâmbăta trecută”, gândi Frances, „şi atunci a fost ultima oară când am condus prin tunelul acesta de la aeroport, doar că veneam pe celălalt sens, căci mă întorceam din Spania, de la Luis, şi nu mă îndreptam, ca acum, înspre el”.

Se simţi extrem de fericită, nu numai datorită sentimentului pe care i-l dădea în continuare faptul că avea să-l vadă foarte curând, ci şi datorită unei fericiri mai adânci, născută din senzaţia de siguranţă, de împlinire. Când ajunsese acasă duminica trecută, o aştepta un mesaj de la Luis, un mesaj care nu era chiar o scuză, dar care, datorită căldurii şi intimităţii, exprima tacit exact asta. Nu considerase că ieşise victorios din discuţie, ci mai degrabă îşi exprimase profunda recunoştinţă faţă de reacţia ei. Încheiase mesajul în spaniolă. Spaniola, pe măsură ce ea făcea progrese în învăţarea ei, devenea limba privată a iubirii lor.

După ce îşi pusese mesajul de mai multe ori, Frances trecuse la despachetarea imediată şi rapidă a bagajelor. Descoperise că, dacă nu despacheta în momentul în care ajungea acasă, geanta îi rămânea parţial răvăşită pe podea până vinerea următoare, când trebuia să se grăbească fie să o facă din nou, fie să o golească în sfârşit de tot, înainte de sosirea lui Luis. Îşi agăţase pe umeraş fustele şi jacheta, îşi aliniase pantofii în felul în care Luis, foarte meticulos când venea vorba despre lucrurile lui, şi-i alinia pe ai lui, şi-şi dusese trusa de toaletă în baie. O deşertase, aşa cum făcea mereu – un obicei pe care Luis îl ura –, în chiuvetă, pasta de dinţi, cremele de faţă, peria pentru păr, loţiunile, apoi le luase unul câte unul şi le aliniase pe policioara de sticlă de sub oglindă. Ridică plicul plat în care se afla folia cu pastilele contraceptive şi o scoase. Pastilele erau aranjate în jurul marginii unui card plastifiat, fiecare în propria ei bulă transparentă, fiecare inspirat asociată zilei în

care trebuia luată. Frances numără. Din ciclul ăsta mai avea zece zile. Se jucă trecându-și unghia degetului mare pe sub card, apoi îl strecură înapoi în plic și îl aruncă în coșul de gunoi de sub chiuvetă.

„Asta se întâmplase acum cinci zile”, gândi Frances, ieșind din tunel în lumina strălucitoare ce venea dinspre terminale. „Cinci zile în care nu am înghițit nimic în afară de mâncare și de băutură”. Deasupra ei, indicatoarele pentru terminalul doi atârnau uriașe, clare și utile.

Cu puțin noroc, avionul lui Luis ateriza chiar în momentul acela, și, cu și mai mult noroc, avea să fie, datorită practicii îndelungate, ce-l făcuse atât de priceput la asta, unul dintre primii oameni care aveau să coboare din avion și unul dintre primii care aveau să treacă prin acele uși glisante impenetrabile din zona de vamă, apoi în brațele ei larg deschise.

Partea a patra

Aprilie capitolul 15

Copiii, la fel ca animalele domestice transportate dintr-o parte ațării în alta, se duceau iar și iar înapoi la Grange. Ca să o consoleze pe Lizzie, Robert spusese că făceau asta numai pentru că noii locatari ai casei aveau un fiu adolescent chiar mai mișto decât Jason Purdy, un automat de înghețată și o masă de biliard de dimensiuni reduse. Dar, după părerea lui Lizzie, erau mai degrabă ca amărâtul de Cornflakes, care fusese smuls din sertarul dulapului cu care era obișnuit și încerca acum cu îndârjire să-l regăsească. Cornflakes nu voia să folosească același sertar de dulap în noua bucătărie și nici nu voia să se adapteze, acum fiind într-un apartament, la tăvița cu nisip. Se ascundea pe sub mese și scaune și o privea pe Lizzie cu un amestec de reproș amar și rea voință. Făcea mizerie pe sub pat și în spatele canapelei. De asemenea, pentru a se răzbuna pe ea pentru pierderea grădinii de la Grange și a rezervei de vânat de acolo, învățase cum să deschidă ușa de la frigider și să se servească.

Era un apartament drăguț, toată lumea spunea asta. Nimeni nu știa prea bine de unde venise sugestia ca etajele clădirii cu galeria să înceteze să mai fie o cafenea neeconomică și un spațiu pentru expoziții și să devină, în schimb, căminul familiei Middleton, dar apăruse cumva,

aidoma unui anotimp care se insinuează pe neştiute, şi se transformase dintr-o simplă idee în realitate. Robert lucrase toată iarna la această transformare, făcând singur aproape totul, în afara instalaţiilor şi a unor schimbări la reţeaua de electricitate, iar acum beneficiau de o bucătărie, o sufragerie, trei dormitoare, o baie şi de priveliştea spre High Street din Langworth în faţă şi spre micul ansamblu industrial în paragină în spate – şi, pe bune, schimbarea nu era chiar atât de rea, iar soarele le intra în casă şi dimineaţa, şi seara, şi era, nu-i aşa, minunat să cobori câteva trepte până la serviciu decât să alergi, fiind în întârziere, prin oraş, şi toată lumea avea să se obişnuiască, nu-i aşa, să locuiască într-un sfert din spaţiul de care se bucuraseră până atunci, şi era o uşurare, desigur, să nu mai fie nevoiţi să suporte povara îngrijirii unei grădini, mai ales că în Langworth exista un parc foarte bun, şi era, cu siguranţă, un mare avantaj să ai magazinele atât de aproape, şi, după o săptămână sau două, toată lumea se obişnuise să doarmă în ciuda zgomotului traficului, nu-i aşa?

Lui Lizzie îi displăcea profund. Toate lucrurile ei, mobila şi obiectele colecţionate cu multă dragoste, păreau aruncate cu furca în camerele noi şi neinteresante, la fel de expresive ca mutra lui Cornflakes. Zgomotul, haosul inevitabil din dormitoarele supraaglomerate ale copiilor – pentru numele lui Dumnezeu, cât timp puteau împărţi o cameră Harriet şi Davy? –, faptul că o mare parte din mobila lor trebuise depozitată undeva cu costuri însemnate, lipsa intimităţii, problemele domestice fără sfârşit, cum ar fi să găsească unde să-şi usuce rufele sau să mănânce în linişte cu Robert, împărţind acelaşi spaţiu cu televizorul şi cu Alistair şi cu Harriet, care respirau intenţionat foarte sonor în vreme ce-şi făceau temele, toate acestea se combinau, făcând-o să se simtă ca un hamster pe o rotiţă, condamnată să se învârtă încontinuu fără să avanseze nici măcar un centimetru. Pe de altă parte, nu era nici ca şi cum ea şi Robert ar fi ajuns într-un punct în care puteau să-şi ridice paharele de vin bulgăresc felicitându-se că scăpaseră de datorie. Nu scăpaseră încă. Fuseseră nevoiţi, pentru a putea obţine vânzarea rapidă pe care o solicitase banca, să renunţe la Grange pentru o sumă considerabil mai redusă decât cea pe care o

plătiseră ei sau decât valoarea ei de odinioară. De asemenea, îi costase teribil de mult să facă amenajările necesare în apartament şi să se mute în el, iar banii cheltuiţi în felul acesta îi treziseră lui Lizzie acelaşi sentiment neplăcut ca banii pe care-i plăteau ca dobândă pentru împrumut.

Noii locatari de la Grange erau foarte drăguţi, află ea. Lizzie încercase să-i evite pe cât posibil în timpul vânzării, nu pentru că îi displăceau ca oameni, ci pentru că îi displăcea nespus faptul că erau în stare să locuiască în casa ei, când ea nu mai putea să o facă. Se numeau Michael şi Bridie Pringle. El era înalt şi slab, cu o barbă ca un breton, şi avea o mică fabrică specializată care făcea componente pentru instalaţiile de foraj petrolier la mare adâncime. Ea era irlandeză şi activistă de frunte în Mişcarea Ecologistă. Harriet îi povestise că făcuse o serie de îmbunătăţiri la Grange.

— Totul e alb, e foarte ca lumea, iar podelele sunt toate pastel, strălucitoare, şi draperiile sunt uriaşe, şi au nişte funde în carouri pe care le prind într-o parte şi în alta a ferestrelor, şi au un graur vorbitor extraordinar, şi nu mănâncă decât produse organice şi au o listă în bucătărie privitoare la reciclarea diverselor obiecte. Noi de ce nu reciclăm nimic?

— Ba reciclăm, mereu mă duc cu sticlele la centrul de colectare, de ani întregi fac asta…

— Dar nu reciclăm şi hârtia, şi plasticul, şi conservele, şi cartonul. Iar îngheţata o cumpărăm. Bridie zice că, dacă am şti ce pun în îngheţată cei care o fabrică, nu i-am da nici celui mai crunt duşman. Ar trebui să vezi bucătăria. E superbă.

— Era superbă şi înainte…

— Nu era, i-o trânti Harriet fără menajamente. Nu era altceva decât o grămadă pretenţioasă de lucruri.

— Nu ştii ce înseamnă pretenţioasă.

— Ba ştiu, spuse Harriet. Mi-a zis Alistair. Înseamnă să pretinzi că eşti mai important decât eşti în realitate.

Robert spunea că Harriet nu voia altceva decât să o enerveze pe Lizzie. Zicea că îi place la nebunie să fie în centrul oraşului şi că toată

ziua bună ziua se ducea înapoi la Grange datorită modului foarte frumos în care era primită acolo, senzaţiei vagi de superioritate pe care o putea simţi pentru faptul că ea locuise acolo prima şi pentru băiat, pentru Fraser. Spusese, cu acea uşoară aciditate ce i se simţea în voce când vorbea cu Lizzie, că acesta era doar un nou început, că era foarte important să îl vadă doar în acest fel şi că puteau să facă din nou ceea ce făcuseră odinioară, să o ia de la zero.

Dar Lizzie era dezorientată. Descoperi că de-abia aştepta să înceapă noul semestru la Westondale – de necrezut, cel de-al treilea semestru de când era acolo – fiindcă şcoala dădea o anumită structură zilelor ei şi-i oferea ceva la care să se gândească. Era o secretară bună. Chiar şi doamna Drysdale, care se temuse de posibilele consecinţe ale faptului că Lizzie avea o gândire aşa independentă, fu mişcată să spună, cu o mulţime de gesturi şi încuviinţând cu convingere din cap, că era uimitor, nu-i aşa, cum se închisese o uşă (doamna Mason) şi se deschisese o alta (Lizzie). Secretariatul şcolii – golit de toate nimicurile şi decoraţiunile de care fusese plin (în afară de obiectul făcut din hârtie, roşu cu galben, pentru care Lizzie descoperi că nutrea o afecţiune ocultă, fiindcă obiectul părea să aibă o personalitate proprie foarte pregnantă fără să reuşească – sau să fie necesar – să aibă şi o identitate) şi cu computerul de la Asociaţia Părinţilor în funcţiune – era un loc cu totul şi cu totul altfel decât înainte. Cutiile cu fişe erau mai mici, draperiile portocalii cu maro, cusute cu motive tradiţionale, fuseseră scoase, făcute pachet şi ascunse în fundul dulapului cu „obiecte găsite”, telefonul, deşi în continuare foarte folosit, nu mai aducea chiar acel şuvoi neîntrerupt de reclamaţii care alimentaseră înainte convingerea bine înrădăcinată a doamnei Mason că părinţii, ca specie, existau numai pentru a o pune pe ea la încercare. Competenţa lui Lizzie era, fără îndoială, un mare câştig pentru Westondale, chiar dacă era, în acelaşi timp, după cum i se părea adesea acum lui Robert, o mare pierdere pentru galerie.

Nu voia să se gândească la necesarul de marfă pentru toamnă.

— Te rog, zise Robert.

Se aflau în biroul galeriei, acum plin până sus de cutii, căci

trebuia să funcţioneze şi pe post de cameră de depozitare.

Lizzie ţinea evidenţa cheltuielilor gospodăreşti. Întotdeauna o făcuse cu multă atenţie, încă de când învăţase noţiuni de contabilitate, dar acum o făcea cu un fel de meticulozitate de maniac, exact aşa cum îşi amintea Robert că proceda şi maică-sa cu registrele ei de cheltuieli pentru gospodărie, în anii ’50: „patru timbre de jumătate de penny, două fileuri de peşte congelat la nouă pence fiecare, cartofi vechi în valoare de şase penny”.

— Chiar trebuie să faci asta?

— Ştii bine că da, răspunse Lizzie, apăsând tastele calculatorului. Îţi dai seama că a costat şaisprece lire să le pui tălpi şi tocuri noi pantofilor tăi?

— Atunci o să port espadrile.

— Nu te prosti.

— Lizzie…

Lizzie scrise mai departe, cu conştiinciozitate, în coloana lungă, lungă, lungă din faţa ei. Robert îi privi capul înclinat, faţa, ascunsă de el ca de obicei în umbra părului maro-roşcat. Era îmbrăcată în blugi şi o bluză bleumarin cu mânecile suflecate şi avea o eşarfă cu buline în jurul gâtului. Era mai slabă. Mult mai slabă, acum că o privea cu atenţie. Cât de înspăimântător de uşor era să trăiască aproape de cineva şi să se uite la persoana respectivă fără să o vadă cu adevărat timp de luni întregi!

— Lizzie, vreau să vii cu mine la târgul de cadouri de la Birmingham, ca de obicei, aşa cum facem întotdeauna.

Ea se opri din scris şi se întoarse pe scaunul pe care stătea. Îl privi fix preţ de câteva secunde.

— Robert, nu vreau să vin.

— De ce?

— În momentul de faţă, nu prea-mi place galeria, spuse ea încet, coborându-şi privirea.

— Poftim?

— Nu îmi place. Am senzaţia că pentru noi a devenit o povară.

Robert îşi acoperi chipul cu mâinile. Pe urmă îşi dădu palmele la

o parte şi spuse, în mod evident făcând eforturi să se stăpânească:

— Nu este o povară, Lizzie, este frânghia noastră de salvare. Este ceea ce ne face să mergem mai departe.

Lizzie oftă şi se întoarse la registrul ei.

— Atunci nu pot să-ţi explic.

— Doar nu vrei să spui că ai *prefera* să lucrezi la Westondale decât în galerie…

— Ba da, exact asta vreau să spun.

— Lizzie!

— La Westondale nu trebuie să gândesc, pur şi simplu *fac* ceva. Timp de câteva ore în fiecare zi, mă pot cufunda în problemele altor oameni, în nişte probleme pe care le rezolv cu plăcere, pentru că sunt îndepărtate şi impersonale. Este un soi de senzaţie de libertate.

Robert se întinse de pe partea cealaltă a mesei şi-i închise registrul.

— Aş putea să-ţi amintesc, Lizzie, spuse el furios, că aceasta este o libertate pe care eu nu o am niciodată?

Ea ridică ochii spre el o fracţiune de secundă, pe urmă privi din nou în jos.

— Iartă-mă…

El o apucă de încheietură.

— Vino cu mine!

— Unde mergem?

— În galerie, galeria *noastră*, invenţia noastră şi modul în care ne câştigăm existenţa.

— Dar o ştiu…

— Vreau să te uiţi la ea ca şi când nu ai şti-o, spuse Robert, deschizând uşa biroului şi împingând-o afară. Aş vrea să te uiţi la ea cu un ochi proaspăt şi să vezi nu numai ce este, ci să-i observi şi potenţialul pe care încă îl reprezintă. Vreau să te uiţi la ea aşa cum trebuie, pentru că este al dracului de imperios necesar să-ţi aminteşti că este *a noastră*.

— O să fie clienţi înăuntru…

— Doar câţiva, spuse Robert, deschizând uşa ce dădea în

magazin. E aproape cinci jumătate.

Erau, de fapt, doi clienţi, o femeie care-i dădea instrucţiuni lui Jenny să facă sul, nu să împăturească, cele două hârtii de împachetat pe care le luase şi un băieţel de vreo doisprezece ani, probabil fiul ei, care mângâia cu afecţiune câteva raţe indiene de lemn cu ciocurile şi ochii făcuţi din alamă turnată. Jenny le aruncă o privire scurtă când intrară înăuntru, apoi se întoarse la clienta ei.

— O liră, vă rog.

— O liră!

— Mi-e teamă că hârtia pe care aţi ales-o e cincizeci de pence coala.

— Nu aveţi nimic mai ieftin?

— Raftul de jos conţine hârtie cu treizeci şi cinci coala.

— Aşteaptă, zise femeia.

Se înapoie în grabă la standul cu hârtie de împachetat. Răbdătoare, Jenny începu să desfăşoare sulul original.

— Dar asta nu este la fel de frumoasă.

— Nu.

— Ce să fac?

Robert o trase pe Lizzie mai departe, la celălalt capăt al magazinului. Acum era mult mai înghesuit, carpetele cu motive orientale atârnând în straturi pe pereţi, pernele una peste alta formând munţi molatici şi abrupţi, mesele de expunere pline de veioze, de boluri de ceramică şi de coşuri de nuiele.

— Nu mai e loc pentru altă marfă, zise Lizzie.

— O să fie, până la începutul toamnei. Vânzările au mers mai bine luna trecută.

Lizzie se uită fără speranţă la litografiile pe care le admirase Luis.

— Chiar aşa?

— Lizzie, zise Robert, eu *ţi-am spus*. O luă de umeri şi o întoarse cu faţa la el. Cred că ar trebui să căutăm nişte lucruri ieftine şi frumoase pentru toamnă, perne de bumbac, sfeşnice din alamă indiană, vase de alamă, lucruri pe care oamenii le pot cumpăra ca să-şi

împrospăteze aspectul casei fără a sparge puşculiţa.

— Dar noi am ţinut întotdeauna morţiş la calitate…

— Nu vom face asta pe termen lung, o văd pur şi simplu ca pe o măsură temporară, pe termen scurt, pentru a înveseli magazinul, pentru a face să pară că nimic nu zace, de fapt, aici de luni întregi. M-am gândit că am putea să concepem nişte aranjamente de design interior, ca să le arătăm oamenilor ce pot face fără prea multe obiecte, o carpetă pe masă în loc de podea, ştii genul ăla de lucruri la care tu te pricepi de minune…

Se întrerupse brusc.

— Ei bine?

— Problema este, zise ea încet, că pur şi simplu nu vreau să o fac.

El îşi lăsă mâinile să cadă.

— Lizzie, eşti bolnavă?

— Nu.

— Atunci…

— Ştiu că, din păcate, te dezamăgesc, izbucni Lizzie disperată. Ştiu că nu poţi conta pe mine, ştiu că nu mai sunt competenta şi capabila Lizzie, ştiu că acum sunt fără speranţă, dar simt că… simt că, pentru a supravieţui, doar a *supravieţui*, tot ce pot face în momentul ăsta este să mă târăsc.

Între ei se aşternu tăcerea. Robert îşi dădu seama că pe faţa lui se citea limpede ce simţea, ca şi cum ar fi scris cineva cu litere de-o şchioapă că era frustrat şi copleşit şi că, oricât de mult ar fi încercat, nu se putea debarasa de acea combinaţie periculoasă de exasperare şi resentimente.

— În continuare e vorba despre pacostea de soră-ta?

Lizzie mişcă din cap atât de uşor, că ar fi putut foarte bine să fie şi o încuviinţare, şi o negare. Ridică o mână şi-şi dădu părul după urechea stângă.

— Ia-o pe Jenny.

— Poftim?

— Ia-o pe Jenny la Birmingham. Are deja experienţă acum, şi

sunt sigură că i-ar face mare plăcere să meargă cu tine.

Robert deschise gura dând să spună, ca o reacţie reflexă, că nu voia să o ia pe Jenny, că voia să-şi ia soţia, dar, în loc de asta zise:

— Nu pot. Nu ar rămâne nimeni aici, să aibă grijă de magazin.

— O s-o fac eu, spuse Lizzie pe acel ton înnebunitor al cuiva care se oferă să facă o faptă bună ce este, în realitate, de la bun început responsabilitatea ei. La urma urmei, trimestrul nu începe până săptămâna viitoare.

Robert se holbă la ea. Dacă ea insista să joace acel joc prostesc, atunci era, pentru moment, dispus să continue să-l joace şi el. Se gândi la ideea de a o lua pe Jenny la târgul de cadouri de la Birmingham. Nu avea să fie foarte incitant să meargă cu ea, dar era posibil ca experienţa să se dovedească destul de liniştitoare, iar el, în starea în care se afla în prezent, ducea mare lipsă de alinare. Ridică din umeri.

— Atunci, în regulă.

— Bine, spuse Lizzie. Părea uşurată. Se aplecă înainte şi-l sărută pe obraz. Nu e nimic nobil în a avea probleme cu banii, nu-i aşa…

— Nu, răspunse el răstit. Nu. Dar nici nu e nevoie ca astfel de probleme să te facă să-ţi plângi de milă mai mult decât e cazul.

— Rob! Eu niciodată nu am…

— Nu mai vreau să vorbesc despre asta, spuse el, întrerupând-o. Tu te întorci la Westondale, iar eu o iau pe Jenny la Birmingham.

Apoi se răsuci pe călcâie şi traversă din nou duşumeaua magazinului până la casă, unde Jenny calcula balanţa pentru seara respectivă.

— Ştii, o auzi Lizzie spunând, că până la urmă, după toată agitaţia, femeia aia a cumpărat *şi* hârtia scumpă, *şi* hârtia ieftină. Nu sunt oamenii ciudaţi?

— Ba da, spuse Robert accentuând răspunsul pe un ton ridicat, încărcat de conotaţii. Da. Cu siguranţă unii dintre ei sunt.

— E carne tocată? întrebă Sam.

Arătă suspicios cu degetul spre farfuria din faţa lui.

— Sigur că este, răspunse Barbara. Ce altceva ar putea fi?

În sinea lui, Sam îşi zise că semăna mai degrabă cu vomă de

pisică, dar un fel de clopot de avertizare îi răsună în cap tocmai la timp pentru a-l împiedica să o spună. Bunică-sa, de care îi plăcea foarte tare, fiindcă era complet lipsită de romantism, trebuia tratată, învăţase el, cu destulă circumspecţie. Puteai fi extrem de sincer şi de direct în legătură cu anumite aspecte, dar nu şi în legătură cu altele, iar unul dintre aceste altele era felul în care gătea. Faptul că pur şi simplu nu ştia să gătească nu-i trecuse niciodată prin cap lui Sam; se gândea doar că nu-şi dădea deloc silinţa. La urma urmei, toate femeile ştiau să gătească, nu-i aşa? Asta făceau ele, de la natură. Unii taţi o făceau şi ei. După părerea lui Sam, Robert era un bucătar mai bun decât Lizzie, pentru că nu voia să-ţi dea să mănânci întruna salată. Salata era moartea lui Sam, şi la fel şi varza şi, mai rău decât orice, broccoli. Broccoli era moartea de un miliard de ori mai tare. Sam nici măcar nu se putea gândi la broccoli. Se uită la Davy, care măsura cu vădită teamă carnea tocată cenuşie din farfuria lui.

— Davy intră în panică atunci când trebuie să mănânce prânzul, spuse Sam.

Imediat, expresia lui Davy se transformă, într-adevăr, într-una ce aducea a panică.

— Păi, o să aibă şi motive să intre în panică, zise Barbara pe un ton relaxat, dacă nu o să-l mănânce.

Se uită la amândoi. Se oferise să aibă grijă de ei timp de două zile, pentru ca Lizzie să se poată ocupa de galerie cât timp Robert era plecat la Birmingham. Îi făcea plăcere să îi aibă la ea, nu în ultimul rând pentru că astfel avea şansa să rectifice diferite aspecte pe care ea le considera greşite în modul în care erau crescuţi de Lizzie şi de Robert, cum ar fi prea mult timp la televizor, prea puţine ore de somn şi maniere aiurea la masă. Le dădea diverse lucruri de făcut, cum ar fi să plivească buruienile, să cureţe pantofii sau să şteargă praful între vergelele balustradei cu un obiect miraculos care nu era altceva decât un snop de pene prinse la capătul unui băţ de bambus pe care Davy, nu se ştia din ce motiv, îl adora pur şi simplu, şi îi trimitea pe pajiştea din spatele casei cu o listă de lucruri pe care să le găsească – diferite frunze şi flori, pietricele, coji de ouă de la păsări, structuri create de

viermi, pentru a dovedi că s-au uitat într-adevăr la tot ce era acolo şi nu doar au hoinărit la întâmplare, lovind gardurile vii cu câte un băţ. Seara, William juca table şi domino cu ei şi îi citea lui Davy din ceva ce se numea *The Yellow Fairy Book*, care fusese publicată în 1894, adică practic complet demodată, aşa că Sam pretindea afectat că o dispreţuieşte, dar întotdeauna îşi găsea ceva de făcut undeva la o distanţă suficient de mică să audă şi el. Dacă nu scoteai ca lumea dopul de la chiuvetă în casa bunicii, te punea să te întorci şi să o faci din nou, apoi să te speli pe mâini şi să te duci să-i demonstrezi că ai folosit săpun lăsând-o să te miroasă. Baia ei era foarte friguroasă, dar avea un lanţ interesant care atârna dintr-un rezervor de fier aproape de tavan şi o cutie plină cu un fel de hârtie de pergament, pe lângă cea obişnuită. Davy nu îndrăznea să intre acolo de unul singur.

— Hai, mănâncă, zise Barbara.

— Ketchup, şopti Davy.

— Poftim?

— A zis că, dacă se poate, ar vrea şi el nişte ketchup, spuse Sam.

— De ce?

— Ca să nu i se mai simtă gustul, murmură Davy.

Barbarei îi tremură uşor gura. Dacă nu ar fi cunoscut-o atât de bine, Sam ar fi spus că îi venea să zâmbească.

— Eu şi bunicul nu avem ketchup.

Sam se uită la Davy. Cu trei zile în urmă, Pimlott îl făcuse pe Davy papă-lapte când acesta refuzase să se ducă în parc şi să se arunce pe tobogan cu capul înainte, şi, spre marea sa surprindere, Sam se trezise că-i trăgea nişte picioare lui Pimlott. Pimlott fusese uluit. Se holbase la Sam cu ochii lui luminoşi, la fel de uriaşi, de rotunzi şi de nepământeni ca astrul selenar, apoi îşi luase tălpăşiţa. Sam nu-l mai văzuse de atunci. După ce plecase el, Davy, fără să fie nevoie să-i mai spună cineva ceva, îşi dăduse uşor drumul pe tobogan cu capul înainte, hotărât, ca o stană de piatră, ţinându-se de balustradele metalice cu mâinile lui mici şi ţepene, iar în drum spre casă Sam îi dăduse o gumă de mestecat şi un abţibild pe care scria: „Fii pe fază! Marea Britanie are nevoie de oameni pe fază”, pe care Davy îl purta acum lipit pe jerseu.

Se aplecă spre Davy.

— Mănâncă şi tu carnea cu cartofii.

— De ce nu, spuse Barbara.

Avea un ton destul de prietenos şi se uita la ei cu o privire prietenoasă, încât ai fi putut zice că le dădea dreptate.

Davy luă o îmbucătură şi începu să mestece hotărât.

— Bună treabă, spuse Sam încurajator.

Davy mai luă o îmbucătură. Asta merse mai greu. Îi dădură lacrimile când s-o înghită.

— Unde e bunicul?

— Pe-afară, spuse Barbara scurt.

Pe-afară însemna că se dusese să ia benzină şi nişte seminţe de gazon şi probabil o litră de bere brună – şi mai mult decât probabil avea să tragă o fugă şi până la Juliet. Juliet îşi făcea cele mai mari griji în legătură cu Lizzie, potrivit lui William, ceea ce demonstra, credea Barbara, că Juliet avea incredibil de mult tupeu şi obrăznicie. Ea nu avea nicio treabă să-şi facă griji cu privire la fiica Barbarei. Barbara avea propriile opinii despre Lizzie. Nu erau nişte opinii lipsite de afecţiune, dar erau, în acelaşi timp, destul de dezaprobatoare. Îşi privi nepoţii. Sam îl ajuta pe Davy să-şi încarce furculiţa ca şi cum ar fi vrut să ascundă carnea tocată sub un mic munte de cartofi. Era ciudat de-a dreptul, dar şi gemenele avuseseră obiecţii cu privire la modul în care gătea ea carnea tocată, cu ani în urmă. Era la fel de ciudat, dar poate mai puţin surprinzător, că faptul că atenţia lui Lizzie nu mai era, în mod evident şi – spera şi se ruga toată lumea – temporar concentrată asupra copiilor îi făcea pe aceştia să-şi asume, în sfârşit, responsabilităţi unul faţă de celălalt.

— Gata, ai terminat, îi spuse Sam volubil lui Davy. N-a fost chiar atât de rău, nu-i aşa?

— N-a fost chiar atât de rău, răspunse Davy curajos, fără să irosească însă şansa de a comenta ceva. A fost ca atunci când mi-am rupt falca.

Robert o duse pe Jenny să ia prânzul la una dintre cafenelele de la Centrul Expoziţional. Îi cumpără un pahar de vin, deşi ea protestă

spunând că nu bea niciodată alcool la masa de prânz, şi mâncară nişte felii dezamăgitoare de tartă cu cartofi, alături de o salată, pe urmă luară o cafea surprinzător de bună, la care împărţiră o bucată de prăjitură cu morcovi. Făcuseră cam tot ce-şi propuseseră. Jenny înţelesese rapid care era bugetul de care dispuneau, precum şi scopul de a da rapid şi ieftin o faţă nouă, stilată, magazinului. Robert presupusese mereu că gusturile ei se îndreptau spre lucruri foarte tradiţionale, porţelan pictat, materiale textile şi ornamente asemănătoare cu cele care se găseau prin ceainării, dar constatase că avea un ochi foarte bun. În vreme ce mesteca o îmbucătură de prăjitură cu morcovi, mărturisi că învăţase de la Lizzie ce să caute.

— Ştii, Lizzie este o sculptoriţă foarte bună, zise Robert. Asta făcea la şcoala de artă atunci când ne-am întâlnit.

— Şi de ce nu mai face şi acum asta?

Robert amestecă în cafea.

— Tu de ce crezi?

Jenny nu răspunse. Se simţea bine, dar, în adâncul sufletului ei, ştia că nu era tocmai în regulă ca ea să se afle aici cu Robert, în timp ce Lizzie se ocupa de magazin. Încercase să-şi exprime acest sentiment – nu stătea în natura ei să spună ceva cu prea mare vehemenţă –, dar i se dăduse de înţeles că Lizzie nu voise să meargă la Birmingham şi sugerase că ea, Jenny, trebuia să meargă în locul ei. Nu era pe deplin convinsă că Robert o voia aici, aşa că spusese, fără să insiste totuşi, că era probabil mult mai bine să meargă singur. Nu, replicase el, nu era mai bine; era important să meargă două persoane, cu două perechi de ochi şi două gusturi distincte, pentru a înţelege şi a acoperi toate dorinţele diferiţilor clienţi care veneau la galerie. Jenny, înţelegând că ceea ce voia el să spună era că ea, fiind o persoană convenţională şi uşor sentimentală reprezenta o mare parte a clienţilor, fusese până la urmă de acord. Nu-şi făcea niciun fel de iluzii în ceea ce o privea şi era mândră de faptul că era o vânzătoare bună fiindcă avea intuiţie şi-şi dădea seama ce voiau oamenii fără să sperie pe nimeni. Aşa că încercase să nu-şi mai facă griji dacă se cuvenea sau nu să facă asta, aranjase ca Toby să-şi petreacă noaptea la vecinii de alături, apoi se

lăsase dusă la Birmingham. Odată ajunsă acolo, îşi îngăduise şi să exprime cu tărie nişte păreri pe care le avea, să facă nişte alegeri ferme şi să se bucure de timpul petrecut în compania lui Robert, care era, la urma urmei, un tip fermecător, un bun companion şi un bărbat extrem de atrăgător. Existau însă nişte lucruri pe care nu şi le îngăduia.

— Nu cred că este normal să vorbim despre Lizzie. Nu atâta vreme cât ea nu este aici.

— Dar eu spuneam doar, pe un ton admirativ, ce sculptoriţă bună era…

— Şi asta ar duce discuţia la alte chestii despre ea. Nu-i aşa?

— Nu cumva te consideri, spuse Robert zâmbindu-i, doar aşa puţin, mai bună şi mai morală decât tot restul lumii?

Ea nu se arătă deloc ofensată.

— Ba s-ar putea. Tata, care folosea un limbaj destul de pitoresc, avea obiceiul să spună că sunt o fată foarte cuminte, dar nimeni nu s-a suit niciodată pe un munte de cumineţenie.

— Mick era un tip cuminte? întrebă Robert.

Jenny roşi uşor.

— Nu chiar.

— Dar încă ţi-e dor de el?

— Sigur. E… începu ea, însă ezită să continue.

— Ce?

— E mai uşor să-mi fie dor de el decât mi-a fost să trăiesc cu el.

— Oh, Jenny…

— Dar nu-mi place să nu fiu căsătorită, adăugă Jenny. Eu sunt făcută pentru rolul de nevastă, cred. Dacă nu ar fi Toby şi galeria, aş fi foarte nefericită. Îmi place să aibă cineva nevoie de mine, îmi place să se conteze pe mine.

— Noi chiar contăm pe tine.

Jenny roşi din nou. Îşi termină repede cafeaua şi puse jos ceaşca.

— Ar fi foarte impertinent din partea mea să întreb dacă lucrurile merg mai bine? Adică, lucrurile legate de bani?

— Nu eşti impertinentă deloc. La urma urmei, ţi-am spus ţie înainte de a zice oricui altcuiva. Cred că poate, poate au început să

meargă mai bine, în sensul că nu merg mai prost. Abia ne târâm, dar măcar nu mai suntem în cădere liberă.

— Mă bucur mult.

— A fost aşa groaznic. Teribil pentru Lizzie.

— Robert…

— Trebuie să vorbesc despre ea, spuse el ferm. Trebuie să vorbesc cu cineva despre ea, şi nu pot vorbi cu părinţii ei, nici cu Frances, aşa că trebuie să fii tu aceea. Pur şi simplu trebuie să îi spun cuiva că nu voi mai putea suporta foarte mult comportamentul ăsta al lui Lizzie, faptul că a devenit atât de absentă faţă de mine, de copii şi de afacere. Ştiu că situaţia cu banii a fost un coşmar, dar nu suntem chiar pe străzi, avem în continuare şi casă, şi afacerea, iar copiii nu au avut cu adevărat de suferit. Şi ştiu că îi e greu – fiindcă era obişnuită să o considere pe Frances, într-un fel, tot copilul ei, care depindea de ea – să o vadă pe sora ei atât de absorbită de Luis, încât abia dacă ne mai telefonează din când în când, dar nu e neapărat cea mai grea situaţie. Frances este sora ei, nu este nici bărbatul, nici copilul ei. Plus că mereu vorbea despre cum vrea să o vadă pe Frances la locul ei şi fericită, iar acum, că aceasta chiar este fericită, a luat-o razna complet, ca şi cum *ea* ar fi implicată în relaţia asta amoroasă. Sincer, mă scoate din minţi şi, totodată, nu văd de ce ar trebui să mă străduiesc să pun din nou galeria pe picioare de unul singur, numai pentru că ea nu are chef să se dedice acestei acţiuni. Nu este vorba că nu fac eforturi să înţeleg, dar sunt din ce în ce mai confuz cu fiecare zi ce trece. Încep să cred că m-am vârât într-o familie de ţicniţi. Mereu mi s-a părut că restul sunt un pic dubioşi, dar niciodată, până anul trecut, nu m-am gândit că şi Lizzie ar putea să fie. O să-mi mai iau o cafea. Vrei şi tu?

Jenny clătină din cap. Era plină de compasiune, o compasiune senzuală şi periculoasă. Îl urmări pe Robert înapoindu-se la tejgheaua de autoservire, cu umerii lui laţi în sacoul reiat. Întotdeauna purta sacouri din reiat, asta era nota lui distinctivă şi asta era ceea ce-l făcea, considera Jenny, să pară altfel decât ceilalţi şi un tip uşor excentric. Bietul om. Bietul Robert. Dar, pe de altă parte, şi biata Lizzie, atât de nefericită şi de împovărată. Familiile îţi pot face atâtea probleme, îşi

dădea ea seama, chiar dacă ea era singură la părinţi şi mama unui singur copil – deocamdată, sublinia întotdeauna în sinea ei. Jenny nu o cunoştea aproape deloc pe Frances, o ştia doar ca pe o versiune mai liniştită, mai ştearsă a lui Lizzie, care apărea uneori în magazin sâmbăta, în trecut, dar acum niciodată. Iar asta se întâmpla din cauza aventurii ei amoroase. Jenny repetă cuvintele: „aventură amoroasă”. Ea nu avusese o aventură amoroasă cu Mick, mai degrabă acesta îi făcuse curte, începând cu un dans la clubul de tenis şi încheindu-se într-o după-amiază de sâmbătă în biserica parohială din Langworth, într-o rochie teribil de demodată, cu crinolină, pe care o alesese mama ei şi care acum zăcea împachetată într-o cutie în pod, fără să-i mai fi aruncat cineva măcar o privire de atunci încoace. Aventurile amoroase erau, în toate privinţele, foarte diferite de ritualul ordonat pe care îl urmaseră Jenny şi Mick, la fel ca perechile de dansatori care se mişcau, fiecare la locul lui prestabilit, în cursul unui dans. În aventurile amoroase, suspecta Jenny, te dezbrăcai de haine emoţional şi psihologic la fel cum o făceai de hainele concrete, te dezlănţuiai, te aruncai efectiv cu capul înainte. În cazul lor, trebuia să mărturisească Jenny, nu reuşise niciodată să se dezlănţuie, iar când Mick începuse să o facă, după nuntă, ei nu prea îi plăcuse. I se părea că nu-l mai putea recunoaşte atunci când el nu se mai controla. Privi în sus. Robert tocmai se întorcea cu o ceaşcă de cafea în mână. Îţi dădeai seama, numai după cum arăta, că era un tip sensibil. Mick fusese şi el un tip sensibil, în felul lui, dar mai mult în legătură cu el însuşi decât cu cei din jur. Robert puse ceaşca de cafea pe masă, în mijlocul resturilor de la masa de prânz şi se aşeză.

— Îmi pare foarte rău, spuse el, că m-am descărcat în felul ăsta. Dar, dacă are vreo importanţă, să ştii că mă simt mai bine.

Ea îi zâmbi. Vru să spună ceva ca să-şi arate compasiunea pe care o simţea, dar în acelaşi timp îşi dădu seama că îi era frică să-şi înmoaie vârfurile picioarelor în apa clocotită ce spumega acum în jurul lui Robert şi a lui Lizzie. „Eşti o fată foarte cuminte”, auzi vocea disperată a tatălui ei.

— Ce căutăm în după-amiaza asta? întrebă ea în schimb.

El scoase catalogul şi îl deschise pe marginea mesei. Încercuise cu marker roşu diverse standuri pe harta expoziţiei.

— Tinichele, postere şi covoraşe de bumbac, zise el. Cel puţin pentru început.

El îi zâmbi. Ea-i întoarse zâmbetul. El întinse mâna ca să i-o apuce pe a ei.

— Haide, doamnă Hardacre, spuse el. Ce stai aşa aici? Este timpul să-ţi câştigi prânzul pe care tocmai l-ai luat.

Capitolul 16

Frances stătea în grădinile neîngrijite de la Alcázar din Sevilia. Era cald. Soarele clar de primăvară strălucea pe un cer luminos, de primăvară. Ea stătea pe un fel de bancă de piatră placată cu gresie, aflată pe una dintre aleile de cărămidă, şi se uita la palmierii cu mlădiţe greoaie şi la portocalii deja prăfuiţi, deşi era abia aprilie.

Luis o adusese prima oară la Alcázar vara trecută, într-o zi cu o arşiţă aşa orbitoare, încât avusese senzaţia că se afla într-un vis. O condusese prin curţile cu colonade şi prin camerele cu lespezi de piatră ale palatului, pe sub arcadele maure şi domurile şi arabescurile atât de ciudat împletite cu galeriile şi cu coloanele renascentiste. Luis îi spusese că locul mustea de legende. Una dintre ele era despre regele Pedro cel Crud, care asasinase un oaspete din Granada, un aşa-numit Abu Said, pentru a-i lua bijuteriile, printre care se afla şi un rubin neşlefuit pe care Pedro îl prezentase apoi Prinţului Negru la un bal al curţii dat în onoarea lui, în 1350. Se credea cu tărie că rubinul se înapoiase în Anglia şi că Henry al V-lea îl purtase apoi în Bătălia de la Agincourt.

— Şi unde este acum?

— Unde crezi? În coroana reginei tale, Elizabeth!

Frances se gândi la asta şi şi-o imagină pe regină purtând rubinul lui Abu Said împreună cu ochelarii ei cu lentile bifocale, aşa cum o făcea mereu la ocazii oficiale. Îi spuse lui Luis despre asta. Lui îi plăcu mult ideea. Ieşiseră afară, în grădini, lângă un rezervor de apă mare, descoperit, iar Frances privise în jos şi văzuse imaginea reflectată a lui Luis, care nu se mai putea opri din râs cu gândul la

regină. Pedro cel Crud ţinuse două regine la Alcázar, o prinţesă din familia Bourbon pe care o repudiase în favoarea Maríei de Padilla, iubita sa soţie de-a doua, atât de iubită, încât se spunea că cei mai galanţi cavaleri de la curtea ei stăteau la rând pentru a bea din apa în care se scăldase ea. Unul dintre ei refuzase, spusese Luis. Acesta pretinsese că, dacă gusta sosul, ar fi fost foarte posibil să năzuiască după aceea la potârniche. Frances coborâse în beciul boltit ca să vadă locul unde fuseseră faimoasele băi ale Maríei, apoi urcase la etajul superior al palatului pentru a inspecta dormitorul pe care regele Pedro îl făcuse pentru ea, căci, spunea el, frigul care se simţea iarna la parter i-ar fi putut dăuna. Şase secole mai târziu, era un dormitor straniu. Avea arcade şi dale maure şi picturi foarte şterse pe tavan, din secolul la XIX-lea, şi o masă de argint oribilă care îi aparţinuse reginei Isabela a II-a. Pe pragul de deasupra uşii era pictat un şir de cinci cranii, ceea ce te făcea să-ţi pui întrebări, se gândise Frances, în legătură cu viaţa intimă a lui Pedro cel Crud şi a Maríei de Padilla; te făcea să îţi pui întrebări, aşa cum îşi punea ea acum foarte des în legătură cu natura esenţială, străveche şi atât de diferită a naţiei spaniole.

Frances ajunsese în Málaga cu trei zile în urmă, însoţind primul ei grup de turişti la *posada* din Mojas. Excursia avusese un mare succes. Clienţii ei fuseseră încântaţi de hotel, de peisajul rustic, de Juan şi de chelnerii cu zâmbetul pe buze, de ceea ce oferea meniul la cină, de noile şezlonguri galbene ce-i aşteptau sub copacii acacia. Fuseseră şi micile inconveniente obişnuite – o rafală de ploaie, nu suficiente umeraşe, un geam blocat –, dar nimic serios. Frances rămăsese două nopţi, supraveghease primele plimbări şi mese, îşi primise felicitările şi-i lăsase plănuind ruta cea mai bună spre satul lui Gerald Brenan şi ordinea priorităţilor pentru obiectivele de interes în Granada. Se înapoiase după aceea cu maşina la Málaga, de unde zburase cu o cursă internă la Sevilia pentru a rămâne peste în weekend.

Apartamentul lui Luis din Sevilia era într-o clădire micuţă aflată în spate la Posada de los Naranjos. Camerele erau reci şi întunecoase – foarte friguroase iarna, după cum descoperise Frances; Andaluzia părea, la fel ca Toscana, incapabilă să facă faţă vremii reci – şi dădeau

într-o alee pe care Frances o iubea, cu zidurile văruite ca de obicei, dar cu varul scorojindu-se uşor. Aveau înălţimi diferite – unele fiind presărate ici, colo cu ferestre, iar unele, cele mai joase, aveau partea de sus acoperită cu ţiglă roşiatică – şi pe deasupra lor se vedeau o mulţime de ramuri ţepene de portocali cu frunzele lor strălucitoare. Pe alee erau balcoane, stâlpi de iluminat, o mulţime de portiţe dărăpănate – porţi din spate – pe unde oamenii intrau cu diferite cumpărături, scări şi biciclete, iar pe toate balcoanele şi pervazurile se aflau o mulţime de ghivece fixate cu laţuri de sârmă, şi din care curgeau deja în cascadă muşcate ca nişte steluţe stacojii, albe şi roz. Noaptea, vara, un bărbat din casa de vizavi, într-o cameră cu balcon unde nu stătea nimeni niciodată, cânta la chitară şi vocal lunga melopee a *cante jondo*. Acele nopţi de vară o făcuseră pe Frances să simtă ce însemna spiritul sudului.

Luis avea un dormitor şi o sufragerie care dădeau amândouă în această alee şi o baie fără geam, în afara unei lucarne care te făcea, credea Frances, să priveşti vremea cum nu putea face o fereastră obişnuită. În baia aceea, la fel ca în baia chiar şi mai mică din Madrid şi în cea puţin mai mare din Fulham, Frances avea acum o periuţă de dinţi, o loţiune demachiantă şi un borcănel cu cremă hidratantă. De câte ori venea, mai adăuga ceva. Lui Luis îi plăcea asta; voia să adauge chiar şi mai multe lucruri, voia ca ea să-şi lase pantofi, cămăşi şi perechi de blugi în ambele lui apartamente. Spunea că-l făceau să se simtă mai bine în timpul intervalelor lungi şi dese când ea era la Londra. Spunea că, dacă se simţea foarte, foarte melancolic fără ea, uneori se spăla pe dinţi cu periuţa ei, şi cu siguranţă era plăcut, chiar excitant, să şi-l imagineze stând în baia aia, cu un petic de stele strălucind prin lucarna de deasupra, cu periuţa ei în gură.

Băile stăruiau în mintea lui Frances în după-amiaza aceea în grădinile de la Alcázar. Cu zece zile în urmă, în două dimineţi succesive, Frances săvârşise un mic ritual intim în baia ei din Londra, cu două teste de sarcină cumpărate de la două farmacii diferite. Făcuse asta de două ori în mod deliberat, din cauza nevoii imense pe care o simţea de a fi cât se putea de sigură, o nevoie ce părea să ţâşnească din

ea ca un reflex imposibil de controlat.

Ritualul avusese loc așa cum au de obicei loc astfel de ritualuri, la prima oră a dimineții, unul implicând două flacoane separate de plastic, și celălalt – un fel de pipetă de plastic, al cărei vârf, spunea prospectul, avea să se albăstrească dacă rezultatul era pozitiv. La primul test trebuia să se formeze un cerc, albastru sau mov, care rămânea acolo, semnificând începutul lumii sau sfârșitul ei, în funcție de circumstanțele fiecăreia. Prospectele erau scrise într-un limbaj ușurel, familiar, astfel că Frances aproape se aștepta ca orice eventuală mențiune la fetus să se facă în termeni de genul „micul străin”. Ambele prospecte porneau de la prezumția că vârful albastru al pipetei și cercul albastru aveau să fie întâmpinate cu ușurare și încântare, fiind rezultatul planificării familiale atente, raționale, a unei femei adulte.

În ceea ce o privea pe ea, nu ar fi putut spune nimănui cu precizie care erau sentimentele ei; însă era pe deplin conștientă de intensitatea lor. Dincolo de orice, știa, așa cum știuse luni întregi, că voia – nu, își dorea cu tărie – să aibă copilul lui Luis, nu doar *un* copil oarecare, fiindcă îi ticăia ceasul biologic. Fiecare oră pe care o petrecea cu el, chiar dacă se certau, confirma acest lucru, dincolo de avertismentul lui cum că, dacă ea rămânea însărcinată, totul se sfârșea între ei. Luând în calcul circumstanțele, el nu ar fi putut avea un raționament mai greșit, dar în ochii lui Frances asta era egal cu zero comparativ cu drepturile lui de ființă umană. Cu toate acestea, în ciuda unei asemenea convingeri și a instinctului, în sinea ei exista o mare teamă. În vreme ce stătea pe marginea căzii din Fulham și se uita la cele două mici fiole de urină așezate una lângă alta pe capacul închis al vasului de toaletă, Frances ar fi spus că simțea mai degrabă teroare decât o simplă teamă, și-ncă o teroare foarte complexă, făcând-o să-și dorească deopotrivă să vadă și să nu vadă cerculețul albastru. În timp ce stătea acolo, în cele cinci minute interminabile cât scria în instrucțiuni că dura ca respectivele substanțe să reacționeze, avusese, simțea ea, tot timpul nedorit din lume pentru a reflecta la cât de mare era riscul pe care și-l asuma.

Nu i se părea verosimil ca Luis să înceteze așa, dintr-odată, să o

mai iubească de parcă ar fi apăsat undeva un comutator – dacă era însărcinată. Erau prea implicaţi în relaţia lor ca să se poată petrece aşa ceva, erau prea legaţi unul de celălalt. Cu siguranţă avea să fie furios, dar avea să cedeze. Poate avea chiar să se gândească la posibilitatea de a divorţa în cele din urmă de mama lui José şi de a se căsători cu ea, pentru a forma, toţi trei, o familie într-un apartament din Madrid, iar ea ar merge cu căruciorul la plimbare în Grădina Botanică, lângă Prado – „Opreşte-te”, îşi spuse Frances ferm. „Opreşte-te, e absurd şi *nu se va întâmpla aşa*. Sau… se va întâmpla? Şi, pe lângă Luis, ar mai fi şi Lizzie, şi mama, şi tata, şi Nicky. Şi afacerea! Ce s-ar alege de afacere? Şi ce ar spune Lizzie când ar afla că sunt însărcinată? Dacă sunt…” Se holbă la cele două fiole. Acum îi era frig, aşa cum stătea, în cămaşa de noapte şi-n halat, cu picioarele goale pe duşumeaua din baie.

Îşi îndreptă încet spatele, îşi dădu părul de pe faţă, apoi îşi împreună instinctiv mâinile într-un gest de rugăciune.

Era acolo. În fiola din dreapta era suspendat un cerc albastru, clar şi simetric. Cercul albastru.

Testul ieşise pozitiv. Ea, Frances Shore, era însărcinată cu Luis Gómez Moreno. Îşi dorise cu ardoare să se întâmple, iar acum, că se întâmplase, era dezgustată că acest eveniment de importanţă capitală era anunţat de un simplu inel albastru, neutru, într-o mică eprubetă oribilă. Se lăsase dusă de panică, şi extaz, şi tristeţe, şi uşurare. Rămăsese acolo holbându-se la fiolă. Apoi îşi desfăcuse mâinileşi-şi pusese una dintre ele, ca într-un gest de uimire mută, pe abdomen, pe sub halatul de baie. Privise afară pe fereastră. Cerul de aprilie era un amestec indecis de albastru, gri şi alb, dar brusc o i se păruse că avea o semnificaţie extraordinară pentru Frances, fiind la fel de confuz şi de plin de conflicte cum se simţea ea însăşi.

— Sunt însărcinată, spusese ea tare, în baia goală. Şi nu ştie nimeni în afară de mine.

A doua dimineaţă făcuse al doilea test şi nu fusese deloc mirată să vadă vârful pipetei albăstrindu-se, dar fu foarte mirată să simtă cum o cuprinde iar toată acea avalanşă de emoţii pe care o simţise şi cu o zi în urmă. Pe de altă parte, a doua zi, bucuria păruse cumva mai mică, iar

teama cumva mai mare, şi interveniră o mulţime de griji imposibile cu privire la toate aspectele practice – ce să facă, cui să-i spună, când să-i spună cui avea să-i spună, cum să formuleze vestea. Era extrem de obosită în ziua aceea, o durea capul, iar Nicky, gândindu-se că era perioada în care trebuia să-i vină ciclul lui Frances, sugeră să urce în apartament şi să se întindă. Frances clătinase din cap. Nu voia, în acea a doua zi, să se gândească. Perspectiva de a rămâne undeva singură cu gândurile ei îi amintea prea mult şi prea dureros de momentele acelea de solitudine, mult prea numeroase, pe care le avusese înainte de Luis, şi asta pentru că, pentru prima dată în relaţia lor, exista un secret între ei, şi-ncă un secret cu un potenţial de-a dreptul exploziv.

Nu-i fusese dificil lui Frances să nu spună nimănui nimic, dar îi fusese extrem de dificil să vorbească cu Luis la telefon când acesta sunase, aşa cum făcea în fiecare seară, pentru a purta o conversaţie lungă şi confortabilă. Sigur că el nu avea niciun fel de inhibiţie, dar ea se simţea absolut oribil şi, din nefericire, avea senzaţia, pentru prima oară de când se cunoscuseră, că îi despărţea un drum lung şi îngheţat. O întrebase, în câteva rânduri, dacă era în regulă.

— Da. Sunt doar un pic obosită. Întotdeauna sunt atâtea de făcut după ce începe sezonul. Ai crede că ai aranjat totul din iarnă şi că nu vei avea altceva de făcut decât să sui frumos oamenii în avioane, dar adevărul e că nu se întâmplă niciodată aşa…

— Trebuie să ai grijă de tine, *querida*.

I se opri inima o fracţiune de secundă. Exact asta spuneau de obicei viitorii tătici, mândri şi protectori, iubitelor lor însărcinate, în romanele romantice. Oare era posibil ca…?

— Într-o săptămână o să fii aici, şi eu o să am grijă de tine. Cred că e timpul să vii cu mine la o coridă.

— Nu! Luis, ai promis…

El râdea. Îi plăcea să o sperie, să o scoată din sărite.

— E aşa plăcut să te tachineze cineva.

— Ştiu, spuse ea înspăimântată.

— Te iubesc.

— Şi asta ştiu.

— Bine, răspunse el. De-acum ar trebui să-ţi fie clar. Să te culci devreme. Ai grijă de tine.

— Aşa o să fac. Eu sunt…

Visase să se întindă în pat însă numai până când ajunsese în el. Nu era obosită fizic, doar emoţional, ceea ce era foarte derutant, aşa că se trezi întinsă pe spate înainte de ora nouă, cu toate rotiţele din cap învârtindu-i-se ca nişte morişti. Tocmai începuse să o bântuie perspectiva unei schimbări radicale, o schimbare ce avea să implice necesitatea de a face faţă unor lucruri despre care acum nu avea habar. Faptul că se îndrăgostise de Luis fusese o schimbare, desigur, a vieţii ei retrase şi singuratice, dar una uşor de asimilat, căci nu aducea nimic care să nu-i îmbogăţească şi să nu-i extindă universul, nu făcea nimic care să-i limiteze libertatea, nimic ce i-ar fi putut creşte vulnerabilitatea sau micşora independenţa. Dar schimbarea aceasta avea deja cu totul şi cu totul alte proporţii; o atrăsese asupra ei numai din pură voinţă, şi acum, că se întâmplase, avea să solicite o bună parte din posibilitatea de a-şi manifesta acea voinţă proprie. Cele câteva nopţi care trecuseră de la momentul ritualului din baie fuseseră profund înfricoşătoare.

Fusese o uşurare să urce în avionul spre Málaga. În mulţimea din aeroport, vorbind cu diverşi clienţi de-ai ei care, de-acum, îi deveniseră prieteni şi-i puteau trimite felicitări de Crăciun alături de fotografii de-ale lor într-o vacanţă organizată de Shore to Shore sau de poze cu nepoţii lor, Frances începuse să aibă din nou senzaţia de lume reală. Toate aceste aspecte cât se poate de comune – oameni adormiţi în poziţii chinuite, jumătate pe bagaje, oameni care mâncau şi beau la vedere, oameni care se preumblau prin magazinele duty-free luând decizii aiurea în legătură cu băuturile, sau ţigările, sau ceasurile, sau ciocolata pe care le puteau cumpăra – reprezentau o modalitate foarte eficientă de a-i da un sentiment de realitate, de a-i reda proporţiile. Barbara, îşi aminti ea, se arunca întotdeauna într-un vârtej de activităţi domestice când trecea printr-o criză emoţională. Poate nu era doar o chestie instinctivă, poate avea o intuiţie extraordinară în această privinţă. Îţi amintea că, la urma urmei, viaţa era literalmente o

chestiune de supravieţuire, de a avea grijă ca la începutul unei noi zile să fii în continuare acolo, trăind şi respirând. Nu era rău să-şi amintească asta din când în când. Astfel, putea pune la locul lor toate luptele îndârjite pentru afirmare şi pentru atingerea scopurilor proprii.

În momentul în care avionul atinse pista de aterizare din Málaga, Frances se simţi chiar şi mai bine. Era soare, se afla în Spania, iar peste trei zile avea să fie cu Luis. Mai era şi *posada* din Mojas, pe care Frances credea că, probabil, nu avea să o poată vizita vreodată fără emoţie, şi chiar ar fi fost dezamăgită să o facă. Pentru a oferi unor clienţi camera în care stătuse ea la prima ei vizită, alesese să stea într-o cameră single mult mai mică, cu o privelişte încântătoare, a cărei uşă dădea într-una dintre curţile interioare de formă neregulată. Nu se putu abţine să reflecteze, în timp ce despacheta, la cât de miraculos ar fi fost ca acest copil să fi fost conceput în Mojas, şi chiar, şi mai bine, în patul acela în care Luis îi devenise prima oară amant şi în care stăteau acum întinşi domnul şi doamna Ballantyne din A mersham, fără îndoială, la fel de nemişcaţi şi de separaţi, unul lângă celălalt, ca statuile de pe morminte. Dar nu fusese conceput în Mojas, fusese aproape sigur conceput într-o după-amiază de sâmbătă în Fulham, după o dimineaţă petrecută în căutare de pantofi englezeşti pentru Luis („Pantofi de golf? Cum adică, *pantofi de golf*? Irlandezi? Ăştia sunt pantofi *irlandezi*?”) şi o sticlă de vin pentru prânz. Făcuseră dragosteîntrun fel satisfăcător, dar nu remarcabil. Privind în urmă, i se părea aiurea, complet aiurea, că un lucru atât de important cum era conceperea unui copil, mai cu seamă a *acestui* copil, putea fi satisfăcător dar nu remarcabil.

Oricum fusese, se întâmplase cu mai bine de o lună în urmă. Tot ce se afla în grădinile acestea spaniole amărâte, palmierii, mirtul, gardul viu, oleandrii cu gunoi sub ei, toate acestea se aflaseră aici şi atunci, se aflau şi acum şi aveau să se afle în întunericul serii când ea, Frances, urma să-i spună lui Luis că era, fără putinţă de tăgadă, însărcinată.

José trecu pe la ei pentru cină. Comandaseră, aşa cum făceau

întotdeauna, mâncare de la restaurantul hotelului, iar José, tot cum făcea adesea, veni să mănânce cel puţin un fel cu ei. Prefera să facă asta când venea Frances în Sevilia, fiindcă, dacă ea nu era acolo, taică-său nu era atât de reţinut cu el şi exista riscul să înceapă să-i spună că era mult prea răsfăţat, incompetent şi că ajunsese managerul hotelului numai datorită legăturii de sânge, despre care el, Luis, începuse să simtă că era cel mai prost motiv din lume pentru a angaja pe cineva. Dacă era şi Frances de faţă, Luis era mai moderat şi glumea pe seama exasperării pe care o simţea. José o plăcea pe Frances. O considera o alegere de neînţeles pentru o amantă din punct de vedere strict fizic – gusturile lui se îndreptau în momentul de faţă mai degrabă spre fetele din California, cu pielea şi părul aurii –, dar îşi dădea seama de ce tatăl lui îi aprecia atât de mult compania. Şi lui însuşi îi plăcea compania ei, îi plăcea felul direct în care vorbea, ciudatul simţ al umorului, lipsa oricărei înclinaţii spre melodramă. Considera că avusese un efect pozitiv asupra tatălui său, că-l făcuse mai fericit, mai relaxat, că-i oferise şi altceva la care să se gândească în afară de schele, şi hoteluri, şi cizme, şi pantofi. Una dintre prietenele lui José, o tânără care avansa rapid parcurgând toate treptele din sistemul de sănătate andaluzian, îl întrebă dacă, după părerea lui, taică-său avea să se căsătorească cu prietena lui englezoaică. José fusese absolut îngrozit.

— Să se *căsătoreas*că cu ea? Sigur că nu, nici nu încape vorbă de aşa ceva. Trebuie să fii nebună de mă întrebi aşa ceva!

Îl deranjase destul de tare. Acum se obişnuise cu vendeta neostoită a mamei sale împotriva lui taică-său şi cu lamentările şi acuzaţiile neîntrerupte ale bunică-sii în legătură cu separarea părinţilor săi – la urma urmei, o mulţime dintre prietenii lui aveau părinţii în aceeaşi situaţie, iar divorţul devenise la fel de comun precum căsătoria –, dar ca tatăl lui să se căsătorească cu Frances era o cu totul şi cu totul altă poveste, o poveste la care nu se putea gândi fără o indignare care mergea chiar până la furie. Următoarea dată când se întâlniră, după ce José auzise această sugestie, o privise pe Frances altfel, cu suspiciune şi dezaprobare. Dar ea nu numai că nu păruse a observa privirile lui reci şi furioase, dimpotrivă, se purtase cu aceeaşi

stăpânire de sine şi cu aceeaşi lipsă de posesivitate pe care le afişase întotdeauna. Brusc, lui José îi trecuse prin cap că era posibil ca ea să *nu dorească* să se mărite cu taică-său, să fie asta alegerea ei, nu a lui, iar acest gând îi stârnise un vârtej de furie la fel de puternic, dar în direcţie inversă. Îi era foarte teamă, îi era de-a dreptul groază că Frances, dacă nu chiar râdea de el, cu siguranţă zâmbea puţin. Începu să o evite, aşa, în caz că era adevărat, şi nu mai urcă în apartament când era ea acolo. Nimeni nu comentă nimic în legătură cu asta şi nimic, din punct de vedere emoţional, nu păru să se schimbe. Lui José începură să-i lipsească şi cinele în apartament, şi Frances însăşi, care, prin simpla ei prezenţă tăcută, părea capabilă să-l apere de tatăl lui. Îşi spuse că luase pe bună dreptate atitudine, pentru a apăra onoarea familiei sale; începu să apară din nou la masa de seară vinerea şi sâmbăta. În timp, aşa cum se întâmplase cu toate celelalte crize din viaţa lui José, încetă chiar şi să se mai gândească la ceea ce îl deranjase. Îi aduse din când în când flori lui Frances şi, de asemenea, aşa cum îl învăţase o studentă austriacă frumuşică de la universitatea din Sevilia, îşi făcu un obicei din a-i săruta mâna.

— O, la, la, ce te prosteşti… comentase Frances.

— De ce spui asta?

— Pentru că mă face să mă gândesc la modul în care se poartă oamenii în operete. Oh, domnule, ce ruşine, trebuie să te plesnesc acum cu evantaiul peste mână.

— Nu înţeleg ce zici.

— Nu, răspunse Frances. Nici nu ai cum.

— De ce nu am cum?

— Pentru că eşti spaniol.

— E absolut extraordinar să fii spaniol!

— José, spuse Frances cu afecţiune, să ştii că eşti un mare nătărău.

El îi zâmbi. Ea părea obosită, trasă la faţă, chiar uşor transparentă, ca şi cum pielea avea tendinţa să se învineţească din cauza oboselii.

Probabil muncea prea mult, bănuia el. În ceea ce-l privea, habar

nu avea ce însemna să munceşti prea mult – avea cu obstinaţie grijă să nu o facă –, dar ştia că munca îi poate cu uşurinţă afecta pe cei care nu stăteau tot timpul în gardă împotriva acestei posibilităţi.

— Unde e tata?

— La duş.

— Aţi comandat *ajo blanco* în seara asta? Este excelent. Şi *salmonetes*. Ce este…

— Chefal, spuse Frances. Chefal roşu. Nu ştiu. Luis a făcut comanda. Eu am petrecut toată după-amiaza la Alcázar.

— Alcázar? se miră José. Dar ce-ai făcut acolo?

— M-am gândit.

— Eşti cea mai neobişnuită persoană. De fapt, cred şi că eşti puţin obosită.

— Da.

— Atunci ar trebui să te aşezi, iar eu îţi voi aduce un pahar cu vin.

— Da, te rog, spuse Frances.

Îşi scoase pantofii şi se aşeză cu picioarele sub ea pe canapeaua de lângă fereastra deschisă spre aleea ce devenea tot mai întunecată.

Luis ieşi din dormitor trecându-şi mâinile prin părul încă umed. José se duse la el şi se îmbrăţişară uşor, fără vreun cuvânt. Frances se gândi cât de natural le venea lui Davy şi lui Sam să-şi sărute tatăl, dar cum Alistair stătea acum puţin la distanţă, ţeapăn, abţinându-se din cauza personalităţii proprii care abia i se contura.

— Bărbaţii englezi, adică taţii şi fiii, nu prea se sărută.

Luis se aruncă pe canapea lângă ea.

— De mult nu-mi mai vine să-l sărut pe José, ci să-i trag una.

— Aşa făceai şi înainte?

— Cel mai adesea, spuse José, aducând vin în nişte pahare groase, verde pal, cu bule de aer prinse în pereţi. Am avut o copilărie îngrozitoare. Mă bătea cu băţul şi mă încuia în dulap.

Făcu cu ochiul.

— Bietul de tine, comentă Frances.

Îl simţea pe Luis tolănit lângă ea, greu şi curat.

— Şi acum mă pupă, dar ţipă la mine.

— Nu ţip, ripostă Luis. Eu nu ridic niciodată vocea. Pur şi simplu spun nişte lucruri pe care tu nu vrei să le auzi, aşa că-ţi închipui că ţip.

Frances se uită la el.

— Şi tu îţi închipui asta? Ce faci când cineva îţi spune nişte lucruri pe care nu vrei să le auzi?

El întoarse capul. Ochii lui erau acum la doar câţiva centimetri de ai ei.

— De ce mă întrebi asta?

Inima îi sări peste bătaia pe care trebuia să o facă, iar ea răspunse:

— Ei, doar aşa, din simplă curiozitate. Ca să văd dacă moşteneşte chestia asta de la cineva…

— Ooo! exclamă el.

José se duse la telefon.

— O să verific ce aţi comandat voi pentru cină. Trebuie să mâncaţi voi chefalul…

— Eu nu vreau, zise Luis. Eu vreau racul.

— Dar…

— Imediat o să încep *într-adevăr* să ţip, îl avertiză Luis. Hotelul ăsta e al meu, eu vreau racul; oi fi tu fiu-meu, dar în acelaşi timp eşti şi managerul meu.

José îi dădu receptorul.

— De ce nu cobori tu până la bucătărie, sugeră Frances, să vezi ce arată cel mai bine, şi o să mâncăm ce alegi, chiar dacă nu va fi nici chefal, nici rac?

Luis îşi puse capul pe umărul ei.

— Ce diplomată eşti!

— Sau practică. Adevărul este că mi-e foame.

— O să aduc şi *tapas*, zise José, mergând spre uşă. Vreţi midii mici?

— Da.

— Orice…

— Midii mici şi măsline mari…

— José, spuse Luis în spaniolă, șterge-o. Ușa se deschise și se închise la loc. Ce băiat exasperant.

— E doar puțin cam fraged pentru vârsta lui, poate…

Luis își luă obrazul de pe umărul lui Frances și-i prinse mâna liberă, cea în care nu se afla paharul cu vin în mâna lui.

— Frances?

— Da…

— Ce vrei să-mi spui și eu nu o să vreau să aud?

Ea icni ușor, fără să se poată abține. Nu ăsta era planul. Planul era să aștepte până când Luis era sătul de vin și de mâncare, și José avea să fi plecat deja la îndatoririle lui manageriale; și pe urmă să spună – cu ajutorul multor expresii de dragoste și făcând referire la sentimentele care-i uneau, la fericirea lor – ceea ce plănuise cum să spună toată după-amiaza aceea lungă în grădinile de la Alcázar. Însă Luis, cu acel puternic instinct uman pe care îl folosise ca pe o sabie ca să-i străpungă inima, reușise, dintr-o lovitură, să-i distrugă planul. O cuprinse o senzație de panică.

— Nu acum…

— Ba da. Acum.

— Nu, mai târziu, când vom fi singuri…

— Suntem singuri acum, replică el.

Mângâierea lui se transformă în strânsoare.

Ea înghiți în sec, se aplecă în față și-și puse paharul cu vin pe o mică măsuță de lângă canapea.

— Este vorba despre ceva important. Nu vreau să-ți spun așa, aiurea. Sau în grabă…

— Acum, insistă Luis.

Ea întoarse capul.

— Nu vrei să auzi asta, îl avertiză, privindu-l fix. Este singurul lucru pe care nu vrei să-l auzi.

— Spune-mi!

— Dă-mi drumul la mână. Mă doare.

Îi lăsă mâna brusc, ca și cum ar fi fost un obiect impersonal, în niciun fel atașat de persoana ei.

— Poftim. Spune-mi!

— Sunt însărcinată, Luis, zise Frances, iar vocea ei păru să capete ecou în camera mică, de parcă ar fi vorbit într-o biserică. O să am un copil.

— Nu! ţipă el.

— Ba da, spuse ea.

— Cum îndrăzneşti? urlă el. Cum ai putut? Cum ai putut să mă înşeli în halul ăsta?

Ea se ridică şi se retrase în spatele mesei care fusese deja aşezată pentru ei trei, cu linguri pentru *gazpacho*, cu furculiţe şi cu cuţite pentru peşte şi cu pahare care sclipeau în penumbra care se aşternuse.

— Mi-am dorit, spuse ea. Aveam nevoie. Am vrut să am copilul tău cu o dorinţă pe care nu ţi-o pot descrie în cuvinte, căci este mai degrabă o necesitate, o poftă arzătoare. Am hotărât să risc. Să risc… Făcu o pauză şi trase aer în piept, adăugând: Să risc să te pierd.

Se ridică şi el. Era aproape incoerent din cauza furiei.

— Ştii bine ce ţi-am spus!

— Da…

— O să devii mamă, o să te schimbi, şi totul e prea oribil chiar şi să-mi imaginez. Ai vrut să-mi întinzi o capcană? Crezi că în felul ăsta mă vei forţa să mă însor cu tine?

— Nu.

— Ai dreptate! Nu o să mă însor niciodată cu tine! Mă auzi? M-ai înşelat, m-ai trădat, ai făcut toate astea *în mod intenţionat*, ba chiar ai şi recunoscut acest lucru! Ai fost singura femeie pe care am cunoscut-o vreodată pe care am crezut-o sinceră, iar acum se dovedeşte că nu eşti deloc, nu eşti deloc sinceră, eşti la fel ca toate celelalte, recurgi la trucuri, înşeli. Uite ce-ai fost în stare să faci, mi-ai înşelat încrederea!

Ea se ţinea de spătarul unui scaun. Tremura, iar tâmplele îi zvâcneau îngrozitor.

— Şi, urlă el în spaniolă, nici măcar nu-ţi pasă! Acum crezi că ai câştigat! Crezi că m-ai îmblânzit, că m-ai pus cu botul pe labe. Dar o să vezi tu, o să-ţi arăt eu, o să vezi tu ce înseamnă să mă înşele cineva.

— Ai perfectă dreptate, spuse ea în engleză. Nu-mi pare rău. Am vrut să o fac şi mă bucur că am făcut-o.

El se duse lângă fereastra deschisă şi se prinse cu putere de partea de jos a tocului, cu umerii cutremurându-i-se ca şi cum ar fi hohotit de plâns.

— Nu-ţi dai seama ce ai făcut, Frances, proasto…

— Ba da, eu…

— Nu, spuse el întorcându-se. Nu. Crezi doar că ştii, şi poate ştii pentru tine însăţi, dar nu ştii şi pentru *mine*.

— Ei bine, văd că te-am făcut să te înfurii foarte tare, comentă ea mecanic.

El pufni exasperat.

— Nu e vorba despre asta…

De pe aleea de afară se auzi brusc sunet de chitară – cineva care trecea pe acolo începu să cânte şi chiar şi să murmure nişte versuri. Luis ridică din umeri şi oftă adânc.

— Acum o să te pierd, spuse el mai blând. Asta nu înţelegi tu.

— Niciodată!

— Ba da, insistă el. Nu ai ce face şi nici eu nu am ce face. Dar nu e loc şi pentru un copil, şi pentru un bărbat alături de o femeie care e şi mamă.

— Ce prostie! Copiii *adaugă* ceva unei relaţii, o ajută să crească, să se dezvolte, sunt în mod natural parte a ideii de a fi împreună – de a merge mai departe împreună.

— Eu nu cred, o întrerupse el. Nu cred în asta.

— Luis…

El dădu drumul ferestrei şi se apropie de ea. Îşi puse un braţ peste umerii ei, într-un gest mângâietor.

— Acum o să plec, murmură el.

Ea se îngrozi.

— O, nu!

— Ba da, spuse el. Ce a fost, a fost. Tu trebuie să ai grijă de tine, iar eu trebuie să te ajut să o faci. Dar nu acum, nu în seara asta. O să mă întorc mai târziu, pentru că acum trebuie să ies.

Ea încuviinţă din cap. Fu copleşită de un val uriaş de dezamăgire.

— Cum doreşti.

El o sărută. Se întinse înainte şi o sărută pe obraz, nu pe gură, apoi îşi luă braţul de pe umerii ei şi intră în dormitor. Când se întoarse, purta o cravată şi sacou, precum şi cămaşa şi pantalonii pe care îi avusese pe el. Se opri o secundă şi se uită la ea, apoi, fără să spună nimic, traversă camera, deschise uşa şi ieşi. Frances nu se clinti. Rămase acolo, rezemându-se în continuare de spătarul scaunului şi tânjind, tânjind îngrozitor după el. Senzaţia o făcu să se simtă foarte slăbită. După câteva minute, reuşi să meargă pe lângă masă, sprijinindu-se tot timpul de ea, şi să se întoarcă pe canapea. Luă o înghiţitură bună din vinul de care abia se atinsese şi rămase acolo, cu paharul într-o mână şi cu cealaltă lipită de abdomen. Nu avea la ce să se gândească. Pur şi simplu trebuia să rămână acolo şi să continue să respire, aşteptând ca aceste prime momente să se termine, să se transforme în trecut, în ceva care era bun sfârşit, să nu mai fie prezentul pe care trebuia să-l îndure.

Se auziră paşi pe scări, şi José ciocăni cu tact la uşă, aşa cum o făcea mereu.

— Intră…

— Ia uite, spuse el. Ouă mici de *codoniz*, ce este aia *codoniz*?

— Prepeliţă, îl lămuri Frances.

José privi în jur.

— Unde e tata?

— A ieşit.

— A ieşit? Dar…

— José, spuse Frances, cred că mai bine mă laşi singură. În seara asta nu vom lua cina. Îi aruncă o privire fugară. Vezi tu, mi-e teamă că eu şi tatăl tău ne-am cam certat.

Capitolul 17

Alistair se molipsi de vărsat de vânt. Se simţea rău, dar dincolo de disconfortul fizic, era chiar mai marcat de faptul că avea faţa plină de bube. Nu suporta să îl vadă nimeni, nici măcar părinţii lui, şi zăcea

tot timpul amărât în micul dormitor torid pe care îl împărţea cu Sam, cu o veche eşarfă a lui Lizzie înfăşurată peste faţă. Când bubele se răspândiră în jos, la subsuori, pe piept şi, în cele din urmă, în zona genitală, aproape că îl apucă disperarea. Chinuit de dezgust faţă de propria persoană şi de teroarea de a nu fi văzut, se târa până la baie înfăşurat într-un cearşaf, ca o stafie, şi nu-l lăsa pe doctor să îl examineze decât dacă nu mai era nimeni altcineva în cameră, iar uşa era închisă.

— E vărsat de vânt, nu-i mare lucru, comentă Lizzie exasperată.

— Pentru el nu, o contrazise Robert. Are senzaţia că putrezeşte sau ceva de genul ăsta…

— Prostii!

Robert o privi crunt. Cum putea fi atât de lipsită de înţelegere?

— Nu sunt prostii. O să fie adolescent în curând, şi ştii foarte bine ce înseamnă asta. Suferă foarte tare.

Lizzie făcu o faţă lungă. Îi pregătise lui Alistair o carafă cu limonadă, dar el refuzase să-şi ridice eşarfa chiar şi numai pentru a se uita, nici vorbă să o bea. Îi părea foarte rău pentru el, dar era convinsă că acesta se comporta complet aiurea stând aşa în întuneric, învelit în giulgiul ăla şi plângându-şi de milă. Pentru numele lui Dumnezeu, era doar vărsat de vânt, o boală a copilăriei atât de comună.

— Nu vreau să-mi iau concediu, spuse Lizzie, câtă vreme tu şi Jenny vă puteţi descurca. La urma urmei, oricum nu vrea să mă lase să fac nimic pentru el, nici măcar să stau în aceeaşi cameră cu el, aşa că nu mi se pare că are vreun rost să fiu aici în loc să merg la serviciu, nu?

— Tu eşti mama lui, zise Robert.

Ea îi aruncă o privire sfidătoare.

— Şi tu eşti tatăl lui!

— Care are treabă…

— Şi eu am treabă! ţipă Lizzie. Nu mă lua cu chestii dintr-astea! Cine plăteşte dobânda la restul de datorie dacă nu eu? Cine e…

— Taci din gură, spuse Robert. Închise ochii. Taci din gură! Asta nu e o competiţie, ştii, pentru a afla cine e mai obosit sau cine munceşte mai mult…

— Tu ai început! ţipă Lizzie. Tu ai început când ai sugerat că e mai degrabă treaba mea, decât a ta, să am grijă de Alistair!

Robert o privi cu răceală.

— Nu-mi spune că nu-mi fac partea mea în ceea ce-i priveşte pe copii…

— Da, atunci când îţi convine…

— E monstruos să spui aşa ceva, ripostă Robert furios, monstruos şi neadevărat. Te-am întrebat care din noi să-şi ia o slujbă, şi tu ai fost cea care a ales, aşa că, desigur, fiind tot timpul aici, eu a trebuit să mă ocup de copii mult mai mult decât tine. La dracu', când am mers eu la Birmingham, tu nu ai putut să te descurci cu ei nici măcar două zile, ci i-ai trimis pe cei mici la mama ta…

— Dar tu ai luat-o pe Jenny! replică Lizzie scrâşnit. Tu ai avut-o pe Jenny!

— Las-o pe Jenny la o parte!

— De ce? De ce aş face asta? Tu o ai pe Jenny aici, iar eu nu am pe nimeni…

— Vă rog, se auzi o voce.

Se întoarseră amândoi. În uşa de la sufragerie stătea o siluetă de înălţime mijlocie drapată într-un cearşaf roz, cu un prosop cu dungi galbene şi albe înfăşurat peste cap. În partea de jos, se vedeau două picioare gri de lână.

— Mi se zgâlţâie camera, zise Alistair. Chiar nu îmi pot imagina ce aveţi de ţipaţi aşa. Niciunul dintre voi nu are vărsat de vânt.

— Îmi pare rău, spuse Lizzie, îmi pare rău…

— Nu vreau să aibă cineva grijă de mine, continuă Alistair. Pur şi simplu, vreau să mă simt mai bine. Şi cu siguranţă nu vreau ca voi doi să ţipaţi peste tot pe aici.

Robert se duse lângă el şi-şi puse braţul peste umerii lui, acoperiţi de cearşaful roz. Alistair tresări.

— Nu mă *atinge*!

— Scuze, fiule. Hai să ne întoarcem în pat acum…

— Te duc eu, zise Lizzie, repezindu-se înainte.

— Nu! spuse Alistair. Nu o să mă ducă niciunul dintre voi, şi,

dacă mă mai atingeţi o dată, probabil o să muşc.

— Dragul meu…

— Du-te la serviciu, îi spuse Robert lui Lizzie. Lasă totul şi du-te la serviciu, da?

Ea ezită. Brusc, Alistair nu i se mai părea nici melodramatic, nici comic, ci marcat de o suferinţă reală.

— Nu mă duc azi. O să sun şi…

— Nu, replică Robert.

— Dar…

— Aici nu ai ce face, zise Robert. Sau ai? Adică, ai spus chiar tu asta.

Alistair se întoarse şi începu să înainteze de-a lungul coridorului scurt, trăgându-şi după el trena roz de bumbac.

— OK, spuse Lizzie, aproape în şoaptă.

Uşa de la dormitorul lui Alistair se trânti.

— O să urc eu din oră în oră, spuse Robert, aşa cum am făcut de când s-a îmbolnăvit. Aşa cum am făcut tot timpul cât ai fost tu la serviciu.

— Nu mă duc la serviciu ca să mă distrez, se răsti Lizzie supărată.

Robert nu mai spuse nimic. Nici măcar nu se uită la ea. Luă doar cheile de la biroul galeriei, ieşi din încăpere şi porni în jos pe scările comune, lăsând-o stând acolo singură şi nervoasă. După câteva minute, ea se duse până la camera lui Alistair şi ciocăni.

— Ally?

— Pleacă!

— Doar vreau să mă asigur că eşti bine înainte să plec…

— Nu am nimic, răspunse Alistair sec, cu vocea înăbuşită de eşarfă.

— Ne vedem diseară…

— OK.

— E ceva special ce ai vrea să mănânci, orice, ceva deosebit…

— Nu.

— Îngheţată? Din cea americănească? De pepene?

— Nu.

Lizzie îşi lipi fruntea de suprafaţa plană, pictată a uşii.

— Atunci ne vedem diseară.

— OK.

— Să bei lichide, să bei cât poţi de mult…

— OK.

— Să ştii că faptul că mă duc la muncă nu înseamnă că nu-mi pasă, Ally, pe bune, trebuie să mă duc, ştii asta, nu-i aşa? Linişte.

— Din cauza banilor. Ştii asta, nu-i aşa? Ca să ne ducem traiul, să ne câştigăm existenţa, să… Se opri. Îşi îndreptă spatele. Pa, dragule.

— Pa, spuse Alistair tare, cu uşurare în voce.

După ce o văzu pe Lizzie plecând de la galerie, Robert ieşi din birou şi coborî la magazin, să vadă ce făcea Jenny. Aceasta curăţa tablouri cu un lichid verde ca smaraldul, dintr-o sticlă cu pulverizator. Ridică uşor capul la apropierea lui, dar nu se opri din lustruit.

— Probabil clienţilor noştri nici nu le trece prin cap că la un magazin cel mai mult îţi ocupi timpul cu dereticatul, ce zici?

— Ai văzut-o pe Lizzie?

— În trecere, răspunse Jenny. Pentru că era în întârziere, biata de ea, a venit şi a ieşit ca vântul, aşa că nu am avut timp decât să ne salutăm dintr-o suflare. Cum e Alistair?

— Plin de bube şi foarte nefericit.

— Săracul băiat! spuse Jenny.

Împroşcă soluţie de curăţat pe geamul altui tablou.

— Şi eu am avut vărsat de vânt cam când eram de vârsta lui şi-mi amintesc că a fost oribil. Acum bănuiesc că o să ia şi ceilalţi.

Robert gemu.

— Nu spune aşa ceva…

— Este foarte posibil să se întâmple, îl avertiză Jenny cu mult calm. Şi aşa puteţi să scăpaţi de boala asta o dată pentru totdeauna.

— Dar cum ne-am putea descurca?

Ea îl privi.

— Să vă descurcaţi?

— Da. Dacă se îmbolnăvesc şi cei mici, cum Dumnezeu ne vom

putea ocupa şi de ei, şi de galerie?

Jenny făcu un pas înapoi de lângă tablou, mijindu-şi ochii, ca să vadă dacă a lăsat vreo urmă pe geam.

— Ei bine, este foarte posibil ca multe dintre tablourile astea să nu fie lustruite deloc, dar noi doi ne vom descurca. Unul aici jos, unul acolo sus, vom face cu rândul. Şi dacă ia şi Toby, o să-l aduc şi pe el aici, cu ceilalţi.

Părea atât de raţională şi de normală, încât Robert avu brusc senzaţia că era un înger pogorât din ceruri să îi ajute.

— Tu nu îţi pierzi cumpătul niciodată? întrebă el.

Ea – şi luă ochii de la el.

— Încerc să nu. Mă îngrozeşte ideea de a nu deţine controlul.

— Cred că toată lumea simte astfel…

— Poate, spuse Jenny, dar cred că în cazul meu este mai rău ca la ceilalţi.

— Eu cred că eşti minunată, spuse Robert.

Jenny roşi. Încet, fără să se poată împotrivi, se făcu asemenea unui bujor.

— Nu trebuie să spui asta.

— Pentru că?

— Pentru că nu este adevărat, zise Jenny. Sunt o tipă practică, de încredere şi utilă, dar asta e tot.

Robert îi zâmbi.

— În momentul de faţă, spuse el, a fi utilă, de încredere şi practică este definiţia mea pentru „minunat”. Fără certuri, fără ţipete, fără zbierete…

— Şi fără probleme, comentă Jenny destul de răstit, trecând la următorul tablou.

— Jennny…

— Nu, spuse ea, du-te şi apucă-te de treabă. Nu sunt proastă, îmi dau seama ce vrei să spui, şi ştii bine că nu ar trebui să vorbeşti aşa, nu când ea nu este de faţă. Şi eu *ţi-am mai spus*.

— Iartă-mă, replică Robert. Simţi o strângere puternică de inimă, ca şi cum l-ar fi cuprins o migrenă teribilă. Ai dreptate. O să fiu

în birou dacă ai nevoie de mine.

Ea încuviinţă din cap, părul ei cenuşiu clătinându-i-se uşor. Nu îndrăzni să-l privească.

— Ne vedem mai încolo…

Când el deschise uşa biroului, auzi sunând telefonul al cărui număr le fusese dat numai celor de la şcolile copiilor, Barbarei şi lui William, lui Frances, câtorva furnizori şi unor clienţi vechi.

— Robert Middleton, spuse el în receptor.

— Domnul Middleton? Oh, domnule Middleton, sunt doamna Cairns, de la Langworth Junior. Mi-e teamă că trebuie să vă rog să veniţi să-l luaţi pe Sam imediat. E plin de bube, şi mi se pare că seamănă cu bubele de vărsat de vânt. De altfel, mi-a spus că fratele lui mai mare are aşa ceva.

— Da, spuse Robert.

— Domnule Middleton, cunoaşteţi foarte bine regulile de carantină…

— Da.

— Asta înseamnă că toţi ceilalţi copii cu care Sam a venit în contact…

— Ştiu, doamnă Cairns. Îmi pare foarte rău.

— Atunci, veniţi imediat?

— Cât de repede pot…

— Şi cred că ar trebui să-l luaţi şi pe Davy acasă.

Robert îşi trecu palma peste faţă, exasperat.

— Da, doamnă Cairns, spuse el.

Când Lizzie veni acasă îi găsi pe Alistair învăluit în continuare în cearşaf ca o mumie şi pe Sam lăţit pe canapea, gol puşcă. Spunea că, dacă îşi punea pijamaua sau chiar şi numai un tricou, mâncărimea devenea de nesuportat şi nici măcar nu putea să-şi apropie braţele şi picioarele de trunchi, fiindcă la orice atingere îl mânca de-i venea să ţipe. În bucătărie, Harriet mânca un morcov crud şi citea o revistă pentru adolescenţi, cu ochelari întunecaţi pe ochi, căci, spunea ea, o durea capul, şi unul dintre primele simptome ale vărsatului de vânt era durerea de cap, nu-i aşa? În baie, Robert îl spăla pe Davy, care era

absolut sigur că găsise o bubă pe genunchi şi implora să nu fie nevoit să zacă şi el în întuneric, înfăşurat în cearşafuri, prosoape şi eşarfe.

Lizzie se aşeză pe capacul închis al veceului şi-şi scoase pantofii.

— Ce ne facem?

— Mergem mai departe, spuse Robert cu chipul întunecat, săpunindu-l pe Davy pe spate.

— Lasă că fac eu asta, zise Lizzie. Apucă-te tu de cină.

— Nu.

— Atunci mă apuc eu de cină. Ce avem?

— Ce ai adus tu.

— Nu am adus nimic. Am lucrat până la cinci şi jumătate astăzi, îţi aminteşti? Totul se închide la cinci şi jumătate.

— Atunci nu avem nimic.

— Nu e mâncare? şopti Davy. Îşi analiză genunchiul. Chiar mă mănâncă…

— Nu ai vărsat, spuse Robert răbdător.

Davy privi în sus, cu ochii mari ca două farfurii.

— Şi dacă apar noaptea?

— Vii şi ne spui, îl linişti Lizzie.

— Şi dacă…

— Trebuie să fie nişte paste, spuse Lizzie ridicându-se, întrerupându-l.

— Dacă spui tu.

— De ce eşti aşa prost dispus?

Robert nu răspunse. Îl ridică pe Davy ca să-l spele la fund.

— Eu am făcut înştiinţări trimestriale de plată toată ziua, zise Lizzie. Asta a fost singura activitate pe toată ziua asta mizerabilă. De fapt, a fost fermecător, un telefon după altul la nişte părinţi care nu răspund sau sunt prinşi în şedinţe interminabile.

Păşi peste picioarele lui Rob. Se simţi dintr-odată atât de obosită, că abia mai putea sta în picioare.

— Nu e vina mea, spuse ea cu voce tremurândă, că au cu toţii vărsat…

— Nu am zis niciodată că ar fi.

— Dar asta sugerezi…

— Mergi şi apucă-te să pregăteşti cina, o îndemnă Robert.

Îl ridică pe Davy din baie ca şi cum ar fi fost un bebeluş, nu un băiat în toată firea. Davy se zbătu să scape din mâinile lui taică-său şi apucă prosopul.

— Lasă-mă pe mine…

— Cum doreşti.

— Robert, spuse Lizzie, uitându-se în jos la amândoi, de ce ne tot ciondănim în halul ăsta?

El se uită înapoi spre ea cu o privire lipsită de compasiune. Apoi se întoarse la Davy şi începu să-i şteargă picioarele cu un colţ al prosopului.

— Ce întrebare stupidă şi idioată, zise Robert. De ce dracu' crezi?

În ziua următoare, Lizzie sună la Westondale ca să anunţe că nu putea veni fiindcă doi dintre copiii ei aveau vărsat de vânt şi unul dintre ceilalţi, dacă nu chiar amândoi, puteau să manifeste şi ei simptome cât de curând. Doamna Drysdale, care răspunsese la telefon, păru cât se poate de nesinceră când o compătimi şi spuse că avea s-o roage pe Freda Mason să vină să se ocupe de secretariat timp de câteva zile. Lui Lizzie îi veni să bocească. Şi-o imagină pe Freda Mason distrugând fără nicio remuşcare în trei zile tot ce reuşise ea să construiască în trei trimestre, atârnând la loc draperiile acelea oribile şi sforile legate pentru plantele căţărătoare, punând în mod deliberat hârtie capsată în imprimanta computerului, reaprinzând nemulţumirile părinţilor pe care Lizzie reuşise abia într-un an întreg să le calmeze.

— Nu aţi putea angaja pentru câteva zile o secretară temporară, printr-o agenţie? întrebă Lizzie. Nu este puţin cam nedrept să îi facem asta Fredei, acum, că s-a pensionat?

— Nu e nedrept deloc, replică doamna Drysdale ferm. Odată ce devii parte a familiei Westondale, rămâi mereu parte din ea. Va fi foarte mulţumită.

„Pot să pun pariu”, îşi spuse Lizzie în sinea ei, „pot să pun pariu

că aşa va fi”. Urlă în bucătăria goală:

— O să fie în elementul ei, nenorocita!

— Ce elefant? întrebă Davy, intrând îmbrăcat doar în pantalonii de la pijama. Crezi că ăştia ar putea fi pantaloni de kung fu?

— Ce?

Davy îşi ridică un picior şi-şi încleştă pumnii.

— Aşa. Să fac poc, *poc*.

— Cred că da. Se uită în jos la el. Dacă tot o să faci şi tu vărsat de vânt, vrei să te grăbeşti puţin?

Până la prânz, el se conformă. Era o zi foarte caldă, una dintre zilele acelea înnebunitor de calde de început de vară, iar, când Lizzie deschise ferestrele apartamentului, zgomotul traficului şi gazele de eşapament părură să dea buzna înăuntru ca un fum dens. Sam se uita la televizor cu sonorul dat mult mai tare decât era necesar, căci, spunea el, vărsatul îl făcuse surd şi oricum nu putea să audă din cauza zgomotului maşinilor. Trase perdelele, fiindcă Alistair îi spusese că altfel va orbi, iar el şi Davy se întinseră în penumbră în faţa unui film vechi cu Greta Garbo, plângându-se şi scărpinându-se. În spatele unei uşi închise, Alistair zăcea ca de obicei, chiar dacă, după cum subliniase Harriet, bubele lui se vindecau rapid, iar în spatele celeilalte, Harriet îşi vopsea unghiile de la picioare cu roşu şi negru, alternativ, şi îşi imagina cum Fraser Pringle avea să se uite într-o zi la ea cu acea privire cu care se uita la prietena ei cea mai bună de odinioară, devenită între timp cea mai mare duşmancă a ei, Heather Morgan. Lizzie pregăti un prânz de regim, din şuncă feliată subţire, cartofi noi şi mazăre congelată, şi toată lumea mormăi şi refuză să mănânce, întrebând-o de ce nu puteau mânca hamburgeri. Apoi Pimlott se strecură înăuntru ca o umbră, trimis de mama lui ca să ia vărsat de vânt şi să termine odată cu asta, şi, la vederea lui Sam, îşi dezbrăcă repede toate hainele, dezvăluind un trup palid, verzui, care-i amintea lui Lizzie de rădăcinile de rochiţa-rândunicii. De asemenea, o făcu şi să intre în panică. Nu voia, îşi dădu seama, un Pimlott aşa gol niciunde în preajma lui Sam sau a lui Davy, aşa că-şi ieşi din fire din cauza spaimei ce-o cuprinse aiurea şi ţipă la Pimlott să se îmbrace şi să iasă din apartament. Acesta plecă,

alunecând parcă pe podea, mormăind, cu ochii lui lunatici fixaţi cu răutate asupra chipului ei, iar, când dispăru, Lizzie se aşeză pe scări – dintr-o nevoie total inutilă, dar imposibil de evitat de a-l împiedica să se întoarcă – şi izbucni în lacrimi de încordare, şi oboseală, şi dezamăgire, şi confuzie, şi acolo o găsi Jenny o jumătate de oră mai târziu, când urcă, într-o pauză, ca să vadă cu ce putea fi de ajutor.

Jenny preluă frâiele în propriile mâini. Timp de câteva zile, spuse ea, Robert trebuia să se ocupe singur de galerie, ea avea să se ocupe de copii, iar Lizzie trebuia să se întoarcă la Westondale.

— Dar nu pot să te pun pe tine să-mi îngrijeşti copiii! ripostă Lizzie.

— De ce nu?

— Pentru că nu e cinstit, nu e problema ta…

— De asta este mai uşor să mă ocup eu de ea, răspunse Jenny.

Îl scoase pe Alistair din cearşaf şi din pat şi îi dădu ceva să se îmbrace, îi puse pe Sam şi pe Davy să ia măcar un tricou pe ei şi făcu nişte mâncăruri deloc spectaculoase pe care copiii le mâncară cu o docilitate incredibilă. La prânz, Robert venea sus în apartament pentru o oră, iar ea cobora în magazin în locul lui, iar la ora trei şi jumătate, în fiecare după-amiază, se ducea să-l ia pe Toby şi se întorcea până să ajungă Lizzie acasă. Robert şi Lizzie erau copleşiţi de recunoştinţă, dar ea nu voia să accepte mulţumiri.

— Îmi face plăcere. Oricui îi face plăcere să se simtă util, nu-i aşa? Şi, oricum, orice situaţie de urgenţă are şi ceva incitant. Lăsaţi-mă doar să mă ocup de ea.

Aşa că o lăsară. O lăsară să aibă grijă de copiii lor, şi să le spele podeaua bucătăriei, şi să le calce cămăşile şi cearşafurile, şi să le lase în frigider, pentru cină, boluri cu supă şi salată. O lăsară pentru ca Lizzie să se poată duce la Westondale fără să lase în urma ei un alai de plângeri şi de acuzaţii şi ca să poată munci apoi toată ziua fără ca vina să o apese ca o migrenă. O lăsară pentru ca Robert să se poată devota magazinului fără a simţi tot timpul presiunea grijilor domestice şi resentimentele ce se acumulau în el ca nişte nori de furtună. O lăsară pentru că era atât de uşor să o facă, iar ei erau atât de obosiţi în

adâncul sufletului lor, după toate lunile acelea de stres, încât orice ajutor li se părea ca apa într-un deşert.

Într-una dintre zilele în care Lizzie stătea mai mult la serviciu, Robert urcă din magazin după ora închiderii şi îi găsi, spre marea lui uimire şi admiraţie, pe toţi cei cinci copii, Toby Hardacre şi cei patru ai lui, aşezaţi în linişte în sufragerie, fără ca televizorul să fie pornit.

— Unde e?

— Curăţă baia, spuse Harriet.

— De ce nu o ajuţi şi tu?

— M-am oferit, dar a spus că mai bine copiez reţeta asta pentru ea, aşa că asta fac.

Robert intră în baie. Jenny stătea desculţă în baie, lustruind peretele placat cu faianţă.

— Jenny, opreşte-te, *pe bune*, opreşte-te…

— Nu, spuse ea zâmbind, aproape am terminat.

— Nu sunt de acord, spuse el. Nu o să te transformi în sclava noastră. Îşi puse braţele în jurul mijlocului ei şi o ridică din cadă.

— Încetează! icni ea

— Ce să încetez…

Ea îl privi cu ochii larg deschişi. Îşi coborî mâinile, cu cârpa de curăţat în continuare într-una dintre ele, ca să-i dea braţele la o parte, dar el fu mai rapid decât ea şi o trase lângă el şi o sărută pe gură.

Atunci se auzi Lizzie din uşa ce dădea înspre scări.

— Am ajuns!

— Nu am mai sărutat-o până acum, spuse Robert obosit, în maniera resemnată a cuiva care repetă ceva pentru a mia oară. Nici nu o s-o mai sărut vreodată. Nu o iubesc, nu sunt îndrăgostit de ea, pe tine te iubesc, pur şi simplu m-am simţit foarte recunoscător faţă de ea pentru că m-a ajutat să mă liniştesc.

Lizzie stătea lângă fereastra dormitorului lor, uitându-se în jos în nenorocitele alea de curţi de fabrică din spatele clădirii. Soarele ajuns aproape de apus strălucea pe grămezile de cărămizi sparte, pe gardurile putrezinde şi pe smocurile de buruieni proaspete. Se ţinea de pervaz şi privea în gol afară.

— Cum anume te-a ajutat să te liniştești?

Robert stătea pe marginea patului lor, cu capul în mâini.

— Prin simplul fapt că, spuse el obosit, a fost atât de normală, de liniştitor, şi mângâietor, şi minunat de normală.

— Cum adică? insistă Lizzie.

— Ştii exact cum adică.

— Nu ca mine…

— Nu ca tine acum.

Lizzie se descălţă şi-şi aruncă pantofii în spatele ei.

— De câtă vreme plănuieşti să o săruţi?

Robert se aruncă pe spate pe pat şi închise ochii.

— Nu am plănuit!

— Nu striga.

— Tu mă faci să strig. Nu am plănuit, niciodată nu mi-a trecut prin minte, a fost un impuls, un impuls născut din ruşine şi recunoştinţă, să o văd aşa, spălându-ne fără nicio problemă *baia*, pentru numele lui Dumnezeu. Regret din inimă că am făcut-o. Nu vei şti niciodată cât de mult regret că am făcut-o. Am supărat-o pe ea, te-am supărat pe tine şi m-am supărat pe mine însumi, şi totul pentru nimic.

— Nimic?

— Nu am sărutat-o pentru sex, Lizzie! urlă Robert, ridicându-se brusc, cu ochii în flăcări. Am sărutat-o pentru că îi eram recunoscător şi-mi era ruşine, la fel cum ar trebui să-ţi fie şi ţie!

Urmă o pauză lungă, în timpul căreia Lizzie continuă să se holbeze pe geam. Apoi se întoarse şi se prăbuşi pe pat lângă el. El se aştepta ca ea să fie furioasă sau tristă, dar ea nu spuse decât:

— Ştiu.

— Poftim?

— Sunt recunoscătoare. Îmi este ruşine.

Robert mugi şi se rostogoli de lângă ea.

— Nu începe cu chestiile alea, cu mortificarea…

— Mamă! zbieră Harriet din spatele uşii închise.

— Ce e?

— Telefonul! E Frances la telefon!

Lizzie sări în sus.

— Frances! De unde, de unde sună…

— Nu ştiu, spuse Harriet, cu vocea din ce în ce mai slabă, coborând pe scări.

— Mă întorc, spuse Lizzie, ieşind în fugă din cameră.

Robert gemu amar. Închise ochii. Îi venea să-şi tragă palme. Nu-şi putea închipui ce-l făcuse să fie atât de nechibzuit, atât de *ridicol*, încât să o sărute pe Jenny. Şi mai fusese şi un sărut scurt şi amuzant, aproape ca un sărut de copil, cu gura rece şi uscată a lui Jenny închisă sub gura lui, şi ochii ei deasupra măriţi de uluire şi de împotrivire. „La dracu'", gândi el acum, lovind cu pumnul o pernă, „oare sunt chiar atât de neatrăgător? E sărutul meu atât de revoltător, încât victima mea trebuie să fugă acasă într-un suflet de parcă ar fi fost violată?" Jenny fugise într-adevăr într-un suflet. Parcă îşi pierduse minţile. Îl luase rapid pe Toby, îşi strânsese poşeta şi geanta de plastic a lui Toby cu echipamentul sportiv şi fugise din apartament, aproape plângând. Robert rămăsese cu impresia clară că o jignise. Dar ce anume jignise? Pe ea ca persoană? Principiile ei? Stima de sine? Imaginea? Nu spusese aproape nimic înainte să fugă, numai câteva cuvinte incoerente către Lizzie şi fraza, „Nu e nimic, nimic ce n-aş fi putut vreodată…" Lizzie spusese, ea însăşi uluită „Nu-ţi face griji…" Să nu-şi facă griji în legătură cu ce? Nu-ţi face griji că nu o să te învinovăţesc pe tine? Nu-ţi face griji că soţul meu sărută atât de prost? „Dumnezeule", gândi Robert, „nu am destule de suportat şi aşa, fără să mă şi simt, pe deasupra, ca un mare idiot?"

Uşa se deschise din nou. Lizzie intră tăcută şi o închise în urma ei la fel de încet. Se aşeză chiar pe marginea patului, cât putu de departe de Robert, şi-şi împreună mâinile.

— O s-o sun pe Frances din nou mai târziu, când toţi copiii vor fi în pat, ca să nu trebuiască să mă iau la întrecere cu ei toţi spunându-mi iar şi iar cât de rău se simt…

Robert se ridică. O privi. Era albă la faţă ca varul.

— Lizzie?

— Nu am nimic, spuse ea. Îşi duse mâna la cap, ca şi când ar fi vrut să se asigure că era tot acolo. Doar că Frances este însărcinată, asta e tot.

— Însărcinată!

— Da, spuse Lizzie. Însărcinată.

Se uită la el cu o privire fixă şi goală.

— Asta bate toate problemele noastre, nu?

Mai târziu, mult mai târziu, Lizzie stătea la masa din bucătărie, cu mâinile împreunate în jurul celei de-a treia căni de ceai pe care o făcuse, dar nu fusese în stare să o bea. Robert se dusese la culcare. Ea intrase să-l vadă, şi el dormea aşa cum făcea de obicei, pe spate, cu un braţ aruncat în sus peste pernă. Părea istovit chiar şi aşa adormit, ca şi cum somnul nu era de-ajuns pentru o asemenea oboseală, ca şi cum ar fi oferit numai un remediu parţial, temporar. Lizzie se uită la el cu invidie. Cât de minunat era pentru bărbaţi că se puteau refugia în somn, părând capabili să uite de tot ca la apăsarea unui buton! Văzuse asta la William, toată viaţa, cum adormea pentru a contracara efectele atacurilor şi ale nemulţumirilor Barbarei; îl văzuse la Alistair, băgându-se în întunecimea pilotei ca într-un adăpost unde putea fugi de durerea de a fi el însuşi, de a avea treisprezece ani. „Nu sunt sigură că eu voi mai putea dormi vreodată”, gândi Lizzie, uitându-se la Robert. „Am senzaţia că am trecut dincolo de asta, cu fiecare nerv încordat la maximum, dar treaz pentru totdeauna”. Se înapoie la bucătărie şi băgă ceainicul în priză. Era o acţiune complet automată, constată ea ameţită în timp ce o făcea, ar fi putut la fel de bine să pornească maşina de spălat sau fierul de călcat. De ce oamenii fac întotdeauna ceai când au creierii împrăştiaţi ca o pernă explodată? Cum se proceda într-o situaţie de criză înainte *să existe* ceaiul? „Gata, gata”, îşi spuneau unii altora, fără îndoială, „poftim o cană mare de hidromel, care să te facă să te simţi mai bine. Şi oricum, din ce e făcut hidromelul? Miere? Orz? Şi de ce anume ar conta din ce mama naibii e făcut atâta vreme cât Frances e însărcinată de trei luni şi nu a spus nimănui, şi mai cu seamă mie?”

— Am vrut să rămân însărcinată, spusese Frances când

vorbiseră a doua oară, am vrut să fiu. Am vrut copilul lui Luis. Şi cel mai mult îi vreau şi pe Luis, *şi* copilul lui, dar se pare că nu îi pot avea pe amândoi.

— Dar *ştiai*, strigase Lizzie. Ştiai ce simţea el. Ştiai cum avea să reacţioneze! Adică, nici nu-mi pot închipui cum poţi iubi cu adevărat un bărbat care gândeşte în felul acesta, dar se pare că tu îl iubeşti, iar el nu a făcut niciodată niciun secret din asta, nu-i aşa?

— Nu. Nu a făcut. Şi, în ceea ce priveşte dragostea, vezi tu, dragostea adevărată, când iubeşti pe cineva aşa cum îl iubesc eu pe el, trebuie să înveţi să te obişnuieşti cu toate însuşirile pe care le are iubitul tău şi pe care le-ai detesta pur şi simplu la altcineva pe care nu îl iubeşti. Asta e natura bestiei, asta e *tot*…

— Da, admisese Lizzie, mai puţin vehementă.

Stătea pe jos pe podeaua din sufragerie, îmbrăcată în halat, cu telefonul pe canapeaua de lângă ea. Frances zisese că şi ea stătea pe podea în Fulham, dar era îmbrăcată cu halatul lui Luis, căci aşa făcea tot timpul acum, aşa îi plăcea să facă.

— A… începuse Lizzie, dar apoi se oprise.

— Ce?

— Ţi-a cerut să faci avort?

— Nu, replicase Frances tăios.

— Ai anumite păreri legate de avort? Ciudat, dar nu am vorbit niciodată despre asta…

— Dacă aş face avort, spusese Frances tare, aş nega tot ce am avut cu Luis, tot ce am fost unul pentru celălalt…

— Am fost? Nu te mai vezi cu el? Oh, Frances…

— Ba da, mă mai văd cu el. La fel de mult ca înainte. Este foarte drăgăstos cu mine.

— Atunci…

— Lizzie, începuse Frances, eu ştiam ce gândeşte el şi ce gândesc eu şi ştiam ce fac, şi am făcut-o, şi sunt foarte bucuroasă, şi sunt îngrozită, şi cred că am făcut bine, şi totodată cred că am făcut rău. Înţelegi ceva?

— Da, şoptise Lizzie.

Apucase receptorul şi mai strâns.

— Pot… pot să te ajut cumva?

— Cum adică?

— Nu… ştiu exact, spuse Lizzie încercând să se descurce cu avalanşa de gânduri ce se abătuse asupra ei. Adică, cred că în legătură cu sarcina, în legătură cu bebeluşul. Unde o să naşti? În Bath?

— Nu cred…

— Dar Londra ar fi atât de mohorâtă…

— Nici la Londra.

— Atunci…

— Probabil voi naşte copilul în Spania, spuse Frances, în Sevilia.

Lizzie scosese un mic ţipăt.

— Dar de ce? Eşti nebună!

— Nu fi exagerată. Spania are spitale minunate. Oamenii nasc copii în Spania tot timpul.

— Nu mă refer la asta! ţipase Lizzie. Se ghemuise pe podea, ţinând receptorul între covor şi faţa ei aproape lipită de podea. Adică departe, departe de noi toţi, de familia ta.

— Dar nu este vorba despre bebeluşul tău, replicase Frances calmă. Este bebeluşul meu şi al lui Luis!

— Dar el *nu* îl vrea!

Urmaşe o mică pauză, apoi Frances adăugase cu mare grijă:

— Nu vrea ca eu să am bebeluşul ăsta, dar nu este chiar acelaşi lucru.

— Oh, Frances, gemuse Lizzie, sfârşită, incapabilă să mai înţeleagă ceva. Oh, Frances, te simţi bine?

— Nu ştiu, recunoscuse Frances. Avea vocea încordată, ca şi cum îşi reţinea lacrimile sau cine ştie ce sentimente. Chiar nu ştiu. Făcuse o pauză, apoi spusese: Îl iubesc, pricepi? Tot timpul. Pur şi simplu îl iubesc.

Apoi pusese receptorul jos.

Robert voise, căscând şi legănându-se de oboseală, dar în continuare îngrijorat şi conştient, să ştie ce spusese Frances. Lizzie nu prea reuşise să-i spună. Îi zisese că lui Frances nici nu-i trecea prin cap

să facă vreun avort şi că probabil avea să nască copilul în Spania, apoi vocea i se stinsese. Robert aşteptase puţin, apoi spusese, cu un fel de politeţe rezervată, că se gândea, dacă ea nu avea nimic împotrivă, să se ducă la culcare. Lizzie încuviinţase din cap şi-şi ridicase din automatism faţa ca s-o sărute, ceea ce el şi făcuse, foarte rapid, pe obraz. Apoi plecase lăsând-o să facă alt ceai pe care să nu-l bea, repetându-şi în minte, iar şi iar, lucrul pe care-l spusese Frances, aşa cum avea ea obiceiul, printre altele, să spună direct ceea ce o mică voce oribilă din interiorul ei şoptea în adâncul ei, cu o insistenţă de neoprit: „Dar eu *sunt* cea care face copii!”

Capitolul 18

Era îngrozitor de cald. Chiar şi în holul adânc şi întunecos ca o cavernă al blocului de apartamente, căldura era ca o pătură înăbuşitoare. Afară, pe străzile de iulie, unde vântul adia cu mici pale perverse, al căror singur scop părea să fie acela de a-ţi sufla praf în ochi, fusese chiar foarte dificil să respiri.

Liftul care deservea apartamentele se afla într-o cuşcă uriaşă, neagră cu auriu, ornamentată grotesc cu crini de metal şi cu frunze de acantă. Era, considera Frances, o piesă făcută din metal atât de specific spaniolă, cu ornamente greoaie, ridicole şi, fără îndoială, impresionante. Pe un panou de lângă uşile liftului, care se închideau ca o poartă culisantă de cetate, se afla un rând de sonerii iluminate lângă un rând de cărţi de vizită albe cu nume gravate pe ele: Dr. Lurdes Pizza, *señor e señora* J.S. Lorenzo, María Luisa Fernández Preciosa, *Profesor* J. şi Dr. A. María de Mena. Frances numără până la trei şi apăsă soneria.

Se auzi un sunet slab dintr-un mic difuzor din apropiere, ca sunetul unor boxe de modă veche de la o sărbătoare sătească, apoi o voce de femeie spuse:

— ¡*Diga*!

— Dr. de Mena este acolo? întrebă Frances. Dr. Ana de Mena?

Vocea şovăi puţin.

— ¿*Quién habla*?

— Frances. Frances Shore.

— O să întreb.

Frances aşteptă în vestibulul întunecat, lângă micul difuzor.

La un capăt al vestibulului se vedeau uşile cu geamuri până la jumătate ce duceau înapoi înspre străzile dogoritoare, şi la celălalt capăt, o arcadă mărginea mica uşă dărăpănată a apartamentului unde locuia portarul clădirii, ducându-şi existenţa într-un loc aparent lipsit de lumină naturală. Uşa fusese lăsată deschisă, proptită cu o găleată de plastic, probabil pentru a lăsa să intre o gură de aer, iar din găleată se ridică, într-o interogare mută, faţa unei pisici vagabonde, care o privi pe Frances preţ de câteva secunde, total dezaprobator, apoi se vârî la loc.

Difuzorul hârâi din nou.

— Frances? Frances, trimit liftul jos. Urcă!

— Mulţumesc, oh, mulţumesc…

O structură vastă manipulată şi înfăşurată în cabluri şi scripeţi începu să coboare greoaie, cloncănind, în cuşca de fier. Se cutremură şi se opri la acelaşi nivel cu Frances, permiţându-i acesteia să deschidă şi să închidă încet două perechi de uşi şi să intre în interiorul de mahon strălucitor, decorat cu oglinzi oblice şi cu aplice aurite cu becuri în formă de flacără de lumânare. Apoi îşi adună toată puterea şi o duse în sus spre apartamentul lui de Mena, aflat la etajul al doilea.

Ana nu o sărută pe Frances. Îi luă mâna, i-o ţinu un moment foarte strâns, apoi îi dădu drumul. Era îmbrăcată cu un costum de in cu mâneca scurtă, galben ca şofranul, cu nasturi aurii, iar părul ei, atât de drept de parcă îi fusese pictat pe cap, era strâns la spate cu o eşarfă neagră de mătase cu buline albe.

O conduse pe Frances în salon. Peste tot erau întinse valuri de pânză împotriva soarelui, aşa că piesele de mobilier păreau nişte bestii uriaşe ghemuite pe covor. Doar lângă ferestre o rază îngustă de soare reuşise să se strecoare pe sub jaluzelele trase şi ele şi stătea acolo sfidătoare, decolorând, fără-ndoială, bucata de covor pe care cădea.

— Este prea cald, zise Ana. Sevilia e groaznică în iulie şi-n august. Nu aş rămâne niciodată aici vara dacă nu aş fi nevoită să o fac. Vrei un *granizado*?

— O, da, spuse Frances recunoscătoare.

Se lăsă să cadă pe canapeaua pe care stătuse când Luis o adusese aici la cină, o canapea ceremonioasă, mare, tapițată.

— Îți mulțumesc mult că m-ai primit. Ar fi trebuit să telefonez, știu, și nu prea pot să-ți spun de ce nu am făcut-o. Știam foarte bine, vezi tu, că nu ești la spital miercurea, așa că presupun că încercam doar să mă conving pe mine însămi că a fost vorba despre un impuls.

— Un impuls? Să vii la mine?

— Să vorbesc cu tine. Să te rog ceva. Adică, după ce îți spun altceva.

Ana se duse la ușa salonului și strigă să fie aduse băuturi. Vocea care răspunsese când sunase Frances zise că le va aduce cu plăcere, dar după ce termina ce făcea în momentul acela.

— E María, spuse Ana. Pentru Luis și pentru mine, a fost un fel de doică, și a venit cu mine când m-am căsătorit. E mai încăpățânată decât un catâr.

Se înapoie în cameră și se așeză la celălalt capăt al canapelei față de Frances.

— Dacă nu apare în cinci minute, mă duc eu însămi după sucuri, chiar dacă asta va însemna să îndur zece minute de dojeni că am intrat în bucătărie, care este regatul ei.

— Ana… spuse Frances.

— Da?

— Ana, cred că trebuie să nu ne mai lungim cu vorba și să-ți spun pentru ce am venit…

— Da, și eu cred…

Frances trase adânc aer în piept. Treaba asta cu anunțatul oamenilor că era însărcinată ar fi trebuit să devină mai ușoară pe măsură ce o tot făcea, dar nu i se părea deloc așa. De fiecare dată se simțea ca un copil îngrozit, aflat pe marginea unei trambuline, deasupra unei piscine înghețate și fără fund, ținându-se de nas, închizându-și ochii și sărind pur și simplu, pentru că era blocată orice cale de întoarcere.

— Sunt însărcinată, spuse Frances. O să am un copil.

Urmă o scurtă pauză în timpul căreia tăcură amândouă, apoi Ana spuse:

— Asta e ceva foarte serios.

— Ştiu.

— O să aduc sucurile…

— Nu am nevoie de…

— Ba da, ai, zise Ana ridicându-se. Amândouă avem. Avem nevoie de ceva care să ne ţină ocupate în timp ce discutăm despre asta.

Ieşi rapid din cameră. Frances rămase pe canapeaua inconfortabilă şi o auzi pe Ana strigând la María, apoi vocea bătrână a Maríei protestând. La genul ăsta de exclamaţie de protest se aşteptase Frances din partea Barbarei în momentul în care îi spusese despre sarcină, dar, spre mirarea ei, nu venise.

— Înţeleg, zisese Barbara la telefon.

— Cum adică înţelegi?

— Adică, spusese Barbara, am auzit şi am înţeles ceea ce tocmai ai spus, dar încă nu am nicio reacţie. Cel puţin, nu la telefon.

— Trebuie să mă duc în Spania săptămâna viitoare, o anunţase Frances.

— Chiar trebuie?

— Da. Dar, când mă întorc, o să trec să vă văd pe tine şi pe tati.

— Înţeleg.

— Mamă, te rog, nu mai spune tot timpul „înţeleg” în felul ăsta!

— S-ar putea să descoperi, replicase Barbara pe neaşteptate, că înţeleg mai multe decât crezi tu. Dar tu te simţi bine?

— Nu chiar…

— Nu, continuase Barbara, cum să te simţi bine? Dar ai fost curajoasă să suni. Mai bine decât să scrii…

— Să scriu!

— Scrisori, comentă Barbara dispreţuitor. Scrisori. Cel din urmă refugiu al unui laş. Tu nu eşti laşă…

— O, mamă…

— Du-te în Spania, o îndemnase Barbara. Du-te în Spania, pe urmă vino acasă să ne vezi.

Şi iat-o acolo, în Spania, în salonul Anei, cu un pahar înalt plin cu un lichid alburiu şi translucid zăngănind de la gheaţă.

— Acum, spuse Ana, aşezându-se din nou, Luis ştie?

— Desigur.

— Şi este furios?

— Da.

— Ştiai ce părere are despre asta.

— Da.

— A fost un accident, desigur.

— Nu, zise Frances. Am vrut să o fac. Am vrut un copil. Am vrut să am copilul lui Luis.

Ana luă o înghiţitură zdrvănă din băutura ei. Stătea dreaptă, ţeapănă, ridicându-şi paharul cu braţul ei neted, cu pielea măslinie, în vreme ce pe celălalt îl ţinea, într-o manieră controlată, în poală. Frances îşi plecă uşor capul.

— Asta, Frances, este o situaţie foarte nefericită.

Frances aşteptă.

— Nu e vorba doar despre fapte, continuă Ana, deşi şi astea sunt destul de rele, ci ce vorba mai ales despre complicaţii. În Spania, moralitatea este foarte importantă pentru unii, ai văzut asta cu ochii tăi, ai observat că vederile vechi, conservatoare, şi vederile noi, liberale, nu o duc bine la un loc, că încă mai sunt multe – prea multe, vei crede tu, fără îndoială – care i se îngăduie unui bărbat, dar nu şi unei femei. Îţi pot oferi nişte sfaturi?

— Mi-aş dori mult să o faci, zise Frances.

— Ştii bine situaţia familiei lui Luis şi a mea. Ştii despre mama noastră, despre mama lui José. Ştii despre toate secretele, despre dispute. Asta, această sarcină… Nu trebuie să se ştie despre ea. Înţelegi, nu?

— Dacă spui tu, comentă Frances. Sinceră să fiu, pentru un englez, totul sună ieşit din comun, atât de arhaic, de melodramatic…

— Nu ştiu, spuse Ana ferm, întrerupând-o. Nu ştiu cum stau lucrurile în Anglia, dar ştiu cum stau lucrurile în familia mea aici, în Sevilia, în Spania. Noi suntem altfel, OK? Aşa că tu va trebui să accepţi

asta. Se aplecă în faţă şi îndreptă degetul arătător spre Frances, de parcă ar certa-o. De asemenea, Frances, trebuie să renunţi la orice pretenţie – faţă de Luis, faţă de familia lui. Trebuie să te duci acasă şi să naşti în Anglia. O să vorbesc eu cu Luis despre bani.

Frances o privi lung.

— O, nu.

— Ce e?

— O, nu, Ana, spuse Frances. Nu am venit pentru asta. Nu am venit ca să mi se spună ca unei servitoare din secolul al XIX-lea să-mi iau povara ruşinoasă şi să plec şi să nu mai îndrăznesc vreodată să mânjesc cu prezenţa mea această casă respectabilă. Am venit după ajutor.

— Ţi l-am oferit. Ţi-am spus ce este cel mai bine pentru tine.

— Nu este deloc adevărat. Mi-ai spus ce e cel mai bine, sau cel mai convenabil, pentru familiile de Mena şi Gómez Morenos. Spania *este* foarte învechită în multe privinţe, *este* plină de idei aiurea despre mândrie, onoarea familiei şi vinovăţie catolică, dar este, în parte, şi ţara mea acum, căci port în pântece un copil pe jumătate spaniol.

— Şi pe jumătate englez.

— Desigur. Dar, dacă mă duc în Anglia, copilul acesta nu-şi va vedea niciodată tatăl.

— Şi nu ar fi cel mai bine aşa?

— Pentru cine? strigă Frances indignată. Pentru cine? Pentru mama ta?

Ana privi într-o parte.

— Mi-e teamă că, în anumite privinţe, mama este absolut imposibilă.

— O să vezi, spuse Frances, că, dacă nu mă ajuţi, şi eu o să devin imposibilă.

Ana se întoarse la loc.

— Dar ce poţi face? Luis este căsătorit şi, chiar dacă nu ar fi, nu s-ar mai căsători încă o dată. Nu vrea copilul… Se opri brusc. Se aplecă în faţă. Ţi-a cerut să faci avort?

Frances tresări. Nu voia să-şi aducă aminte cât de mult îl urâse

pentru asta.

— Da.

— Iar tu ai refuzat?

— Bineînţeles că am refuzat! Cum îndrăzneşte? *Cum îndrăzneşte*? Eu am făcut alegerea asta, nu cer nimic – lăsând deoparte ce sper eu şi ce-mi doresc –, doar să nu mă abandoneze încă şi să nu-şi abandoneze niciodată copilul! Am vrut să-l omor, aşa furioasă am fost.

Chipul Anei fu dintr-odată cutremurat de o emoţie puternică. Apoi spuse, nu chiar stăpână pe sine:

— Viaţa asta a noastră e o tragedie de fapt. Bărbaţii doresc femei, dar femeile doresc copii.

— Da, spuse Frances cu asprime, fără să-i pese că era lipsită de tact. Nu ţi-ai dorit şi tu?

— Nu-mi mai aduc aminte.

— Ba sigur că-ţi aduci!

— Încerci să te înveţi şi să te educi, replică Ana. Îţi educi dorinţele…

— Şi instinctele?

Ana se uită la ea.

— Nu la fel de uşor.

Frances îşi termină *granizado* şi puse paharul gol pe o masă de lângă ea.

— Am minţit-o pe sora mea. I-am spus că Luis *nu* mi-a cerut să fac avort. A fost ceva instinctiv, ca să-l protejez pe Luis. Îi pot spune anumite lucruri, dar nu şi altele, şi nu prea pot explica, nici faţă de mine însămi, de ce fac asta. Dar ştiu exact de ce am venit la tine.

— Da, zise Ana.

— Am venit pentru că tu eşti medic, şi am nevoie de ajutorul tău pentru a intra într-un spital de aici şi a naşte, în decembrie. Aş fi putut, cred, să-l rog pe Luis, dar nu am vrut. Prefer să te rog pe tine. Vreau să nasc aici pentru că e vorba despre copilul nostru, nu doar despre copilul meu, şi pentru că vreau să se nască în ţara unde am fost mai fericită decât oriunde altundeva, în ţara bărbatului pe care îl iubesc. Nu sunt nişte motive foarte raţionale, ştiu, dar sunt extrem de puternice, şi

dacă cineva din viaţa mea mi-a spus să nu-mi mai ascult raţiunea, ci sentimentele, acela a fost fratele tău. Şi, dacă totul a condus la nenorocirea mea, a condus în acelaşi timp şi la *fericirea* mea nemăsurată, şi nu voi uita asta niciodată, *niciodată*, toată viaţa mea. M-ai înţeles?

Ana oftă.

— Nu ştiu. Mi se pare totul ca un fel de cascadă imposibil de stăvilit…

— Aşa am şi vrut. Am vrut ca tu să simţi ceva din sentimentele care mă însufleţesc, din intensitatea şi caracterul lor imperios. Am vrut să *te fac* să mă ajuţi.

Ana se ridică. Făcu câţiva paşi prin cameră, între mese şi scaunele greoaie, cu picioarele lor terminate cu labe de animale şi şezutul acoperit de damasc neted, ţeapăn.

— Luis ştie că ai venit?

— Nu. O să-i spun dacă eşti de acord. Dacă nu, nu o să mă deranjez. Pur şi simplu o să-i spun să tragă el nişte sfori.

— Eşti foarte hotărâtă.

— Sau disperată, replică Frances scurt.

Ana se întoarse spre ea.

— Şi unde te vei duce la controale în perioada de dinainte de naştere?

— Oriunde se va întâmpla să fiu, aici sau la Londra…

— Voi vorbi cu o colegă de-a mea.

Frances se prinse de braţul canapelei.

— O vei face?

— Da, spuse Ana, O voi face. Dar să nu mă întrebi de ce.

Luis aranjă cearşaful pe partea lui Frances de pat şi puse pernele unele peste celelalte. Din spatele uşii închise a băii venea zgomotul duşului, apa care curgea în cadă ca ploaia lovind geamul termopan ce împiedica apa să inunde podeaua. De obicei, Frances lăsa uşa deschisă în timp ce făcea baie sau duş, iar pe Luis îl deranja cumva, deşi senzaţia era vagă şi obscură, că în seara asta o închisese. Dacă era ca unul dintre ei să îi închidă uşa în nas celuilalt, voia ca el să fie cel

care lua aceste decizii. Şi asta nu pentru că dorea să o domine pe Frances, ci pentru că astfel de decizii păreau singurele care-i mai aduceau alinare acum, când era atât de supărat, atât de furios, fără să se poată abţine, pe cineva în care ajunsese să aibă încredere şi de care era acum atât de dezamăgit.

Se aşeză pe marginea patului şi-şi trecu mâna peste bucata de cearşaf unde avea să se întindă ea. Îl uimise. Nu, uimire era un cuvânt prea slab; îl uluise, îl îngrozise, îl scosese din minţi, îl lăsase fără cuvinte, când avusese *tupeul* nemăsurat, nemaipomenit, de a rămâne însărcinată cu el împotriva dorinţei lui clar exprimate. Nu credea că se mai simţise vreodată, în toată viaţa lui, atât de trădat, sau de furios, sau de incapabil să înţeleagă. Nu-l lăsase atât fără cuvinte, cât îl lăsase fără gânduri, şi ori de câte ori se simţea prea furios şi copleşit, era apoi derutat, fiind cuprins de un val de dragoste pentru ea, de cea mai aparte formă de tandreţe. Sări din pat ca şi când ar fi fost picat cu ceară. Ce Dumnezeu făcea, netezind cearşafuri şi bătând perne? De ce tot îi luă perne ca să-şi sprijine spatele, de ce îi tot telefona la Londra ca să se asigure că se odihnea, de ce se uita la talia ei care se îngroşa cu cel mai complicat amestec de interes, instinct de protecţie şi dorinţă? De ce făcea toate astea? Pentru că nu se putea abţine, de-aia. Pentru că el, Luis Fernando María Gómez Moreno, în ciuda tuturor principiilor sociale şi religioase în care fusese crescut şi educat cu stricteţe, pur şi simplu nu se putea abţine, ceea ce *îl scotea din minţi*.

Şi acum o mai băgase şi pe Ana în chestia asta! Se dusese acasă la Ana şi îi ceruse fără ruşine ajutorul – şi chiar îl obţinuse! Iar când el, Luis, întrebase la cină cum de îndrăznise să facă aşa ceva fără să-l consulte şi pe el, ea-i răspunsese că el nu putea să aibă şi varza unsă, şi slănina în pod, o zicătoare englezească tipic evazivă, care părea să însemne „*No puedes tenerlo todo*” sau „Nu le poţi avea pe toate”, ceea ce, din nou, era ceva de neconceput de spus, căci lui i se părea că la momentul acesta nu avea nimic. Nimic! Nu avea nimic, şi cu toate astea era în continuare implicat. Protestase, aşa cum mai protestase o dată mai înainte, în Granada, că era un om civilizat, nu o bestie, şi că *normal* că era preocupat de bunăstarea ei!

— Da, de a mea poate, replicase Frances, dar nu și de a copilului.

— Nu știu! strigase el. Nu mă gândesc la copilul ăsta, nu pot, pentru că știu că înseamnă sfârșitul, și nu pot să *suport* faptul că asta nu-ți frânge inima așa cum mi-o frânge mie!

— Inima ta se frânge pentru că tu însuți o frângi. Tu ai *hotărât* că acest copil va însemna sfârșitul, nu începutul!

— Nu vreau asta, șoptise el. Nu am hotărât, pur și simplu *știu*. Urăsc faptul că știu asta, dar pur și simplu o știu.

În momentul acela, abia atunci când se uitase la ea, văzuse cât de obosită era, cât de istovită, pur și simplu albă din cauza oboselii extreme.

— Fă un duș, o îndemnase el, du-te la culcare, trebuie să te odihnești, Frances, pe bune, chiar trebuie. Cât de nesăbuită ești să te forțezi în halul ăsta…

— Dar *trebuie* să o fac, pentru că tu nu ești dispus să mă ajuți…

— Ba te ajut, te ajut, am grijă de tine…

— Nu la asta mă refer. E fatalismul ăsta al tău de neoprit cu care trebuie să mă lupt tot timpul.

El se uitase la ea peste resturile cinei pe care o luaseră, peste farfuriile presărate cu boabe de orez galben, bucățele de ardei gras roșu, grămăjoare de cochilii de midii negre-albăstrui.

— Nu sunt așa pentru că vreau să fiu așa, ci pentru că așa sunt eu, replicase el.

Ea oftase, un oftat uriaș, adânc, din rărunchi.

— Iar eu sunt ceea ce sunt, la rândul meu.

— În Spania, nu prea ne pricepem la compromisuri…

— În Anglia, dăm impresia că ne pricepem foarte bine la asta, dar adevărul este că, în adâncul sufletului, suntem la fel de răi ca oricine altcineva. Doar că îngropăm undeva resentimentele.

— Vino, spusese el întinzând mâna, este timpul să mergem la culcare.

Ea îl prinsese de mână și îl lăsase să o conducă spre baie. Bărbatul din casa de pe partea cealaltă a aleii începuse să cânte la chitară acea litanie lungă și ciudată, amestecată cu frânturi din vorbele

celor care treceau pe dedesubtul ferestrelor. Luis deschise uşa de la baie.

— Fă un duş, iar eu o să pregătesc patul.

Ea se întorsese şi îi zâmbise uşor, istovită.

— Mulţumesc, spuse ea şi-i închise uşa în faţă.

Era, descoperi ea mai târziu, în noaptea extrem de fierbinte, prea obosită pentru a putea dormi. Se urcase în pat aproape leşinând de uşurare, apoi se aşteptase să se cufunde uşor într-un somn adânc precum o piatră azvârlită de pe un vârf de munte. Luis stătuse liniştit până când se făcuse comodă, după care îi spusese că se ducea la barul hotelului, doar pentru un ceas, ca să-l bage puţin în sperieţi pe José. Ea avea să fie în regulă? „Da”, spusese ea, încuviinţând uşor din cap, cu ochii deja închişi, „da, voi fi bine, aproape am adormit deja, mulţumesc că ai atâta grijă de mine”. Dar după aceea aşteptase în zadar să o ia somnul, ascultând sunetele Seviliei de pe aleea de dedesubt, rememorând momentele petrecute cu Ana în camera umbroasă în acea după-amiază, amintindu-şi străzile extrem de fierbinţi pe care le parcursese în drum spre casă, expresia ciudată de durere de pe faţa lui Luis când ea ieşise în sfârşit din baie după ce bocise până nu mai putuse în cascada apei de la duş care acoperea toate zgomotele.

Îl lăsase pe dinafară intenţionat, nu pentru că dorise, ci pentru că simţise că trebuia să o facă, trebuia să înceapă să se obişnuiască să nu mai apeleze la el. Ceva o speriase pe drumul de întoarcere de la apartamentul Anei la *posada*, în după-amiaza aceea, ceva o făcuse să înţeleagă cât de vulnerabilă era acum, că era însărcinată, şi cât de vulnerabilă avea să devină după ce se năştea copilul de care trebuia să aibă grijă mai presus de ea însăşi. Tocmai trecea pe lângă zidurile Mănăstirii Maicii Domnului, când îşi prinsese piciorul călcând aiurea într-o bucată spartă de trotuar şi căzuse scoţând un ţipăt, nu neapărat din cauza surprinderii, ci îndeosebi a panicii bruşte. Căzuse pe o parte, nu foarte rău, nu se lovise, dar rămăsese acolo pe pietrele prăfuite, într-o stare deconcertantă, aproape paralizată de frică, până când un bărbat şi o femeie veniseră în grabă, din clădirea de vizavi, şi cu multă grijă şi amabilitate o ajutaseră să se ridice. Se simţise ameţită. Strada şi

cerul păruseră a se undui deasupra ei în cel mai ameţitor mod cu putinţă, şi se sprijinise de bărbatul mic şi îndesat, de vreo cincizeci şi ceva de ani, ca şi când acesta ar fi fost singurul lucru care o împiedica să alunece într-un vid.

— Sunt însărcinată, se auzi spunând cu o voce precisă, îndepărtată. Şi nu trebuie să cad dacă sunt însărcinată.

O ajutaseră să treacă strada până la un scaun de lemn aşezat în umbra întunecoasă aruncată de zidul unei case. Îi aduseseră apă rece, apoi o întrebaseră dacă avea nevoie de un medic. „Nu”, spusese ea, doar se speriase tare din cauza căzăturii. Femeia strigase apoi după fiică-sa, şi amândouă o conduseseră pe Frances până acasă, povestindu-i pe drum episoade total descurajante, dramatice, de când fuseseră ele însărcinate sau născuseră. De fapt, erau foarte amabile, pline de compasiune. O lăsaseră pe Frances în curtea verde şi umbroasă a hotelului, după ce o sfătuiseră în repetate rânduri să aibă grijă de ea, şi abia după ce ele plecaseră îşi dăduse ea seama, din ce în ce mai panicată, că de acum înainte aşa aveau să stea lucrurile, că mereu avea să fie, într-o anumită măsură, fără apărare, dependentă de alţi oameni. Pentru a-şi apăra acest copil nu va mai fi în stare, de fiecare dată, să se apere pe ea însăşi.

Tocmai această bruscă şi îngrijorătoare înţelegere a ce avea să urmeze o făcuse – dintr-un sentiment copilăresc că, dacă voia să poată continua, trebuia să înceapă *acum* – să-i închidă uşa lui Luis. Trebuia să se obişnuiască să fie singură din nou, deşi acesta era un alt gen de singurătate. El insistase să fie aşa, el hotărâse că dragostea lor nu putea supravieţui faptului că Frances devenea mamă. Poate că ei i se părea ceva de neînţeles, de netolerat, o adevărată *nebunie*, dar, pe măsură ce săptămânile treceau, nu-şi mai putea spune că îşi imagina toate lucrurile astea. Nici nu putea spune că nu ştiuse ce făcea sau că fusese cumva ademenită să creadă că Luis s-ar putea dovedi altfel decât spusese că era.

Acesta afirma în continuare, deşi cu mai puţină vehemenţă, că ea îl înşelase. Sigur că îl înşelase. Ea fusese cea care-şi asumase responsabilitatea de a folosi măsuri contraceptive şi se oferise să facă

asta de vreme ce Luis nu aparţinea unei generaţii de bărbaţi care percepeau în mod natural această obligaţie, apoi ea fusese cea care aruncase această responsabilitate la coşul de gunoi din baie, fără a mărturisi ceea ce făcuse. În termenii cei mai simpli, adevărul era că încercase să îl folosească pentru a obţine ce voia ea, adică un copil, un copil de la el, copilul care ajunsese să însemne pentru ea rodul bogat, firesc a tot ce reprezentau ei unul pentru celălalt.

Oare făcuse asta, medita ea acum, mişcându-şi picioarele pe aşternutul prea cald, în căutarea unei bucăţi de cearşaf mai reci, pentru că avea impresia că ştia ce era mai bine pentru el? O făcuse pentru că gândea că ea avea dreptate, iar el se înşela şi că, prin urmare, dorinţele ei erau mai presus de obiecţiile lui? Cu alte cuvinte, pe lângă faptul că era lipsită de onestitate, îl mai şi privea de sus? „Oare care e adevărul?”, se întrebă Frances în întunericul fierbinte luminat de razele palide ce urcau de la stâlpul de iluminat de pe alee? „Ce este adevărat la o persoană? Şi oare adevărul ăsta echivalează cu valoarea? Eu sunt sinceră cu mine însămi, chiar cred că sunt, şi oricât de greu este, nu încerc să mă prefac că nu-mi doresc din inimă să am şi acest copil, *şi* pe Luis. Dar asta mă face o persoană mai puţin demnă de respect? Nu ştiu, nu-mi dau seama. Dacă eşti sincer cu tine însuţi, atunci trebuie să trăieşti cu adevărurile oribile despre tine, indiferent ce se întâmplă, căci a te înşela pe tine însuţi nu-ţi poate aduce în cele din urmă decât pieirea. Eu am capitulat în faţa mea, în faţa adevărului, a adevărului pe care l-am perceput instinctiv, despre cine sunt, şi uite unde am ajuns acum…”

Uşa se deschise încet.

— Luis?

— Nu am vrut să te trezesc…

— Nu dormeam. E atât de cald…

— Vrei nişte apă?

— Da, te rog.

Traversă camera până la baie şi aprinse lumina, apoi îl auzi pe Luis fredonând şi auzi şi zgomotul apei curgând într-un pahar. Gestul simplu şi atât de firesc i se păru brusc aproape de nesuportat.

Capitolul 19

William aşteptă lângă poartă. Era o zi cu o atmosferă încărcată, cu cerul acoperit, cu tunete, fără vânt, şi o lumină stranie, gri-aurie, scălda pajiştile de peste drum, plopii de pe margine şi acoperişurile împrăştiate la depărtare. În timp ce aştepta, legă cele câteva tulpini de trandafir cățărător care creşteau pe zidul ce mărginea poarta care dădea în alee. Nu-şi amintea cum se numea. Era un trandafir mic şi trist, de un roz pal, aproape alb, care se deschidea cu nişte petale fragile şi plane ce cădeau la prima pală de vânt. Poate nu avea nume, nu merita să aibă.

Ieşise să o aştepte pe Frances, în primul rând pentru că Barbara îl avertizase cât se poate de clar că s-ar putea să-l omoare dacă se mai fâţâia prin casă încă un minut. Ştia că se comporta aiurea, că nu avea stare, că era enervant aşa cum se vântura de colo, colo fără niciun scop, ridicând diferite lucruri şi punându-le la loc, începând nişte propoziţii fără a le termina, dar aşa se comporta oricine când era supărat, iar William nu se simţise mai supărat şi mai nefericit în toată viaţa lui.

Nu-i trecuse niciodată prin cap că Frances ar fi putut concepe un copil. Pur şi simplu această posibilitate nu-i venise niciodată în minte. Se gândise doar ce minunat era să o vadă pe Frances atât de liberă şi de împlinită, făcând ceva care o scotea din obiceiurile care-i controlaseră până atunci existenţa. Îi trecuse prin cap o dată sau de două ori că relaţia ei se putea foarte uşor sfârşi, şi atunci Frances avea să fie dezolată, dar totuşi mai bogată după o asemenea experienţă, iar Barbara putea zice de câte ori voia „Ţi-am spus eu”, dar pur şi simplunu-i trecuse niciodată prin cap că putea să apară complicaţia asta şi să schimbe totul în viaţa lui Frances – şi pentru totdeauna. Iar apoi – şi aici mâinile începură să-i tremure ca şi când, printr-o nebunie, ar fi căpătat o viaţă proprie – să schimbe totul şi în viaţa celorlalţi.

— Nici nu avea cum să-ţi treacă, spuse Barbara. Niciodată nu-ţi trece nimic prin cap. Niciodată nu te gândeşti la probleme, niciodată nu ai probleme, pur şi simplu treci pe lângă ele ca şi cum nu te privesc.

„Frances trebuie să mă privească pe mine”, gândi William acum, înţepându-şi un deget tremurător într-un spin de trandafir. „Ea mă

privește pe mine, fiindcă acum se va întoarce exact de unde a plecat, tot ce a reușit să facă în ultimele optsprezece luni se va irosi, și cel mai rău lucru este că mi-am dat seama că eu *vreau* ca ea să se întoarcă. Vreau să fie acolo unde totul este sigur și convențional și unde noi putem avea grijă de ea”. Își privi degetul. Îi apăruse o mărgea de sânge, strălucitoare, perfect rotundă. William își băgă degetul în gură. Își aminti, brusc și foarte clar, cum stătea în bucătăria lui curată, cu atâția ani în urmă, bucurându-se de faptul că gemenele erau pe drum, că aveau să apară în viața lui. Acum Frances era în drum spre el încă o dată, dar, vai, în ce condiții total diferite, fără acea foaie albă de hârtie în față care să aștepte să fie completată, una dintre principalele minuni ale copilăriei, ale inocenței, și fără certitudinea unui viitor sigur.

Se auzi un claxon. William lăsă să cadă creanga de trandafir cățărător și se grăbi să iasă pe alee, dând din mâini. Frances încetini până când geamul șoferului ajunse la același nivel cu el. El se uită înăuntru la ea.

— Draga mea…

Purta o jachetă bleumarin, pantaloni albi și ochelari de soare.

— Tati. Stăteai aici să mă aștepți?

— Desigur…

Ea încercă să zâmbească. Nu-i reuși prea bine, iar William înțelese că pe fața lui se citea o îngrijorare profundă. O schimbă imediat. Biata fată. La ce naiba i-ar fi folosit dacă arăta ca și cum sfârșitul lumii era aproape? Se întinse în mașină și o bătu pe mână.

— Intră, spuse el. O să închid poarta în urma ta.

Barbara spuse că aveau să stea în grădină, sub magnolie, fiindcă înăuntru nu era pic de aer, și o conduse pe Frances afară, făcând-o să se așeze pe cel mai confortabil scaun, un fel de șezlong uriaș, din lemn masiv, vechi, care îi aparținuse tatălui lui William, cu rezemătoare de picioare și un suport pentru cărți și cu un fel de policioară cu găuri pentru băuturi.

— Nu sunt bolnavă, protestă Frances.

— Nu. Dar obosită trebuie să fii. Cât despre sarcină nu e nimic de spus, e oricum o stare înfricoșătoare. Ai grețuri?

— Am început să nu mai am…

— Vai, Frances, spuse William brusc cu o voce tremurândă. Vai, Frances!

Amândouă se uitară la el.

— Nu m-am gândit niciodată…

— Tati, începu Frances rugătoare, te rog, te rog, nu înrăutăţi lucrurile…

— E de vină faptul că te văd, spuse William, căutând impacientat o batistă. Este faptul că te văd aici şi ştiu ce ştiu.

— Ce ştii?

— Că acum nu mai poţi scăpa, spuse William suflându-şi nasul în batistă. Că eşti prinsă ca într-o capcană!

— Nu vrea să scape, spuse Barbara cu calm, luând-o prin surprindere.

Frances se holbă la ea. Barbara se holbă şi ea înapoi.

— Sau vrei?

— Nu, eu…

— Vrei copilul ăsta, nu-i aşa? Mi-ai spus că tu ai vrut să îl faci, şi îmi imaginez că te pot crede, nu?

— Da, sigur…

— Atunci nu mai vorbi prostii, te rog, îi spuse Barbara lui William. Nu mai vorbi aşa nişte *prostii* sentimentale.

— Dar…

— Dar ce? întrebă Barbara ridicându-se. Dar va fi mamă singură, necăsătorită? Asta este? Asta îţi răstoarnă complet ideea ta confortabilă de cum ar trebui să fie organizată viaţa – adulterul este absolut în regulă, dar copiii ar trebui să aibă întotdeauna o mamă şi un tată care să trăiască într-o căsnicie legală, chiar dacă este mai degrabă o stare de purgatoriu decât una de fericire?

— Opreşte-te! ţipă Frances. Opreşte-te!

— Păi, mă enervează aşa tare, spuse Barbara mai puţin vehementă. Este atât de leneş şi de ipocrit. Este atât de…

— Nu am venit pentru asta! Nu am venit să fac pe arbitrul la o ceartă de-a voastră!

— Scuze, şopti William.

— Mă duc să aduc ceai, anunţă Barbara.

Frances îşi rezemă capul de spătarul scaunului şi o privi pe maică-sa cum se îndepărtă cu mişcări iuţi, dar ţepene.

— Vezi tu, eu vreau să vii acasă acum, spuse William în momentul în care Barbara fu suficient de departe încât să nu-l mai poată auzi, vreau să vii acasă acum, şi să naşti copilul aici, şi să ne laşi pe noi să te ajutăm şi să avem grijă de tine.

Frances îşi întoarse capul ca să se poată uita la el.

— Şi Lizzie tot asta spune.

— Ah! Da.

— Mama ce vrea? A refuzat să-mi spună la telefon. Ai putea să-mi spui tu, căci, la urma urmei, toată lumea îmi spune ce vrea.

— Păi vrea ca tu… să faci ce vrei.

— Aiurea, strigă Frances. Aiurea! Niciodată, în toată viaţa mea, nu a vrut asta!

— Ei bine, acum exact asta vrea.

Frances îl fixă cu privirea. Arăta nu neapărat împuţinat, cât mai degrabă zdruncinat, chipul lui drag era istovit şi complet lipsit de vitalitate.

— Tată?

— După părerea ei, spuse William încet, dacă tu simţi că trebuie să naşti copilul ăsta în Spania, atunci aşa trebuie să faci. Eu cred exact contrariul. Eu cred că trebuie să fii alături de oameni care te pot sprijini. Nu gândeam aşa odinioară, credeam că trebuie să fii departe de noi toţi, că trebuie tăiate toate sforile care te ţineau legată, dar acum cred că trebuie să fii acolo unde există o anumită siguranţă – pentru că…

Frances se aplecă înainte.

— Pentru că ce?

— Pentru că, la urma urmei, există atât de puţine lucruri sigure în viaţă, încât trebuie să profităm de orice oportunitate, aşa cum e şi cu dragostea…

— Tată, spuse Frances, vorbeşti despre mine sau despre tine?

El se uită la ea. Ea observă pentru prima oară că ochii lui păreau acoperiţi de o peliculă lăptoasă, probabil din cauza vârstei.

— Despre tine, spuse el, apoi, după o mică pauză, şi despre mine.

— Ce…

— Noi ne-am certat toată viaţa, eu şi mama, ştii asta. Dar ne-am certat aşa de rău din cauza acestui copil al tău, ne-am certat din adâncul sufletului, din instinct, ne-am certat din cauza celui mai primitiv lucru dintre toate, din cauza instinctului de supravieţuire. Şi acest instinct de supravieţuire este atât de diferit la mine faţă de ea, atât de diferit! Eu vreau să mă bucur, să mă agăţ de lucrurile exterioare, ea vrea să-şi fie suficientă prin ea însăşi. Spune că asta faci şi tu. Spune că eu şi Lizzie suntem nişte fiinţe pasive, căci ne înspăimântă propriile noastre gânduri, iar voi două, deşi frământate de gânduri la fel de neliniştitoare, nu vă temeţi să vă confruntaţi cu ele. Te admiră. Mi-a spus asta de nu ştiu câte ori.

Frances se ridică de pe scaunul uriaş şi veni să îngenuncheze lângă William. Îşi puse mâna pe mâna lui încleştată pe batistă, de parcă ar fi fost ultima creangă de care se agăţa ca să nu cadă în prăpastie.

— Tată…

— Bănuiesc că-ţi va spune ea toate lucrurile astea, numai că ţi le va spune cu mai multă înverşunare. Dar s-ar putea totuşi să nu-ţi spună… Se opri, înghiţi în sec, apoi continuă în grabă: S-ar putea să nu-ţi spună că tu eşti cea care a provocat criza, prin faptul că ai avut relaţia asta şi acum prin faptul că faci copilul ăsta, şi că ar trebui să ştii acest lucru, nu pentru că te învinovăţesc eu de ceva, nu o fac, nu aş putea să te învinovăţesc niciodată de nimic, ci pentru că te va ajuta să pricepi anumite lucruri, de-aia. Vei înţelege de ce s-a întâmplat.

— Ce lucruri? întrebă Frances. Ce lucruri? Ce s-a întâmplat? Despre ce *vorbeşti*?

William îşi trase mâinile din mâinile lui Frances, îşi suflă nasul şi se aşeză mai comod.

— Mama ta…

— Da!

— Mama ta vrea să vindem casa asta şi să împărţim banii, pentru ca ea să se poată muta în Bath, să locuiască într-un mic apartament doar al ei.

Frances se holbă la el.

— Te părăseşte…

— Da. Asta vrea să facă.

— *O*, *tată*…

— Bănuiesc că de treizeci de ani încoace a tot avut motivul perfect pentru care să vrea să mă părăsească…

— Dar te iubeşte în felul ei, are multă nevoie de tine. Ea… ea…

— Nu, spuse William. Părea puţin mai calm. Reuşi chiar să zâmbească uşor. Nu. În privinţa asta ne-am înşelat noi tot timpul. Întotdeauna ea, la fel ca mine de altfel, a presupus că eu nu am iubit-o niciodată cu adevărat şi de aia m-am îndrăgostit de Juliet, şi că ea m-a iubit întotdeauna, în felul ei aparte, şi de aceea nu m-a părăsit niciodată, în ciuda aventurii cu Juliet. Dar se pare, draga mea Frances, că de fapt lucrurile au stat întotdeauna invers. Eu sunt cel care iubeşte, ea este cea care se lasă iubită. Sau poate că dragostea nu are nimic de-a face cu asta, şi e vorba doar despre obişnuinţă – şi am fost atât de prinşi în asta, încât nu mai pot face diferenţa. A spus… a spus că simte că mi-a făcut o nedreptate lăsându-mă să merg mai departe aşa toţi anii ăştia, agăţându-se de mine. Mi-a spus că întotdeauna a vrut ca eu să o iubesc, chiar dacă nu mă iubea şi ea pe mine. Este extraordinar de sinceră, extraordinar.

Frances se ridică uimită.

— Nu văd ce legătură au toate astea cu copilul…

William se lăsă pe spate pe scaun. Făcu un gest spre Frances.

— Du-te şi întreab-o. Întreab-o tu!

— Tată?

— Da…

— Tată, vrei să mă întorc aici pentru că speri că asta o va face pe mama să rămână?

— Nu, spuse William.

Frances se uită la el, dar el refuza să o privească în ochi.

— Înțeleg, șopti ea.

— Mi-am gestionat cât se poate de prost întreaga viață emoțională, spuse Barbara, feliind castravetele. Mi-am disipat toate energiile, niciodată nu am exprimat ce simt. Am avut tot felul de toane, ca înlocuitori pentru emoții. Știi asta.

Frances nu spuse nimic. Stătea la masa din bucătărie și ungea feliile de pâine cu unt.

— Cred că nu sunt o femeie prea plăcută, continuă Barbara. Spun lucruri oribile, și uneori chiar îmi face plăcere să le spun. Fac parte și dintr-o generație nepotrivită, sunt prea tânără ca să accept să fiu numai o soție supusă și dependentă de bărbatul ei și prea bătrână ca să fiu independentă de ideea de căsătorie. Dar vreau să fac ceva în sensul ăsta.

— Nu e… puțin cam prea târziu? întrebă Frances. Puse feliile unse pe masă. Adică, ce rost are să stârnești un asemenea vârtej după toți anii ăștia?

— Întotdeauna are un rost! Niciodată nu se poate spune că e prea târziu! Ce te face să crezi că viața are mai multă valoare pentru tine, la treizeci și nouă de ani, decât pentru mine la șaizeci și nouă? Dacă e să aibă altă valoare, e exact invers, pentru mine e mai importantă, căci din a mea a mai rămas atât de puțin. O fulgeră cu privirea pe Frances. Și toată viața mi-am făcut griji pentru tine.

Frances oftă.

— Știu. Mereu m-ai crezut incapabilă și mai slabă…

— Nu, răspunse Barbara, nu chiar așa. Mai degrabă, te-am considerat mereu foarte puțin potrivită pentru a fi geamăna cuiva. Așa cum eu sunt foarte puțin potrivită pentru a fi soție.

— O, mamă…

Barbara începu să aranjeze castraveții pe pâine în șiruri parțial suprapuse.

— Chiar îl vrei pe bărbatul ăsta, nu?

— Da.

— Ești norocoasă. Eu nu am vrut niciodată pe nimeni cu adevărat, mai puțin, presupun, când am vrut să împiedic pe altcineva

să îl aibă. O să pleci să locuieşti în Spania?

Frances ridică privirea.

— Aş putea…

— Eu nu-ţi pot da sfaturi. Nu pot da sfaturi nimănui, nu sunt în stare de aşa ceva. Dar o să te sprijin.

— Da? O, chiar o să mă sprijini?

— Am fost atât de supărată când ai început relaţia asta… M-am gândit: „Cum poate să fie atât de proastă, când e imposibil ca relaţia să aibă un viitor, cum ar putea să pună atât de senină şi fără nicio problemă bazele unei situaţii din care va avea mult de suferit?” Pe urmă m-am gândit: „Ce e suferinţa, pentru numele lui Dumnezeu, şi ce e viaţa dacă tot ce faci e să încerci să o eviţi?” M-am gândit la legătura ta. M-am întrebat: „Dacă nu ai fi făcut asta, ce ai fi făcut? Te-ai fi căsătorit cu unul dintre bărbaţii aceia slabi care te-au găsit mereu atât de atrăgătoare sau ai fi continuat doar să trimiţi turişti în Toscana şi ai fi sfârşit exact ca mine, frustrată şi inutilă”. Dar după aceea ai conceput copilul acesta, iar eu mi-am spus: „A reuşit! Frances a avut curajul să plece şi a reuşit!” Nu am mai fost aşa încântată de ceva de când am hotărât să merg la Marrakesh, călătorie care, între noi fie vorba, s-a dovedit a nu fi nici pe departe ce se preconizase: doar o grămadă de rataţi care abandonaseră şcoala şi erau, majoritatea, prea drogaţi ca să ştie ce fac. Şi pe urmă m-am gândit: „Uraaa! În sfârşit, eu şi William vom fi de acord în legătură cu ceva”, dar am descoperit că, în loc să se bucure, el tremura de îngrijorări de om respectabil. I-am spus că m-am săturat ca toate chestiile aiurea să-i fie permise numai lui. „Ce ai fi făcut tu”, l-am întrebat, „dacă Juliet ar fi făcut un copil?”

— Şi? întrebă Frances, uluită.

Barbara trânti deasupra felii de pâine, pentru a face sandvişuri.

— Nu avea un răspuns. Nu cred că s-a gândit vreodată la asta. Ştiu că e un om foarte bun, nu e nevoie să sari în apărarea lui, dar este şi intolerabil în anumite privinţe. M-am săturat de el, şi sunt chiar mai sătulă de genul de persoană care am devenit eu din cauza traiului cu el.

Frances îşi acoperi faţa cu palmele.

— O să divorţaţi?

— Nu cred. Ce rost ar avea?

— I-aţi spus lui Lizzie?

Barbara se opri din descojitul castraveţilor.

— Nu încă.

— Atunci o să-i spun eu. Aşa aş vrea. Vă rog, daţi-mi voie să fiu eu cea care îi spune asta!

— Foarte bine. Dacă vrei tu. Probabil aşa este cel mai bine…

— De ce?

— Pentru că, spuse Barbara cu grijă, eu şi Lizzie ne-am certat puţin săptămâna trecută. Tocmai avuseseră cu toţii vărsat de vânt, şi pe urmă a fost o chestie cu fata care lucra la magazin şi care a plecat pe neaşteptate, şi pe urmă au venit veştile tale, şi Lizzie a început să brodeze pe marginea lor, aşa că eu m-am dus la ea şi i-am spus: „Uite, Lizzie, tu eşti geloasă, şi asta e o problemă pe care trebuie să o rezolvi, pentru că pur şi simplu te otrăveşte, şi tu tot încerci să-i găseşti alte explicaţii ca s-o eviţi pe cea adevărată, şi pur şi simplu trebuie să încetezi să mai faci asta”. Probabil nu ar fi trebuit să spun toate astea în faţa copiilor.

— Nu, nu ar fi trebuit…

— Dar trebuiau spuse.

— Chiar aşa?

— Dacă vrea să mai aibă vreo relaţie cu soţul sau cu sora ei, da, trebuiau spuse.

Frances îşi încrucişă braţele pe masă şi-şi sprijini capul pe ele. Gândul la Lizzie o făcu să se simtă brusc foarte tristă, îngrozitor de tristă, aşa cum se întâmplase cu multă vreme în urmă, în acea dimineaţă minunată în Mojas, când perdelele fluturau şi femeia de pe aleea de dedesubt îşi chema fiul care se ascunsese.

— O să mă duc să vorbesc cu Lizzie, spuse Frances. O să mă duc mâine să vorbesc cu ea. Trebuie oricum să o fac, nu am mai văzut-o de atâta timp. Mamă…

— Da? răspunse Barbara.

— Ce se va întâmpla cu tata dacă tu te duci să locuieşti în Bath?

Barbara făcu o pauză. Aranjă sandvişurile pe o farfurie într-o

grămadă.

— Poate să facă, spuse ea, ceea ce ar fi trebuit probabil să facă cu douăzeci şi cinci de ani în urmă. Poate să se ducă să trăiască cu Juliet.

Lizzie spuse că nu voia să vorbească în apartament, fiindcă era prea aglomerat din cauza copiilor, căci luaseră vacanţă. Nu arăta bine, observă Frances. Copiii, pe de altă parte, în ciuda ultimelor rămăşiţe de vărsat, plesneau de sănătate. Harriet îl ajuta pe Robert în galerie, fiindcă, de când plecase Jenny, nu mai avea cine să se ocupe de magazin. Lizzie spuse că Harriet uimise pe toată lumea şi cel mai tare chiar pe ea însăşi prin faptul că descoperise că îi plăcea să lucreze în galerie. Lizzie mai spuse şi că Frances trebuia să discute cu Harriet între patru ochi.

— Aşa trebuie? De ce?

— Pentru că a suferit.

— A suferit?

— Da, spuse Lizzie, pentru că nu i-ai spus tu însăţi despre copil, ai presupus doar că o voi face eu. Cu băieţii asta nu a contat. Ştii cum sunt băieţii. Uneori am impresia că pur şi simplu le lipseşte mecanismul de a primi informaţii de vreun fel, dar cu Harriet altfel stau lucrurile. Harriet a crezut mereu că voi două aveţi o relaţie specială, că ai nişte sentimente deosebite faţă de ea.

— Aşa şi e.

— Atunci ar fi trebuit să-i spui tu despre copilul ăsta.

— Nu este copilul *ăsta*, replică Frances. Este copilul meu.

Coborî scările până la galerie. Erau destui clienţi, unii dintre ei îmbrăcaţi cu haine lejere, de vacanţă, şi cu alură de turişti. Robert stătea pe un scaun cu fundul de papură, în spatele casei de marcat, zâmbind, numărând restul şi punând produsele achiziţionate în noile pungi din material reciclabil, albastre. Frances îi făcu semn cu mâna, iar el îi răspunse la fel, aproape ca un salut. Apoi se duse în partea din spate a magazinului, unde o găsi pe Harriet ţinând un covoraş indian, în timp ce o clientă îl compara cu o bucată de bumbac pe care o avea în mână.

— Nu e chiar acelaşi bej…

— Păi nu ar arăta puţin cam prea monoton dacă ar fi exact acelaşi?

Ridică ochii, o văzu pe Frances şi roşi. Clienta oftă.

— Mi-e teamă că pur şi simplu va trebui să mă mai gândesc puţin la asta.

Harriet puse covorul jos.

— Deşi îmi place albastrul, spuse clienta, iar verdele e foarte frumos. Dar, pe de altă parte, ruginiul are mai multă personalitate…

— Da, spuse Harriet, abţinându-se să răspundă urât.

— Doamna Hardacre e aici? întrebă clienta. Ea e tare pricepută la culori…

— Mi-e teamă că în momentul de faţă este în concediu de odihnă.

Clienta făcu o faţă ca şi cum asta i se părea o mare lipsă de amabilitate. Puse bucata de material din draperie într-un mic buzunar cu fermoar din poşetă, apoi aruncă o privire spre Frances.

— Dar să nu o fac pe doamna aceasta să aştepte…

— Mulţumesc, spuse Frances, adăugând: Mă cam grăbesc…

— Chiar te grăbeşti? întrebă Harriet când rămaseră singure. Stătea în spatele grămezii de covoare, ca şi cum ar fi vrut să păstreze o barieră între ea şi Frances. Te grăbeşti?

— Nu, spuse Frances, am vrut doar să scap de ea. Am venit să-mi cer scuze.

— Mama te-a trimis, bănuiesc, replică Harriet rece.

— A spus, într-adevăr, că m-am purtat aiurea, că nu m-am gândit şi că asta te-a supărat, iar eu am vrut să-ţi spun că-mi pare cu adevărat rău.

Harriet ridică un picior, ca şi cum i-ar fi venit să tragă un şut grămezii de covoare, apoi îşi aminti că acum era vânzătoare aici şi coborî piciorul.

— Nu contează, este copilul tău…

— Da, dar tu eşti nepoata mea, şi am fost mereu prietene foarte bune, prietene într-un mod special.

— Până când… începu Harriet, dar se opri.

— Da, spuse Frances, până când.

— Cred, spuse Harriet cam prea tare, cred că eşti nedreaptă.

— Faţă de tine?

— Nu. Faţă de acest copil. Mama spune că nu vrei să te căsătoreşti.

Urmă o fracţiune de secundă de linişte, apoi Frances spuse cât putu de uşor:

— Nu, se pare că nu.

— Asta nu e corect faţă de copil. Oamenii pot să bată apa-n piuă că nu contează ca un copil să aibă mamă şi tată, dar de fapt contează, chiar contează, altfel este doar vechea poveste cu adulţii care fac ce vor ei, la fel cum, ca de obicei, nu va fi decât încă un copil care va trebui să le explice celorlalţi de ce numele lui nu este acelaşi cu numele mamei sau cu numele tatălui – şi o bătălie oribilă pe care copilul va trebui să o ducă, nu tu! îşi scutură părul, şi acesta îi flutură în jurul capului înainte să-i cadă pe faţă. Ar fi trebuit să te gândeşti la asta, ar fi trebuit să te gândeşti la toate astea înainte să înceapă totul!

— Harriet…

— Nu vreau să vorbesc cu tine, zise Harriet. Nu-mi pasă că i-ai spus întâi mamei sau că puteai să-mi spui mie, *nu-mi pasă*. Mă enervează doar faptul că te-ai dovedit a fi exact ca restul, ca toţi adulţii cu secretele şi minciunile lor. Oricum, acum trebuie să-l ajut pe tata.

— Da, spuse Frances.

Puse mâna ca să oprească uşoara clătinare a unui dulap înalt de pin, plin cu farfurii de ceramică pictate cu găini.

— Sper că… sper că, atunci când se va naşte verişorul tău, nu-ţi vei revărsa asupra lui supărarea pe care o ai pe mine.

— Sigur că nu, zise Harriet dispreţuitoare. Drept cine mă iei?

Lizzie şi Frances întinseră un covoraş sub un castan uriaş, pe marginea parcului din Langworth. La ceva distanţă, un grup de băieţi făceau antrenament de crichet cu un bărbat cu părul brun-roşcat, cu mâini neobişnuit de lungi, ca de cimpanzeu, iar Sam şi David se duseseră aproape de ei, urmărindu-i timizi, cu invidie. Sam adora

crichetul, aşa cum adora toate jocurile. Davy încerca să se obişnuiască să nu-i fie frică de minge.

Lizzie se aşeză pe burtă şi începu să smulgă alene iarba de la marginea covoraşului. Frances se aşeză lângă ea, cu picioarele întinse, sprijinind u-se în braţe. Îi povestise lui Lizzie despre reacţia lui Harriet, iar ea spusese: „Ei bine, ştii cât de convenţionali pot fi adolescenţii”.

— Dar este ceva adevăr în ceea ce spune.

— Poate. Dar este ceva adevăr în ceea ce spunem cu toţii. Chiar asta şi este problema, faptul că există adevăr în ceea ce spunem cu toţii, şi cu toţii vrem să ne facem auziţi.

Frances se uită la soră-sa, trase adânc aer în piept şi spuse:

— Şi acum mama vrea să se facă auzit adevărul pe care-l susţine ea.

Se aşteptă ca Lizzie să se întoarcă spre ea, dar aceasta continuă să împletească firele ţepene de iarbă într-o coadă mică şi rigidă. Apoi spuse:

— Te referi la planul ăla de a pleca să locuiască în Bath? întrebă ea.

— Ştii despre el!

— Păi, mama a făcut atâtea aluzii, încât mi-ar fi fost imposibil să nu-mi dau seama. Presupun că ar trebui să încercăm să o oprim, dar, sincer, nu mă mai pot ocupa de încă o chestie emoţională, pur şi simplu nu pot. E vorba despre părinţii noştri, ştiu, dar este căsnicia lor, dacă asta poate fi numită căsnicie.

— Eu cred că ei consideră că poate. Oricum, se pare că este vina mea.

— Da?

— Tata a spus că sarcina mea a agravat situaţia dintre ei şi i-a făcut să se certe atât de tare, încât mama nu mai poate rămâne.

— Nu e din cauza ta, replică Lizzie sec.

— Nu?

— Ei bine, e doar parţial din cauza ta. Mai degrabă este din vina lui Luis.

— Luis? întrebă Frances.

— Te-a făcut să te comporţi atât de diferit, te-a îndepărtat de noi, şi acum o să te abandoneze.

Frances sări furioasă:

— Dacă mai spui vreodată ceva de genul ăsta…

— Scuze! ţipă Lizzie. Nu am vrut să spun asta, nu am vrut să…

— Am crezut că am depăşit toate astea, că am terminat cu prostiile astea…

— Am terminat, am terminat, îmi pare rău, îmi pare tare rău…

— Lizzie…

— Ascultă, spuse Lizzie, vorbind precipitat, cu capul plecat deasupra degetelor ei care împleteau mai departe, am destule să-ţi spun, şi nu sunt prea sigură de ordinea în care o să iasă. Poate ar trebui să-ţi vorbesc întâi despre Jenny, ce zici? Biata Jenny! L-am prins pe Rob sărutând-o, sau, mai bine spus, după ce a sărutat-o, ceea ce el susţine că a făcut de uşurare şi din recunoştinţă pentru că ea fusese atât de normală, când eu o luasem razna complet. Nu ştiu dacă chiar cred sau nu asta, dar am hotărât să încerc să cred. M-am dus să vorbesc cu Jenny, care se comporta de parcă ea şi Rob ar fi avut o aventură în toată puterea cuvântului, care a ieşit la iveală, şi mi-a fost foarte clar că trecea printr-o adevărată agonie fiindcă Rob *chiar* i se păruse foarte atrăgător şi de aceea nu mai putea face distincţia între ceea ce se întâmplase şi ce fantezii avusese ea legat de ce s-ar fi putut întâmpla. S-a dat practic singură afară de la galerie, ceea ce este cel mai prost lucru pe care-l putea face din punctul de vedere al tuturor, inclusiv al ei înseşi, dar nu o pot convinge de contrariu. Şi apoi tu. Situaţia asta oribilă în care te-ai băgat. Adică, eşti sora mea, şi o să te ajut cu tot ce pot, sigur că o s-o fac, dar nu pot pretinde că ai făcut un lucru minunat pentru că nu cred asta, cred că totul a fost un dezastru, de la acea primă călătorie în Spania, un dezastru în toată puterea cuvântului… Rămase fără glas, apoi, fără avertisment, se întoarse şi spuse, uitându-se la Frances:

— O, Frances, ce mă fac eu?

Frances se ridică în genunchi şi o îmbrăţişă.

— Nimeni, spuse ea, nu se poate simţi foarte normal când este

în preajma unei situaţii ca a mea. *Nimeni* nu poate.

Lizzie se agăţă de ea.

— O să te descurci?

— Nu ştiu. Cum aş putea şti?

— Şi Luis… Adică, Luis se poartă frumos cu tine?

— Foarte.

— Şi nu e posibil… Nu e posibil să-şi schimbe părerea când se naşte copilul?

— Nu ştiu, spuse din nou Frances. În situaţia asta, nu mi se pare posibil să ştiu ceva cu siguranţă.

Lizzie se trase puţin într-o parte şi se uită la ea.

— Îţi este frică?

— Da.

— În legătură cu copilul, cu slujba ta, cu ce se va întâmpla cu tine?

— Nu atât în legătură cu toate astea, cât…

— Atunci cu ce?

Frances se lăsă pe călcâie, cu una din mâinile lui Lizzie în mâinile ei.

— Este un soi de frică mai primară. Presupun că este acea frică iraţională de singurătate pe care o avem cu toţii, cea care merge înapoi până în copilărie, dar, în cazul meu, în momentul de faţă, mi-e teamă că voi pierde legătura cu părţi din mine pe care de-abia le-am descoperit – cu ajutorul altcuiva.

— Al lui Luis.

— Da.

— Ce părţi?

Frances îşi feri privirea.

— Nu-ţi pot spune. Este prea intim. Pur şi simplu simt că această pierdere mă va zgudui foarte rău.

— Şi ce poţi face? întrebă Lizzie şoptit.

— Nimic.

— Ai spus că… pierderea lui Luis te va zgudui foarte rău…

— Da.

— Ei bine, spuse Lizzie, punând jos mâna lui Frances cu grijă, ca și când ar fi fost ceva fragil, și eu mă simt la fel de destabilizată de faptul că te-am pierdut pe tine.

Se uită în sus, pe jumătate așteptând, pe jumătate sperând că Frances va spune: „Dar nu m-ai pierdut! Nu aveai cum să mă pierzi! Nu te-aș fi lăsat eu să mă pierzi!”, însă în loc de asta, Frances spuse încet:

— Știu.

— Doar atât? Doar „Știu”?

— Da.

— Frances…

— Nu, spuse Frances, ridicându-se brusc, nu mai vreau discuții, m-am săturat până peste cap de discuții. M-am săturat până peste cap să tot discut despre nenorocitele de *sentimente* ale tuturor.

— Dar la ce altceva te-ai aștepta?

— Nu știu la ce altceva m-aș aștepta, dar știu ce aș prefera acum – planuri. Prefer planurile mamei mai degrabă decât sentimentele tatii. Prefer planurile Anei…

— Cine e Ana?

— Sora lui Luis.

— Nu mi-ai spus niciodată…

— Da, dar ți-am spus acum, replică Frances aproape strigând. Ți-am spus acum. Ana e medic, și mi-a spus că o să-mi găsească o colegă la care pot merge în Sevilia și un loc într-un spital unde să pot naște copilul ăsta. O să mă duc la băieți. Privi în jos la Lizzie, apoi spuse răstit: Dacă nu începi să conștientizezi cât de norocoasă ești și nu mulțumești cerului pentru asta, Lizzie, nu o să mai ai pentru ce dracului să mulțumești.

Apoi o porni aproape în fugă prin iarbă, înainte ca Lizzie să poată spune ceea ce-și dăduse seama că era pe cale să spună: „Vorbești exact ca mama”.

— Ce se va întâmpla cu Shore to Shore? întrebă Robert.

— Presupun că va merge mai departe. Este Nicky acolo, la urma urmei. Oricum, va trebui să o facă. Din ce altceva poate trăi?

Robert își puse niște pastă de dinți pe periuță și o băgă în gură

în timp ce înşuruba la loc capacul tubului.

— Dar dacă decide să trăiască în Spania…

— Nu ştiu. Poate că Nicky se va ocupa de Londra şi de Italia, iar Frances de Spania. Sau de Spania şi de Italia. Nu ştiu, iar pe ea nu pare s-o intereseze prea tare subiectul.

— Dar e compania ei.

— Rob, spuse Lizzie, lăsându-se pe spate în cadă, nu ştiu ce se petrece. Ştiu doar că o să nască copilul într-un spital din Sevilia, fiindcă aşa vrea. Şi ce vrea Frances aia face.

— Lizzie!

— E adevărat. De ce nu ar face-o?

Robert se holbă la ea, cu gura plină de spumă. Apoi scuipă.

— Chiar, de ce…

— Eu nu mă mai gândesc la asta, spuse Lizzie.

— Nu?

— Nu, răspunse ea. Nu are niciun rost. Nu este viaţa mea, ci a ei. Poate nu-mi place chestia asta, dar asta e, aşa că…

Îşi duse dosul palmei la gură, apoi se opri. Robert îşi puse periuţa jos şi îngenunche lângă cadă.

— Mulţumescu-ţi, Doamne.

Capitolul 20

Când William plecă în sfârşit, Juliet fu însufleţită de o energie bruscă, violentă, nenaturală, de nestăpânit. Asta o făcu să cocoaţe toate piesele mai mici de mobilier, pe care le putu ridica, pe masa din mijloc, cea pe care se afla maşina de cusut, şi să perie cu mult avânt mocheta care acoperea podeaua, ridicând în aer nori de praf şi legiuni întregi de care de lemn. Perie până când începură să o doară braţele, apoi puse mobila la loc şi scoase toate feţele de perne ca să le spele, şi spălă ferestrele, şi ridică maşina de cusut şi toate bucăţile de material aflate în aşteptare pe masă, şi întinse pe maşină, cu un crac din nişte pantaloni de pijama vechi, un strat subţire, hrănitor, de ceară de lustruit, făcut de un dentist pensionat din sat care acum ţinea albine.

Apoi simţi brusc că nu mai poate face nimic. Rămase un moment lângă masă, ţinând în mâini cârpa şi borcanul şi simţind că nu mai avea

energie nici să deşurubeze capacul. Le puse pe amândouă pe masă şi se sprijini de aceasta un moment, apoi, ca cineva pe cale să leşine, îşi pipăi calea, ţinându-se de lucruri în timp ce înainta prin cameră, şi aproape se prăbuşi pe scaunul de răchită, unde bietele perne dezgolite zăceau acolo ca o grămadă de pui jumuliţi. Când se lăsă peste ele, câteva pene mici şi prăfuite se ridicară în aer şi i se puseră uşor pe haine.

— Nicio schimbare nu are loc fără sacrificii, spuse Juliet tare, obosită, în camera întoarsă cu susul în jos, şi se pare că nici continuitate nu există fără sacrificii.

Îşi acoperi faţa cu mâinile. Erau aspre de cât frecase cu ele şi miroseau a soluţii de curăţat. Oare viaţa era, la urma urmei, doar o serie de pierderi, o imagine reflectată clar a acelor sute de mii de celule cerebrale despre care se spunea că fiecare dintre noi începe să le piardă, fără putinţă de împotrivire, de la vârsta de cincisprezece ani? „Trebuie să-mi iau un câine”, se gândi Juliet. „Sau o pisică ori un canar. Trebuie să am pe cineva căruia să-i spun lucrurile astea, altfel mă voi transforma într-o băbuţă nebună care vorbeşte singură, aici pe dealul meu. Asta se întâmplă de obicei cu oamenii care trăiesc singuri şi asta voi face de-a pururi de acum înainte – de fapt, este ceea ce în sfârşit am decis să fac”.

— Îmi pare atât de rău, îi spusese ea lui William.

Acesta zâmbise, un zâmbet uşor şi ţeapăn.

— Probabil sunt complet patetic.

— Într-adevăr, *este* înspăimântător să îmbătrâneşti, comentase Juliet. Este înspăimântător să te întrebi cum va face faţă fiecare dintre noi, dar eu nu sunt deloc sigură că, în afara unor scopuri limitate, mecanice, prezenţa unei alte fiinţe umane face într-adevăr vreo diferenţă. În afară de cazul în care, desigur, eşti bolnav.

William ţinea în mână un pahar de cidru, acel cidru neacidulat, foarte puternic, de culoarea chihlimbarului, care provenea de la o fermă locală.

— Mă întreb dacă am întârziat prea mult cu propunerea mea…

— Nu, zisese Juliet, urându-se fiindcă era sinceră, dar simţind la

fel de puternic că îi datora măcar sinceritate după atâţia ani. Niciodată nu am vrut să trăiesc cu tine, niciodată nu am vrut să trăiesc cu nimeni. Poate doar cu un copil – dacă aş fi avut.

William se uitase la ea.

— Barbara m-a întrebat ce aş fi făcut dacă tu ai fi avut un copil…

— Am încercat, spusese Juliet. Am încercat şi am eşuat, exact aşa cum Frances a încercat şi a reuşit. Acum îmi pare bine.

William se străduise să nu se simtă mâhnit.

— Îţi pare bine?

— Da, zisese Juliet. Frances abia începe să…

— Te rog, nu vorbi despre asta, replicase William rapid. Te rog, nu-mi spune ce grozăvii o aşteaptă, te rog, nu-mi spune că-ţi pare bine că nu ai făcut un copil cu mine, te rog, nu fi atât de reţinută, şi de trufaşă, şi de realistă, şi de femeie, şi de neatins, te rog…

Se oprise, dusese paharul la gură cu o mână nesigură şi luase o înghiţitură mare de cidru.

— Eşti sigur, întrebase Juliet uitându-se la el, că nu ai venit până aici fiindcă nu te puteai gândi nici în ruptul capului ce să faci în continuare?

— Nu, răspunsese William mai stăpân pe sine, am venit pentru că…

Se oprise.

Nu putuse să spună, descoperise el, că venise să-şi uşureze cumva durerea de a o fi pierdut pe Barbara, că Juliet fusese întotdeauna supapa lui, persoana la care venea când avea necazuri sau era nefericit. Privise în sus. Juliet avea expresia aceea care îl făcea să se întrebe, plin de nelinişte, dacă nu cumva ea ştia oricum ce gândea el.

— Chiar te-ai gândit, chiar ţi-ai imaginat că am putea trăi împreună acum? întrebase ea cu mai multă căldură. Îţi poţi închipui, cu adevărat, aşa ceva?

— Sunt destul de uşuratic, ai dreptate…

— Nu am vrut să spun asta.

— Nu vreau să ştiu ce ai vrut să spui, zisese el. Băuse paharul până la fund. Probabil îmi voi găsi un apartament în Langworth, lângă

Lizzie, de unde pot merge pe jos până la bibliotecă, la clubul de bowling și la poștă în ziua de pensie, nu-i așa, cum îi stă bine unui bătrânel drăguț…

— Tu nu ești un bătrânel drăguț, replicase Juliet tăios. Ești unul care își plânge de milă. Nu are niciun rost să dai vina pe viață, William Shore, nu are niciun rost să dai vina pe nimic, nu ești o frunză în vânt, ești un om în carne și oase!

El oftase.

— Asta spune Barbara.

— Ești ca o minge de ping-pong, continuase Juliet energică. Ai îngăduit să fii trimis încoace și încolo între Barbara și mine în toți anii ăștia, spunându-ți mereu ție însuți: „O, ajutor!”, ușor uluit, dar *nefăcând* niciodată nimic. Eu te-am iubit cu adevărat, să știi, chiar te-am iubit, ești unul dintre oamenii cei mai demni de iubit dintre toți cei pe care i-am cunoscut, dar nu aș fi putut trăi cu tine nici într-un milion de ani. Cui i te puteam trimite atunci când aveam nevoie de propriul spațiu și de timp doar pentru mine?

El o privise lung. Ea așteptase, temându-se că el va izbucni spunând ceva de genul „Sunt chiar atât de imposibil?”, dar nu o făcuse. Pur și simplu se uitase lung la ea, ca și cum vedea și gândea o mulțime de chestii pentru prima oară, apoi spusese pe neașteptate:

— Problema este doar că viața mea a fost prea ușoară și, dacă apare vreun semn cum că ar deveni mai dificilă, voi face tot posibilul să mă asigur că nu se va întâmpla o asemenea tâmpenie. Eu sunt ca o stridie. Întotdeauna am fost așa. Am făcut câte o perlă uluitoare din fiecare firicel de nisip pe care l-au vârât în mine. Mult mai repede decât orice altă perlă din istorie. Îi zâmbise. Vrei să-i dai stridiei un sărut de rămas-bun?

Ea tresărise.

— Rămas-bun? De ce, nu o să ne mai vedem?

— O, ba da, o să ne mai *vedem*, răspunsese William, sigur că o să ne mai vedem, doar că acesta este… sfârșitul acestei etape. Nu-i așa?

Ea încuviințase ușor din cap. Se gândise uimită: „Da, are dreptate, acesta este sfârșitul acestei etape, dar mă întreb al cui sfârșit

mai este?” Amândoi se ridicaseră. Ea rămăsese pe loc, iar William venise lângă ea, o îmbrățișase și o sărutase pe frunte, apoi, mai apăsat, pe gura închisă. Lui i se păruse că ea era mai solidă decât de obicei; ei i se păruse că el era mai fragil…

Apoi el făcuse un pas înapoi și spusese:

— Probabil voi deveni membru al clubului de bowling, știi? Ca să cunosc o mulțime de doamne drăguțe în jachete albe.

După aceea plecase. Juliet rămăsese în ușa deschisă și, așa cum mai făcuse de nenumărate ori înainte, îi urmărise mașina zgâlțâindu-se pe alee – nu avea deloc talent la șofat și nici nu-i trecuse vreodată prin minte să încerce să evite gropile –, trimițând în aer trombe de praf de vară și pietricele.

Iar acum stătea aici cu mașina de cusut pe jos și cu o grămadă de fețe de pernă în ușa de la bucătărie, în aerul plin de praf și de fulgi. Se terminase un capitol. Se terminase pentru ca ea să-și poată continua viața ca până atunci, deși, de fapt, acum nu o mai putea face, fiindcă terminarea capitolului însemna, cumva pervers, că viața ei nu avea să mai fie nicicând la fel. Alesese să rămână pe loc în timp ce toți oamenii din jurul ei își schimbau locurile și, prin alegerea asta, păstrase ceva și pierduse altceva. Dar cum avea să afle vreodată dacă alesese să piardă și să păstreze ceea ce trebuia? Tot ce puteai face în astfel de momente era să ai încredere în instinctele tale, să-ți asculți vocea din interior. Făcuse asta ani la rând, și la fel făcuse și William, și se părea că în cele din urmă până și inconsecventa, ciudata și caustica Barbara o făcea. Și, desigur, Frances o făcea, *par excellence*. Juliet își privi mașina de cusut. Se gândi automat la hăinuțele de copil pe care le putea face și, în timp ce se gândea la asta, simți cum o cuprinde un sentiment puternic de îngrijorare la adresa lui Frances, urmat, aproape imediat, de un sentiment brusc de invidie pură.

Harriet câștigase treizeci și trei de lire și patru pence. Robert o plătise cash. Îi spusese că o va plăti cu echivalentul alocației pentru copii pentru fiecare oră de lucru în magazin, în timpul vacanței, și cu cincizeci de pence în plus pentru fiecare oră în care muncea în afara programului: înainte de deschidere, desfăcând pachetele, punând

etichete cu preţurile sau făcând curăţenie. Harriet aproape că nu-şi credea ochilor. Se aşeză în genunchi pe podeaua dormitorului ei şi împrăştie bancnotele şi monedele pe covorul cu ursuleţul Rupert al lui Davy. Era, într-un fel, prea mare pentru un astfel de covor acum, dar tot îi plăcea. Îi spusese lui Harriet într-o noapte, când era încă treaz şi ea se băgase în pat, că nu prea voia să crească mai mare de-atât.

Harriet nu avusese niciodată atâţia bani, niciodată în viaţa ei nu văzuse rostul, posibilitatea de alegere pe care o oferea această situaţie. Îşi puse mâinile pe bani, apăsându-i pe covor, ca şi cum ar fi fost de cocă, de parcă ar fi vrut să lase vreo urmă acolo, cum că erau ai ei. Se simţea puţin ciudat, puţin emoţionată, de parcă o mulţime de lucruri pe care le luase ca sigure în viaţa ei, ca făcând parte din necesarul, însă aparent iraţionalul orizont al copilăriei, aveau, de fapt, un tipar şi un motiv pentru care se întâmplau. Strânse banii, îi puse cu grijă la loc în plicul în care i-i dăduse Robert şi îl strecură între saltea şi divanul pe care dormea, împingându-l spre perete.

În sufragerie, Alistair făcea un grafic cu înjurături. Pusese numele tuturor sus şi, în jos, pe verticală, o listă de cuvinte urâte la care, la cererea lui Lizzie, majoritatea vocalelor erau înlocuite de un asterisc. Alistair inventase un sistem de amenzi şi spusese că tot ce urma să se strângă avea să fie donat unei cauze caritabile. Făcuse o cutie a milei pe care o ascunsese în dulapul lui şi pe care Harriet o căutase şi o şi găsise când el era plecat. O învelise în nişte hârtie de ambalaj rămasă de la Crăciun şi lipise pe ea nişte litere de-o şchioapă care spuneau: „Salvaţi Fondul Alistair”. Harriet îl citea ca pe o carte deschisă. Făcuse asta pentru că era gelos pe faptul că ea lucra în magazin, iar Robert spusese că el va trebui să aştepte până împlinea paisprezece, poate chiar cincisprezece ani, pentru a lucra şi el acolo. Harriet aştepta momentul potrivit pentru a scoate la iveală frauda cu cutia milei.

Alistair ridică ochii când ea intră.

— Cât ţi-a dat?

Ea se duse la canapea şi se căţără pe un braţ al acesteia.

— Nu e treaba ta.

— Eu pot să ghicesc, oricum, spuse Alistair. Pot foarte uşor să calculez. Ţi-a dat treizeci şi trei de lire şi patru pe…

— Nu e adevărat.

— Ba da, spuse Alistair calm, trăgând linii sub „n-n-roc-l” şi „b-st-rd”. Exact aşa a făcut. Chiar este un netot. Nu meriţi nici jumătate din suma asta.

Harriet îşi rodea unghiile.

— Eşti invidios.

Alistair nu spuse nimic.

— Chiar eşti, insistă Harriet. Eşti invidios fiindcă tu nu eşti de folos absolut nimănui. Îşi muşcă un colţ de unghie. Eşti un trântor, o greutate pe umerii familiei, asemenea celor mici, tot iei şi iei fără să dai ceva înapoi, eşti total inutil.

Alistair îşi lăsă capul din ce în ce mai în jos peste grafic. Harriet se uită cu atenţie la el.

— Ally?

Acesta îşi trase nasul. Harriet se ridică brusc de pe canapea.

— Plângi!

— Nu! ţipă Alistair. Îşi smulse ochelarii de la ochi şi-i aruncă de partea cealaltă a camerei, unde căzură, zăngănind uşor, în spatele televizorului. Era roşu la faţă ca focul. Nu mai vreau să trăiesc aici! ţipă el. Nu vreau să trăiesc cu oamenii ăştia oribili! Nu mai vreau ca totul să fie atât de derutant!

Harriet aşteptă puţin, apoi întrebă:

— Unde o să te duci?

Alistair dădu cu pumnul în graficul cu înjurături.

— Nu sunt inutil, nu sunt, nu sunt! Pot lucra la computerul tatii mai bine decât el!

— Ally…

— Îmi vine să-i omor! ţipă Alistair. Pe mama, şi pe tata, şi pe bunicul, şi pe bunica, toţi se ceartă întruna! Se răsuci spre Harriet. Dar cu *noi* cum rămâne?

Ea îl privi cu seriozitate.

— Pe noi nu ne întreabă, pe noi nu ne-au întrebat despre

Grange…

— Tu vrei să te întorci acolo?

Harriet se gândi.

— Nu.

— Eu nu ştiu ce vreau, spuse Alistair amărât, pur şi simplu nu vreau ca toate astea să continue.

Harriet trase adânc aer în piept.

— O să-ţi împrumut zece lire, zise ea.

Alistair o privi. Era mai palid acum, avea pete roşii din loc în loc, iar părul îi stătea ridicat în şuviţe inegale pe o parte a capului.

— De ce?

Ea ridică din umeri.

— Pur şi simplu.

El oftă şi începu să scotocească în spatele televizorului, după ochelari.

— Ar fi bine…

— Da?

— Ar fi bine să fie banii mei, spuse Alistair, recuperându-şi ochelarii.

— Ce?

— Ar fi mai bine să fie banii mei. Adică, este frumos din partea ta, dar aş prefera să…

— Păi pot să ţi-i *dau*…

— Nu, zise Alistair.

Îşi puse iarăşi ochelarii şi şterse neîndemânatic lentilele cu mâneca bluzei de pe el.

— De ce nu-l întrebi pe tata?

— Să-l întreb?

— De ce nu-l întrebi dacă-l poţi ajuta şi tu, să lucrezi la computer?

— Cu siguranţă va spune nu.

— Ba nu, replică Harriet. Nu va spune.

Alistair se întoarse la masă, ridică graficul cu înjurături şi îl mototoli.

— De ce nu o va face?

— Pentru că totul este altfel acum, spuse Harriet.

— Da, răspunse Alistair. Încuviinţă din cap. Nu-mi spune mie!

Galeria era goală. Era vineri seara, după ora închiderii, iar magazinul era cufundat în mare parte în întuneric, singura lumină venind de la spoturile aşezate cu grijă în unghiul potrivit în vitrină şi programate să se stingă singure la ora unsprezece. Lizzie stătea în partea din spate a magazinului, pe un scaun de grădină italienesc făcut din pânză groasă naturală şi un cadru lustruit de lemn de tec. Era un scaun foarte frumos, dar îl cumpăraseră Robert şi Jenny.

Îşi scosese pantofii. Stătea aproape nemişcată pe scaunul italienesc, cu mâinile în poală şi cu picioarele goale odihnindu-i-se pe covorul aspru de pe jos, şi privea printre siluetele tuturor obiectelor din galerie, dincolo de vitrina strălucitoare, în High Street. Nu erau foarte mulţi oameni acolo, dar, la urma urmei, era trecut de ora şapte, iar după ora şapte, oamenii din Langworth erau cu siguranţă fie acasă, fie la cârciumă, fie la Bingo, în vechiul cinematograf unde Lizzie şi Frances merseseră odinioară ilegal, fiindcă erau minore, ca să-l vadă pe Anthony Perkins în *Desire Under the elms*. Cuvântul „dorinţă”, asociat cu numele lui Anthony Perkins, fusese cel care le făcuse să vrea să meargă. La ieşire, Lizzie avusese o mulţime de comentarii, dar Frances spusese: „Ştttt, *ştt*, lasă-mă să mă gândesc”.

„Şi eu mă gândesc acum”, îşi zise Lizzie. „Nu prea îmi place să fac asta, prefer să *fac* ceva, dar, când devine clar că aproape tot ce faci este în cel mai bun caz stângaci şi în cel mai rău caz greşit, trebuie să te opreşti să te gândeşti. Chiar şi eu trebuie să o fac”. Îşi desfăcu mâinile şi le puse pe braţele scaunului. Era un scaun minunat, cu un design reuşit, şi o afacere foarte bună, căci se vindea bine, de vreme ce Robert comandase şase, iar acesta era ultimul rămas. Lizzie abia aştepta să se vândă şi acesta. Era o dovadă – şi dovezile erau ultimul lucru pe care le voia acum – a unor aspecte din viaţa ei pe care nu le controlase în ultima vreme, aspecte care merseseră mai mult decât bine de la sine, fără ea.

Dar nu avea niciun rost să se gândească că, oricât de mult îşi

dorea asta, avea să poată prelua pur și simplu controlul asupra acestor aspecte acum că era pregătită, fiindcă adevărul era că nu putea. Cei mai mulţi dintre oamenii ăştia – Robert, copiii, părinţii ei, Frances –, pe care Lizzie îi considerase spiţele unei roţi al cărei element de unire era ea, se desprinseseră cumva și o luaseră razna, fiecare în direcţia în care voia. Nu avea niciun rost să creadă că putea să pocnească acum din degete și să-i aducă pe toţi la un loc, la piciorul ei, căci nu putea. În primul rând, nu ar fi venit. Când oamenii foloseau vorbele acelea cum că viaţa mergea mai departe după o situaţie de criză, nu spuneau de fapt chiar asta, nu spuneau că puteai merge mai departe luând totul din punctul în care rămăsese, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Ceea ce spuneau era că trebuia să vezi ce aveai acum – niciodată exact același lucru pe care îl avuseseși înainte – și să continui din punctul acela, să mergi mai departe de acolo. Teoretic, Lizzie mai avea un soţ, și patru copii, și doi părinţi, și o soră geamănă, și o casă, și o slujbă, și o afacere, dar numai teoretic. Esenţa vechii ei existenţe, acea existenţă autoritară și foarte ocupată de la Grange, era acum dusă pentru totdeauna. Esenţa noii ei existenţe era ceva ce trebuia să conştientizeze cu multă seriozitate în momentul de faţă, căci toată lumea, inclusiv Robert, sau poate mai ales Robert, subliniase cât se poate de clar faptul că nu avea să facă altcineva asta pentru ea.

— Căsnicia mea, îi spusese Barbara fără prea multă amabilitate, nu te priveşte absolut deloc. Sigur că sunt mama ta, sigur că fiecare dintre noi este preocupată de viaţa celeilalte, ca mamă și fiică, dar căsnicia mea este doar a mea, fie ea bună sau rea. Exista cu mult timp înainte ca să apari tu pe lume și ai știut despre ea exact ce a fost la vedere, nimic mai mult. Nu o poţi afecta, nu ne poţi spune tatălui tău și mie ce să facem în legătură cu ea numai pentru că eşti mai tânără, numai pentru că tu crezi că știi.

„Necazul este”, gândi Lizzie, ridicându-și încet picioarele pe scaun și punându-și braţele în jurul genunchilor, „că într-adevăr credeam că știu. Într-un fel, presupun că într-un fel știu în continuare, dar trebuie să învăţ să nu *spun* tot timpul ceea ce cred că știu. Rob nu a zis asta, dar știu că o gândește, la fel cum gândește că este absolut

bolnav de uşurare că Frances va merge în Spania, căci, deşi ţine la ea, chiar nu mai poate să o suporte şi să mă suporte şi pe mine în acelaşi timp. Sau, dacă e să fim complet sinceri, te rog, Lizzie, nu poate suporta felul cum mă comport în legătură cu ea. Ei bine, nu mă mai pot comporta în legătură cu ea în absolut niciun fel, fiindcă nu este dispusă să mă lase. Mama spune că ea n-ar fi trebuit să fie niciodată sora geamănă a cuiva, ceea ce poate fi adevărat, şi foarte bine pentru Frances, dar cum rămâne cu mine? Eu cred că sunt o geamănă cât se poate de tipică, sau cel puţin aşa mă simt, dar se pare că trebuie să încetez să gândesc în maniera asta, altfel va fi rău de mine, şi, dacă ei toţi au dreptate, voi descoperi că nu sunt nici soţie, nici mamă ca lumea şi voi sfârşi o femeie inutilă, nevrotică, genul pe care l-am dispreţuit întotdeauna”.

Se ridică şi începu să se plimbe uşor prin magazin în picioarele goale. Robert spusese că Harriet era cât se putea de utilă, că-şi făcea cu vârf şi îndesat treaba pentru care câştiga banii aceia mult invidiaţi. De asemenea, spusese că avea să îi explice lui Alistair sistemele de achiziţionare de acţiuni şi de urmărire la bursă. Alistair îi ceruse să o facă. Lizzie deschisese gura ca să spună că Alistair era prea mic ca să poată face ceva pe bune, dar o închisese la loc fără să zică nimic. Ceva din expresia lui Rob fusese extrem de descurajator, ceva ce era de multă vreme acolo, ceva răbdător, obosit, vag ameninţător. Se trezise, ceea ce nu-i stătea absolut deloc în fire, pe punctul de a-l întreba dacă se săturase de ea şi se abţinuse numai pentru că descoperise că era îngrozită de posibilitatea ca răspunsul să fie „da”. El fusese cât se putea de clar şi de explicit, fără să scoată un cuvânt, că nu mai voia să discute despre nimic, că se săturase de discuţii, că părerea lui era că discuţiile puteau foarte uşor ajunge un substitut pentru viaţa reală. Şi pentru iubire.

„Nu e nevoie să-ţi *spun* te iubesc!” strigase el la ea nu cu mult timp în urmă. „Nu e nevoie să mai *spun* altceva! De ce nu te uiţi la ce fac? Ce fac pentru tine, pentru noi, pentru copii? De ce nu te uiţi la toate astea?” Aşa că acum se gândea la câte ceva din toate astea, uitându-se la acest magazin aprovizionat cu grijă şi cu ingeniozitate, la

câtă siguranţă oferea, la orele lungi de grijă în singurătate pe care le necesitase în ultimii doi ani, menţinându-se pe linia de plutire, în timp ce veneau doar câţiva oameni aici şi chiar şi mai puţini cumpărau ceva. Dar acum începuseră să vină. Harriet îi spusese, Harriet îi povestise că săptămâna aceasta fusese o săptămână mai bună. Alistair calculase că fusese mai bună cu aproximativ şaptezeci şi cinci la sută. Lizzie se opri lângă o masă cu exponate. Pe ea se aflau o grămadă de cutiuţe din lemn întoarse, cu capace acoperite cu dantelă, pentru a fi umplute cu flori aromate, cutii despre care Lizzie îşi amintea că le comandase de la un tânăr straniu care spusese că era budist şi că putea să-i facă şi nişte roţi de tors dacă voia. Cutiile nu stăteau bine, aşa într-o grămadă. Nimeni nu avea cum să le vadă rostul dacă stăteau la grămadă, nu putea să-şi dea seama cum se încadrau în ambientul unei camere. Trebuiau să stea lângă o veioză, una câte una, lângă o vază şi un teanc de cărţi, care trebuiau toate aranjate pentru a sugera efectul pe care-l produceau, utilitatea lor. Lizzie se întinse, ridică două cutii mai apropiate şi începu cu hotărâre să rearanjeze puţin.

Mai târziu, la cină, vorbiră despre copii. Era genul de conversaţie pe care obişnuiau să o poarte cu ceva timp în urmă, şi nu o mai făcuseră de multă vreme din cauza a ceea ce Lizzie numea, ei bine… alte lucruri. Discutară despre solitudinea lui Alistair şi despre caracterul copilăros al lui Davy cu o uşoară îngrijorare şi se felicitară discret cu privire la simţul responsabilităţii pe care îl văzuseră apărând la Harriet şi la Sam. Spuseră din când în când: „Sigur că este mult prea mic încă”, şi Sam veni pe acolo căutând ceva să mănânce şi îi întrebă despre ce vorbeau. „De fapt, vă rog, să nu-mi spuneţi, fiindcă sigur e ceva plictisitor”. Ei ziseră „Despre tine”, iar el fu încântat.

Se întinse pe podeaua bucătăriei într-unul dintre spaţiile înguste dintre masă şi dulapuri, ca să-şi mănânce sandvişul şi să asculte în caz că ei aveau să mai vorbească puţin despre el. Cum nu o făcură, începu să intoneze uşor, mestecând, ceva de genul „plic-ti-sitor, plic-ti-sitor”, până când Robert îl dădu pe uşă afară. Îl auziră bălăngănindu-se vesel pe hol, cântând melodia de la World Cup, iar asta îi făcu să-şi zâmbească unul celuilalt, şi zâmbetul o făcu deodată

pe Lizzie să se simtă vulnerabilă.

— Lizzie…

— Da?

— Aş vrea să-ţi cer ceva, spuse Robert.

— Dacă este ceva legat de Westondale…

— Nu este, deşi ar putea fi, mai târziu. Este vorba despre William.

Ea împinse cele câteva paste pe care nu voia să le mai mănânce mai încolo pe farfurie.

— Juliet l-a refuzat.

— Ştiu.

— Bănuiesc că toţi am fi putut anticipa că asta avea să se întâmple. Adică, dacă ea l-ar fi dorit cu adevărat pe el sau el pe ea, atunci ar fi făcut ceva în privinţa asta cu mult timp în urmă…

— Exact, zise Robert, totul a fost exact în stilul lui William. El nu a vrut niciodată să piardă ceea ce avea; Juliet nu a vrut niciodată toate grijile şi certurile pe care le implică viaţa de familie. Exact cum am spus eu întotdeauna.

Lizzie încuviinţă din cap.

— Da, ai spus. Bănuiesc că pur şi simplu ne-am obişnuit cu asta, aşa cum ne-am obişnuit cu mama care se plângea de situaţie, dar nu făcea nimic. Eu şi Frances am fost la şcoală cu o fată numită Beverley Lane-Smith. Părinţii ei trăiau împreună, dar nu erau căsătoriţi, pe tatăl ei îl chema nu-ştiu-cum Lane, pe mama ei o chema nu-ştiu-cum Smith, iar noi nu aveam nicio părere în legătură cu asta şi nici ea, până când, brusc, la vreo douăzeci şi doi de ani, s-a indignat peste măsură de faptul că părinţii ei nu îi luaseră niciodată în calcul pe ea şi pe fratele ei în această chestiune şi îşi schimbase numele în Burton, ca să le facă în ciudă, căci făcuse o pasiune pentru actorul respectiv.

— Da, spuse Robert răbdător, dar ce are asta de-a face cu William?

— Numai ca ilustrare a modului în care poţi să te trezeşti brusc că gândeşti ceva ce gândeai, de fapt, de mult, fără să-ţi dai seama…

— Lizzie, întrebă Robert, unde o să locuiască William când se va

vinde casa?

Lizzie îşi puse furculiţa jos.

— O să cumpere un apartament. Se gândeşte să-şi cumpere un apartament aici, în Langworth. Sunt unele noi în spatele secţiei de poliţie…

— Alea sunt pentru oamenii care merg cu cadrul.

— Ei bine, şi el va merge cu cadrul într-o bună zi…

— Nu acum, poate peste mulţi ani.

— Nu acum, dar cred că…

— Lizzie, spuse Robert, eu cred că ar trebui să vină să stea cu noi.

Ea căscă gura mirată.

— Cu noi?

— Da.

— Dar o să înnebuneşti, ştii cum te înnebuneşte că vorbeşte întruna şi uită diferite lucruri! Şi nici nu e loc, nu mai este niciun centimetru gol, cum am mai putea avea vreun pic de intimitate, e suficient de greu şi aşa, cu copiii, dar cum am mai avea intimitate de vreun fel, cu tata aici?

— Nu aici, spuse Robert. Se aplecă în faţă. Am cumpăra o altă casă. William ar putea să-şi folosească jumătatea lui din banii obţinuţi de pe urma vânzării casei ca avans pentru o casă pentru noi toţi, şi pe urmă noi vom închiria apartamentul ăsta şi cu banii vom plăti ipoteca pe împrumutul rămas.

— Dar nu ai vrut niciun ajutor din partea lui! Ai refuzat ajutorul lui!

— Aia a fost atunci, spuse Robert. Asta este acum. Nu puteam suporta să primesc niciun ajutor în timp ce ne scufundam. Pot suporta genul acesta de ajutor structurat, acum, că am început din nou să urcăm uşor.

— Am început?

El o privi fix.

— Tu ce crezi?

— De ce mă întrebi pe mine?

— Fiindcă răspunsul depinde, de fapt, de tine.

Lizzie privi în jos la blatul de lemn, la arsurile, la urmele şi la crestăturile ce se ţeau pe sub suprafaţa lucioasă ca nişte peşti într-o baltă.

— S-ar putea să rămână cu noi douăzeci de ani…

— Da.

— Rob, spuse ea, nu te deranjează asta?

— Mă deranjează mai puţin decât o mulţime de alte lucruri. Ar putea fi de ajutor la magazin.

Lizzie se gândi.

— *Ar putea*?

— Da. În timpul orei aceleia când niciunul dintre noi nu poate fi acolo.

— Niciunul dintre noi?

— Da. Tu chiar intenţionezi să continui cu slujba de la Westondale?

— Trebuie să o fac.

— Nu trebuie.

— Ba da! strigă Lizzie. Dobânda pentru blestematul ăla de împrumut!

— Aş putea să-mi iau eu o slujbă, spuse Robert. E rândul meu.

Pe ea o cuprinse spaima.

— Dar de ce, când eu am deja una…

— Am neapărat nevoie de o schimbare. Cu toţii avem nevoie. Trebuie să ducem o viaţă în care să simţim că facem ceva, nu că stăm pur şi simplu cuprinşi de panică. Poţi rămâne blocat într-o stare de panică, la fel cum poţi rămâne blocat într-o stare de plictiseală. Eu vreau să fac lucrurile să se întâmple acum, vreau să le fac să meargă.

— Şi ce ai putea să faci? întrebă ea.

— Să predau.

— Să predai!

— Da. Înrămare de tablouri, restaurare de mobilă, genul ăsta de lucruri. E un post liber în Bath, la un curs pentru reconversia profesională a unor oameni care au ajuns şomeri…

— Deci nu studenţi…

— Nu, spuse Robert zâmbind slab ca recţie la tonul ei. De ce ţi-ar fi teamă de studenţi?

Lizzie vru să spună că în momentul de faţă se temea de o mulţime de lucruri, dar în loc de asta, zise, minţind:

— Nu îmi este. Dar cu siguranţă salariul nu are cum să fie prea mare…

— Ceva mai mult decât te plătesc pe tine la Westondale, şi pentru mai puţine ore.

— Pentru că tu eşti bărbat!

— Dar nu sunt *sculptor*, zise Robert intenţionat. De ce nu te gândeşti să te apuci din nou de asta?

— Nimeni nu vrea asta…

— Întotdeauna vor fi oameni care vor vrea asta. Sau ce ar fi să începi să lucrezi cu copii, chiar cu copiii noştri?

— Şi unde aş face-o?

— Lizzie! Ce se întâmplă cu tine? O s-o faci, dacă asta e problema care te-ar împiedica să te apuci, într-un studio special în casa nouă pe care o vom cumpăra cu tatăl tău după ce şi-o vinde el pe a lui! O s-o faci în vacanţe, când eu nu voi preda, şi în weekenduri, când copiii noştri sau alte persoane angajate cu jumătate de normă ne vor ajuta cu magazinul! O s-o faci pentru ca să ai ceva creativ de făcut, ceea ce va uşura presiunea care apasă asupra noastră a tuturor.

Lizzie înghiţi în sec. Brusc, i se păru că are atâta nevoie de el, încât abia de putea să-l privească.

— Mi-ar plăcea asta.

— Bine, spuse Robert. Era şi timpul. Se ridică. Bine, acum… Îl suni tu pe tatăl tău sau o fac eu?

— O să-l sun eu.

— OK.

— Totul e… foarte frumos din partea ta…

— Da, dar îmi serveşte interesului propriu. Interesului propriu în ceea ce ne priveşte pe noi.

— Ştiu.

— Pe *noi*, repetă Robert accentuând.

Lizzie se ridică şi înconjură masa, ca să se sprijine de el.

— Copilul lui Frances va fi ca Beverley Lane-Smith, nu-i aşa?

Robert o sărută pe păr.

— Shore-Gómez Moreno…

— O, Rob, e atât de trist, atât de singuratic, bietul bebeluş…

Robert îşi puse mâinile pe umerii ei şi o împinse de lângă el, scuturând-o uşor.

— Nu te mai înveţi odată?

Ea îşi îndepărtă privirea, zâmbind vag.

— Am obosit atât de tare să tot învăţ…

— Ascultă, spuse Robert vehement, ascultă-mă pe mine. Defectele părinţilor noştri sunt cele care ne fac să fim aşa cum suntem. Ele te-au făcut pe tine, ele m-au făcut pe mine, defectele *noastre* îi vor face pe copiii *noştri*, poţi să fii sigură că aşa se va întâmpla. Cum altfel înveţi să te descurci? Cum înveţi că lumea asta este mare dacă ai tot ce ţi-ai dorit vreodată acasă la tine? Fericirea fără sfârşit nu formează caractere, te face numai vulnerabil – sau îngâmfat. Şi încă un lucru. Faptul că porţi verighetă nu te face automat o mamă mai bună! Majoritatea oamenilor nu au parte nici măcar de un singur părinte bun! Se opri şi trase aer în piept. OK?

— OK, spuse Lizzie.

Acum chiar zâmbea.

— Atunci du-te şi sună-l pe taică-tău, o îndrumă Robert, iar eu mă duc să ţip puţin la copii, aşa, ca să le formez caracterele.

— Rob…

— Da?

— Nu am fost geloasă intenţionat, spuse Lizzie. Nu am cerut eu să fiu, nu am intenţionat eu să fiu. Este groaznic să fii gelos, e ca şi cum ai fi legat cu lanţuri de cineva care este complet nebun. Şi e un sentiment atât de distructiv…

— Ştiu foarte bine toate astea, spuse el politicos, chiar ştiu. Nu uita, eu am avut priveliştea cea mai bună.

Lizzie îşi dădu bretonul de pe frunte.

— De fapt, încerc să-ţi spun că-mi pare rău.

— Nu e nevoie.

— Dar cumva simt că trebuie să o fac. Eu… Făcu o pauză, apoi adăugă: Ştiu că am luat-o complet pe câmpii din cauza lui Frances, ştiu asta, şi nu o învinovăţesc pentru că vrea să-şi nască bebeluşul la kilometri depărtare de mine, dar mă bântuie gândul că s-ar putea să fi stricat ceva între noi, ceva ce nu va mai fi reparat niciodată.

Robert râse scurt.

— O, nu.

— Nu?

— Nu voi două, spuse el. Se aplecă în faţă şi îi dădu un sărut ferm şi apăsat. În ceea ce vă priveşte pe voi, părerea mea este că firul invizibil care vă uneşte nu se va rupe niciodată.

Partea a cincea

Decembrie capitolul 21

— Este ziua unui sfânt astăzi, spuse şoferul de taxi.

Fusese nevoit să încetinească taxiul din cauza mulţimii, astfel încât acum aproape se târa.

În faţa lor o *cofradía* tipică din Sevilia şerpuia de-a lungul străzii într-o procesiune, ducând o statuie într-un fel de litieră primitivă drapată cu nişte voaluri albastre cu steluţe. Statuia era şi ea drapată într-un material cu steluţe, o robă de brocart alb care strălucea ca nişte cristale de gheaţă în ceva ce semăna cu un marabu alb. Când taxiul reuşi în cele din urmă să depăşească procesiunea, Frances ştiu că avea să se sperie de moarte de faţa statuii, faţa aceea pictată, sentimentală, ca de păpuşă, a unei sfinte catolice obscure, sau chiar una dintre miliardele de reproduceri ale Fecioarei, Fecioarei înlăcrimate, ale Rozariului sau ale Sângelui Sfânt.

— Nu putem să îi depăşim cu totul? întrebă Frances.

Şoferul de taxi ridică din umeri.

— Când se mai lărgeşte strada. Aruncă o privire la Frances în oglinda retrovizoare. Două minute ar putea să conteze atât de mult?

— Nu ştiu, spuse Frances. Îşi pipăi burta. Nu am mai făcut asta până acum.

— Eu am făcut cinci…

— Nu, spuse Frances, soţia ta a făcut cinci. Tu habar nu ai ce înseamnă asta.

— E adevărat, spuse el zâmbind.

Era un om micuţ, ca atâţia alţi andaluzieni, şi o ajutase să urce în taxi foarte încet, cu multă solicitudine şi fără niciun pic de jenă. Luis nu fusese acolo. Nu sugerase că ar trebui să fie, şi nici Frances nu o făcuse.

Enoriaşii care urmau procesiunea purtau costume închise la culoare şi cravate. Bărbaţii erau în faţă, lângă sfânta cea strălucitoare, iar în spatele lor se buluceau femeile, cele mai în vârstă îmbrăcate în negru, cu mantii negre ca în Săptămâna Mare, cele mai tinere în haine fine, decente, şi pantofi cu toc. Băieţeii aveau cravată, ca taţii lor, fetiţele purtau funde în păr. În jurul tuturor şi chiar şi în urma lor plutea un aer de ceremonie formală şi de devoţiune.

— Acum, spuse şoferul taxiului.

Strada se lărgise cu aproape un metru între vitrinele cu obloane coborâte ale magazinelor, închise în onoarea zilei. Şoferul apăsă uşor şi politicos pe claxon şi mai întâi ajunse la acelaşi nivel cu procesiunea, apoi trecu de ea. Oamenii cei mai apropiaţi din lungul alai întoarseră capetele şi o priviră pe Frances fără prea multă curiozitate, aşa cum era, în mod evident însărcinată şi în mod evident de altă naţionalitate, în timp ce maşina se strecură pe lângă ei, apoi se întoarseră la loc spre spatele alb şi legănat în urma căruia mergeau.

„Este aşa uşor să te simţi exclus în Sevilia”, spusese Ana la un moment dat. „Viaţa de aici este atât de caracteristică localnicilor oraşului şi doar lor. Străinii vin aici pentru *feria*, aşteptându-se să fie absorbiţi de un uriaş carnaval de flamenco, şi descoperă că nu sunt invitaţi nicăieri. Toată Sevilia participă la o petrecere la care însă nu sunt invitaţi şi cei din afară”. „Este un oraş aparte”, îi spusese doctoriţa ei spanioloaică lui Frances cu o altă ocazie. Ea venea din Galiţia şi nutrea un fel de dispreţ relaxat faţă de compatrioţii ei din sud. „Nici măcar nu seamănă cu restul Andaluziei, nu seamănă cu niciun alt loc!”

Lui Frances îi plăcea doctoriţa ei. Se numea María Luisa Ramirez şi venise în Sevilia cu mama ei, după ce tatăl ei murise, iar maică-sa,

originară din Sevilia, dorise cu ardoare să se întoarcă acasă. Doctorița Ramirez se născuse în regiunea ploioasă, înverzită, atlantică, din nord, și spusese că părinții ei erau atât din punct de vedere politic, cât și spiritual niște persoane foarte conservatoare. Îi mărturisise lui Frances că avusese o copilărie foarte fericită, ordonată și așezată, aparținând unei epoci acum aproape apuse, în care ciclurile anuale erau punctate de evenimente în familie, trimestre școlare și festivaluri frecvente ale Bisericii Catolice. La sărbătoarea Corpus Christi10, povestise ea, întregul oraș în care locuia familia ei ieșea pe străzi și le acoperea cu nenumărate petale de flori, aranjate iscusit în tipare complicate, ca de covor, pentru ca întreaga procesiune să pășească peste ele. Nu dormeau toată noaptea ca să facă aceste covoare de flori și deși doctora susținea că acum era atee și avea convingeri socialiste, își amintea încă acele nopți de dinainte de Corpus Christi ca pe unele dintre cele mai fericite momente din viața ei.

Nu îi pusese niciodată lui Frances întrebări personale care nu aveau legătură cu starea bebelușului sau a lui Frances. Ambele se refereau la Luis drept „tatăl”. Doctorița Ramirez o cunoștea pe Ana de Mena de trei ani, așa că Frances presupunea că făcuse și ea legătura, dar, dacă așa stăteau într-adevăr lucrurile, ea nu-i vorbise absolut deloc despre asta. Se ocupase de Frances, și din punct de vedere fizic, și psihic, cu multă considerație și empatie. Își iubea meseria de obstetrician, spunea ea, căci îi oferea satisfacții și speranțe. În primii ani petrecuți în Sevilia, înainte să fi făcut cursul de specializare în ginecologie și obstetrică, lucrase în marele spital ce deservea Triana, sfertul mai sărac al Seviliei, de partea cealaltă a râului. Lucrase acolo majoritatea timpului în secția de urgențe pentru victimele accidentelor, dar la un moment dat i se făcuse teamă de „efectul pe care îl avea o astfel de muncă” asupra ei.

„Dacă moartea devine ceva obișnuit în mediul în care te învârți”, îi spusese lui Frances, „atunci la un moment dat ți se diminuează complet simțul moralității”.

Frances se gândea că probabil erau de vârste apropiate. Încercase să-și imagineze cum decurgea viața acasă la doctorița

Ramirez, cu mama ei, în apartamentul pe care îl împărţeau în partea de vest a oraşului, în spatele Muzeului de Artă. Din câte ştia Frances, aceasta trăia pur şi simplu alături de mama ei şi muncea într-un spital, ducând o existenţă constantă, lipsită de evenimente deosebite, nederanjată de furtuna unei relaţii de dragoste sau de nevoia de a avea un bebeluş.

Ideea unui echivalent englezesc – să lucreze, de exemplu, într-un spital din Bath şi să trăiască în apartamentul nou achiziţionat al Barbarei – era ceva şi ridicol, şi imposibil, dar, cu toate astea, alternativă pe care o alesese Frances nu era nici ea, în felul ei, prea departe de aceste două caracteristici.

La sfârşitul verii îi sugerase lui Nicky să devină partenera ei la Shore to Shore cu responsabilităţi atât în ceea ce privea partea englezească a afacerii, cât şi biroul şi apartamentul închiriate în Fulham, aranjament ce urma să intre în vigoare pe 1 decembrie, cu o săptămână înainte de sorocul bebeluşului. Nicky manifestase o bucurie firească şi se arătase la fel de calmă cum fusese când o felicitase pentru copil, evitând să întrebe ceva despre Luis. Frances îl informase apoi pe Luis că avea nevoie să o ajute să-şi înfiinţeze un birou în Sevilia.

— Nu are absolut niciun rost, îi spusese el imediat. Nu ai naţionalitatea potrivită, nu e oraşul spaniol potrivit şi nici momentul nu e deloc potrivit.

— Nu am ce face, replicase Frances, trebuie să fiu aici. Există englezi care se apucă de afaceri în Spania tot timpul. Dacă te gândeşti numai la toate barurile alea, la clădirile de locuinţe şi la terenurile de golf din Costa del Sol…

— Ai nevoie de relaţii, comentase Luis.

— *Tu* eşti relaţia mea!

— Frances, de fapt care sunt intenţiile tale? întrebase Luis.

Ea încercase să nu pară prea nerăbdătoare când răspunsese:

— Încerc să rămân în locul unde copilul nostru are cele mai mari şanse să-şi vadă ambii părinţi. Cât despre mine, eu încerc să rămân în *Spania*.

El ridicase din umeri, dar nu mai continuase discuţia în

contradictoriu. Îi spusese doar cu acea voce egală, calmă, plină de bunăvoinţă, pe care acum o folosea în cea mai mare parte a timpului, că nu putea să-şi facă pur şi simplu o afacere a ei în Sevilia, că nu aveau cum să funcţioneze lucrurile astfel. Trebuia să cumpere o afacere. Îi spuse că birocraţia cu care avea să se lupte bătea de la distanţă aspectele cu care fusese nevoită deja să se confrunte la spital.

— Este foarte dificil să obţii drept de rezidenţă în Spania. S-ar putea să fie nevoie să vizitezi cam o duzină de birouri. Eşti pregătită pentru asta? Şi pe urmă, la fel de multe vizite pentru a face conturi bancare, pentru a te conecta la utilităţi dintr-un apartament sau birou. Şi mai e şi numărul tău de identificare fiscală. Fiecare spaniol are un astfel de număr. Alte vizite, altă birocraţie, altă hârţogărie. S-ar putea să dureze luni întregi, să meargă totul foarte încet, să se repete la infinit aceleaşi chestii. Chiar vrei să ai de-a face cu toate astea?

— Da, răspunse Frances.

O prezentase, printr-un labirint imens de parteneri de afaceri, unui bărbat care deţinea, printre altele, o companie turistică la o adresă excelentă din Sevilia, chiar lângă Calle Sierpes. Avuseseră loc mai multe întâlniri desfăşurate, de partea spaniolă, cu o politeţe perfectă şi, în acelaşi timp, cu o uimire aproape palpabilă fizic stârnită de propunerile, naţionalitatea şi starea lui Frances.

— Este ceva total neobişnuit, îi repetase de mai multe ori proprietarul companiei turistice. Nu este deloc ceva întâlnit în Spania. Cum va fi finanţată? Cum se va proceda? Este oare o chestie practică? Este posibilă?

Frances îşi transferase conturile companiei ei în Spania, mândră de profitul pe care îl făcuse. Toate documentele îi fuseseră luate politicos, dar cu multe menajamente, ca şi cum starea ei de gravidie invalida într-un fel şi anula cumva cu totul paginile întregi de cifre mulţumitoare, ca şi cum prezenţa ei în birou era ca o bombă care ticăia încet într-o servietă dintr-un avion, şi era posibil să explodeze, fără niciun avertisment, chiar atunci şi acolo, şi să transforme într-o farsă întâlnirea sobră de afaceri. Mai mulţi îşi aruncaseră privirea la mâna ei stângă. Pe ea se afla, deja de mai bine de un an, un inel de argint pe

care i-l dăduse Luis, cu un model gravat cu cuarţ verde ca jadul. În mod evident, nu era o verighetă, nu-i aşa, asta păreau să spună privirile, dar, pe de altă parte, era purtat pe inelar. Însă această *señorita* Shore atât de hotărâtă fusese trimisă de Luis Gómez Moreno, împreună cu care proprietarul companiei turistice primise, cu o mulţime de ani în urmă, prima împărtăşanie.

Iar cifrele erau excelente, rata de creştere a afacerii ei era constantă, propunerile ei de a oferi vacanţe englezeşti în hoteluri mici şi selecte spaniolilor erau, cu siguranţă, posibile… Îi zâmbise lui Frances.

— Aceste vacanţe vor trebui planificate în mod judicios. Spaniolii sunt un soi de oameni cărora le place să se mişte…

— Am observat, replicase Frances.

„Doar că acum nu”, se gândi ea, aplecându-se în faţă în taxi. Şoferul, acum trecut bine de procesiune, conducea în continuare cu o încetineală reverenţioasă, uitându-se pe furiş din când în când în oglinda retrovizoare, la scena ce se derula în spatele lui.

— Vă rog, spuse ea insistent, vă rog, aş vrea tare mult să vă grăbiţi…

Ochii lui îi întâlniră pe ai ei în oglindă. El zâmbi din nou şi făcu semn cu degetul mare înspre sfânta pictată cu coroana ei de tinichea din spatele lor, care zâmbea cu zâmbetul ei gol şi roşu.

— Ar trebui să vă rugaţi la Fecioară, spuse şoferul de taxi. Ar trebui să o rugaţi să vă ajute să aveţi un fiu frumos.

Frances se lăsă pe spate pe canapea. Oare chiar voia să spună ceea ce tocmai spusese? Oare era posibil? Căci, dacă aşa stăteau lucrurile, nu era numai faptul că vorbea într-o altă limbă, ci o întreagă lume de concepţii pe care le moştenise şi le însuşise, o lume căreia şi ea alesese să i se alăture. O contracţie o făcu să se crispeze. Scoase un geamăt.

— Este exact, spuse ea, cu nouă luni prea târziu pentru asta.

Spitalul era nou. Jumătate din el era terminat şi complet amenajat, cu pajişti, cu parcări şi cu pancarte dominatoare plantate în mijlocul unor răsaduri de begonii, iar jumătate era încă în şantier.

Frances mai fusese acolo o singură dată, ca să se înregistreze ca viitor pacient şi să completeze o mie de formulare pentru autoritatea de sănătate spaniolă, unele de la sistemul naţional spaniol de sănătate şi altele pentru departamentul respectiv al Comunităţii Europene, care o taxa pe domnişoara Frances Shore în beneficiul Serviciului Naţional Englezesc de Sănătate din interiorul statelor membre. Angajaţii care se ocupaseră de ea nu se arătaseră deloc surprinşi; era foarte probabil ca pentru ei să-ţi doreşti să naşti un copil în Sevilia să fie ceva cât se putea de normal.

Ana şi doctoriţa Ramirez o făcuseră pe Frances să fie mândră de modul în care se ocupaseră de ea. Fu dusă într-o rezervă mică din secţia de travaliu care dădea nu înspre betoniere şi macarale, ci înspre un mic crâng de palmieri tineri plantaţi pe o pajişte la fel de nouă, cu iarbă viguroasă spaniolă, presărată cu bănci metalice vopsite în culorile atât de iubite de locuitorii din Sevilia, ocru, alb şi roz prăfuit. Erau mai multe grădini rotunde de flori, deşi fără flori încă, al căror sol roşiatic era stropit aproape cu tandreţe de un bătrân într-o salopetă decolorată. Dincolo de micul crâng de palmieri şi de pajişte, începeau din nou blocurile din nordul Seviliei, festonate cu multe sârme cu rufe întinse la uscat, şi, ceva mai departe, se vedeau cupola unei biserici şi o clopotniţă şi partea de sus a unei clădiri – probabil o mănăstire – pe care sclipea în soare un crucifix auriu.

Camera în sine era nou-nouţă, goală şi strălucind de curăţenie, cu pereţii albi, podeaua albă, patul alb, dulăpiorul alb de lângă pat, chiuveta albă, jaluzele orizontale vernil. Pe dulăpiorul de lângă pat se aflau o vază cu trandafiri galbeni şi o carte de vizită proptită de ea. „De la Ana”, era scris pe ea, „cu cele mai bune urări”. Nu mai erau şi alte flori sau alte cărţi de vizită. Încăperea micuţă era mai impersonală decât orice altă cameră în care intrase vreodată Frances, dar, cu toate acestea, avea un aer de aventură imposibil de ignorat, dând senzaţia că era un fel de foaie albă ce aştepta să fie scrisă, că era acolo, aşa anonimă şi tăcută precum un martor mut, pentru a servi unui scop foarte important.

Frances se aşeză pe scaunul de plastic alb de lângă fereastră.

Avea să se dezbrace când i se spunea şi să se suie în pat când i se spunea, dar nu înainte.

O asistentă o anunţase că revenea în cinci minute, iar Frances o crezuse. Timp de cinci minute, avea să stea docilă pe scaunul ei, cronometrând timpul scurs între contracţii şi uitându-se afară printre lamelele jaluzelelor, la bătrânul din grădină care unda pământul gol. Poate voia să planteze ceva acolo. Oare era normal să încerci să plantezi ceva în decembrie, chiar şi în Sevilia, chiar şi într-o zi călduţă ca aceasta, care se putea transforma atât de uşor într-o zi cu un frig pătrunzător, aşa cum fusese în prima zi pe care Frances o petrecuse în Sevilia, cu aproape doi ani în urmă, când Luis îi urmărise taxiul gonind până la aeroport, apoi rămăsese acolo ore întregi, încercând să o convingă să nu plece?

Ea nu rămăsese; fusese atât de îndârjită şi de fermă când refuzase să rămână, şi acum, uită-te la ea, într-un spital spaniol, însărcinată cu el! Ultimele câteva luni fuseseră atât de aiurea, atât de confuze, că abia îşi mai putea aminti cum fusese cealaltă Frances, cea pe care o ştia de când se născuse. Iar peste câteva ore avea să se transforme din nou în altă Frances, o mamă Frances, care începea o nouă călătorie ce avea să ţină toată viaţa ei.

Ultimele câteva săptămâni de la sosirea în Sevilia le petrecuse în apartamentul Anei. Luis nu avusese absolut nimic împotrivă ca Frances să rămână în apartamentul lui de la hotel – în ceea ce-l privea pe el, o înştiinţase clar că avea să se retragă la Madrid –, dar apăruse o problemă în privinţa acestui aranjament – şi anume, José. Acesta era indignat de sarcina lui Frances. O plăcuse pe Frances, avusese încredere în ea, o admirase, iar acum îl îngrozea. José nu avusese nimic împotrivă ca tatăl lui să aibă o prietenă; faptul că prietena era englezoaică nu i se păruse la fel de normal la început, dar ajunsese să accepte chestia asta, însă ca acea prietenă să rămână însărcinată cu tatăl lui şi apoi să declare că avea să nască în Sevilia, în oraşul unde locuia José, unde locuiau mama şi bunicile lui, unde familia Gómez Moreno era cunoscută şi respectată, nu era absolut deloc normal, ba, mai mult, era total intolerabil.

Era la fel de intolerabil, aproape imposibil de suportat pentru José, gândul că tatăl lui urma să aibă curând un alt copil. Chiar dacă respectivul copil avea să fie iniţial numai un bebeluş, tot avea să ameninţe poziţia lui José de o viaţă întreagă de unic copil şi moştenitor al lui Luis. Lui José i se părea de neconceput că această situaţie era în vreun fel vina tatălui lui. Nici pomeneală! Totul era din vina lui Frances, ea era singura vinovată. José nu voia să dea ochii cu ea. Nu voia să vorbească cu ea la telefon. Când Frances apelase la el, Luis replicase că nu putea face nimic.

— Ştiai toate astea, îi spusese el grav lui Frances. Acum nu era niciodată furios pe ea, era doar bun şi liniştit, şi îi telefona în fiecare zi ca să o întrebe de sănătate, fără să vorbească însă deloc despre sentimente. Ştii cum este familia mea, cum e Spania. Dacă iei hotărâri, trebuie şi să accepţi consecinţele lor, iar tu ai luat nişte hotărâri şi pentru tine, şi pentru mine.

— Am crezut că José este prietenul meu…

— Se simte trădat, răspunsese Luis.

— Dar Ana…

— Ana e altfel. Ana e mai modernă decât José, chiar dacă îi este mătuşă. Dar de ce îţi spun eu toate astea? De ce îmi bat capul? *Ştiai* toate astea, Frances, ştiai, ştiai, eu nu am ascuns nimic de tine, eu ţi-am spus totul exact aşa cum e. De ce îţi închipui că, numai pentru că tu te-ai schimbat, tot restul lumii trebuie să se schimbe, pentru a se potrivi cu tine?

— Pentru că, zisese Frances, ceea ce se întâmplă acum mi se pare atât de normal, de natural, încât nu pot…

— Te rog, nu mai continua, o întrerupse el. Te rog, opreşte-te.

Frances se aplecă acum şi scoase două scrisori din geantă, una de la Barbara, una de la Sam. Amândouă vorbeau despre case, despre locurile noi în care trăiau acum sau în care erau gata să se mute. Frances le citise de câteva ori şi se minuna în continuare de câtă alinare îi aduceau, de sentimentul de sprijin pe care i-l transmiteau. Barbara spunea că apartamentul ei era destul de sus într-o casă înaltă de lângă Lansdown şi avea balcon, o privelişte frumoasă şi mult soare.

Spunea că scările erau o pacoste, dar proprietarul plănuia să instaleze un lift, ceea ce avea să se dovedească de mare preţ când Frances avea să meargă să stea la ea cu copilul. Spunea că William venea să o viziteze foarte des, aducându-i flori, cărţi şi bucăţi de brânză ciudată.

Cred că merge în continuare să o vadă şi pe Juliet, aşa că bănuiesc că pentru el nu s-au schimbat prea multe, în esenţă, dar, pe de altă parte, el ar fi primul care să recunoască faptul că întotdeauna s-a luptat din răsputeri cu orice formă de schimbare. Tu însă eşti pe punctul de a te confrunta cu o mulţime de schimbări, şi sper că nu o să te sperii. În viaţă este foarte posibil să alegi ceva ce e foarte bine pentru tine, dar mai târziu să descoperi că rezultatele alegerii tale s-ar putea să nu fie nici prea comode, nici prea plăcute pentru tine. Dar nu ne putem împotrivi firilor noastre, mai ales dacă descoperim adevărul în ceea ce le priveşte destul de târziu, spre amurg. Mă gândesc la tine.

Scrisoarea era semnată „Cu multă dragoste, mami”. Cu mult timp în urmă, Barbarei îi displăcea profund să i se spună „mami”, dorise mereu să i se spună „mama”, dar Lizzie şi Frances îi spuneau „mami” pentru că era cuvântul pe care îl foloseau toţi copiii, „mami a mea”, „mami a lui Lynne”, „mami a lui Sally”. În orice caz, era un apelativ ciudat pentru Barbara, la care absolut nimeni nu se putea gândi ca vreo întruchipare a maternităţii. Dar aceea era o scrisoare bună, o scrisoare de îmbărbătare, din toate punctele de vedere o scrisoare mai bună decât scrisorile lui William, mai calde, mai deschise, mai nefericite, mustind de propriile lui temeri în ceea ce o privea. Scrisorile lui William nu îi îngăduiau lui Frances să aibă demnitatea propriilor alegeri şi să le suporte şi consecinţele, erau prea pline de teamă pentru ea.

Scrisoarea lui Sam, pe de altă parte, era un deliciu. Avusese de compus o scrisoare pentru la şcoală, ca temă la engleză, îi explică el, aşa că se gândise că putea la fel de bine să-i scrie ei. Spunea că noua lor casă avea să fie superbă, fiindcă avea în spate parcul şi fiindcă el urma să aibă propriul dormitor într-un fel de mansardă cu un acoperiş amuzant. Bunicul urma să ocupe nişte camere într-o parte, iar mama avea să-şi facă un studio în garaj. Spunea că avea nişte adidaşi pentru

fotbal noi, cu şireturi roşii (şi ei superbi), şi că Davy învăţa să cânte la vioară şi repeta zi şi noapte, şi că totul suna ca o pisică strânsă de gât. Harriet se tunsese foarte scurt, tata era răcit, iar Alistair era îndrăgostit de doamna cea nouă care servea la cantina şcolii. Sam spera că Frances ştia că portocalele provin din Sevilia, dar că echipa de fotbal era jalnică, în niciun caz la fel de sclipitoare ca Madrid sau ca Bilbao. Apoi scria: „pfui, 150 de cuvinte, am terminat tema, pot să mă opresc. Îţi urez un bebeluş plăcut. Cu dragoste, Sam”.

Nu era nimic de la Lizzie, chiar dacă ea scrisese adresa pe plic, nici măcar un mesaj rapid la sfârşitul scrisorii mâzgălite a lui Sam. Nu avea niciun rost să se simtă în vreun fel pentru asta, fiindcă ea ceruse să fie lăsată în pace. Sau, ca să fie mai precisă, insistase să fie lăsată în pace. „Fii recunoscătoare cerului pentru ceea ce ai”, îi spusese ea lui Lizzie, „fă-ţi planuri, nu mai *vorbi atâta*”. Ei bine, acum Lizzie avea un plan ce implica una dintre acele vile edwardiene semidetaşate, masive, din şirul pe care Frances şi-l amintea de-a lungul unei părţi a parcului din Langworth, vile decorate cu bucăţi de lemn şi cu stuc. Era un rând de tei între grădinile lor din spate şi terenurile de fotbal, iar grădinile din faţă aveau porţi duble, joase, cu lacăt, care dădeau în stradă. Cu toţii puteau merge pe jos la şcoală, la galerie şi la clubul de bowling, unde William spusese că voia să se înscrie, în glumă, ca să o enerveze pe Juliet, dar după aceea descoperise că îi plăcea. „Am mai descoperit”, scria el, „că am şi un anumit talent pentru asta. Nu este un sport eroic, dar e mai subtil decât ai crede”.

Frances avu o viziune, viziunea unei grădini tipice dintr-un orăşel englezesc, plin de biciclete, cu uşi trântite şi cu copii alergând, cu staţii de autobuz în faţă şi dispute între vecini privind atârnatul rufelor pe frânghii duminica, cu repetiţii la vioară, şi partide de bowling, şi mese luate în jurul mesei de bucătărie fără să se discutedespre meniu ca despre o chestiune de mare importanţă, cu ploi şi trandafiri pitici, cu Cornflakes mieunând la fereastră să i se dea drumul în casă. Totul i se păru dintr-odată la fel de familiar ca podul propriei palme şi la fel de îndepărtat cum era Luna de Pământ.

Se deschise uşa încăperii. Intră o asistentă frumuşică, cu părul

negru şi cu nişte pantofi care nu făceau deloc zgomot pe podeaua albă.

— *Señora* Shore?

— Da, spuse Frances.

— Vă cronometraţi contracţiile?

— Cam la cinci minute, răspunse Frances.

Se aplecă şi băgă scrisorile la loc în geantă. Reprezentau Anglia şi trecutul. Aici era în Spania, şi acum.

— Frances?

Deschise ochii. Luis era aplecat asupra ei, îmbrăcat într-un costum elegant şi ţinând în mână un buchet de flori înfăşurate în hârtie.

— Bună.

— Te simţi bine? A fost bine?

— Da, spuse ea, ridicându-se cât de cât într-o poziţie şezândă. A fost… A fost destul de uşor. Poate că este unul dintre puţinele lucruri la care se dovedeşte că mă pricep.

El puse florile la capul patului. Nu părea chiar în elementul lui.

— Am venit cât de repede am putut…

— Mulţumesc, spuse ea politicos.

El se uită în jos spre ea câteva secunde, apoi se aplecă şi o sărută.

— Nu a durut prea tare?

— O, sigur că a durut, nu are cum să nu doară, dar doamna doctor Ramírez a fost minunată, şi, oricum, e alt gen de durere, incomparabilă cu orice altă durere, căci este una constructivă, perfect justificată. Nu vrei să îl vezi?

Luis îi luă mâna în mâinile lui.

— Da, da, desigur…

Frances aruncă o privire spre capătul patului, unde un fel de leagăn transparent era parcat frumos pe rotilele lui de cauciuc.

— De obicei îl ţin lângă mine, ca să mă pot uita în tihnă la el, dar, când adorm, nu ştiu de ce îl duc acolo. Du-te să-l vezi!

— Da, spuse Luis, fără să se mişte. Un băiat.

— Da. Un băieţel. Un băieţel blond, cu ochii negri. De unde oare

a venit?

— Pari atât de fericită!

— *Sigur* că sunt fericită! aproape că ţipă ea. Sunt în extaz, nu am realizat nimic atât de important în toată viaţa mea! Se pare că mâine voi începe să plâng, aparent li se întâmplă tuturor femeilor, dar astăzi mă simt cea mai tare din lumea asta…

El îi strânse uşor mâna, apoi îi dădu drumul. Se duse până la capătul patului şi se uită în jos spre leagăn, stând aproape încordat deasupra lui, ca şi cum îi era teamă de ce putea să vadă acolo.

— Ia-l în braţe, îl îndemnă Frances.

El făcu un gest neajutorat, pe jumătate râzând.

— Să-l iau? Cum să-l iau?

— Foloseşte-ţi intuiţia, Luis! strigă Frances. Fă pur şi simplu ce-ţi vine instinctiv! Bagă-ţi mâinile pe sub el şi ridică-l!

El se aplecă. Îşi vârî mâinile în leagăn. Era roşu, aproape grena la faţă, la fel cum se întâmpla uneori când era furios. „Dumnezeule, oare o să înceapă să plângă?” se întrebă Frances. Luis ridică încet bebeluşul adormit şi îl puse cu capul pe umărul lui. Copilul se lipi imediat de el, relaxat, cât se poate de confortabil. Luis îi aruncă lui Frances o privire aproape îndurerată şi clătină din cap, ca şi cum ar fi încercat să înţeleagă ceva de neînţeles. Apoi se duse încet până la fereastră şi rămase acolo, cu spatele spre pat, ţinând copilul în braţe.

Frances rămase în capul oaselor în pat, aşteptând. Se gândi să-i spună că a ales un nume pentru copil, şi că Ana venise să o vadă, şi că exista posibilitatea să obţină un apartament despre care auzise lucruri bune, lângă râu, cam la patru sute de metri de arena Maestranza. Toate acestea erau amănunte concrete pe care le putea spune ca un substituent, pe moment, pentru toate lucrurile mai puţin concrete pe care murea de nerăbdare să le întrebe, iar acestea puteau să-l facă să spună ceva ca răspuns, în loc să stea acolo, cu spatele la ea şi cu căpşorul copilului în pliul gâtului lui, gândind lucruri pe care ea, în momentul acesta, şi-ar fi dorit din tot sufletul să le afle.

— Luis?

El nu răspunse. Nu se mişcă. Pur şi simplu rămase acolo, fără ca

ea să poată vedea faţa vreunuia dintre ei. Se aplecă într-o parte în pat, înspre ei, apucându-se de marginea saltelei subţiri, cu straturile ei curate şi ţepene de cauciuc şi bumbac.

— Luis? Luis, la ce te gândeşti?

El se întoarse. Avea obrajii uzi de lacrimi şi strălucitori, de parcă fuseseră daţi cu lac.

— Luis?

— Eu… eu nu ştiu ce să-ţi spun…

— Eşti fericit? întrebă ea veselă. Nu eşti fericit acum?

— Fericit, spuse el dispreţuitor, ce cuvinţel prostesc…

Întoarse capul şi sărută copilul. Apoi îşi mişcă o mână ca să-l aşeze mai bine, scoase o batistă din buzunar şi îşi suflă nasul zgomotos. Bebeluşul nu se mişcă. Frances, uitându-se la ei, simţi că-i vine să leşine. Privi în jos la podea, pe lângă mâinile încleştate pe saltea. Oare nu asta era? Oare nu asta era ceea ce sperase de atâta vreme, acest moment când toate elementele naturii se adunau la un loc, iar ea chiar ajungea să îl poată vedea pe Luis, incapabil să se abţină, sărutându-l plin de adoraţie pe copilul lor?

— E perfect, spuse Luis. E frumos.

— Ştiu.

— Şi pare atât de inteligent…

— Desigur.

— Seamănă cu tine.

— Şi cu tine.

— Da, spuse el încântat, chiar seamănă, nu-i aşa? Seamănă cu mine!

Frances dădu drumul marginii saltelei şi se lăsă înapoi pe spate, peste perne.

— Îl cheamă Antonio.

— Da? De ce? Nu e niciun Antonio în familia mea.

— Nici în a mea…

— Atunci de ce?

— Pentru că îmi place mie, pentru că e uşor de spus şi în engleză, pentru că…

Se opri.

— Pentru că ce? Pentru că poate fi, te gândești tu, Anthony Shore, dacă așa hotărăște el?

— Da.

— Dar…

— Luis, spuse ea, și îl privi cu o asprime prefăcută.

El sărută din nou bebelușul.

— Deja mă iubește, uită-te la el, se vede asta!

— Da.

— Ești minunată! exclamă Luis, brusc, pătimaș. Ești atât de minunată că ai făcut copilul ăsta!

Ea – și ținu respirația. El stătea lângă pat, deasupra capului ei, ținând copilul strâns lipit de el, cu o expresie de fervoare pe față, de ardoare chiar, dar, când ea ridică privirea ca să se uite în ochii lui, văzu – și nu avea cum să se înșele în privința asta – că acea ardoare nu mai era pentru ea.

10 Sărbătoare religioasă romano-catolică, la șaizeci de zile după Paște, adică a doua joi după Rusalii, când credincioșii merg pe străzi într-o procesiune (n.tr.)

Capitolul 22

„Și apartamentul meu este destul de sus”, îi scrise Frances Barbarei, „și e însorit dimineața, și are un balcon tocmai potrivit să încapă căruciorul lui Antonio în el. A fost foarte greu să găsesc un cărucior potrivit pentru un băiat. Cărucioarele spaniole sunt absolut oribile, acoperite cu volănașe, ca și cum ar fi gata pentru un flamenco. Lizzie ar face o criză dacă mi-ar vedea mobila, totul seamănă cu decorul respins de o trupă de amatori care pun în scenă *Carmen*, dar pe mine chiar nu mă deranjează. E luminos și convenabil ca preț, iar când voi începe să lucrez ca lumea, luna viitoare, există la două străzi de aici o creșă minunată pentru Antonio, condusă de niște măicuțe”.

Măicuțele purtau o robă gri-deschis, ciorapi albi și pantofi comozi negri. Făceau parte dintr-un ordin bisericesc redus ca număr, înființat de două surori bogate și pioase în secolul al XV-lea, cu scopul de a se îngriji de bebelușii orfani din Sevilia și, ceea ce era mai

important, de a-i creşte pentru a deveni nişte catolici fervenţi. Mai mult decât atât, pe peretele alb de lângă intrarea principală era o clapetă de fier ce dădea într-un fel de cutie de scrisori uriaşă, cu o cuşcă metalică în spate, unde pe vremuri se lăsau copiii nedoriţi. Clapeta era blocată acum cu o scândură de lemn, dar sora Rufina – numită, spunea ea cu mândrie, după una din cele două sfinte patroane ale Seviliei –, care conducea creşa pentru bebeluşii şi copiii mici ai căror mame lucrau, îi spusese lui Frances că se mai întâmpla încă, deşi foarte rar, ca surorile să deschidă uşa de dimineaţă şi să găsească un bebeluş, acum într-un coş de rufe de plastic, aflat pe trepte. Sora Rufina bănuia că fetele veneau pe râu noaptea din Triana, unde era o problemă serioasă cu drogurile, căci câţiva dintre copii fuseseră în ultimii câţiva ani diagnosticaţi ca fiind dependenţi de droguri. Aceşti copii mergeau direct la spital, căci surorile nu mai conduceau un orfelinat, ci doar o clinică pentru mamele şi copiii din aceste împrejurimi şi o creşă. Sora Rufina îl plăcuse foarte mult pe Antonio.

— Ce copil frumos!

— Şi atât de fericit, subliniase Frances. Este un copil foarte vesel.

— Doarme bine?

— Nu, spusese Frances, e un spaniol adevărat. Toată noaptea cântă şi dansează.

Sora Rufina avea grijă de Antonio de la opt dimineaţa până la trei după-amiaza, cinci zile pe săptămână, de-a lungul verii ce venea. În timp ce ea făcea asta, Frances lucra în clădirea întunecoasă de birouri unde acum devenise, după o răbdare şi o tenacitate extraordinare, parteneră într-o companie turistică al cărei nou nume nu putuse fi decis încă. Frances înclina spre „Excursii Speciale”, noul ei partener, cel mai important de altfel, Juan Carlos María de Rivas, prefera „Compania Turistică Hispano-Engleză”. Frances descoperise deja o mulţime de mici hoteluri care sunau interesant din descriere, împrăştiate de-a lungul părţii vestice a Andaluziei, unele dintre ele conduse de englezi imigranţi, în stilul hotelurilor-pensiuni englezeşti, şi căuta să trezească interesul spaniolilor faţă de hotelurile similare din Anglia pe care i le

sugera Nicky. De asemenea, avea o relaţie de afaceri şi cu Posadas din Andaluzia. Primea scrisori plicticoase, formale, de la José şi una sau două, ocazional, de la Luis, semnată de o secretară în numele lui.

„Trebuie să cam facem jonglerii cu banii”, mărturisea ea, în scrisoarea obişnuită, pe care i-o trimitea o dată la două săptămâni Barbarei, „dar cred că ne vom descurca”. Este ciudat cum diverse lucruri sunt ieftine în ţară şi scumpe peste hotare şi cât de diferit pare să cheltuieşti bani aici. Doctoriţa care l-a adus pe lume pe Antonio mi-a devenit prietenă – vrea să învăţăm să mergem cu bicicleta împreună –, şi mă văd uneori cu sora lui Luis, Ana. Nu ştiu dacă să spun că-mi place de ea sau nu, dar ei pare că îi place de mine, şi îi sunt recunoscătoare pentru asta. Pe Luis îl văd când vine să îl ia pe Antonio…”

Iar asta se întâmpla în majoritatea weekendurilor. Nu rata aproape niciunul. Îl lua pe copil cu el ca pe un trofeu sâmbăta şi îl aducea înapoi duminică seara. Era exact genul de implicare pe care îl plănuise şi Frances, dar nu anticipase şi cât de greu avea să-i fie treaba asta cu venitul şi plecatul, acest mod de a avea şi a nu avea ceva în comun, această zbuciumare dureroasă între pierdere şi câştig. Nu voia să-l lase pe Luis să plătească pentru nimic, decât atunci când Antonio era cu el, şi Luis dorise să plătească pentru tot, pentru un apartament mai mare, pentru cel mai bun mobilier pentru copii, pentru cineva care să se ocupe de casă. Avusese nevoie de multă putere ca să-i reziste, desigur, cum ar fi putut fi altfel dacă acesta era ultimul lucru pe care îl voia ea?

Îşi puse jos stiloul. Zgomote uşoare de gângureli de pe balcon şi un picioruş grăsun şi creol care se ridica din când în când în cărucior indicau că acum Antonio se trezise şi avea să necesite curând companie. Avea să fie încântat să o vadă, întotdeauna era, faţa îi strălucea de zâmbete pline de bucurie la vederea ei, a vânzătoarelor din magazine, a mătuşii Ana, a tatălui lui. Erau atât de multe lucruri ce nu puteau fi puse în cuvinte şi scrise, atât de multe lucruri care colorau acum în mod intim viaţa lui Frances, atât de multe lucruri care difereau mult de tot ce-şi imaginase ea – şi avea o imaginaţie bogată –, de la pasiunea ei aproape mistuitoare pentru acest bebeluş până la

revelaţia surprinzătoare pe care o avusese cum că, deşi statutul ei de mamă singură nu era neobişnuit, nu avea totuşi, şi asta era uluitor, dar cât se putea de evident, nimic în comun cu statutul unei femei divorţate.

— *Señora* Shore, îi spusese Sora Rufina ferm.

— Sunt *señorita*…

— *Señora* Shore.

— Nu sunt divorţată, vedeţi, eu nu am fost niciodată căsătorită…

Sora Rufina zâmbise şi făcuse un mic gest înspre ceilalţi bebeluşi de la creşă, către copilaşii care se împleticeau făcând primii paşi, ca şi cum sensibilităţile lor sociale trebuiau menajate.

— *Señora* Shore.

Şi pe urmă mai era şi Luis. Nu voia să vorbească nimănui despre acel moment din spital când îl văzuse îndrăgostindu-se de fiul lui şi renunţând la dragostea pentru ea, şi cum, în acel moment, înţelesese cu un fel de uluire cât de mult o iubise el. El nu spusese nimic, dar nici nu fusese nevoie să o facă. Frances înţelesese la fel de clar cum ar fi înţeles dacă îi explica el, la fel de clar cum înţelegea că singurul lucru care îi unea acum, din punctul lui de vedere, era fiul lor. Nu ştia cum avea să accepte chestia asta în cele din urmă – nu era dispusă, în măsura în care se putea împiedica, să se întrebe nici măcar pe ea însăşi. William îi scrisese şi îi repetase credinţa lui de o viaţă întreagă că, la o analiză finală, nimic frumos nu poate fi catalogat ca fiind irosit. În momentul de faţă, însă, pe Frances nu o interesa deloc treaba cu irositul, care-i părea o chestie lipsită de importanţă comparativ cu durerea. Acesta era motivul – şi nici asta nu era dispusă să admită în faţa cuiva – pentru care se afla în Sevilia. Nu putea reveni, ca Lizzie, la un reper, la reperul aproape domestic al vieţii ei din trecut: numai în Spania, pentru ea şi pentru moment, se afla continuarea vieţii ei.

„Şi, la urma urmei”, conchise Frances împăturindu-şi scrisoarea, „la asta se reduce totul. Nu-i aşa? Mergem întotdeauna în direcţia de unde ni se pare că vine lumina”. Se auzi un scâncet din balcon. Frances ridică ochii, aşteptând iubitoare să vadă picioruşul zvâcnind în sus. Avea să ia lucrurile pe rând, şi se aştepta să o bântuie multe

sentimente amenințătoare, dar niciodată regretele, asta era clar. Regretele ieșeau din discuție, nu aveau niciun sens. Poate murise prima moarte, cea a pierderii unui om drag, dar niciodată, niciodată – și asta era o promisiune pe care și-o făcea – nu avea să moară a doua moarte, cea a uitării.